

ZAKON

O PRIVREDNIM DRUŠTVIMA

(Objavljen u "Sl. glasniku RS", br. 127 od 31. decembra 2008, 58/09, 100/11, 67/13)

Dio prvi OSNOVNE ODREDBE

1. Osnovna načela Predmet zakona Član 1.

Ovim zakonom uređuje se osnivanje privrednih društava, upravljanje društvima, prava i obaveze osnivača, ortaka, članova i akcionara, povezivanje i reorganizacija (statusne promjene i promjene pravne forme privrednih društava) i likvidacija privrednih društava.

Pojam i pravne forme privrednih društava

Član 2.

(1) Privredno društvo je pravno lice koje osnivaju pravna i / ili fizička lica radi obavljanja djelatnosti u cilju sticanja dobiti.

(2) Pravne forme privrednih društava u smislu ovog zakona su ortačko društvo, komanditno društvo, društvo sa ograničenom odgovornošću i akcionarsko društvo (otvoreno i zatvoreno).

(3) Pored pravnih formi privrednih društava iz stava 2. ovog člana, posebnim zakonom mogu se odrediti i druge pravne forme društava.

Pojam poslovne jedinice (ogranka)

Član 3.

(1) Poslovna jedinica (ogranak) privrednog društva je izdvojeni organizacioni dio privrednog društva posredstvom koga društvo obavlja djelatnost u skladu sa zakonom.

(2) Poslovna jedinica nema svojstvo pravnog lica, a u pravnom prometu istupa u ime i za račun privrednog društva.

(3) Za obaveze prema trećim licima koje nastanu u poslovanju njegove poslovne jedinice privredno društvo odgovara neograničeno.

Osnivanje i registracija poslovne jedinice

Član 3a.

(1) Poslovna jedinica osniva se odlukom koju donosi skupština društva, odnosno ortaci ili komplementari, ako osnivačkim aktom, odnosno statutom društva nije drugačije određeno.

(2) Odluka iz stava 1. ovog člana obavezno sadrži:

a) poslovno ime društva, naziv i adresu poslovne jedinice,

b) djelatnosti poslovne jedinice,

v) lično ime zastupnika poslovne jedinice i obim ovlašćenja zastupnika, ako je zastupnik poslovne jedinice različit od zastupnika društva.

(3) Poslovna jedinica koja je van sjedišta privrednog društva, obavezno se registruje u skladu sa zakonom kojim se uređuje registracija poslovnih subjekata, osim ako posebnim propisom nije drugačije uređeno.

Upotreba poslovnog imena i drugih podataka

Član 3b.

(1) U pravnom prometu poslovna jedinica nastupa pod poslovnim imenom društva, uz označenje:

a) da je riječ o poslovnoj jedinici i

b) naziva i adrese poslovne jedinice, ako se razlikuje od adrese sjedišta društva.

(2) Na upotrebu poslovnog imena i drugih podataka u dokumentima poslovne jedinice shodno se primjenjuju odredbe Zakona kojim se uređuje upotreba poslovnog imena i drugih podataka u dokumentima društva.

Poslovna jedinica stranog privrednog društva

Član 3v.

(1) Poslovna jedinica stranog privrednog društva je njegov izdvojeni organizacioni dio posredstvom koga to društvo obavlja djelatnost u Republici Srpskoj, u skladu sa zakonom.

(2) Odluka o osnivanju poslovne jedinice iz stava 1. ovog člana obavezno sadrži:

a) naziv i adresu poslovne jedinice,

b) djelatnosti poslovne jedinice,

v) lično ime zastupnika poslovne jedinice i obim ovlašćenja zastupnika,

- g) naziv, pravnu formu i sjedište osnivača poslovne jedinice,
- d) naziv i sjedište registra u kojem je osnivač poslovne jedinice registrovan,
- đ) lično ime zastupnika osnivača poslovne jedinice i
- e) podatak o registrovanom kapitalu osnivača, ako se prema pravu države u kojoj je registrovan osnivač takav podatak registruje.

(3) Prilikom registracije poslovne jedinice iz stava 1. ovog člana registruju se podaci iz stava 2. ovog člana, kao i promjene tih podataka.

Vrijeme trajanja privrednog društva

Član 4.

Privredno društvo osniva se na neodređeno vrijeme, ako u osnivačkom aktu nije određeno da društvo traje do određenog vremena, nastupanja određenog događaja ili postizanja određenog cilja.

Djelatnost privrednog društva

Član 5.

- (1) Privredno društvo može obavljati sve zakonom dozvoljene djelatnosti.
- (2) Djelatnosti za koje je zakonom propisano da se mogu obavljati samo na osnovu saglasnosti, dozvole ili drugog akta nadležnog organa, mogu se obavljati po dobijanju te dozvole, saglasnosti ili drugog akta nadležnog organa.
- (3) Djelatnosti za koje je posebnim zakonom propisano da se obavljaju u određenoj pravnoj formi privrednog društva, ne mogu se obavljati u drugoj pravnoj formi društva.

Uslovi za obavljanje djelatnosti

Član 6.

- (1) Privredno društvo može da obavlja djelatnost u prostoru koji ispunjava uslove u pogledu tehničke opremljenosti, zaštite na radu i zaštite i unapređivanja životne sredine, kao i druge propisane uslove.
- (2) Ispunjenost uslova iz stava 1. ovog člana provjerava nadležni organ u postupku redovnog inspekcijskog nadzora.
- (3) Privredno društvo može da počne da obavlja djelatnost koja obuhvata proizvodnju, promet, distribuciju, preradu i uskladištenje materija opasnih i štetnih po zdravlje ljudi i životnu sredinu, ako nadležni organ rješenjem utvrdi ispunjenost uslova iz stava 1. ovog člana.

2. Osnivanje Osnivački akt i drugi akti

Član 7.

- (1) Privredna društva osnivaju se osnivačkim aktom koji ima formu ugovora o osnivanju ako ga osniva više osnivača ili odluke o osnivanju ako ga osniva jedan osnivač.
- (2) Lica koja u smislu ovog zakona osnivaju privredno društvo su osnivači društva. Svi osnivači privrednog društva potpisuju osnivački akt.
- (3) Osnivački akt privrednog društva notarski se obrađuje, osim kod jednočlanog društva sa ograničenom odgovornošću koje uplaćuje propisani minimalni novčani dio osnovnog kapitala, kod kojeg se vrši notarska ovjera potpisa osnivača i ima sadržinu utvrđenu ovim zakonom za tu pravnu formu privrednog društva.
- (4) Izmjene i dopune osnivačkog akta ortačkog i komanditnog društva (društva lica) notarski se obrađuju, a društva sa ograničenom odgovornošću i akcionarskog društva (društva kapitala) notarski se potvrđuju, osim kod jednočlanog društva sa ograničenom odgovornošću iz stava 3. ovog člana, kod kojeg se vrši notarska ovjera potpisa osnivača ili ovlašćenog lica, ukoliko posebnim zakonom nije drugačije uređeno.
- (5) Pored osnivačkog akta, ortačko i komanditno društvo mogu imati i ugovor ortaka društva, društvo sa ograničenom odgovornošću može imati i ugovor članova ili statut društva, a akcionarsko društvo i statut.
- (6) Osnivači i lica koja u skladu sa ovim zakonom nakon osnivanja pristupe ortačkom društvu su ortaci, komanditnom društvu - ortaci, odnosno komplementari i komanditori, društvu sa ograničenom odgovornošću - članovi društva, a akcionarskom društvu - akcionari.

3. Registracija i objavljivanje registracije Sticanje svojstva pravnog lica

Član 8.

Privredno društvo stiče svojstvo pravnog lica trenutkom upisa u registar poslovnih subjekata na način propisan zakonom kojim se uređuje registracija poslovnih subjekata (u daljem tekstu: registar).

Registracija i objavljivanje

Član 9.

Registracija podataka o privrednom društvu i objavljivanje registracije vrši se u skladu sa zakonom kojim se uređuje registracija poslovnih subjekata.

Dejstvo registracije i objavljivanja u odnosu na treća lica

Član 10.

- (1) Smatra se da treća lica znaju za registrovane podatke o privrednom društvu nakon njihovog objavljivanja ili objavljivanja izvoda iz tih podataka ili dokumenata na osnovu kojih je izvršena registracija sa upućivanjem na njih.
- (2) Smatra se da treća lica znaju ili da prema okolnostima slučaja mogu znati za podatke i dokumenta iz stava 1. ovog člana i prije objavljivanja, a nakon deponovanja u registar, ako privredno društvo to dokaže.
- (3) Ako se objavljeni podaci razlikuju od registrovanih podataka, za privredno društvo se kao tačan uzima podatak iz registra, tako da ono u odnosima sa trećim licima ne može isticati podatke koji su objavljeni, ako su se treća lica pouzdala u podatke iz registra.

Ništavost registracije osnivanja

Član 11.

- (1) Registracija osnivanja privrednog društva ništava je u slučajevima propisanim ovim zakonom i zakonom kojim se uređuje registracija poslovnih subjekata.
- (2) Registracija osnivanja i registracija drugih podataka privrednog društva ništava je ako:
 - a) je broj osnivača manji od broja utvrđenog ovim zakonom,
 - b) ne postoji pravna i poslovna sposobnost svih osnivača,
 - v) osnivački akt nije sastavljen u propisanoj formi,
 - g) osnivački akt ne sadrži podatke o poslovnom imenu društva, vrijednosti i vrsti uloga svakog osnivača ili iznosa osnovnog kapitala koji je propisan ovim zakonom ili o djelatnosti društva,
 - d) minimalni iznos uloga nije uplaćen u skladu sa ovim zakonom i
 - đ) je djelatnost društva nezakonita ili suprotna javnom interesu.
- (3) Ako je osnov ništavosti registracije privrednog društva moguće otkloniti, nadležni sud nakon pokretanja postupka za utvrđivanje ništavosti određuje rok od najduže 90 dana za otklanjanje nedostataka i za to vrijeme zastaje sa postupkom.
- (4) Ništavost registracije nema pravno dejstvo na pravne poslove tog društva sa savjesnim trećim licima.
- (5) Utvrđenjem ništavosti registracije privrednog društva, članovi i akcionari postaju solidarno odgovorni za namirenje potraživanja povjerilaca društva.

4. Odgovornost osnivača i drugih lica Odgovornost za obaveze prije registracije društva

Član 12.

- (1) Osnivači društva i druga lica za obaveze preuzete u vezi sa osnivanjem privrednog društva, odgovaraju solidarno cjelokupnom svojom imovinom, ako ugovorom sa trećim licima koja imaju potraživanja po tom osnovu nije drugačije određeno.
- (2) Za obaveze iz stava 1. ovog člana privredno društvo odgovara solidarno sa osnivačima ili drugim licima iz stava 1. ovog člana ako nakon registracije preuzme te obaveze, u skladu sa ovim zakonom.

Ulozi, imovina, osnovni kapital i odgovornost za uloge

Član 13.

- (1) Ortaci, članovi i akcionari privrednog društva dužni su da ulože svoje ugovorene uloge u imovinu društva u skladu sa ovim zakonom, osnivačkim aktom, ugovorom ili drugim aktom društva.
- (2) Na osnovu uloga iz stava 1. ovog člana ortaci, odnosno članovi društva stiču udio u društvu, a akcionari akcije društva.
- (3) Lica iz stava 1. ovog člana koja ne izvrše obaveze u vezi sa osnivanjem privrednog društva ili daju netačne podatke o ulogu, odgovaraju društvu za prouzrokovanu štetu.
- (4) Na izvršenje obaveza prema privrednom društvu u vezi sa ulogom u imovinu društva primjenjuju se odredbe ovog zakona i zakona kojim se uređuju obligacioni odnosi.
- (5) Ako lica iz stava 1. ovog člana ne ulože ugovorene nenovčane uloge, mogu odlučiti da ulože novčani iznos jednak vrijednosti neuloženog nenovčanog uloga, po prethodnoj saglasnosti društva.
- (6) Kada je predmet uloga pravo svojine, svi uneseni uložci u imovinu privrednog društva svojina su društva i ne mogu biti korišćeni od ortaka, članova i akcionara kao njihova lična imovina.
- (7) Lica iz stava 1. ovog člana, privredno društvo ne može da oslobodi od odgovornosti ili da im umanji obaveze po osnovu odgovornosti.
- (8) Lica iz stava 1. ovog člana nemaju pravo na vraćanje uloga ili na kamatu na ulog u privredno društvo. Plaćanja privrednog društva po osnovu povlačenja i poništenja akcija ili sticanja sopstvenih akcija ili udjela, kao i druga plaćanja tim licima u skladu sa ovim zakonom ne smatraju se vraćanjem uloga ili plaćanjem kamate na uloge.
- (9) U slučaju prenosa udjela, odnosno akcija, ako ovim zakonom nije drugačije uređeno, prenosilac i sticalac odgovorni su solidarno za obaveze prenosioaca u vezi sa ulogom nastale prije tog prenosa.

(10) Prava privrednog društva po osnovu odgovornosti iz st. 1. do 9. ovog člana, ostvaruje društvo ili ortak, odnosno član i akcionar koji ima ili zastupa najmanje 5 % osnovnog kapitala društva.

(11) Imovinu društva u smislu ovog zakona čini pravo svojine i druga imovinska prava koje društvo ima na ulozima ili je steklo poslovanjem.

(12) Osnovni kapital društva u smislu ovog zakona jeste ukupna vrijednost udjela, odnosno akcija u društvu.

(13) Neto kapital društva u smislu ovog zakona jeste razlika između ukupne vrijednosti imovine i ukupnih obaveza društva.

Procjena nenovčanih uloga

Član 14.

(1) Nenovčanim ulozima u smislu ovog zakona smatraju se uložiti u stvarima i pravima, udjelima i akcijama u drugim društvima, kao i u radu i uslugama.

(2) Vrijednost nenovčanih uloga ortačkog društva i komanditnog društva, kao i društva sa ograničenom odgovornošću i zatvorenog akcionarskog društva, utvrđuju sporazumno ortaci, članovi ili akcionari u skladu sa osnivačkim aktom.

(3) Ako se vrijednost nenovčanog uloga ne utvrdi na način iz stava 2. ovog člana, ortaci, članovi ili akcionari mogu procjenu vrijednosti tog uloga povjeriti ovlaštenom procjenjivaču ili podnijeti zahtjev da ga u vanparničnom postupku odredi sud.

(4) Procjenu vrijednosti nenovčanih uloga otvorenog akcionarskog društva vrši ovlašćeni procjenjivač koga biraju osnivači, odnosno upravni odbor sa liste ovlašćenih procjenjivača ili nadležni sud u vanparničnom postupku na zahtjev osnivača ili upravnog odbora društva.

Zloupotreba pravnog lica

Član 15.

(1) Komanditori komanditnog društva, kao i članovi društva sa ograničenom odgovornošću i akcionari akcionarskog društva mogu prema trećim licima lično odgovarati za obaveze društva ako zloupotrijebe privredno društvo za nezakonite ili prevarne ciljeve ili ako sa imovinom privrednog društva raspolažu kao sa sopstvenom imovinom na način kao da privredno društvo kao pravno lice ne postoji.

(2) Lica iz stava 1. ovog člana odgovorna su za obaveze društva solidarno.

(3) Odgovornost iz st. 1. i 2. ovog člana utvrđuje nadležni sud, pri čemu uzima u obzir sve okolnosti u vezi sa zloupotrebom, a naročito da se opšti princip ograničene odgovornosti ne primjenjuje na slučajeve iz stava 1. ovog člana.

5. Sjedište i poslovno ime

Sjedište

Član 16.

(1) Sjedište privrednog društva je mjesto iz koga se upravlja poslovima društva.

(2) Sjedište privrednog društva određuje se osnivačkim aktom i registruje se u skladu sa zakonom kojim se uređuje registracija poslovnih subjekata.

Poslovno ime (firma)

Član 17.

(1) Poslovno ime je naziv pod kojim privredno društvo posluje.

(2) Poslovno ime privrednog društva ne može da bude zamjenljivo sa poslovnim imenom drugog privrednog društva, niti da izaziva zabunu o privrednom društvu ili o njegovoj djelatnosti.

Obavezni sadržaj

Član 18.

(1) Poslovno ime ortačkog društva sadrži oznaku "ortačko društvo" ili skraćenicu "o.d." ili "od".

(2) Poslovno ime komanditnog društva sadrži oznaku "komanditno društvo" ili skraćenicu "k.d." ili "kd".

(3) Poslovno ime društva s ograničenom odgovornošću sadrži oznaku "društvo s ograničenom odgovornošću" ili skraćenicu "d.o.o." ili "doo".

(4) Poslovno ime akcionarskog društva sadrži oznaku "akcionarsko društvo" ili skraćenicu "a.d." ili "ad".

(5) Poslovno ime privrednog društva u postupku likvidacije sadrži i oznaku "u likvidaciji" a u postupku stečaja "u stečaju".

Skraćeno ili modifikovano poslovno ime

Član 19.

Privredno društvo može u poslovanju, pored poslovnog imena da koristi i jedno ili više modifikovanih i/ili skraćenih poslovnih imena, ako su ta imena navedena u osnivačkom aktu, pod istim uslovima i na način pod kojima se

koristi poslovno ime.

Ograničenja korišćenja nacionalnih ili službenih imena i znakova

Član 20.

- (1) Poslovno ime privrednog društva može da sadrži naziv Republike Srpske ili jedinice lokalne samouprave, kao i njihova obilježja ili oznake koje ih podražavaju, uz prethodnu saglasnost nadležnog organa.
- (2) Poslovno ime privrednog društva može da sadrži ime ili simbole strane države ili međunarodne organizacije, u skladu sa propisima te države, odnosno međunarodne organizacije.
- (3) Poslovno ime ne može da sadrži ili da podražava službene znakove za kontrolu i garanciju kvaliteta.

Ograničenja korišćenja ličnih imena

Član 21.

- (1) Poslovno ime privrednog društva može da sadrži ime ili dio imena fizičkog lica, uz njegovu saglasnost, a ako je to lice umrlo, uz saglasnost svih nasljednika prvog nasljednog reda.
- (2) Ako privredno društvo svojim poslovanjem ili na drugi način povređuje čast i ugled lica čije je ime uneseno u njegovo poslovno ime, to lice, odnosno njegovi nasljednici ako je ono umrlo, ima pravo da traži brisanje njegovog imena iz poslovnog imena društva.

Upotreba poslovnog imena i drugih podataka u dokumentima

Član 22.

- (1) Poslovna pisma i drugi dokumenti privrednog društva, uključujući i one u elektronskoj formi, koji su upućeni trećim licima sadrže sljedeće podatke: poslovno ime i pravnu formu društva; sjedište; registar u koji je registrovano i broj registracije društva; poslovno ime i sjedište banke kod koje ima račun; broj računa, kao i poreski identifikacioni broj.
- (2) Poslovna pisma i drugi dokumenti društva sa ograničenom odgovornošću, zatvorenog i otvorenog akcionarskog društva, pored podataka iz stava 1. ovog člana, sadrže i podatke o osnovnom kapitalu društva sa naznakom koliko je od toga uplaćeni i uneseni, a koliko upisani kapital.
- (3) Poslovna pisma i druga dokumenta jednočlanog društva sa ograničenom odgovornošću i akcionarskog društva sadrže naznaku da je riječ o jednočlanom društvu.

Jezik i pismo poslovnog imena

Član 23.

- (1) Poslovno ime privrednog društva je na jednom od jezika i pisama koji su u službenoj upotrebi u Republici Srpskoj.
- (2) Poslovno ime privrednog društva može biti i na stranom jeziku, odnosno može da sadrži i pojedine strane riječi, ako one čine ime, odnosno poslovno ime ortaka, člana ili akcionara ili njihov robni ili uslužni žig, odnosno ako su uobičajene u jeziku koji je u službenoj upotrebi, odnosno ako su u pitanju riječi na takozvanom mrtvom jeziku.

Ograničenja prenosa poslovnog imena

Član 24.

- (1) Poslovno ime privrednog društva može se prenijeti na drugo lice samo zajedno sa imovinom ili sa najmanje 30 % knjigovodstvene vrijednosti imovine iskazane u posljednjem godišnjem bilansu stanja (imovina velike vrijednosti).
- (2) Za prenos poslovnog imena koje sadrži lično ime nekog lica potrebna je saglasnost tog lica, a ako je umrlo, saglasnost njegovih nasljednika.
- (3) Odluka o promjeni poslovnog imena donosi se na način određen osnivačkim aktom.

6. Zastupanje i zastupnici Zastupnici i njihova ovlašćenja

Član 25.

- (1) Zastupnik privrednog društva dužan je prema privrednom društvu da poštuje sva ograničenja ovlašćenja na zastupanje utvrđena osnivačkim aktom, ugovorom ortaka ili članova društva, statutom ili odlukom nadležnog organa društva.
- (2) Zastupnik privrednog društva koji prekorači ograničenja ovlašćenja iz stava 1. ovog člana odgovoran je za štetu koja se time prouzrokuje privrednom društvu ili trećem licu sa kojim je posao zaključen.
- (3) Ograničenja ovlašćenja iz stava 1. ovog člana, objavljena ili neobjavljena, privredno društvo ne može isticati prema trećim licima. Ograničenja ovlašćenja za zastupanje, koja se sastoje u zastupanju od dva ili više lica zajedno, može se isticati prema trećim licima u skladu sa članom 10. ovog zakona.
- (4) Pravni poslovi zastupnika privrednog društva izvan djelatnosti društva navedenih u osnivačkom aktu, obavezuju društvo, osim ako ne dokaže da je treće lice znalo ili je prema okolnostima slučaja moglo znati da su ti

poslovi izvan te djelatnosti, s tim da objavljivanje samo po sebi nije dovoljan dokaz za to.

(5) Objavljeni podaci u vezi sa licima koja su ovlaštena da zastupaju društvo, obavezuju društvo i kada postoje nepravilnosti u njihovom izboru, a na to se mogu pozivati i treća lica ako društvo ne dokaže da su treća lica znala ili mogla znati za te nepravilnosti.

Pojam prokure

Član 26.

(1) Prokura je zakonska forma ovlaštenja kojom privredno društvo ovlašćuje jedno ili više lica za zaključivanje pravnih poslova i radnji u vezi sa djelatnošću društva.

(2) Ako u prokuri nije izričito navedeno da je data za poslovnu jedinicu smatra se da je prokura data za cijelo privredno društvo.

(3) Prokura ne sadrži ovlaštenje za zaključivanje poslova koji se odnose na otuđenje i opterećenje nepokretnosti. Ovlaštenja iz prokure ne mogu se ograničiti i prokura se ne može dati na određeno vrijeme niti se može vezati za određene uslove.

(4) Ograničenja ovlaštenja prokuriste nemaju dejstvo prema trećim licima.

Izdavanje i vrste

Član 27.

(1) Prokuru daje privredno društvo jednom licu ili većem broju lica kao pojedinačnu ili zajedničku.

(2) Ako je prokura data većem broju lica kao pojedinačna, svaki prokurista ima sva zastupnička ovlaštenja iz prokure u skladu sa ovim zakonom.

(3) Ako je prokura data većem broju lica kao zajednička, pravni poslovi koje zaključuju ili radnje koje preduzimaju punovažni su samo uz saglasnost svih tih lica, a izjave volje trećih lica i njihove pravne radnje koje se u tom slučaju učine prema jednom prokuristi, smatra se da su učinjene svim prokuristima.

(4) Prokura se daje u pisanom obliku.

(5) Prokura se može dati samo fizičkom licu.

(6) Prokura je neprenosiva.

Potpisivanje

Član 28.

Prokurista potpisuje privredno društvo pod svojim punim imenom, sa jasnom naznakom svog svojstva koje proizlazi iz prokure sa oznakom "pp".

Prestanak

Član 29.

(1) Prokuru privredno društvo može da opozove u svako doba.

(2) Privredno društvo ne može da se odrekne prava da opozove prokuru.

(3) Ako je prokura opozvana, prokurista može prema privrednom društvu ostvarivati prava koja proizlaze iz ugovora na kome je izdavanje prokure zasnovano.

(4) Prokura ne prestaje po osnovu smrti ili prestanka jedinog člana ili akcionara društva koje je dalo prokuru.

Registracija

Član 30.

(1) Zakonski zastupnik privrednog društva podnosi prijavu u registar poslovnih subjekata za upis izdavanja i opoziva prokure.

(2) Pri registraciji prokurista deponuje svoj potpis, sa oznakom koja označava njegovo svojstvo.

(3) Prokura koja nije upisana u registar poslovnih subjekata ne proizvodi pravno dejstvo.

7. Lica koja imaju dužnost prema društvu

Osnovna načela

Član 31.

(1) Dužnosti prema privrednom društvu u skladu sa ovim zakonom imaju:

a) ortaci ortačkog društva i komplementari komanditnog društva,

b) lica koja se u skladu sa ovim zakonom smatraju kontrolnim članovima društva sa ograničenom odgovornošću ili kontrolnim akcionarima akcionarskog društva,

v) zastupnici društva,

g) članovi upravnog odbora, članovi izvršnog odbora, članovi odbora za reviziju i interni revizor društva sa ograničenom odgovornošću i akcionarskog društva,

d) lica koja imaju ugovorna ovlaštenja da upravljaju poslovima privrednog društva i

đ) likvidacioni upravnik privrednog društva.

(2) Lica iz stava 1. ovog člana dužna su da rade u interesu privrednog društva.

Dužnost pažnje i pravilo poslovne procjene (prosudivanje)

Član 32.

(1) Lica iz člana 31. stav 1. ovog zakona dužna su da u tom svojstvu izvršavaju svoje poslove savjesno, sa pažnjom dobrog privrednika, u razumnom uvjerenju da djeluju u najboljem interesu privrednog društva.

(2) Lica iz stava 1. ovog člana dužna su da svoju procjenu zasnivaju na informacijama i mišljenjima lica stručnih za odgovarajuću oblast za koje vjeruju da su u tom pogledu savjesna i kompetentna.

(3) Lice koje postupa u skladu sa st. 1. i 2. ovog člana nije odgovorno za štetu koja iz takve procjene nastane za privredno društvo.

Dužnost lojalnosti

Član 33.

(1) Lica iz člana 31. stav 1. ovog zakona dužna su da postupaju savjesno i lojalno prema privrednom društvu.

(2) Lica iz stava 1. ovog člana koja imaju lični interes dužna su da: ne koriste imovinu privrednog društva u ličnom interesu; ne koriste povlašćene informacije u privrednom društvu za lično bogaćenje; ne zloupotrebljavaju pozicije u privrednom društvu za lično bogaćenje; ne koriste poslovne mogućnosti privrednog društva za svoje lične potrebe i sl. (u daljem tekstu: dužnost lojalnosti).

Lični interes i povezana lica

Član 34.

(1) Lični interes u smislu člana 33. ovog zakona postoji ako je lice iz člana 31. stav 1. ovog zakona ili član njegove porodice:

a) ugovorna strana u pravnom poslu sa privrednim društvom,

b) u finansijskom odnosu sa licem iz pravnog posla ili radnje koje zaključuje ugovor sa privrednim društvom ili koje ima finansijske interese u tom poslu ili radnji, po osnovu kojih se razumno može očekivati da utiču na njegovo postupanje suprotno interesu privrednog društva i

v) pod kontrolnim uticajem strane iz pravnog posla ili radnje ili lica koje ima finansijski interes u pravnom poslu ili radnji, tako da se osnovano može očekivati da utiču na njegovo postupanje suprotno interesu privrednog društva.

(2) Pod članovima porodice lica iz stava 1. ovog člana smatraju se:

a) njegov bračni drug, roditelji, brat ili sestra tog bračnog druga,

b) njegovo dijete, roditelji, brat, sestra, unuk ili bračni drug bilo koga od ovih lica,

v) njegov krvni srodnik u pravoj liniji i u pobočnoj liniji do drugog stepena srodstva, usvojilac i usvojenik, srodnik po tazbini zaključno sa prvim stepenom i

g) druga lica koja sa tim licem žive u zajedničkom domaćinstvu.

(3) Lica iz stava 1. t. b) i v) i stava 2. ovog člana smatraju se povezanim licima u smislu ovog zakona (u daljem tekstu: povezana lica).

Odobrenje pravnog posla iz sukoba interesa

Član 35.

(1) Lice koje zaključuje pravni posao sa privrednim društvom ne povređuje pravilo sukoba interesa iz člana 34. ovog zakona i nije odgovorno za naknadu štete koja proizađe iz sukoba interesa, ako je pravni posao odobren u dobroj vjeri:

a) od svih drugih ortaka koji nemaju lični interes (u slučaju ortačkog društva), svih komplementara koji nemaju lični interes (u slučaju komanditnog društva), ako osnivačkim aktom nije određeno da o tome odlučuje većina ortaka, odnosno komplementara u skladu sa osnivačkim aktom,

b) većinom glasova skupštine članova koji nemaju lični interes (u slučaju društva sa ograničenom odgovornošću) i

v) većinom glasova članova upravnog odbora koji nemaju interesa u tom poslu, a u slučaju da takva većina ne postoji, većinom glasova akcionara koji nemaju lični interes (u slučaju akcionarskog društva).

(2) Odobrenje pravnog posla iz stava 1. ovog člana punovažno je ako su ortacima, članovima društva, članovima upravnog odbora ili akcionarima koji o tome odlučuju sve materijalne činjenice povezane sa ličnim interesom bile otkrivene ili inače poznate.

(3) U slučaju odobrenja pravnog posla sa akcionarskim društvom od upravnog odbora u kome postoji sukob interesa o tom odobrenju i pravnom poslu obavještava se skupština akcionara na prvoj narednoj sjednici.

(4) Lice koje zaključuje pravni posao sa privrednim društvom ne povređuje pravilo sukoba interesa iz člana 34. ovog zakona, odnosno nije odgovorno za naknadu štete koja proizađe iz sukoba interesa, ako dokaže da je pravni posao u vrijeme zaključenja ili u vrijeme izvršenja u interesu privrednog društva.

(5) Pravni posao u kome u skladu sa članom 34. ovog zakona postoji sukob interesa a koji nije odobren u skladu sa st. 1. i 2. ovog člana ili za koji nije pružen dokaz iz stava 4. ovog člana, ništav je.

(6) Ako privredno društvo ne odobri pravni posao u kome postoji sukob interesa, lica iz člana 13. stav 10. ovog zakona mogu ostvarivati prava utvrđena ovim zakonom.

Zabrana konkurencije

Član 36.

(1) Lica iz člana 31. stav 1. ovog zakona ne mogu direktno ili indirektno (preko povezanih lica) biti angažovana u drugom privrednom društvu konkurentne djelatnosti, osim ako za to dobiju odobrenje u skladu sa članom 35. ovog zakona.

(2) Zabrana iz stava 1. ovog člana uključuje naročito:

- a) zaposlenje,
- b) svojstvo preduzetnika,
- v) svojstvo ortaka ili komplementara,
- g) svojstvo kontrolnog člana ili akcionara,
- d) svojstvo člana organa društva iz člana 31. stav 1. tačka g) ovog zakona,
- đ) zastupnike društva,
- e) likvidacionog upravnika društva i
- ž) lica koja imaju ugovorna ovlaštenja da upravljaju poslovima privrednog društva.

(3) Osnivačkim aktom privrednog društva može da se odredi da zabrana iz st. 1. i 2. ovog člana važi i nakon prestanka tih svojstava, ali ne duže od dvije godine.

Posljedice povrede pravila sukoba interesa i zabrane konkurencije

Član 37.

(1) Povreda sukoba interesa i zabrane konkurencije daje privrednom društvu, pored prava na naknadu štete i pravo da se:

- a) poslovi koje izvrši to lice za svoj račun priznaju kao poslovi izvršeni za račun privrednog društva,
- b) privrednom društvu preda svaki novčani iznos koji je ostvaren od poslova koji su obavljani za račun tog lica i
- v) sva potraživanja koja proizlaze iz posla izvršenog za račun tog lica, ustupe privrednom društvu.

(2) Prava koje privredno društvo ima po osnovu povrede sukoba interesa i pravila konkurencije može ostvarivati privredno društvo i ortak, član ili akcionar koji ima ili zastupa najmanje 5 % osnovnog kapitala društva, u roku od 60 dana od dana saznanja za učinjenu povredu, odnosno tri godine od dana učinjene povrede.

Dužnost čuvanja poslovne tajne

Član 38.

(1) Poslovnom tajnom smatra se informacija o poslovanju određena osnivačkim aktom, aktom ili ugovorom ortaka ili ugovorom članova društva, odnosno osnivačkim aktom ili statutom akcionarskog društva, za koju je očigledno da bi prouzrokovala znatnu štetu privrednom društvu ako dođe u posjed trećeg lica.

(2) Informacije čije je objavljivanje obavezno u skladu sa zakonom ili koje su u vezi sa povredom zakona, dobre poslovne prakse ili principa poslovnog morala, uključujući i informaciju za koju postoji osnovana sumnja na postojanje korupcije, ne može se smatrati poslovnom tajnom privrednog društva i objavljivanje ove informacije je zakonito, ako ima za cilj da zaštiti javni interes.

(3) Lica iz člana 31. ovog zakona odgovorna su za štetu prouzrokovanu privrednom društvu ako u pogledu čuvanja poslovne tajne, odnosno njenog saopštavanja nisu postupali u skladu sa zakonima i drugim propisima.

(4) Privredno društvo dužno je da pruži potpunu zaštitu licu koje postupajući savjesno u dobroj vjeri ukazuje nadležnim organima na postojanje korupcije.

Promjena pravila dužnosti prema privrednom društvu

Član 39.

(1) Ortačko društvo, komanditno društvo, društvo sa ograničenom odgovornošću ili zatvoreno akcionarsko društvo mogu pored dužnosti prema privrednom društvu utvrđenih u čl. 32. i 34, kao i čl. 36. i 38. ovog zakona, utvrditi i druge dužnosti.

(2) Privredno društvo iz stava 1. ovog člana, uključujući i otvoreno akcionarsko društvo može osnivačkim aktom ili ugovorom ortaka ili ugovorom članova, odnosno osnivačkim aktom ili statutom akcionarskog društva utvrditi poslove, vrstu i način obavljanja poslova, kao i mjesto obavljanja poslova koji ne predstavljaju zabranu konkurencije privrednom društvu.

8. Individualna i derivativna tužba Individualna tužba ortaka, člana i akcionara

Član 40.

(1) Ortak, član ili akcionar privrednog društva ima pravo da podnese individualnu tužbu u svoje ime protiv bilo kog lica iz člana 31. stav 1. ovog zakona za naknadu štete koju mu to lice prouzrokuje povredom dužnosti utvrđenih u skladu sa ovim zakonom.

(2) U slučaju ortakčkog društva, dužnosti prema društvu su istovremeno i dužnosti prema ortacima društva, ako osnivačkim aktom ili ugovorom ortaka društva nije drukčije određeno.

(3) Tužbu iz stava 1. ovog člana podnosi jedno lice u svoje ime ili za više lica koja djeluju zajedno u njihovo ime.

Derivativna tužba komanditora, člana i akcionara

Član 41.

(1) Komanditor komanditnog društva, član društva sa ograničenom odgovornošću ili akcionar akcionarskog društva, imaju pravo da podnesu tužbu u svoje ime a za račun društva protiv bilo kog lica iz člana 31. stav 1. ovog zakona, radi naknade štete prouzrokovane privrednom društvu od tih lica povredom dužnosti koje imaju prema društvu u skladu sa ovim zakonom (u daljem tekstu: derivativna tužba).

(2) Derivativnu tužbu može da podnese samo komanditor, član ili akcionar ako su ispunjeni sljedeći uslovi:

a) ako ima svojstvo komanditora, člana ili akcionara u vrijeme podnošenja tužbe ili ako to svojstvo stekne po osnovu pribavljanja udjela ili akcija od lica koje je imalo to svojstvo u vrijeme podnošenja tužbe,

b) ako posjeduje udjele ili akcije u privrednom društvu koji predstavljaju najmanje 5 % osnovnog kapitala društva pri čemu se njihovi udjeli ili akcije računaju zajedno i

v) ako je prije podnošenja tužbe pisanim putem zahtijevao od privrednog društva da podnese tužbu a taj zahtjev je odbijen, odnosno po tom zahtjevu nije postupljeno u roku od 30 dana od dana podnošenja.

(3) Zahtjev iz stava 2. tačka v) ovog člana podnosi se u komanditnom društvu svim komplementarima, u društvu sa ograničenom odgovornošću i akcionarskom društvu, direktoru ili članovima upravnog odbora ili drugim licima koja imaju ovlaštenje da podnesu tužbu.

(4) Lica iz stava 2. ovog člana dužna su da uz derivativnu tužbu prilože i dokaze da su prethodno preduzela radnje iz stava 2. tačka v) ovog člana.

(5) Postupak po derivativnoj tužbi ne može biti okončan vansudskim putem.

(6) Ostvarena naknada štete po derivativnoj tužbi pripada privrednom društvu, a lice koje je podnijelo tužbu ima pravo na naknadu troškova.

(7) Odredbe st. 1. do 6. ovog člana ne primjenjuju se na ortračko društvo, osim ako osnivačkim aktom ili ugovorom ortračka društva nije drukčije određeno.

Istovremena individualna i derivativna tužba

Član 42.

U slučaju istovremenog podnošenja individualne i derivativne tužbe, podnosilac tužbe može voditi istovremeno oba sudska postupka i u tom slučaju ograničenja iz člana 41. ovog zakona ne primjenjuju se na individualnu tužbu.

9. Informisanje, objavljivanje i zastarjelost Pravo informisanja i uvida

Član 43.

(1) Privredno društvo dužno je da svoje ortake, članove ili akcionare informiše o svom poslovanju i finansijskom stanju i da im učini dostupnim informacije i dokumenta koja se u skladu sa ovim zakonom, osnivačkim aktom ili statutom moraju učiniti dostupnim.

(2) Nadležni organ ili ovlašćeno lice privrednog društva koje ne postupi na način iz stava 1. ovog člana odgovara za štetu koja je time prouzrokovana ortacima, članovima ili akcionarima društva.

(3) Ako nadležni organ propusti da izvrši dužnost iz stava 1. ovog člana, ortaci, članovi i akcionari mogu podnijeti pisani zahtjev sudu da u vanparničnom postupku izda nalog za postupanje na način iz stava 1. ovog člana.

Objavljivanje informacija

Član 44.

(1) Privredno društvo koje izdaje hartije od vrijednosti putem javne ponude objavljuje informacije sadržane u dokumentima utvrđenim zakonom kojim se uređuje tržište hartija od vrijednosti.

(2) Privredno društvo informacije iz stava 1. ovog člana objavljuje u skladu sa zakonom kojim se uređuje tržište hartija od vrijednosti i propisima Komisije za hartije od vrijednosti.

Zabrane izbora

Član 45.

(1) Lica koja su osuđena za određena krivična djela iz oblasti privrede i službene dužnosti u skladu sa posebnim zakonom, u vezi sa vršenjem svojih dužnosti u privrednom društvu, kao i lica koja su povrijedila odredbe ovog zakona o ograničenjima plaćanja, ne mogu biti zastupnici, članovi upravnog odbora, prokuristi, kao ni likvidacioni upravnici dok traju pravne posljedice osude.

(2) Članovi organa društva i sa njima povezana lica u smislu ovog zakona, koji vrše funkciju nadzora u tom društvu i u sa njim povezanim društvima u smislu ovog zakona, ne mogu da budu članovi organa koji vode poslove upravljanja i zastupanja društva.

Rješavanje sporova

Član 46.

(1) Sud sjedišta privrednog društva nadležan je za rješavanje sporova koji proizlaze iz ovog zakona, osim ako ovim zakonom nije drukčije određeno.

- (2) U slučajevima utvrđenim ovim zakonom ili ako to proizlazi iz ovog zakona nadležni sud odlučuje u vanparničnom postupku.
- (3) U slučajevima iz stava 2. ovog člana postupak je hitan i sud prvog stepena dužan je da donese odluku najkasnije u roku od 60 dana od dana prijema zahtjeva, ako ovim zakonom nije drugačije propisano.
- (4) Žalba protiv odluke suda donesene u stvarima iz stava 2. ovog člana može se izjaviti u roku od osam dana od dana prijema odluke i ona ne zadržava izvršenje odluke.
- (5) Sud drugog stepena dužan je da odluči po žalbi u roku od 30 dana od dana prijema žalbe.

Zastarjelost

Član 47.

- (1) Potraživanja ortaka, članova i akcionara prema privrednom društvu, dok imaju to svojstvo, zastarijevaju u roku od šest mjeseci od dana saznanja za razlog podnošenja tužbe, a najkasnije u roku od tri godine od dana dospelosti, ako zakonom za pojedina potraživanja nije drukčije uređeno.
- (2) Potraživanja povjerilaca privrednog društva prema ortacima, članovima i akcionarima, zastarijevaju u roku od šest mjeseci od dana saznanja za razlog podnošenja tužbe, a najkasnije u roku od tri godine od dana prestanka društva ili od dana prestanka svojstva ortaka, člana i akcionara, ako zakonom za pojedina potraživanja nije određen drugi rok zastarjelosti.
- (3) Odredbe st. 1. i 2. ovog člana primjenjuju se i na potraživanja privrednog društva prema ortacima, članovima i akcionarima, kao i članovima organa društva, zastupniku i likvidacionom upravniku, po osnovu tog svojstva.

Dio drugi PRAVNE FORME PRIVREDNIH DRUŠTAVA I - ORTAČKO DRUŠTVO 1. Pojam i osnivanje Pojam i odgovornost

Član 48.

- (1) Ortačko društvo u smislu ovog zakona jeste privredno društvo koje osnivaju dva ili više fizičkih i/ili pravnih lica u svojstvu ortaka društva radi obavljanja određene djelatnosti pod zajedničkim poslovnim imenom.
- (2) Ortačko društvo odgovara za svoje obaveze cjelokupnom imovinom.
- (3) Ortaci ortačkog društva odgovorni su solidarno za sve obaveze društva cjelokupnom svojom imovinom, ako sa povjericem nije drugačije ugovoreno.
- (4) Ako ugovor ortaka društva sadrži odredbu suprotnu stavu 3. ovog člana, ta odredba ugovora nema pravno dejstvo prema trećim licima.

Princip slobode ugovaranja

Član 49.

Ortaci ortačkog društva mogu svoje međusobne odnose, kao i odnose sa ortačkim društvom urediti slobodno, osim ako je zakonom drukčije uređeno.

Osnivački akt

Član 50.

- (1) Osnivački akt ortačkog društva sadrži:
- a) puno ime i prebivalište svih fizičkih lica ortaka i poslovno ime i sjedište pravnog lica svakog ortaka,
 - b) poslovno ime i sjedište društva,
 - v) djelatnost i
 - g) označenje vrste i vrijednosti uloga ortaka.
- (2) Osnivački akt ortačkog društva može da sadrži i druge elemente od značaja za društvo i ortake društva.
- (3) Izmjene i dopune osnivačkog akta ortačkog društva vrše se uz saglasnost svih ortaka društva, ako tim aktom nije drugačije određeno.

Ugovor ortaka društva

Član 51.

- (1) Pored osnivačkog akta, ortačko društvo može da ima i ugovor ortaka društva kojim se određuje naročito poslovanje društva i upravljanje.
- (2) Ugovor ortaka ortačkog društva ne prilaže se uz prijavu za registraciju.
- (3) Ugovor ortaka ortačkog društva sačinjava se u pisanoj formi i potpisuje ga svaki ortak.
- (4) Ugovor ortaka ortačkog društva, odnosno njegove izmjene i dopune imaju pravno dejstvo među ortacima od dana kada ga potpišu svi ortaci, ako tim ugovorom nije drugačije određeno.

Odnos između osnivačkog akta i ugovora ortaka društva

Član 52.

U slučaju neusklađenosti između osnivačkog akta ortačkog društva i ugovora ortaka ortačkog društva, primjenjuje se osnivački akt društva.

2. Pravni odnosi između ortaka i ortaka sa ortačkim društvom Uređivanje osnivačkim aktom i ugovorom ortaka društva

Član 53.

Pravni odnosi između ortaka i ortaka sa ortačkim društvom uređuju se osnivačkim aktom i ugovorom ortaka društva, ako društvo ima takav ugovor.

Ulog

Član 54.

(1) Ulog ortaka u ortačko društvo može biti u novcu, stvarima i pravima, kao i u radu ili uslugama koji su izvršeni ili treba da budu izvršeni.

(2) Ortaci ortačkog društva ulažu uloge jednake vrijednosti.

Posljedice zakašnjenja unošenja uloga

Član 55.

(1) Ortak ortačkog društva koji u imovinu društva ne unese svoj ulog u skladu sa osnivačkim aktom društva, koji novac primljen za društvo ili drugu imovinu ne preda u određenom roku društvu ili koji za sebe uzme novac ili drugu imovinu društva bez ovlaštenja, dužan je da društvu plati ugovorenu kamatu počev od dana kada je bio dužan da uplati ili unese ulog, odnosno od dana kada je morao da preda novac ili drugu imovinu ili kada je uzeo novac ili drugu imovinu.

(2) Odredba stava 1. ovog člana ne isključuje pravo ortačkog društva i na naknadu druge štete.

Povećanje i smanjenje uloga

Član 56.

(1) Ortak ortačkog društva nije dužan da poveća ulog iznad iznosa određenog osnivačkim aktom niti je dužan da poveća ulog određen osnivačkim aktom radi pokrivanja gubitaka društva.

(2) Ortak ortačkog društva ne može smanjiti svoj ulog bez saglasnosti svih ostalih ortaka.

Raspolaganje ortačkim udjelom među ortacima

Član 57.

Prenos udjela među ortacima ortačkog društva je slobodan.

Odlučivanje ortaka društva

Član 58.

(1) Odluke ortaka o pitanjima koja predstavljaju redovnu djelatnost ortačkog društva donose se većinom od ukupnog broja glasova ortaka. Saglasnost svih ortaka potrebna je za odluke o pitanjima koja su izvan redovne djelatnosti društva, kao i za odluke o prijemu novog ortaka društva.

(2) Ortaci kod kojih postoji sukob interesa u smislu čl. 34. i 35. ovog zakona, u odnosu na odluku koja se donosi, ne učestvuju u glasanju za donošenje takve odluke.

(3) Ortaci ortačkog društva donose odluke na sjednici, što važi i za ortake koji su ovlašćeni za vođenje poslova.

Vođenje poslova

Član 59.

(1) Ortak ortačkog društva ima pravo i obavezu da vodi poslove društva (u daljem tekstu: vođenje poslova).

(2) Ako je osnivačkim aktom ortačkog društva ili ugovorom ortaka društva određeno da je vođenje poslova preneseno na jednog ili više ortaka društva, ostali ortaci društva nemaju pravo na vođenje poslova.

Vođenje poslova od strane više ortaka

Član 60.

(1) Ako pravo na vođenje poslova imaju dva ili više ortaka ortačkog društva, svaki od tih ortaka ima pravo da postupa samostalno, osim ako se najmanje jedan ortak usprotivi tom pravu.

(2) Ako je osnivačkim aktom ili ugovorom ortaka društva određeno da ortaci društva ovlašćeni za vođenje poslova mogu da postupaju samo zajedno, za svaki posao potrebna je saglasnost svih ortaka društva ovlašćenih za vođenje poslova, osim ako bi odgađanje donošenja te odluke prouzrokovalo štetu društvu.

(3) Ako je osnivačkim aktom ili ugovorom ortaka ortačkog društva određeno da je u slučaju vođenja poslova od više ortaka, svaki ortak ovlašćen za vođenje poslova dužan da postupa po instrukcijama drugih ortaka ovlašćenih za vođenje poslova, svaki ortak dužan je da obavijesti ostale ortake ovlašćene za vođenje poslova radi donošenja

zajedničke odluke o pravnoj radnji ili poslu.

(4) Ako ortak ovlašten za vođenje poslova u skladu sa okolnostima smatra da instrukcije u smislu stava 3. ovog člana nisu primjerene, o tome obavještava druge ortake radi zajedničkog odlučivanja, osim ako bi odgađanje odluke prouzrokovalo štetu društvu, kada može postupati samostalno, o čemu je dužan da bez odgađanja obavijesti ostale ortake.

Obim vođenja poslova

Član 61.

(1) Vođenje poslova obuhvata ovlaštenje za obavljanje pravnih poslova i drugih radnji koje se redovno vrše pri obavljanju djelatnosti ortačkog društva.

(2) Pravni poslovi i druge radnje koje nisu obuhvaćene ovlaštenjem iz stava 1. ovog člana mogu se obavljati samo uz saglasnost svih ortaka ortačkog društva.

Prenos prava za vođenje poslova

Član 62.

(1) Ortak ortačkog društva ovlašten za vođenje poslova može prenijeti pravo na vođenje poslova na treće lice, ako su s tim saglasni svi ortaci društva.

(2) Ortak ortačkog društva koji prenese pravo za vođenje poslova na treće lice koje nije ortak, odgovara za izbor lica na koje je prenio pravo za vođenje poslova i za radnje lica u izvršavanju tih poslova.

Otkazivanje vođenja poslova

Član 63.

(1) Ortak ortačkog društva može odustati od vođenja poslova u otkaznom roku koji je određen osnivačkim aktom ili ugovorom ortaka društva, ako za to postoji opravdan razlog, što cijene ostali ortaci.

(2) Ništava je odredba osnivačkog akta ili ugovora ortaka društva kojom se ortak unaprijed odriče od prava na vođenje poslova.

(3) Ako postoji opravdan razlog za hitno odustajanje od vođenja poslova, ortak može od tog ovlaštenja da odustane i u kraćem otkaznom roku od roka iz stava 1. ovog člana.

(4) Ortak ortačkog društva ovlašten za vođenje poslova, pisanim putem blagovremeno obavještava sve ostale ortake društva o namjeri da odustane od vođenja poslova, radi omogućavanja kontinuiteta nezavršenih poslova od ostalih ortaka ovlaštenih za vođenje poslova.

(5) Ako se ortak ortačkog društva odrekne ovlaštenja za vođenje poslova suprotno st. 1. i 3. ovog člana, dužan je da ortačkom društvu nadoknadi time prouzrokovanu štetu.

Oduzimanje ovlaštenja za vođenje poslova

Član 64.

Ovlaštenje za vođenje poslova može se odlukom nadležnog suda oduzeti po tužbi društva ili preostalih ortaka društva, ako se utvrdi da ortak nije sposoban da vodi poslove društva ili da čini težu povredu dužnosti vođenja poslova.

Pravo na naknadu troškova

Član 65.

(1) Ortak ortačkog društva ima pravo na naknadu svih troškova koje je imao u vođenju poslova društva i koji su s obzirom na okolnosti bili neophodni.

(2) Troškovi iz stava 1. ovog člana padaju na teret ortačkog društva.

Dobit i gubitak

Član 66.

(1) Na kraju poslovne godine ortaci usvajaju finansijski izvještaj kojim se utvrđuje dobit i gubitak ortačkog društva i učešće svakog ortaka u dobiti i gubitku.

(2) Dobit ortačkog društva raspodjeljuje se ortacima na jednake dijelove.

(3) Gubitak ortačkog društva raspodjeljuje se na ortake društva na jednake dijelove.

(4) Dio dobiti koji pripada ortaku ortačkog društva u dobiti ortačkog društva isplaćuje se najkasnije u roku od tri mjeseca od dana usvajanja finansijskog izvještaja.

(5) Ako osnivački akt ortačkog društva sadrži odredbu kojom se određuje samo udio u dobiti ili samo udio u gubitku, smatra se da se ona odnosi i na dobit i na gubitak.

Primjenljivost

Član 67.

Odredbe čl. 54. do 66. ovog zakona primjenjuju se ako osnivačkim aktom ili ugovorom ortaka ortačkog društva nije drugačije određeno.

3. Pravni odnosi društva i ortaka prema trećim licima Pravo na zastupanje

Član 68.

- (1) Ovlašćenje za zastupanje ortačkog društva ima svaki ortak, ako osnivačkim aktom društva nije drugačije određeno.
- (2) Ako su dva ili više ortaka ovlašćeni da zastupaju ortačko društvo, svaki od ortaka ovlašćen je da postupa samostalno, ako osnivačkim aktom nije drugačije određeno.
- (3) Osnivačkim aktom društva može se odrediti da ortaci društva mogu zastupati društvo samo zajedno.
- (4) Ako su ortaci ortačkog društva, u skladu sa osnivačkim aktom ovlašćeni za zajedničko zastupanje, mogu da ovlaste jednog ili više ortaka ovlašćenih za zajedničko zastupanje da preduzimaju određene poslove ili određene vrste poslova, a izjava volje trećih lica učinjena jednom od ortaka ovlašćenih da zajedno zastupaju društvo, smatra se da je učinjena ortačkom društvu.
- (5) Osnivačkim aktom ortačkog društva može se odrediti da ortaci društva mogu zastupati društvo samo zajedno sa prokuristom kada se primjenjuje odredba stava 4. ovog člana.
- (6) Podaci o ortacima koji zastupaju ortačko društvo, o promjeni lica ovlašćenih za zastupanje ili određivanje novih ortaka za zastupanje ortačkog društva, kao i promjene obima ovlašćenja ortaka koji zastupaju ortačko društvo, registruju se u skladu sa zakonom kojim se uređuje registracija poslovnih subjekata.

Otkazivanje ovlašćenja za zastupanje

Član 69.

- (1) Ortak ortačkog društva ovlašćen za zastupanje može otkazati ovlašćenje za zastupanje u otkaznom roku koji je određen osnivačkim aktom ili ugovorom ortaka društva, ako za to postoji opravdan razlog što cijene ostali ortaci.
- (2) Ništava je odredba osnivačkog akta ili ugovora ortaka društva kojom se ortak unaprijed odriče ovlašćenja za zastupanje.
- (3) Ako postoji opravdan razlog za hitno odustajanje od zastupanja, ortak može od zastupanja da odustane i u kraćem otkaznom roku od roka iz stava 1. ovog člana.
- (4) Ortak ortačkog društva ovlašćen za zastupanje pisanim putem blagovremeno obavještava sve ostale ortake društva o namjeri da odustane od zastupanja radi omogućavanja kontinuiteta nezavršenih poslova od ostalih ortaka ovlašćenih za zastupanje.
- (5) Ako se ortak ortačkog društva odrekne ovlašćenja za zastupanje suprotno st. 1. i 3. ovog člana dužan je da ortačkom društvu nadoknadi time prouzrokovanu štetu.

Oduzimanje ovlašćenja za zastupanje

Član 70.

Ovlašćenje za zastupanje može se oduzeti odlukom nadležnog suda ako osnivačkim aktom ortačkog društva nije drugačije određeno, po tužbi društva ili preostalih ortaka društva, ako se utvrdi da ortak nije sposoban da zastupa društvo ili da čini težu povredu dužnosti zastupanja.

Prigovori i preboj (kompensacija)

Član 71.

- (1) Ortak ortačkog društva prema trećim licima može podnijeti lične prigovore, ali i prigovore koje može istaći i društvo prema tim licima.
- (2) Potraživanja trećeg lica od ortaka ortačkog društva ne mogu se prebijati sa potraživanjima ortaka prema društvu.

Odgovornost novog ortaka

Član 72.

- (1) Lice koje nakon osnivanja društva stekne svojstvo ortaka odgovara za obaveze društva kao i postojeći ortaci, uključujući i obaveze nastale prije njegovog pristupanja društvu.
- (2) Odredbe ugovora ortaka društva koje nisu u skladu sa stavom 1. ovog člana nemaju pravno dejstvo prema trećim licima, osim ako se treće lice ne saglasi sa tim.

4. Ortački udio Prenos udjela trećim licima

Član 73.

- (1) Ortak ortačkog društva može prenijeti svoj udio trećem licu samo uz saglasnost ostalih ortaka.
- (2) U slučaju prenosa udjela trećem licu ostali ortaci ortačkog društva imaju pravo prečeg sticanja tog udjela.

- (3) Ako ortaci ortačkog društva ne daju saglasnost na prenos udjela trećem licu, a ne iskoriste pravo prečeg sticanja, ortak društva može prenijeti svoj udio trećem licu i bez te saglasnosti.
- (4) Davanje u zalog udjela ortaka ortačkog društva smatra se prenosom udjela u smislu st. 1. do 3. ovog člana.
- (5) Prenos udjela na nasljednike i pravne sljedbenike ne smatra se prenosom udjela trećem licu u smislu st. 1. do 3. ovog člana.
- (6) Prenos udjela trećim licima može se osnivačkim aktom ili ugovorom ortaka društva drugačije odrediti.

Odgovornost prilikom prenosa udjela

Član 74.

- (1) U svim slučajevima prenosa udjela, prenosilac udjela i sticalac prenesenog udjela odgovaraju solidarno prema društvu za sve obaveze prenosioca udjela prema društvu, u trenutku prenosa, osim ako se ortaci ne sporazumiju drugačije.
- (2) Zahtjevi od ortačkog društva ili u ime ortačkog društva iz stava 1. ovog člana zastarijevaju u roku od tri godine od registracije prenosa udjela.
- (3) Odredba stava 2. ovog člana primjenjuje se i na druge zahtjeve od ortačkog društva ili u ime njega protiv lica koje je prestalo da bude ortak.

5. Prestanak ortačkog društva i istupanje ortaka Razlozi prestanka

Član 75.

- (1) Ortačko društvo prestaje:
 - a) istekom vremena na koje je osnovano ili ispunjenjem cilja osnivanja,
 - b) odlukom ortaka o prestanku,
 - v) neobavljanjem poslova neprekidno u periodu od dvije godine,
 - g) sudskom odlukom o prestanku i
 - d) nastupanjem bilo kojeg drugog događaja određenog osnivačkim aktom ili ugovorom ortaka društva koji ima za posljedicu prestanak društva.
- (2) Ako osnivačkim aktom ili ugovorom ortaka društva nije drugačije određeno, svojstvo ortaka u ortačkom društvu prestaje u slučaju:
 - a) smrti ortaka,
 - b) otvaranja stečaja nad nekim od ortaka,
 - v) otkaza nekog ortaka,
 - g) donošenja odluke ortaka u skladu sa osnivačkim aktom, ugovorom ortaka društva i ovim zakonom i
 - d) u drugim slučajevima određenim osnivačkim aktom ili ugovorom ortaka društva.

Prećutno produženje

Član 76.

Ako je ortačko društvo osnovano na određeno vrijeme ili za ispunjenje određenog cilja, a istekom tog vremena ili ispunjenjem cilja osnivanja nastavi da posluje, smatra se da je društvo prećutno dobilo saglasnost svih ortaka da je osnovano na neodređeno vrijeme.

Otkaz i povlačenje ortaka

Član 77.

- (1) Ortak ortačkog društva može da se povuče dobrovoljno iz društva, podnošenjem pisanog otkaza.
- (2) Pisani otkaz iz stava 1. ovog člana podnosi se najmanje šest mjeseci prije isteka poslovne godine, osim ako je osnivačkim aktom drugačije određeno.
- (3) Pravo ortaka iz stava 1. ovog člana ne može se ograničiti niti isključiti.

Sudska odluka o prestanku društva

Član 78.

- (1) Po tužbi nekog od ortaka ortačkog društva, sud donosi odluku da društvo prestaje kada za to postoji opravdan razlog.
- (2) Opravdan razlog u smislu stava 1. ovog člana postoji ako sud nađe da:
 - a) ortak društva, sa namjerom ili grubom nepažnjom povrijedi svoju dužnost koja je u smislu ovog zakona, osnivačkog akta ili ugovora ortaka društva od uticaja na poslovanje društva,
 - b) je ispunjenje takve dužnosti faktički nemoguće i
 - v) nije moguće da društvo drugačije nastavi poslovanje, a da to poslovanje bude u skladu sa ovim zakonom, osnivačkim aktom ili ugovorom ortaka društva.
- (3) Ništav je sporazum kojim se isključuje ili ograničava pravo ortaka na podnošenje tužbe iz stava 1. ovog člana.
- (4) Tužba iz stava 1. ovog člana podnosi se protiv ortačkog društva i svih drugih ortaka kod nadležnog suda.
- (5) Umjesto odluke o prestanku ortačkog društva u skladu sa st. 1. do 4. ovog člana, sud može, ako se u tom

smislu preinači tužbeni zahtjev, da isključi ortaka društva u skladu sa članom 79. ovog zakona.

Isključenje ortaka

Član 79.

- (1) Na isključenje ortaka ortačkog društva primjenjuju se odredbe ovog zakona o isključenju člana društva s ograničenom odgovornošću.
- (2) Odluku o isključenju ortaka ortačkog društva donose preostali ortaci u skladu sa članom 58. ovog zakona.

Posljedice istupanja ortaka iz društva

Član 80.

- (1) Udio ortaka koji istupi iz ortačkog društva raspodjeljuje se ostalim ortacima društva na jednake dijelove.
- (2) Ortaci koji ostaju u društvu dužni su da isplate ortaku koji istupa iz ortačkog društva u novcu ono što bi on primio na osnovu obračuna koji bi se napravio kada bi u vrijeme njegovog istupanja društvo prestalo da postoji, ne uzimajući u obzir tekuće nezavršene poslove.
- (3) Ako vrijednost imovine ortačkog društva nije dovoljna za to da se pokriju obaveze društva, ortak koji istupa iz društva plaća društvu dio nepokrivenog iznosa srazmjerno njegovom učešću u gubitku društva.
- (4) Odredbe st. 1. do 3. ovog člana primjenjuju se ako osnivačkim aktom ili ugovorom ortaka ortačkog društva nije drugačije određeno.

Učešće ortaka koji je istupio iz društva u nezavršenim poslovima

Član 81.

Ortak ortačkog društva koji istupa iz društva, učestvuje u dobiti i gubitku iz poslova koji u vrijeme njegovog istupanja još nisu bili završeni sa stanjem na dan njegovog istupanja, ako osnivačkim aktom ili ugovorom ortaka društva nije drugačije određeno.

Postupak u slučaju kad ostane jedan ortak

Član 82.

- (1) Ako iz bilo kog razloga ostane jedan ortak ortačkog društva, taj ortak je dužan da preduzme sve neophodne mjere da uskladi poslovanje društva uslovima propisanim ovim zakonom ili da nastavi poslovanje kao preduzetnik, najkasnije u roku od 90 dana od dana kada je ostao jedini ortak društva.
- (2) Ako u roku iz stava 1. ovog člana jedini ortak ortačkog društva ne uskladi svoj položaj sa odredbama ovog zakona, ortačko društvo prestaje likvidacijom.

Nastavljanje društva sa nasljednicima

Član 83.

- (1) Ortačko društvo nastavlja da posluje sa nasljednicima preminulog ortaka, ako je tako određeno osnivačkim aktom i uz saglasnost nasljednika.
- (2) Nasljednici mogu izvršavati svoja prava u skladu sa stavom 1. ovog člana od dana saznanja za nasljeđivanje ili od dana imenovanja zastupnika nasljedniku koji nema poslovnu sposobnost, zavisno od okolnosti slučaja.

Registracija prestanka društva

Član 84.

- (1) Preostali ortaci ovlašćeni za zastupanje ortačkog društva prijavljuju prestanak društva i istupanje ortaka iz društva, radi registracije i objavljivanja.
- (2) U slučaju prestanka sudskom odlukom, sud po službenoj dužnosti prijavljuje registru prestanak ortačkog društva.

II - KOMANDITNO DRUŠTVO

1. Pojam i osnivanje Pojam i odgovornost

Član 85.

- (1) Komanditno društvo, u smislu ovog zakona, jeste privredno društvo koje osnivaju dva ili više fizičkih i / ili pravnih lica u svojstvu ortaka, radi obavljanja određene djelatnosti, pod zajedničkim poslovnim imenom, od kojih najmanje jedno lice odgovara neograničeno za njegove obaveze (komplementar), a najmanje jedno lice snosi rizik do visine svog ugovorenog uloga (komanditor).
- (2) Komanditno društvo za svoje obaveze odgovara cjelokupnom imovinom.

Primjena odredaba o ortačkom društvu

Član 86.

- (1) Na komanditno društvo primjenjuju se odredbe ovog zakona o ortačkom društvu, ako ovim zakonom nije drugačije uređeno.
- (2) Komplementari imaju status ortaka ortačkog društva, ako ovim zakonom nije drugačije uređeno.

Osnivački akt

Član 87.

- (1) Osnivački akt komanditnog društva sadrži naročito:
- a) puno ime i prebivalište svakog fizičkog lica i poslovno ime i sjedište pravnog lica komplementara i komanditora, kao i označenje svojstva ortaka,
 - b) poslovno ime i sjedište društva,
 - v) označenje vrste i vrijednosti uloga svakog osnivača i
 - g) djelatnost.
- (2) Osnivački akt komanditnog društva može da sadrži i druge elemente od značaja za društvo i komplementare.

Izmjena osnivačkog akta

Član 88.

- (1) Osnivački akt komanditnog društva mijenja se saglasnošću svih komplementara i komanditora društva, ako tim aktom nije drugačije određeno.
- (2) Izmjene osnivačkog akta komanditnog društva kojima se povećavaju obaveze ortaka društva određene tim aktom ili kojima se određuju nove obaveze ortaka društva, vrše se uz saglasnost ortaka društva na koje se te izmjene odnose.

Ugovor ortaka društva

Član 89.

- (1) Pored osnivačkog akta, komanditno društvo može imati i ugovor ortaka društva kojim se određuje poslovanje društva i upravljanje.
- (2) Ugovor ortaka komanditnog društva ne prilaže se uz prijavu za registraciju.
- (3) Ugovor ortaka komanditnog društva sačinjava se u pisanoj formi i potpisuju ga svi ortaci.
- (4) Ugovor ortaka komanditnog društva i promjene ugovora imaju pravno dejstvo među ortacima danom potpisivanja svih ortaka, ako tim ugovorom nije drugačije određeno.

Odnos između osnivačkog akta i ugovora ortaka društva

Član 90.

U slučaju neusklađenosti između osnivačkog akta komanditnog društva i ugovora ortaka društva, primjenjuje se osnivački akt.

2. Pravni odnosi među ortacima i između ortaka i društva

Ulog

Član 91.

- (1) Ulog komanditora u komanditno društvo može biti novčani i nenovčani, uključujući i izvršeni rad i usluge u komanditnom društvu.
- (2) Komanditor u komanditno društvo unosi cijeli ugovoreni ulog prije sticanja svojstva komanditora.

Prenos udjela

Član 92.

- (1) Komplementar komanditnog društva ne može prenijeti cijeli udjel ili dio svog udjela bez saglasnosti svih komanditora i komplementara.
- (2) Komanditor komanditnog društva može prenijeti dio svog udjela ili cijeli svoj udio prodajom, poklonom, nasljeđem ili na drugi način.

Dobit i gubitak

Član 93.

Komanditori i komplementari učestvuju u diobi dobiti i snošenju gubitka društva srazmjerno procentu udjela u društvu.

Primjenljivost

Član 94.

Odredbe čl. 91. do 93. ovog zakona primjenjuju se ako osnivačkim aktom ili ugovorom ortaka društva nije drugačije određeno.

Vođenje poslova društva

Član 95.

- (1) Jedan ili više komplementara vode poslove komanditnog društva.
- (2) Komanditor ne može vršiti vođenje poslova društva.

3. Pravni odnosi komanditnog društva i ortaka prema trećim licima Zastupanje

Član 96.

Komanditor ne može da zastupa komanditno društvo prema trećim licima.

Slučajevi odgovornosti komanditora kao komplementara

Član 97.

- (1) Komanditor odgovara, kao i komplementar prema trećim licima ako je njegovo ime uz njegovu saglasnost uneseno u poslovno ime komanditnog društva.
- (2) Komanditor odgovara, kao i komplementar ako postupa suprotno zabrani iz člana 95. stav 2. ovog zakona.

4. Promjene u članstvu i status društva Okončanje statusa ortaka i promjena pravne forme

Član 98.

- (1) Komanditno društvo ne prestaje u slučaju smrti komanditora, kao ni u slučaju prestanka komanditora koji nije fizičko lice.
- (2) Ako iz komanditnog društva istupe svi komplementari a novi komplementari nisu primljeni u roku od 90 dana od dana istupanja posljednjeg komplementara, komanditori mogu u daljem roku od 90 dana donijeti jednoglasno odluku o promjeni pravne forme u društvo s ograničenom odgovornošću ili akcionarsko društvo, u skladu sa ovim zakonom.
- (3) Ako komanditori komanditnog društva ne postupe na način i u roku iz stava 2. ovog člana, komanditno društvo prestaje likvidacijom, u skladu sa ovim zakonom.
- (4) Ako iz komanditnog društva istupe svi komanditori, komanditno društvo može u skladu sa stavom 2. ovog člana nastaviti da posluje kao ortačko društvo ili kao preduzetnik.
- (5) Promjene iz st. 1. do 4. ovog člana registruju se i objavljuju u skladu sa zakonom kojim se uređuje registracija poslovnih subjekata.

III - DRUŠTVO SA OGRANIČENOM ODGOVORNOŠĆU

1. Osnovna načela Pojam i odgovornost

Član 99.

- (1) Društvo sa ograničenom odgovornošću u smislu ovog zakona jeste privredno društvo koje osniva jedno ili više pravnih i / ili fizičkih lica, u svojstvu članova društva, radi obavljanja određene djelatnosti pod zajedničkim poslovnim imenom.
- (2) Društvo sa ograničenom odgovornošću odgovara za svoje obaveze cjelokupnom imovinom.
- (3) Član društva sa ograničenom odgovornošću ne odgovara za obaveze društva, osim do iznosa neunesenog uloga u imovinu društva.
- (4) Društvo sa ograničenom odgovornošću može imati najviše 50 članova.
- (5) Ako se broj članova društva sa ograničenom odgovornošću poveća iznad broja članova iz stava 4. ovog člana, ali ne više od 100 članova, i ako se taj broj održi u periodu dužem od godinu dana, to društvo mijenja pravnu formu u formu zatvorenog akcionarskog društva.

Načelo slobode ugovaranja

Član 100.

Članovi društva sa ograničenom odgovornošću svoje međusobne odnose u društvu, kao i odnose sa društvom, uređuju slobodno ako ovim zakonom nije drugačije uređeno.

2. Osnivački akt i ugovor članova društva Osnivački akt

Član 101.

- (1) Osnivački akt društva sa ograničenom odgovornošću sadrži:
 - a) puno ime i prebivalište svakog fizičkog lica i poslovno ime i sjedište svakog pravnog lica člana društva,

- b) poslovno ime i sjedište društva,
 - v) djelatnost,
 - g) iznos osnovnog kapitala i iznos, vrstu i vrijednost uloga svakog osnivača i opis vrste i vrijednost nenovčanog uloga,
 - d) način i vrijeme unošenja nenovčanih uloga, odnosno vrijeme uplate novčanih uloga,
 - đ) ukupan iznos troškova osnivanja, odnosno procijenjeni iznos svih troškova plaćenih od društva ili zaračunatih društvu u vezi sa osnivanjem, a po potrebi i troškove prije nego što je utvrđeno da društvo ispunjava uslove za početak poslovanja i
 - e) odobrene posebne pogodnosti bilo kom licu koje je učestvovalo u osnivanju društva ili u poslovima prije osnivanja društva ili utvrđivanja ispunjenosti uslova za početak poslovanja.
- (2) Osnivački akt društva sa ograničenom odgovornošću može sadržati i druge odredbe, uključujući i odredbe koje može sadržati i ugovor članova društva.

Ugovor članova društva

Član 102.

(1) Društvo sa ograničenom odgovornošću, pored osnivačkog akta, može da ima i ugovor članova društva kojim se uređuje naročito poslovanje društva i upravljanje. Ugovor članova društva sačinjava se u pisanoj formi i sadrži odredbe o:

- a) obavezama članova društva na dodatne uloge pored osnovnih uloga, kao i o posebnim naknadama i posljedicama u slučaju neispunjenja takvih obaveza,
- b) posebnim uslovima i načinu prenosa udjela članova društva koji se razlikuje od načina uređenog ovim zakonom,
- v) načinu za ostvarivanje prava glasa članova društva ili prava na dividendu (jednako pravo, pravo u skladu sa udjelom u osnovnom kapitalu društva ili pravo utvrđeno na neki drugi način) i
- g) postupku odlučivanja, uključujući i postupak za odlučivanje u slučaju blokade odlučivanja među članovima društva.

(2) Ugovor članova društva sa ograničenom odgovornošću ne dostavlja se uz prijavu za registraciju.

(3) Ugovor članova društva sa ograničenom odgovornošću, kao i njegove izmjene i dopune, proizvode pravno dejstvo danom potpisivanja od svih članova društva, ako ugovorom nije drugačije određeno.

Odnos osnivačkog akta i ugovora

Član 103.

U slučaju neusklađenosti između osnivačkog akta društva sa ograničenom odgovornošću i ugovora članova društva primjenjuje se osnivački akt društva.

3. Troškovi Troškovi osnivanja

Član 104.

(1) Osnivačkim aktom društva sa ograničenom odgovornošću može se odrediti da troškove osnivanja društva snosi društvo ili osnivači.

(2) Ako osnivačkim aktom društva sa ograničenom odgovornošću nije drugačije određeno, troškove osnivanja društva snose osnivači.

(3) Ako je osnivačkim aktom društva sa ograničenom odgovornošću određeno da troškove osnivanja snosi društvo, ti troškovi nadoknađuju se osnivačima do iznosa navedenog u osnivačkom aktu.

4. Osnovne obaveze članova 4.1. Obaveza u vezi sa ulogom Vrste uloga

Član 105.

(1) Ulog u društvo sa ograničenom odgovornošću može biti novčani ili nenovčani, uključujući i izvršeni rad i pružene usluge društvu.

(2) Ulozi članova društva sa ograničenom odgovornošću ne moraju biti jednake vrijednosti.

(3) Ulozi u društvo sa ograničenom odgovornošću, novčani ili nenovčani, ulažu se u društvo u skladu sa osnivačkim aktom društva.

4.2. Dodatni uloz Osnov

Član 106.

(1) Članovi društva sa ograničenom odgovornošću mogu donijeti odluku o ulaganju dodatnih uloga ako je to određeno osnivačkim aktom ili ugovorom članova društva.

(2) Dodatni uloz članova društva sa ograničenom odgovornošću srazmjerni su udjelima, ako osnivačkim aktom ili ugovorom članova društva nije drugačije određeno.

(3) Ako član društva sa ograničenom odgovornošću ne unese dodatni ulog u skladu sa stavom 2. ovog člana, ostali članovi obavezni su da uplate taj dio srazmjerno svojim udjelima, ako osnivačkim aktom ili ugovorom članova društva nije drugačije određeno.

(4) Osnivačkim aktom društva sa ograničenom odgovornošću može se odrediti da je član društva koji ne izvrši obaveze iz st. 1. i 2. ovog člana odgovoran ostalim članovima i društvu za prouzrokovanu štetu.

5. Osnovni kapital

Minimalni osnovni kapital

Član 107.

(1) Novčani dio osnovnog kapitala društva sa ograničenom odgovornošću iznosi najmanje 1 KM i uplaćuje se na privremeni račun do registracije društva.

(2) Posebnim zakonom za osnivanje finansijskih i osiguravajućih organizacija i privrednih društava koja obavljaju zakonom određene djelatnosti kao društva sa ograničenom odgovornošću može se odrediti veći minimalni osnovni kapital.

Povećanje i smanjenje osnovnog kapitala

Član 108.

(1) Osnovni kapital društva sa ograničenom odgovornošću može se odlukom skupštine članova povećati novim ulozima članova, koji mogu biti novčani ili nenovčani ili pretvaranjem raspoloživih rezervi za ove namjene u osnovni kapital.

(2) Povećanje osnovnog kapitala društva sa ograničenom odgovornošću može se vršiti i pretvaranjem potraživanja u udio, odnosno pretvaranjem poreskog duga, u skladu sa posebnim zakonom kojim se uređuje pitanje izmirenja poreskog duga.

(3) Povećanje osnovnog kapitala no jednom ili oba osnova iz stava 2. ovog člana, može se u toku godine izvršiti najviše do polovine osnovnog kapitala društva koji postoji u trenutku donošenja odluke skupštine članova društva, odnosno u trenutku pokretanja postupka izmirenja poreskog duga, njegovim pretvaranjem u udio.

(4) Osnovni kapital društva sa ograničenom odgovornošću može se smanjiti odlukom skupštine članova, ali ne ispod zakonom propisanog minimalnog osnovnog kapitala.

(5) Smanjenje osnovnog kapitala društva sa ograničenom odgovornošću po jednom osnovu može se izvršiti istovremeno sa povećanjem njegovog osnovnog kapitala po drugom osnovu u skladu sa ovim zakonom.

(6) Registracija povećanja iz sredstava društva i smanjenja osnovnog kapitala društva sa ograničenom odgovornošću vrši se jednom godišnje i to u roku od 30 dana od dana održavanja godišnje skupštine članova društva.

Primjena

Član 109.

Odredbе ovog zakona o otvorenom akcionarskom društvu koje se odnose na održavanje osnovnog kapitala, rezerve, povećanje i smanjenje osnovnog kapitala, kao i održavanje skupštine akcionara shodno se primjenjuju i na održavanje, povećanje i smanjenje osnovnog kapitala i održavanje skupštine članova društva sa ograničenom odgovornošću u slučaju gubitka.

6. Udjeli

Princip jedan udio jedan član

Član 110.

(1) Član društva sa ograničenom odgovornošću stiče udio u osnovnom kapitalu društva srazmjerno vrijednosti uloga.

(2) Član društva sa ograničenom odgovornošću može imati jedan udio u društvu.

(3) Ako član društva sa ograničenom odgovornošću stekne jedan ili više udjela, ti udjeli se spajaju sa postojećim udjelom i zajedno čine jedan udio.

Prava glasa i imovinska prava po osnovu udjela

Član 111.

Pravo glasa članova društva sa ograničenom odgovornošću, kao i imovinska prava prema društvu, uključujući i učešće u dobiti i raspodjeli likvidacionog viška, srazmjerni su udjelima članova u ukupno uplaćenom osnovnom kapitalu društva u vrijeme ostvarivanja tih prava, ako osnivačkim aktom nije drugačije određeno.

Pravna priroda

Član 112.

(1) Udjeli društva sa ograničenom odgovornošću nisu hartije od vrijednosti.

(2) Udjeli društva sa ograničenom odgovornošću ne mogu se sticati, niti se njima može raspolagati upućivanjem javne ponude.

(3) Društvo sa ograničenom odgovornošću izdaje svakom članu društva potvrdu kao dokaz članstva i njegovog udjela, ako osnivačkim aktom ili ugovorom članova društva nije drugačije određeno.

Suvlasništvo udjela

Član 113.

(1) Udio može pripadati jednom licu ili većem broju lica (u daljem tekstu: suvlasnici udjela). Suvlasnici udjela se u odnosu na društvo s ograničenom odgovornošću smatraju jednim članom, a u knjigu udjela upisuje se puno ime i adresa svakog suvlasnika udjela.

(2) Suvlasnici udjela u društvu sa ograničenom odgovornošću svoja prava glasa i druga prava ostvaruju preko jednog zajedničkog punomoćnika, ako osnivačkim aktom ili ugovorom članova društva nije drugačije određeno. U slučaju postojanja zajedničkog punomoćnika suvlasnici udjela u društvu sa ograničenom odgovornošću dužni su da ga identifikuju radi upisa u knjigu udjela.

(3) Obavještenje koje društvo sa ograničenom odgovornošću uputi zajedničkom punomoćniku iz stava 2. ovog člana smatra se da je dato svim suvlasnicima udjela. Ako suvlasnici udjela propuste da identifikuju zajedničkog punomoćnika, obavještenje dato od društva bilo kom suvlasniku smatra se da je dato svim suvlasnicima.

(4) Suvlasnici udjela solidarno odgovaraju društvu sa ograničenom odgovornošću za sve obaveze prema društvu koje se tiču njihovog udjela.

(5) Pravne radnje društva sa ograničenom odgovornošću prema jednom suvlasniku udjela imaju dejstvo prema svim suvlasnicima tog udjela.

Knjiga udjela

Član 114.

(1) Društvo sa ograničenom odgovornošću dužno je da knjigu udjela drži u svom sjedištu.

(2) U knjigu udjela iz stava 1. ovog člana upisuju se: ime i prebivalište, odnosno poslovno ime; sjedište i poreski identifikacioni broj svakog člana društva, odnosno svakog suvlasnika i njihovog zajedničkog punomoćnika; iznos ugovorenog i uplaćenog uloga i eventualne sporedne činidbe i dopunski ulozi pored osnovnog uloga; opterećenja udjela; broj ili procenat glasova svakog udjela; podjele i svi prenosi udjela uključujući i vrijeme prenosa i ime prenosioca i sticaoca, kao i sve eventualne promjene ovih podataka.

(3) Društvo sa ograničenom odgovornošću podnosi registru, u skladu sa zakonom kojim se uređuje registracija poslovnih subjekata, prijavu i dokumenta za svaku promjenu podataka upisanih u knjizi udjela, radi registracije i objavljivanja.

(4) Članovi društva sa ograničenom odgovornošću imaju pravo uvida u knjigu udjela i pravo na kopije.

(5) Direktor ili članovi upravnog odbora društva sa ograničenom odgovornošću odgovaraju društvu za tačnost podataka u knjizi udjela, u skladu sa ovim zakonom.

Značaj upisa u knjigu udjela

Član 115.

(1) U odnosu na društvo sa ograničenom odgovornošću, član društva je lice koje je kao takvo upisano u knjigu udjela, a u odnosu na treća lica član društva je lice koje je kao takvo registrovano.

(2) Smatra se da je član društva upisan u knjigu udjela danom podnošenja prijave za upis u registar, koja sadrži sve podatke koji se upisuju u knjigu udjela, bez obzira na to kada je upis stvarno izvršen.

Pojam i sticanje sopstvenih udjela

Član 116.

(1) Sopstvenim udjelom društva sa ograničenom odgovornošću u smislu ovog zakona smatra se udio koji društvo stekne od svojih članova.

(2) Društvo sa ograničenom odgovornošću ne može upisivati sopstvene udjele, direktno ili indirektno, preko trećeg lica koje ih stiče za račun društva.

(3) Društvo sa ograničenom odgovornošću može od svojih članova sticati sopstvene udjele koji su u cjelini uplaćeni, kao i udjele koji nisu u cjelini uplaćeni.

(4) Udjeli iz stava 3. ovog člana mogu se steći kupovinom od članova društva po osnovu prinudnog prestanka svojstva člana društva ili po drugom osnovu.

(5) Društvo sa ograničenom odgovornošću ne može sticati sopstvene udjele suprotno odredbama ovog zakona o ograničenju plaćanja.

(6) Društvo sa ograničenom odgovornošću po osnovu sopstvenih udjela nema pravo glasa niti se ti udjeli računaju u kvorum glasova niti daju pravo na dividendu.

(7) Stečeni sopstveni udjeli ili dijelovi udjela društva sa ograničenom odgovornošću kojima se ne raspolaže u roku od godinu dana od dana sticanja, poništavaju se.

Uzimanje udjela u zalog

Član 117.

- (1) Društvo sa ograničenom odgovornošću može udjele uzeti u zalog, ako je ukupni iznos potraživanja obezbijeđenih zalogom udjela niži od vrijednosti udjela, odnosno vrijednosti uplaćenog udjela.
- (2) Na uzimanje udjela člana društva sa ograničenom odgovornošću u zalog od samog društva ili od lica koje djeluje u svoje ime a za račun društva, primjenjuju se odredbe ovog zakona o sticanju sopstvenih udjela.

Kredit društva za sticanje njegovih udjela

Član 118.

- (1) Društvo sa ograničenom odgovornošću ne može direktno ili indirektno pružati finansijsku podršku bilo koje vrste za kupovinu svojih udjela.
- (2) Odredba stava 1. ovog člana ne odnosi se na tekuće pravne poslove finansijskih organizacija, kao ni na davanje avansa ili kredita ili pružanja obezbjeđenja od društva sa ograničenom odgovornošću za sticanje udjela društva od zaposlenih u društvu ili u povezanim društvima.
- (3) Raspolaganja iz stava 2. ovog člana mogu se vršiti samo u okviru ograničenja plaćanja propisanih ovim zakonom.

Povlačenje i poništenje udjela

Član 119.

- (1) Društvo sa ograničenom odgovornošću može povući i poništiti udjele u slučajevima određenim osnivačkim aktom ili ugovorom članova društva.
- (2) Odluku o povlačenju i poništenju udjela donosi skupština članova društva sa ograničenom odgovornošću, ako osnivačkim aktom ili ugovorom članova društva nije drugačije određeno.
- (3) Odluka skupštine članova društva sa ograničenom odgovornošću o povlačenju i poništenju udjela sadrži: osnov povlačenja i poništenja, iznos koji se plaća članu čiji je udio povučen i poništen i dejstvo poništenja na osnovni kapital društva.
- (4) Odluka iz stava 2. ovog člana unosi se u knjigu odluka.
- (5) Član društva sa ograničenom odgovornošću čiji je udio povučen i poništen gubi prava i obaveze koje je imao po osnovu tog udjela.

7. Osnovna prava članova društva

7.1. Pravo raspolaganja udjelom Oslobađanje ograničenja prenosa

Član 120.

Udio člana društva sa ograničenom odgovornošću može se slobodno prenositi, ako ovim zakonom, osnivačkim aktom ili ugovorom članova društva nije drugačije uređeno, i to:

- a) drugom članu društva ili društvu,
- b) supružniku prenosioca, bratu, sestri, pretku, potomku ili supružniku potomka,
- v) zakonskom zastupniku ili nasljedniku člana društva nakon njegove smrti i
- g) statusnom promjenom u skladu sa ovim zakonom.

Pravo prečeg sticanja udjela društva

Član 121.

- (1) Član društva sa ograničenom odgovornošću prije nego što ponudi svoj udio ili dio udjela trećem licu koje nije lice iz člana 120. ovog zakona, dužan je da taj udio ili dio udjela ponudi društvu.
- (2) Ako društvo ne iskoristi pravo prečeg sticanja u roku određenom osnivačkim aktom ili ugovorom članova društva, o čemu odluku donosi skupština članova društva, ponuda se dostavlja drugim članovima društva, u skladu sa osnivačkim aktom ili ugovorom članova društva.
- (3) Ako društvo sa ograničenom odgovornošću, odnosno članovi društva ne obavijeste člana društva koji prodaje udio o odluci u roku utvrđenom osnivačkim aktom ili ugovorom članova društva, smatra se da je ponuda odbijena.
- (4) Društvo sa ograničenom odgovornošću, odnosno članovi društva mogu dati protivponudu članu društva koji nudi prodaju udjela, a član mora dati društvu, odnosno članovima društva pisano obavještenje o prihvatanju protivponude u roku od deset dana od dana prijema protivponude, a ako član društva koji nudi prodaju udjela ne odgovori u tom roku, smatra se da je protivponuda odbijena.
- (5) Društvo sa ograničenom odgovornošću koje prihvati ponudu za sticanje udjela člana društva, može raspodijeliti dio ili cio stečeni udio jednom ili većem broju članova društva ako svi članovi društva koji su glasali za sticanje udjela odobre takvu raspodjelu. Ako društvo sa ograničenom odgovornošću ne može zbog ograničenja plaćanja određenih ovim zakonom da izvrši sticanje udjela člana društva, članovi društva koji su glasali za kupovinu udjela obavezni su da kupe udio srazmjerno svom udjelu u osnovnom kapitalu društva.
- (6) Ako je ponuda člana društva sa ograničenom odgovornošću društvu, odnosno članovima društva za sticanje udjela odbijena, taj član društva može prenijeti svoj udio ili dio ponuđenog udjela trećem licu po cijeni i u skladu sa drugim uslovima svoje ponude društvu, odnosno članovima društva ili po višoj cijeni, u roku od 60 dana od dana obavještenja o odbijanju njegove ponude od društva i članova društva, odnosno od dana isticanja roka za obavještanje o odluci skupštine članova društva i članova društva utvrđenog osnivačkim aktom ili ugovorom

članova društva.

Prenos udjela u sudskom izvršnom postupku

Član 122.

Pri prenosu udjela člana društva sa ograničenom odgovornošću u izvršnom sudskom postupku, društvo i članovi društva imaju pravo preče kupovine u skladu sa članom 121. ovog zakona, kao i u skladu sa zakonom kojim se uređuje izvršni postupak.

Uslovi i posljedice prenosa

Član 123.

(1) Udio se prenosi ugovorom u pisanoj formi sa notarski ovjerenim potpisima prenosioca i sticaoca. Za prenos udjela nije potrebna izmjena osnivačkog akta društva sa ograničenom odgovornošću, osim ako je tim aktom drugačije određeno.

(2) Prenosilac udjela i sticalac udjela obavezni su da bez odgađanja prijave društvu sa ograničenom odgovornošću prenos udjela, promjenu člana i vrijeme promjene, radi upisa u knjigu udjela. Prenos udjela ima pravno dejstvo prema društvu sa ograničenom odgovornošću od dana prijema obavještenja o prenosu.

(3) Sticalac udjela postaje član društva sa ograničenom odgovornošću kad se pisanim putem saglasi da postane član i naznači da ga obavezuju osnivački akt i ugovor članova društva i kada se u skladu sa zakonom upiše u knjigu udjela.

(4) Prenos udjela na nasljednike ima pravno dejstvo u skladu sa aktom o nasljeđivanju.

Dioba udjela i prenos dijela udjela

Član 124.

(1) Udio člana društva sa ograničenom odgovornošću može se podijeliti u slučaju nasljeđivanja, pravnog sljedbeništva člana i prenosa na dva ili više lica.

(2) Osnivačkim aktom društva sa ograničenom odgovornošću ili ugovorom članova društva može se isključiti dioba udjela ili se može dozvoliti samo u određenim slučajevima kao što je prenos udjela dvojici ili većem broju lica.

(3) Odredbe ovog zakona o prenosu udjela primjenjuju se na prenos udjela u cjelini ili dijelom.

Zalaganje udjela od člana

Član 125.

(1) Član društva sa ograničenom odgovornošću može dati udio u zalog za obezbjeđenje kredita ili druge svoje obaveze, ako osnivačkim aktom ili ugovorom članova društva nije drugačije određeno.

(2) Davanje udjela u zalog upisuje se u registar zaloga i u knjigu udjela.

(3) Ako osnivačkim aktom ili ugovorom članova društva sa ograničenom odgovornošću nije drugačije određeno, zalagoprimac nema nikakvo pravo glasa ili pravo upravljanja u društvu dok ne postane član društva.

(4) Ako je za davanje uloga u zalog osnivačkim aktom ili ugovorom članova društva sa ograničenom odgovornošću određeno davanje saglasnosti, saglasnost data za davanje udjela u zalog ne znači datu saglasnost za prenos udjela trećem licu u smislu ovog zakona, osim ako u datoj saglasnosti nije drugačije određeno.

7.2. Pravo isplate dobiti Finansijski izvještaji

Član 126.

(1) Direktor ili upravni odbor društva sa ograničenom odgovornošću podnose godišnjoj skupštini članova društva finansijske izvještaje i izvještaje o poslovanju, a po potrebi i izvještaj nezavisnog revizora, na usvajanje.

(2) Usvajanje finansijskih izvještaja ili bilo kojih drugih izvještaja od strane skupštine članova društva sa ograničenom odgovornošću ne utiče na ostvarivanje prava savjesnih članova ako se kasnije pokaže da su netačni ili pogrešni.

Opšta pravila u vezi sa plaćanjem

Član 127.

(1) Društvo sa ograničenom odgovornošću može vršiti isplate članovima društva u bilo koje vrijeme, ako osnivačkim aktom ili ugovorom članova društva nije drugačije određeno ili ako to plaćanje nije suprotno odredbama ovog zakona o ograničenjima plaćanja.

(2) Svaka isplata članovima društva sa ograničenom odgovornošću vrši se u novcu srazmjerno udjelu u osnovnom kapitalu društva u vrijeme donošenja odluke društva o takvoj isplati, ako osnivačkim aktom ili ugovorom članova društva nije drugačije određeno.

(3) Ugovor članova društva može da sadrži i druge odredbe u vezi sa isplatom članovima društva, a naročito odredbe o: vremenu i iznosu isplate; određenoj većini članova skupštine društva koja o tome odlučuje; iznosu isplate ili ovlašćenje direktoru ili upravnom odboru za deklarisanje ili vršenje takve isplate; danu na koji se

utvrđuju članovi koji imaju pravo na učešće u dobiti; dodatnim ograničenjima plaćanja u odnosu na ograničenja plaćanja utvrđena ovim zakonom.

(4) Član društva sa ograničenom odgovornošću koji stekne pravo na određenu isplatu postaje povjerilac društva u odnosu na tu isplatu.

Ograničenja plaćanja

Član 128.

(1) Društvo sa ograničenom odgovornošću ne može vršiti plaćanja svojim članovima ako bi nakon plaćanja:
a) neto imovina društva bila manja od njegovog osnovnog kapitala, uvećanog za rezerve koje se mogu koristiti za isplate članovima društva u skladu sa ovim zakonom ili drugim propisima, a umanjenog za iznos koji je društvo dužno da unese u rezerve za godinu u kojoj se vrše isplate i
b) društvo bilo onemogućeno da plaća svoje dugove čija se dospelost očekuje u redovnom toku poslovanja društva.

(2) Izuzetno od stava 1. ovog člana društvo sa ograničenom odgovornošću može izvršiti plaćanja svojim članovima, ako iz finansijskih izvještaja pripremljenih u skladu sa zakonom kojim se uređuje računovodstvo i revizija proizlazi da je isplata razumna u datim okolnostima.

Odgovornost za nedopuštena plaćanja

Član 129.

(1) Članovi društva s ograničenom odgovornošću kojima je društvo izvršilo nedopuštene isplate suprotno članu 128. ovog zakona, ako su znali ili ako su s obzirom na okolnosti morali u to vrijeme da znaju da te isplate nisu dozvoljene, odgovorni su društvu za vraćanje primljenih iznosa.

(2) Članovi društva sa ograničenom odgovornošću, direktor ili članovi upravnog odbora koji su odgovorni za nedopuštene isplate i koji su znali ili su s obzirom na okolnosti morali da znaju da su te isplate u to vrijeme nedopuštene, odgovorni su društvu za nedopuštene isplate.

(3) Ako je više od jednog lica iz st. 1. i 2. ovog člana odgovorno u vezi sa nedopuštenim isplatama, njihova odgovornost je solidarna.

(4) Ugovor članova društva sa ograničenom odgovornošću može odrediti da su članovi društva dužni da nadoknade smanjenje osnovnog kapitala društva, ako članovi organa društva iz stava 2. ovog člana ne mogu nadoknaditi društvu takve nedopuštene isplate.

Zajam umjesto kapitala

Član 130.

(1) Član društva sa ograničenom odgovornošću koji društvu u vrijeme poslovne krize ne poveća sopstveni kapital kao dobar privrednik, već društvu da zajam, može u stečajnom postupku ostvarivati zahtjev za vraćanje zajma samo kao stečajni povjerilac sa neobezbijeđenim potraživanjem u skladu sa zakonom kojim se uređuje stečajni postupak.

(2) Ako treće lice da zajam društvu, u slučaju iz stava 1. ovog člana, a član društva pruži obezbjeđenje za zajam, zajmodavac koji se nije namirio iz dobijenog obezbjeđenja može u stečajnom postupku protiv društva ostvarivati zahtjev za vraćanje zajma za iznos koji nije uspio namiriti, kao stečajni povjerilac sa neobezbijeđenim potraživanjem.

(3) Odredbe st. 1. i 2. ovog člana primjenjuju se i na druge pravne poslove članova društva sa ograničenom odgovornošću i trećih lica koje odgovaraju davanju zajma iz st. 1. i 2. ovog člana.

(4) Odredbe st. 1. do 3. ovog člana ne primjenjuju se na člana društva sa ograničenom odgovornošću čiji udio u društvu ne prelazi 1/10 osnovnog kapitala društva i koji nije direktor ili član upravnog odbora društva.

(5) Ako društvo sa ograničenom odgovornošću u posljednjoj godini prije podnošenja prijedloga za otvaranje stečajnog postupka nad društvom ili nakon podnošenja tog prijedloga, u slučajevima iz st. 1. do 3. ovog člana vrati zajam, član društva koji je dao obezbjeđenje za vraćanje zajma dužan je da tako isplaćeni iznos zajma vrati društvu.

(6) Obaveza iz stava 5. ovog člana postoji do iznosa datog obezbjeđenja člana društva za vraćanje zajma u vrijeme vraćanja zajma.

(7) Član društva sa ograničenom odgovornošću oslobađa se obaveze iz stava 5. ovog člana ako predmet datog obezbjeđenja povjeriocu stavi na raspolaganje društvu.

(8) Odredbe st. 1. do 7. ovog člana primjenjuju se i na druge poslove davanja zajma u smislu obligacionih odnosa.

8. Skupština

8.1. Pojam i djelokrug Pojam i postojanje

Član 131.

(1) Članovi društva sa ograničenom odgovornošću čine skupštinu.

(2) U društvu sa ograničenom odgovornošću sa jednim članom, ovlašćenja skupštine članova vrši taj član ili ovlašćeno lice.

(3) Član društva sa ograničenom odgovornošću iz stava 2. ovog člana po donošenju odluka iz nadležnosti skupštine društva sa ograničenom odgovornošću sastavlja i potpisuje zapisnik i donesene odluke upisuje u knjigu odluka.

(4) Sporazumi između člana iz stava 2. ovog člana i društva moraju biti u pisanoj formi ili uneseni u knjigu odluka, osim ako je riječ o tekućim poslovima zaključenim pod uobičajenim uslovima.

Djelokrug

Član 132.

Ako ovim zakonom, osnivačkim aktom ili ugovorom članova društva nije drugačije uređeno, skupština članova društva s ograničenom odgovornošću odlučuje o:

- a) odobravanju poslova zaključenih u vezi sa osnivanjem društva prije registracije,
- b) izboru i razrješenju direktora ili članova upravnog odbora i utvrđivanju njihove naknade, odnosno zarade,
- v) odobravanju finansijskih izvještaja, donošenju odluke o vremenu i iznosu isplate članovima društva,
- g) imenovanju internog revizora ili nezavisnog revizora društva i potvrđivanju njihovih nalaza i mišljenja, utvrđivanju naknade ili drugih uslova njihovog ugovora sa društvom,
- d) imenovanju likvidacionog upravnika i potvrđivanju likvidacionog bilansa,
- đ) povećanju i smanjenju osnovnog kapitala društva, sticanju sopstvenih udjela i povlačenju i poništenju udjela, kao i o emisiji hartija od vrijednosti,
- e) davanju prokure i poslovne punomoći za sve poslovne jedinice društva,
- ž) o dopunskim ulozima od članova društva,
- z) isključenju člana društva, prijemu novog člana i prenosu udjela na treća lica kada je odobrenje društva potrebno,
- i) statusnim promjenama, promjeni pravne forme i prestanku društva,
- j) davanju odobrenja na pravne poslove članova društva, odnosno direktora i drugih lica, u skladu sa članom 35. ovog zakona,
- k) sticanju, prodaji, davanju u zakup, zalaganju ili drugom raspolaganju imovinom velike vrijednosti, u skladu sa ovim zakonom,
- l) izmjeni osnivačkog akta ili ugovora članova društva,
- lj) formiranju poslovne jedinice,
- m) donošenju poslovnika o svom radu i
- n) drugim pitanjima utvrđenim osnivačkim aktom ili ugovorom članova društva koja su u djelokrugu skupštine članova.

8.2. Sazivanje skupštine i dnevni red Sjednice skupštine članova

Član 133.

(1) Sjednica skupštine članova društva sa ograničenom odgovornošću saziva se po potrebi, a obavezno u slučajevima propisanim ovim zakonom, osnivačkim aktom ili ugovorom članova društva.

(2) Sjednice skupštine članova društva sa ograničenom odgovornošću saziva direktor ili upravni odbor, ako osnivačkim aktom i ugovorom članova društva nije drugačije određeno. Mjesto održavanja skupštine je sjedište društva, ako osnivačkim aktom ili ugovorom članova društva nije drugačije određeno ili ako skupština članova društva ne odluči drugačije.

Redovna sjednica i vanredne sjednice skupštine

Član 134.

(1) Godišnja sjednica skupštine članova društva sa ograničenom odgovornošću održava se najkasnije u roku od šest mjeseci nakon završetka poslovne godine radi usvajanja finansijskih izvještaja i odlučivanja o raspodjeli dobiti.

(2) Sjednice skupštine članova društva sa ograničenom odgovornošću koje se održavaju između godišnjih skupština su vanredne.

(3) Zahtjev za sazivanje sjednice skupštine članova društva sa ograničenom odgovornošću može da podnese direktoru ili upravnom odboru bilo koji član društva, u bilo koje vrijeme.

(4) Vanredna sjednica skupštine članova društva sa ograničenom odgovornošću obavezno se saziva i kada to u pisanoj obliku zahtijevaju članovi društva koji imaju ili zastupaju 10 % glasačkih prava, ako osnivačkim aktom ili ugovorom članova društva nije određeno da to pravo imaju i članovi koji zajedno imaju i manji procenat glasačkih prava.

(5) Zahtjev iz stava 4. ovog člana upućuje se direktoru ili upravnom odboru društva.

(6) Ako direktor ili upravni odbor društva sa ograničenom odgovornošću ne prihvati zahtjev članova društva iz stava 4. ovog člana i ne sazove vanrednu sjednicu skupštine članova društva u roku od 15 dana od dana prijema zahtjeva, podnosioci tog zahtjeva mogu uz navođenje dnevnog reda sami sazvati skupštinu, pri čemu skupština odlučuje ko snosi troškove za održavanje tako sazvane skupštine.

(7) Ako se vanredna sjednica skupštine članova društva sa ograničenom odgovornošću po sazivu manjinskih članova iz stava 4. ovog člana ne sastane ili nema kvorum, manjinski članovi mogu sazvati ponovljenu skupštinu u daljem roku od sedam dana, a ako se skupština ni tada ne sastane ili nema kvorum, oni mogu zahtijevati od

suda u vanparničnom postupku da odredi lice koje će u svojstvu privremenog zastupnika sazvati sjednicu skupštine i odrediti njen dnevni red.

(8) Po zahtjevu manjinskih članova društva sa ograničenom odgovornošću iz stava 7. ovog člana sud je dužan da donese rješenje u roku od 48 časova od prijema zahtjeva.

Obavještenje i dnevni red

Član 135.

(1) Sjednica skupštine članova društva sa ograničenom odgovornošću saziva se pisanim pozivom upućenim svakom članu društva na adresu koja se vodi u knjizi članova društva, a koji uz njihovu pisanu saglasnost može biti i u elektronskom obliku.

(2) Poziv za sjednicu skupštine članova društva sa ograničenom odgovornošću dostavlja se svakom članu najkasnije sedam dana, a najranije 15 dana prije dana održavanja sjednice skupštine.

(3) Poziv za sjednicu skupštine članova društva sa ograničenom odgovornošću obavezno sadrži poslovno ime i sjedište društva, vrijeme i mjesto održavanja, prijedlog dnevnog reda skupštine i druge podatke određene osnivačkim aktom ili ugovorom članova društva. Ako je predložena izmjena osnivačkog akta ili ugovora članova društva prilaže se i tekst prijedloga tih akata. Uz poziv za sjednicu skupštine dostavljaju se i prijedlozi odluka iz tačaka dnevnog reda, prijedlozi ili opisi ugovora koje skupština članova odobrava i, kad je potrebno, finansijski izvještaji, izvještaji direktora ili upravnog odbora, kao i nezavisnog revizora.

(4) Skupština članova društva sa ograničenom odgovornošću odlučuje o pitanjima navedenim u dnevnom redu i o pitanjima koje predloži bilo koji član društva koji je o tome obavijestio ostale članove društva najkasnije tri dana prije dana održavanja sjednice skupštine. Pitanja koja nisu navedena u pozivu za sjednicu skupštine članova društva sa ograničenom odgovornošću ili o kojima nisu bili obaviješteni ostali članovi društva mogu se uvrstiti u dnevni red ako se nijedan član ne protivi raspravi i glasanju o njima. Odluke o naknadno uključenim pitanjima punovažne su ako svoju nesaglasnost u odnosu na njih ne izrazi nijedan odsutni član, u skladu sa osnivačkim aktom ili ugovorom članova društva.

Isključenje prava na prigovor

Član 136.

Članovi društva sa ograničenom odgovornošću koji prisustvuju sjednici skupštine, lično ili preko punomoćnika, nemaju pravo prigovora na bilo koje nepravilnosti u postupku njenog sazivanja, osim ako o tome ne daju obrazložen prigovor u pisanoj formi za vrijeme sjednice.

Poseban slučaj održavanja

Član 137.

Skupština članova društva sa ograničenom odgovornošću može se održati i bez sazivanja u skladu sa članom 135. ovog zakona ako se sa tim saglase svi prisutni članovi i ako se tome u pisanoj formi ne usprotive odsutni članovi ili ako osnivačkim aktom ili ugovorom članova društva nije drugačije određeno.

8.3. Postupak odlučivanja Zastupanje člana

Član 138.

(1) Član društva može davanjem pisane punomoći imenovati bilo koje drugo lice da glasa u skupštini za njega, ako osnivačkim aktom ili ugovorom članova društva nije drugačije određeno.

(2) Član društva sa ograničenom odgovornošću ne može biti zastupljen u skupštini sa punomoćnikom koji bi imao samo dio njegovih glasačkih prava, niti može dati punomoć većem broju lica.

(3) Zakonski zastupnici fizičkih lica i zastupnici pravnih lica u svojim društvima zastupaju bez punomoći iz stava 1. ovog člana.

(4) Punomoć se daje po pravilu za jednu sjednicu skupštine, uključujući i ponovljenu skupštinu.

(5) Direktor ili članovi upravnog odbora društva sa ograničenom odgovornošću ne mogu biti punomoćnici članova koji su zaposleni u društvu i sa njima povezanih lica u smislu ovog zakona.

Kvorum

Član 139.

(1) Za održavanje skupštine članova društva sa ograničenom odgovornošću potrebna je većina od ukupnog broja glasova članova društva (u daljem tekstu: kvorum), ako osnivačkim aktom ili ugovorom članova društva nije određen veći broj glasova.

(2) Ako se skupština članova društva sa ograničenom odgovornošću nije mogla održati ili odlučivati zbog nedostatka kvoruma iz stava 1. ovog člana, ponovo se saziva sa istim predloženim dnevnim redom, najranije deset dana, a najkasnije 30 dana od dana prvog sazivanja, na način utvrđen članom 135. ovog zakona (ponovljena skupština).

(3) Kvorum za održavanje ponovljene skupštine čini 1/3 od ukupnog broja glasova članova društva sa

ograničenom odgovornošću, ako osnivačkim aktom ili ugovorom članova društva nije određen veći broj glasova.

Način rada skupštine

Član 140.

- (1) Skupština članova društva sa ograničenom odgovornošću donosi poslovnik skupštine kojim bliže utvrđuje način rada i odlučivanja u skladu sa ovim zakonom, osnivačkim aktom i ugovorom članova društva.
- (2) Sjednici skupštine članova društva sa ograničenom odgovornošću može predsjedavati predsjedavajući skupštine koji se bira na početku svakog zasjedanja, ako osnivačkim aktom, ugovorom članova društva ili poslovnikom skupštine nije drugačije određeno.
- (3) Ovlašćenja, obaveze i odgovornosti predsjedavajućeg skupštine članova društva sa ograničenom odgovornošću mogu se predvidjeti u osnivačkom aktu, ugovoru članova društva ili poslovniku skupštine.
- (4) Predsjedavajući skupštine članova društva sa ograničenom odgovornošću imenuje zapisničara, dva člana koji ovjeravaju zapisnik i članove komisije za glasanje, osim ako osnivačkim aktom, ugovorom članova društva ili poslovnikom o radu skupštine nije drugačije određeno.
- (5) Direktor ili članovi upravnog odbora društva sa ograničenom odgovornošću, po pravilu prisustvuju sjednici skupštine članova društva.

Odlučivanje

Član 141.

- (1) Skupština članova društva sa ograničenom odgovornošću odlučuje običnom većinom broja glasova iz člana 139. st. 1. i 3. ovog zakona, ako osnivačkim aktom ili ugovorom članova društva nije određeno da se odluke donose većinom glasova svih članova.
- (2) Izuzetno od odredbe stava 1. ovog člana skupština članova društva sa ograničenom odgovornošću odlučuje saglasnošću svih članova društva, osim ako osnivačkim aktom ili ugovorom članova društva nije određeno da se odlučuje većinom glasova, ali ne manjom većinom od ukupnog broja glasova o: izmjenama i dopunama osnivačkog akta i ugovora članova društva; povećanju i smanjenju osnovnog kapitala osim dodatnih uloga članova u skladu sa osnivačkim aktom ili ugovorom članova društva; statusnim promjenama; promjeni pravne forme i prestanku društva; raspodjeli dobiti članovima društva; sticanju sopstvenih udjela društva; raspolaganju imovinom društva velike vrijednosti, u skladu sa ovim zakonom.
- (3) Izuzetno od odredbe st. 1. i 2. ovog člana odluke koje umanjuju prava jednog ili više članova društva sa ograničenom odgovornošću u odnosu na prava bilo kog drugog člana društva donose se samo uz saglasnost člana ili članova društva na koje se odluka odnosi, ako ovim zakonom nije drugačije uređeno.

Sjednice, telefonske sjednice, pisano glasanje i odlučivanje bez sjednice

Član 142.

- (1) Sjednice skupštine članova društva sa ograničenom odgovornošću koje nema više od deset članova mogu se održavati korišćenjem konferencijske veze ili druge audio i vizuelne komunikacijske opreme, tako da sva lica koja učestvuju na sjednici mogu da se čuju i razgovaraju jedno sa drugim. Smatra se da su lično prisutna lica koja na ovaj način učestvuju na sjednici skupštine članova društva.
- (2) Član društva sa ograničenom odgovornošću može glasati i pisanim putem ili drugim načinom isporuke dokumenata, ako osnivačkim aktom ili ugovorom članova društva nije drugačije određeno. Osnivački akt ili ugovor članova društva može sadržati detaljna pravila za takvo glasanje, uključujući i pravila kojima se određuju pitanja o kojima se na ovaj način može glasati.
- (3) Ako osnivačkim aktom ili ugovorom članova društva sa ograničenom odgovornošću nije određeno da se odluke skupštine članova društva donose na sjednici, svaka odluka može se donijeti i van sjednice, ukoliko je potpišu svi članovi društva sa pravom glasa o tom pitanju.

Javno i tajno glasanje

Član 143.

- (1) Skupština članova društva sa ograničenom odgovornošću odlučuje javnim glasanjem - dizanjem ruke.
- (2) Tajno glasanje putem glasačkih listića o bilo kom pitanju mogu da zahtijevaju prisutni članovi društva koji imaju ili zastupaju najmanje 10 % od ukupnog broja glasova o pitanjima o kojima se glasa.

Isključenje prava glasa

Član 144.

- (1) Član društva sa ograničenom odgovornošću ne može glasati u skupštini kad se odlučuje o:
 - a) oslobađanju ili smanjenju njegovih obaveza prema društvu,
 - b) pokretanju ili odustajanju od spora protiv njega i
 - v) odobravanju poslova između njega i društva u skladu sa članom 35. ovog zakona.
- (2) Odredba stava 1. ovog člana koja se odnosi na člana društva odnosi se i na povezana lica u smislu ovog zakona.
- (3) Isključenje prava glasa za člana društva sa ograničenom odgovornošću iz stava 1. ovog člana ne primjenjuje

se kad se odlučuje o njegovom izboru ili razrješenju ili o izboru i razrješenju sa njim povezanog lica za mjesto direktora, člana upravnog odbora ili likvidacionog upravnika društva.

(4) Glasovi člana društva sa ograničenom odgovornošću čije je pravo glasa isključeno ne uzimaju se u obzir prilikom utvrđivanja kvoruma za odlučivanje o pitanju na koje se odnosi isključenje.

Zapisnik

Član 145.

(1) Odluke skupštine članova društva sa ograničenom odgovornošću unose se u zapisnik.

(2) Zapisnik sadrži naročito podatke o: predsjedavajućem i bilo kom licu za ovjeru zapisnika ili za brojanje glasova; pitanjima koja su predmet glasanja; broju glasova za odluku i protiv odluke i broju uzdržanih od glasanja; prigovoru članova na vođenje sjednice ili izdvojenim mišljenjima pojedinih članova, prigovoru direktora ili članova upravnog odbora na odluke.

(3) Uz zapisnik se prilažu spisak prisutnih učesnika i dokazi o sazivanju skupštine.

(4) Zapisnik potpisuju predsjedavajući skupštini i zapisničar.

(5) Ako zapisnik ne potpiše predsjedavajući, to ne utiče na punovažnost odluka skupštine članova društva sa ograničenom odgovornošću, ukoliko je notar sačinio zapisnik.

Knjiga odluka

Član 146.

(1) Odluke donesene na sjednici skupštine članova društva sa ograničenom odgovornošću unose se bez odgađanja u posebnu knjigu odluka.

(2) Odluke iz stava 1. ovog člana punovažne su od dana donošenja, ako osnivačkim aktom ili ugovorom članova društva nije drugačije određeno.

8.4. Ništavost i pobijanje odluka skupštine Primjena

Član 147.

Određbe ovog zakona o opštim i posebnim osnovima ništavosti i poboynosti odluka skupštine akcionara, izuzecima od pobijanja i postupku pobijanja, koje se odnose na akcionarsko društvo, primjenjuju se i na ništavost i pobijanje odluka skupštine članova društva sa ograničenom odgovornošću.

9. Direktor ili upravni odbor 9.1. Statusna pitanja i način rada Pojam

Član 148.

(1) Društvo sa ograničenom odgovornošću može da ima direktora ili upravni odbor.

(2) Osnivačkim aktom društva sa ograničenom odgovornošću određuje se da li društvo ima direktora ili upravni odbor.

(3) Direktor društva sa ograničenom odgovornošću može biti član društva ili lice koje nije član društva.

(4) Ako društvo ima upravni odbor njegovi članovi mogu biti svi članovi društva ili druga lica.

Izbor direktora ili članova upravnog odbora

Član 149.

(1) Članovi društva sa ograničenom odgovornošću biraju direktora ili članove upravnog odbora na sjednici skupštine, osim prvog direktora ili članova prvog upravnog odbora koji mogu biti određeni osnivačkim aktom.

(2) Osnivačkim aktom ili ugovorom članova društva sa ograničenom odgovornošću može se odrediti da se izbor članova upravnog odbora društva vrši kumulativnim glasanjem, u skladu sa ovim zakonom.

Broj članova upravnog odbora i popunjavanje sastava

Član 150.

(1) Broj članova upravnog odbora određuje se osnivačkim aktom ili ugovorom članova društva sa ograničenom odgovornošću.

(2) Ako se broj članova upravnog odbora društva sa ograničenom odgovornošću smanji ispod broja članova određenog osnivačkim aktom ili ugovorom članova društva, preostali članovi mogu kooptacijom dopuniti upravni odbor do potrebnog broja članova, ako je tako određeno osnivačkim aktom ili ugovorom članova društva.

(3) Ako se ne izvrši kooptacija članova upravnog odbora društva sa ograničenom odgovornošću u skladu sa stavom 2. ovog člana preostali članovi upravnog odbora dužni su da bez odgađanja sazovu sjednicu skupštine radi izbora članova do punog broja, a do tog izbora preostali članovi obavljaju samo hitne poslove, ako tim aktima nije drugačije određeno.

Predsjednik upravnog odbora

Član 151.

- (1) Upravni odbor društva sa ograničenom odgovornošću ima predsjednika koga biraju članovi upravnog odbora većinom od ukupnog broja, ako osnivačkim aktom društva nije određena druga većina.
- (2) Predsjednik upravnog odbora društva sa ograničenom odgovornošću zastupa društvo.
- (3) Predsjednik upravnog odbora društva sa ograničenom odgovornošću saziva i predsjedava sjednicama upravnog odbora i odgovoran je za vođenje zapisnika.
- (4) Osnivačkim aktom ili ugovorom članova društva sa ograničenom odgovornošću može se odrediti da predsjednik upravnog odbora predsjedava i sjednici skupštine članova i da je odgovoran za vođenje njenog zapisnika.

9.2. Poslovi direktora ili upravnog odbora Djelokrug

Član 152.

- (1) Ako osnivačkim aktom društva sa ograničenom odgovornošću nije drugačije određeno, direktor ili upravni odbor nadležan je za:
 - a) zastupanje društva i vođenje poslova društva u skladu sa zakonom, osnivačkim aktom i ugovorom članova društva,
 - b) utvrđivanje prijedloga poslovnog plana,
 - v) sazivanje sjednica skupštine članova društva i utvrđivanje prijedloga dnevnog reda,
 - g) sprovođenje odluka skupštine članova,
 - d) određivanje dana sa kojim se utvrđuje lista članova društva sa pravom na obavještanje, dan utvrđivanja dividende i dan plaćanja dividende, glasanje i druga pitanja,
 - đ) zaključenje ugovora o kreditu,
 - e) utvrđivanje dana sticanja prava na učešće u dobiti i dana isplate učešća u dobiti, kao i dana sticanja prava glasa i drugih prava članova društva,
 - ž) davanje i opozivanje prokure i
 - z) druga pitanja određena osnivačkim aktom ili ugovorom članova društva.
- (2) Ako je osnivačkim aktom društva sa ograničenom odgovornošću tako određeno, direktor ili upravni odbor nadležan je i za:
 - a) izvršenje odluke o sticanju sopstvenih udjela i povlačenja i poništenja udjela,
 - b) utvrđivanje iznosa učešća u dobiti i
 - v) izdavanje obveznica ili drugih hartija od vrijednosti.
- (3) Direktor ili članovi upravnog odbora mogu vršenje poslova o pitanjima iz st. 1. i 2. prenijeti na druga lica, ako osnivačkim aktom nije drugačije određeno.

Odgovornost za poslovne knjige

Član 153.

Direktor ili upravni odbor društva sa ograničenom odgovornošću odgovoran je za uredno vođenje poslovnih knjiga i unutrašnji nadzor poslovanja, u skladu sa zakonom.

9.3. Način rada upravnog odbora Samostalno ili zajedničko postupanje članova

Član 154.

- (1) Ako društvo sa ograničenom odgovornošću zastupa ili poslove društva vodi upravni odbor, svaki član ima pravo da postupa samostalno, osim ako osnivačkim aktom društva nije drugačije određeno.
- (2) Ako se osnivačkim aktom članova društva sa ograničenom odgovornošću odredi da lica iz stava 1. ovog člana mogu postupati samo zajedno, potrebno je odobrenje svih lica za svaki akt ili posao, osim kad bi to zahtijevalo odgađanje odluke koje bi nanijelo štetu interesima društva.
- (3) Ako osnivački akt ili ugovor članova društva sa ograničenom odgovornošću odredi da je lice iz stava 1. ovog člana dužno da poštuje uputstva drugih lica i ako to lice smatra da data uputstva nisu prikladna, obavještava o tome druga lica radi zajedničkog odlučivanja o poslu, osim kad bi to zahtijevalo odgađanje odluke koje bi nanijelo štetu interesima društva, kada može postupati samostalno o čemu obavještava bez odgađanja ostale članove.
- (4) U slučaju nesaglasnosti lica iz stava 3. ovog člana saziva se vanredna sjednica skupštine u skladu sa odredbama ovog zakona.

Sjednice

Član 155.

- (1) Upravni odbor društva sa ograničenom odgovornošću održava najmanje četiri redovne sjednice godišnje, od kojih jednu neposredno prije godišnje skupštine članova društva.
- (2) Pored sjednica iz stava 1. ovog člana upravni odbor društva sa ograničenom odgovornošću može održavati i vanredne sjednice koje saziva predsjednik po sopstvenoj inicijativi ili na zahtjev člana tog odbora. Ako predsjednik upravnog odbora ne sazove sjednicu odbora na pisani zahtjev člana odbora, sjednicu može sazvati taj član

odbora.

(3) Vanredna sjednica upravnog odbora društva sa ograničenom odgovornošću saziva se pisanim pozivom koji se dostavlja svim članovima odbora, u kom se navode razlozi, vrijeme i mjesto održavanja sjednice.

(4) Sjednice upravnog odbora mogu se održavati i korišćenjem konferencijske telefonske veze ili korišćenjem druge audio i vizuelne komunikacijske opreme, tako da sva lica koja učestvuju na sjednici mogu da se čuju i razgovaraju jedno sa drugim. Lica koja na ovaj način učestvuju na sjednici upravnog odbora smatraju se prisutnim.

(5) Sjednice upravnog odbora društva sa ograničenom odgovornošću mogu se održavati i bez sprovođenja postupka iz st. 2. do 4. ovog člana ako im prisustvuju svi njegovi članovi i ako nijedan od članova ne prigovori postupku sazivanja i održavanja sjednice, odnosno ako se član koji ne prisustvuje sjednici pisanim putem izjasni o tome da ne prigovara na postupak sazivanja i održavanja sjednice, u skladu sa osnivačkim aktom i ugovorom članova društva.

(6) Upravni odbor društva sa ograničenom odgovornošću može donijeti poslovnik o radu kojim bliže uređuje način rada, koji je u skladu sa osnivačkim aktom i ugovorom članova društva.

(7) Odredbe st. 1. do 6. ovog člana primjenjuju se ako osnivačkim aktom ili ugovorom članova društva sa ograničenom odgovornošću nije drugačije određeno.

Odlučivanje bez sjednice

Član 156.

Upravni odbor društva sa ograničenom odgovornošću može odlučivati bez sjednice ako su na odluku koja je predmet odlučivanja pisanu saglasnost dali svi članovi upravnog odbora koji imaju pravo glasa o tom pitanju, ako osnivačkim aktom i ugovorom članova društva nije drugačije određeno.

Kvorum i većina

Član 157.

(1) Kvorum za rad i odlučivanje upravnog odbora društva sa ograničenom odgovornošću čini većina od ukupnog broja njegovih članova.

(2) Odluke upravnog odbora društva sa ograničenom odgovornošću donose se većinom glasova od ukupnog broja članova odbora.

(3) Odluke upravnog odbora društva sa ograničenom odgovornošću postaju punovažne danom donošenja. Odluke upravnog odbora unose se u knjigu odluka.

(4) Ako su glasovi članova upravnog odbora sa ograničenom odgovornošću pri odlučivanju jednako podijeljeni, odlučujući je glas predsjednika upravnog odbora koji glasa posljednji.

(5) Odredbe st. 1. do 4. ovog člana primjenjuju se ako osnivačkim aktom ili ugovorom članova društva sa ograničenom odgovornošću nije drugačije određeno.

Isključenje prava glasa

Član 158.

Odredbe ovog zakona o isključenju prava glasa člana društva sa ograničenom odgovornošću u skupštini članova primjenjuju se na isključenje prava glasa člana upravnog odbora prilikom odlučivanja upravnog odbora.

Komisije

Član 159.

(1) Upravni odbor društva sa ograničenom odgovornošću može formirati jednu ili više komisija koju čine njegovi članovi ili druga lica.

(2) Uslovi i način rada komisija iz stava 1. ovog člana određuju se odlukom odbora u skladu sa osnivačkim aktom društva ili ugovorom članova društva.

(3) Odluke komisije iz stava 1. ovog člana upravnog odbora društva sa ograničenom odgovornošću podliježu saglasnosti tog odbora ako osnivačkim aktom ili ugovorom članova društva nije drugačije određeno.

Zapisnik

Član 160.

(1) Na sjednicama upravnog odbora društva sa ograničenom odgovornošću i komisija odbora vodi se zapisnik, koji se podnosi na prihvatanje na narednoj sednici odbora ili komisije. Zapisnik potpisuje predsjedavajući sjednici i lice koje vodi zapisnik.

(2) Zapisnik sa sjednice upravnog odbora i komisija odbora društva sa ograničenom odgovornošću sačinjava se najkasnije u roku od deset dana od dana njihovog održavanja.

(3) Zapisnik sa sjednice upravnog odbora i komisija odbora društva sa ograničenom odgovornošću sadrži naročito: mjesto i dan održavanja sjednice; prisutne na sjednici; dnevni red sjednice; sažeti prikaz diskusije; pitanja koja su bila predmet glasanja i rezultat svakog glasanja, uključujući i označenje za svako lice da li je glasalo "za" ili "protiv" ili se uzdržalo od glasanja.

(4) Nepostupanje u skladu sa st. 1. do 3. ovog člana ne utiče na punovažnost odluka i drugih radnji upravnog

odbora i komisija odbora društva sa ograničenom odgovornošću.

9.4. Statusna odgovornost Ostavka

Član 161.

Odredbе ovog zakona koje se odnose na ostavku direktora ili članova upravnog odbora akcionarskog društva primjenjuju se i na ostavku direktora ili člana upravnog odbora društva sa ograničenom odgovornošću.

Razrješenje

Član 162.

(1) Skupština društva sa ograničenom odgovornošću može razriješiti direktora ili članove upravnog odbora društva, sa navođenjem razloga za razrješenje ili bez njega.

(2) Razrješenje direktora ili članova upravnog odbora ne utiče na njihova prava nakon razrješenja koja imaju na osnovu posebnog ugovora sa društvom, s tim da taj ugovor ne može isključiti pravo društva iz stava 1. ovog člana.

10. Nadzor Interna revizija

Član 163.

(1) Društvo sa ograničenom odgovornošću može imati internu reviziju, ako je tako određeno osnivačkim aktom ili ugovorom članova društva. Pored interne revizije društvo sa ograničenom odgovornošću može imati i odbor za reviziju.

(2) Poslove interne revizije vrši lice koje je u radnom odnosu u društvu i koje ispunjava uslove propisane aktom društva.

Izbor i razrješenje i primjena

Član 164.

(1) Članove odbora za reviziju bira skupština članova društva sa ograničenom odgovornošću u skladu sa uslovima propisanim aktima društva sa ograničenom odgovornošću iz reda nezavisnih lica koja nisu povezana lica sa društvom u smislu odredaba Zakona. Prvi članovi odbora za reviziju određuju se osnivačkim aktom ili posebnim aktom osnivača.

(2) Članovi odbora za reviziju društva sa ograničenom odgovornošću mogu se razriješiti odlukom skupštine članova društva, sa navođenjem razloga za razrješenje ili bez njega.

(3) Razrješenje članova odbora za reviziju društva sa ograničenom odgovornošću ne utiče na njihova prava nakon razrješenja koja imaju na osnovu posebnog ugovora sa društvom, s tim da taj ugovor ne može isključiti pravo društva iz stava 2. ovog člana.

Djelokrug i način rada

Član 165.

(1) Odbor za reviziju društva sa ograničenom odgovornošću:

- a) donosi plan o radu interne revizije,
 - b) razmatra izvještaje interne revizije i daje preporuke po izvještajima o reviziji,
 - v) izvještava direktora, odnosno upravni odbor, ako društvo ima upravni odbor, o realizaciji preporuka po izvještajima o reviziji,
 - g) izvještava skupštinu članova društva o računovodstvu, izvještajima i finansijskom poslovanju društva i njegovih povezanih društava,
 - d) izjašnjava se o prijedlogu odluke o raspodjeli dobiti koju usvaja skupština,
 - đ) izvještava o usklađenosti poslovanja društva sa zakonskim i drugim regulatornim zahtjevima i
 - e) predlaže skupštini izbor nezavisnog revizora, ako društvo ima obavezu revizije finansijskih izvještaja.
- (2) U izvršenju svojih dužnosti interni revizor društva sa ograničenom odgovornošću:
- a) kontroliše i izvještava odbor za reviziju o vjerodostojnosti i potpunosti finansijskih izvještaja društva,
 - b) kontroliše i izvještava odbor za reviziju o vjerodostojnosti i potpunosti izvještavanja članova društva o finansijskim i drugim informacijama,
 - v) kontroliše usklađenost poslovanja društva sa odredbama ovog zakona o finansijskim pitanjima i poslovima iz sukoba interesa i
 - d) kontroliše postupak rješavanja prigovora članova društva, članova organa društva ili drugih lica u vezi sa t. a) do v) ovog stava.

(3) Interni revizor i odbor za reviziju podnose izvještaj članovima društva sa ograničenom odgovornošću na svakoj godišnjoj skupštini, a na vanrednoj sjednici skupštine kada smatraju da je izvještavanje prikladno i nužno ili kada to traži upravni odbor.

(4) U izvršavanju svojih dužnosti interni revizor može pregledati sva dokumenta društva, provjeravati njihovu vjerodostojnost i podatke koji se u njima nalaze, zahtijevati izvještaje i objašnjenja direktora ili upravnog odbora i

zaposlenih i pregledati stanje imovine društva.

(5) Interni revizor i odbor za reviziju dostavljaju poseban izvještaj skupštini o ugovorima zaključenim između društva i direktora društva ili sa članovima upravnog odbora društva, ako društvo ima upravni odbor, kao i sa povezanim licima u smislu ovog zakona.

(6) U izvršenju svojih dužnosti interni revizor i odbor za reviziju društva s ograničenom odgovornošću mogu angažovati druga lica stručna za odgovarajuću oblast i odrediti im plaćanje razumne naknade.

(7) Interni revizor, odnosno odbor za reviziju poslove iz st. 1. do 6. ovog člana, kao i druge poslove obavlja u skladu sa zakonom, osnivačkim aktom i ugovorom članova društva.

(8) Ako društvo sa ograničenom odgovornošću ima internu reviziju, a nema odbor za reviziju, poslove iz stava 1. ovog člana obavlja interni revizor.

(9) Ako društvo sa ograničenom odgovornošću ima internu reviziju, a nema odbor za reviziju, interni revizor izvještaje iz stava 2. dostavlja skupštini članova društva.

Nezavisni revizor

Član 166.

(1) Društvo sa ograničenom odgovornošću može imati nezavisnog revizora.

(2) Nezavisni revizor društva sa ograničenom odgovornošću obavještava se istovremeno sa obavještenjem članova društva o održavanju godišnje skupštine članova društva, radi učestvovanja u radu skupštine u skladu sa zakonom.

Stručni povjerenik

Član 167.

Odredbe ovog zakona o imenovanju stručnog povjerenika, njegovim ovlaštenjima i izvještaju, koje se odnose na akcionarsko društvo shodno se primjenjuju i na društvo s ograničenom odgovornošću, ako osnivačkim aktom ili ugovorom članova društva nije drugačije određeno.

11. Izmjene osnivačkog akta i ugovora članova društva

Način izmjene

Član 168.

(1) Osnivački akt društva sa ograničenom odgovornošću može se mijenjati samo jednoglasnom odlukom svih članova društva, ako tim aktom nije drugačije određeno.

(2) Osnivačkim aktom društva sa ograničenom odgovornošću može se odrediti da se taj akt mijenja većinom glasova, ali ne manjom većinom od obične većine glasova svih članova društva sa ograničenom odgovornošću.

(3) Ugovor članova društva sa ograničenom odgovornošću može se mijenjati samo jednoglasnom odlukom svih članova društva, ako tim aktom nije drugačije određeno.

(4) Ugovor članova društva sa ograničenom odgovornošću može odrediti da se taj akt može mijenjati i većinom glasova, ali ne manjom većinom od obične većine svih glasova članova društva sa ograničenom odgovornošću.

(5) Izuzetno od st. 1. do 4. ovog člana izmjene osnivačkog akta i ugovora članova društva sa ograničenom odgovornošću kojima se mijenjaju prava nekog člana društva vrše se uz saglasnost tog člana.

12. Akta i dokumenta društva

Držanje i čuvanje

Član 169.

(1) Svako društvo sa ograničenom odgovornošću čuva sljedeća akta i dokumenta:

a) otpравak notarski obrađenog osnivačkog akta, uključujući i sve njegove izmjene,

b) ugovor članova društva, ako ga društvo ima, uključujući i sve njegove izmjene,

v) rješenje o registraciji,

g) interna dokumenta odobrena od skupštine članova i upravnog odbora,

d) knjigu odluka,

đ) akt o formiranju svake poslovne jedinice društva i predstavništva (zastupništva),

e) dokumenta koja dokazuju svojinu i sva druga prava društva na imovinu,

ž) zapisnike i odluke skupštine članova i upravnog odbora društva,

z) zapisnike odbora za reviziju i druge njihove pisane naloge i zaključke,

i) finansijske izvještaje, izvještaje o poslovanju i izvještaj nezavisnog revizora,

j) knjigovodstvenu dokumentaciju i račune,

k) dokumenta o finansijskim izvještajima i izvještajima o poslovanju podnesena nadležnim organima,

l) listu povezanih društava sa podacima o udjelima ili drugim pravima u njima,

lj) knjigu udjela,

m) listu sa punim imenima i adresama svih članova upravnog odbora, svih lica koja su ovlašćena da zastupaju društvo i nezavisnog revizora društva, kao i podatke da li lica koja su ovlašćena da zastupaju društvo to čine kolektivno ili pojedinačno,

n) puno ime i adresu internog revizora i članova odbora za reviziju,

nj) listu svih prenosa udjela uključujući i zalog i bilo koji drugi prenos licu koje time ne postaje član društva i

o) spisak svih ugovora koje su sa društvom zaključili direktor, članovi upravnog odbora i sa njima povezana lica u smislu ovog zakona.

(2) Društvo sa ograničenom odgovornošću dužno je da čuva akta i dokumenta iz stava 1. ovog člana u svom sjedištu ili u drugim mjestima poznatim i dostupnim svim članovima društva.

(3) Društvo sa ograničenom odgovornošću čuva otpisak osnivačkog akta i ugovor članova društva trajno, a ostala dokumenta iz stava 1. ovog člana najmanje pet godina, a po isteku tog roka ta dokumenta čuvaju se u skladu sa propisima o arhivskoj građi.

Primjena

Član 170.

Odredbe ovog zakona kojima se uređuje pristup aktima i ostalim dokumentima akcionarskog društva i pristup aktima akcionarskog društva po odluci suda primjenjuju se i na pristup aktima i ostalim dokumentima društva sa ograničenom odgovornošću i pristup aktima društva sa ograničenom odgovornošću po odluci suda.

13. Prava po osnovu prestanka svojstva člana društva i prestanak društva

13.1. Prestanak svojstva člana

Osnovi

Član 171.

Članu društva sa ograničenom odgovornošću prestaje svojstvo člana društva:

- a) smrću,
- b) prestankom pravnog lica,
- v) istupanjem (povlačenjem) u skladu sa osnivačkim aktom ili ugovorom članova društva,
- g) istupanjem (povlačenjem) uz povredu osnivačkog akta ili ugovora članova društva,
- d) istupanjem (povlačenjem) u skladu sa sudskom odlukom,
- đ) isključenjem u skladu sa sudskom odlukom,
- e) isključenjem u skladu sa osnivačkim aktom ili ugovorom članova društva,
- ž) prenosom udjela drugom licu i
- z) u slučaju drugih događaja određenih osnivačkim aktom ili ugovorom članova društva koji vode prestanku svojstva člana društva.

13.2. Istupanje i isključenje člana

Osnovna načela

Član 172.

(1) Osnivačkim aktom ili ugovorom članova društva sa ograničenom odgovornošću mogu se odrediti osnovi, postupak i posljedice prestanka svojstva člana društva uključujući ugovornu kaznu ili naknadu štete po osnovu isključenja ili nepropisnog istupanja iz društva.

(2) Osnivačkim aktom ili ugovorom članova društva sa ograničenom odgovornošću ne može se unaprijed isključiti pravo istupanja iz društva i član društva se ne može unaprijed odreći tog prava, niti se tim aktom može isključiti pravo člana društva na odricanje zahtjeva prema društvu po osnovu nepropisnog isključenja, kao i pravo društva na zahtjev protiv člana društva za nepropisno istupanje iz društva.

Istupanje člana iz opravdanog razloga

Član 173.

(1) Član društva sa ograničenom odgovornošću može istupiti iz društva ako mu ostali članovi ili društvo svojim radnjama i postupcima prouzrokuju štetu, ako je spriječen u ostvarivanju svojih prava u društvu ili mu neki članovi društva ili društvo nameću nesrazmjerne obaveze, kao i iz drugih opravdanih razloga.

(2) U slučaju iz stava 1. ovog člana, ako se njegovi razlozi za istupanje osporavaju, član društva sa ograničenom odgovornošću ima pravo da pokrene postupak pred nadležnim sudom radi utvrđivanja opravdanosti razloga za istupanje.

(3) Član društva koji istupa iz društva iz opravdanih razloga ima pravo na naknadu tržišne vrijednosti udjela u roku utvrđenom osnivačkim aktom, odnosno ugovorom članova društva, kao i na naknadu prouzrokovane štete.

(4) Član društva koji istupa iz društva bez postojanja opravdanog razloga dužan je da nadoknadi društvu time prouzrokovanu štetu.

Isključenje člana

Član 174.

(1) Skupština članova društva sa ograničenom odgovornošću može donijeti odluku da pred nadležnim sudom pokrene postupak isključenja pojedinog člana iz društva ako član društva ne ispuni obavezu unošenja ugovorenog uloga određenu osnivačkim aktom ili ugovorom članova društva ili ako postoje drugi opravdani razlozi.

(2) Drugi opravdani razlozi iz stava 1. ovog člana postoje naročito ako član društva:

- a) namjerno ili grubom nepažnjom prouzrokuje štetu društvu ili drugim članovima društva,

b) namjerno ili grubom nepažnjom ne postupa u skladu sa osnivačkim aktom društva ili ugovorom članova društva ili obavezama propisanim zakonom,

v) učestvuje u radnjama koje onemogućavaju izvršenje poslova između društva i člana društva i

g) svojim ponašanjem sprečava ili otežava poslovanje društva.

(3) Tužbu za isključenje člana društva sa ograničenom odgovornošću može podnijeti društvo, kao i bilo koji član društva, pri čemu sud može ako nađe da je to nužno i opravdano, suspendovati pravo glasa člana čije se isključenje traži, kao i suspendovati druga prava tog člana društva.

(4) Društvo sa ograničenom odgovornošću ima pravo na naknadu štete koja mu se prouzrokuje isključenjem člana društva iz opravdanih razloga.

Posljedice prestanka članstva

Član 175.

(1) Istupanjem i isključenjem člana društva sa ograničenom odgovornošću prestaje njegovo svojstvo člana u društvu i sva prava koja iz toga proizlaze.

(2) Odredba stava 1. ovog člana odnosi se i na druge osnove prestanka svojstva člana društva sa ograničenom odgovornošću u društvu.

(3) Član društva sa ograničenom odgovornošću kome prestane svojstvo člana društva ima pravo na naknadu tržišne vrijednosti svog udjela u vrijeme prestanka svojstva člana društva.

(4) Pravo na naknadu iz stava 3. ovog člana nema član društva čije je svojstvo prestalo smrću, a njegovi nasljednici imaju pravo da preuzmu njegov udio i postanu članovi društva.

(5) Odredba stava 3. ovog člana ne primjenjuje se na člana društva koji je prodao svoj udio drugom licu koje preuzima njegov udio i postaje član društva.

(6) Potraživanja društva sa ograničenom odgovornošću po osnovu dugovane naknade štete člana društva, u slučaju isključenja iz opravdanih razloga ili neopravdanog istupanja, kao i po osnovu neispunjenja neke druge obaveze člana društva, prebijaju se sa potraživanjima vrijednosti udjela člana društva kome po ovim osnovima prestaje svojstvo člana društva.

(7) Naknada vrijednosti udjela člana društva sa ograničenom odgovornošću kome je u skladu sa ovim zakonom prestalo svojstvo člana, ne može se vršiti ako se time povređuju odredbe ovog zakona o ograničenjima plaćanja članovima društva.

(8) Radi obezbjeđenja isplate potraživanja po osnovu istupanja, odnosno isključenja člana društva sa ograničenom odgovornošću, sud može suspendovati članska prava u društvu i odrediti druge privremene mjere.

13.3. Prestanak društva Osnovi

Član 176.

Društvo sa ograničenom odgovornošću prestaje:

a) istekom vremena određenog u osnivačkom aktu,

b) odlukom skupštine članova,

v) statusnim promjenama koje za posledicu imaju prestanak društva,

g) pravosnažnom sudskom odlukom kojom se utvrđuje da je registracija društva bila ništava i određuje brisanje društva iz registra poslovnih subjekata i

d) nastupanjem događaja određenog osnivačkim aktom ili ugovorom članova društva.

Jednočlano društvo

Član 177.

Jednočlano društvo sa ograničenom odgovornošću prestaje u slučaju stečaja ili likvidacije nad jedinim članom koji nema pravnog sljedbenika, odnosno smrću člana koji nema nasljednika udjela.

Prestanak društva odlukom suda kao pravo manjinskih članova Član 178.

Odredbe ovog zakona kojima se uređuje prestanak akcionarskog društva i druga pravna sredstva po zahtjevu manjinskih akcionara primjenjuju se i na društvo sa ograničenom odgovornošću.

IV - AKCIONARSKO DRUŠTVO

1. Pojam

Pojam i odgovornost za obaveze

Član 179.

(1) Akcionarsko društvo u smislu ovog zakona jeste privredno društvo koje osniva jedno ili više pravnih i / ili fizičkih lica u svojstvu akcionara radi obavljanja određene djelatnosti, pod zajedničkim poslovnim imenom, čiji je osnovni kapital utvrđen i podijeljen na akcije.

(2) Akcionarsko društvo odgovara za svoje obaveze cjelokupnom imovinom.

(3) Akcionari akcionarskog društva ne odgovaraju za obaveze društva, osim do iznosa ugovorenog a neuplaćenog uloga u imovinu društva, u skladu sa ovim zakonom.

2. Osnivački akt i statut

Osnivački akt

Član 180.

(1) Osnivački akt akcionarskog društva sadrži naročito:

- a) puno ime i prebivalište fizičkog lica, odnosno poslovno ime i sjedište pravnog lica svakog osnivača društva,
 - b) poslovno ime i sjedište društva,
 - v) djelatnost,
 - g) označenje da li je društvo otvoreno ili zatvoreno,
 - d) iznos osnovnog kapitala, upisanog i uplaćenog, i način njegovog unošenja, odnosno oblik u kome se unosi ulog,
 - đ) broj akcija i njihovu nominalnu vrijednost, vrste i klase akcija koje je društvo ovlašćeno da izda kao i pravo akcija svake klase,
 - e) broj akcija svake vrste i klase,
 - ž) identifikaciju osnivača koji daje nenovčane uloge, opis tih uloga i broj i vrsta akcija za te uloge,
 - z) trajanje društva, osim ako je osnovano na neodređeno vrijeme,
 - i) ukupni ili procijenjeni iznos troškova u vezi sa osnivanjem društva koji padaju na teret društva, prije nego što je utvrđeno da društvo ispunjava uslove za početak rada i
 - j) posebne pogodnosti do dana osnivanja društva ili do trenutka kad je društvo ovlašćeno da počne poslovanje, koje su date osnivačima ili drugom licu koje je učestvovalo u osnivanju društva ili poslovima koji su bili potrebni za dobijanje takvog ovlašćenja.
- (2) Osnivački akt akcionarskog društva može da sadrži i:
- a) imena i adrese prvog direktora, odnosno članova prvog upravnog odbora,
 - b) ovlašćenje upravnom odboru da izda odobrene (ovlašćene, neizdate) akcije u skladu s ovim zakonom i statutom,
 - v) ograničenja prenosa akcija zatvorenog akcionarskog društva i
 - g) druga pitanja koja u skladu sa ovim zakonom mogu biti sastavni dio osnivačkog akta ili statuta društva.

Statut

Član 181.

- (1) Akcionarsko društvo pored osnivačkog akta može da ima i statut kojim se bliže uređuje poslovanje i upravljanje društvom.
- (2) Statut akcionarskog društva ne dostavlja se uz prijavu za registraciju.
- (3) Statut akcionarskog društva sačinjava se u pisanoj formi.
- (4) Statut akcionarskog društva, kao i njegove izmjene i dopune, proizvodi pravno dejstvo prema akcionarima od dana njegovog donošenja, ako statutom nije drugačije određeno.
- (5) Ako osnivačkim aktom ovlašćenje za donošenje ili izmjene i dopune statuta akcionarskog društva nije izričito dato skupštini akcionara, statut društva donosi ili mijenja upravni odbor.

Odnos osnivačkog akta i statuta

Član 182.

U slučaju neusklađenosti osnivačkog akta i statuta akcionarskog društva, primjenjuje se osnivački akt društva.

3. Pogodnosti i troškovi Posebne pogodnosti

Član 183.

- (1) Posebne pogodnosti koje se daju pojedinom osnivaču ili trećem licu unose se u osnivački akt društva, uz navođenje lica kome se daju i osnova po kome se daju, a ako se daju na određeno vrijeme, i rok do kada se pogodnosti daju.
- (2) Posebne pogodnosti prestaju istekom vremena za koji su date ili izmjenom osnivačkog akta društva kojima se ta pitanja određuju.
- (3) Ako posebne pogodnosti iz stava 1. ovog člana nisu određene osnivačkim aktom društva, bez dejstva su ugovori kojima se one uređuju. Izmjenama osnivačkog akta društva nakon registracije ne može se pravno valjano obezbijediti da takvi ugovori djeluju prema društvu.

Troškovi osnivanja

Član 184.

- (1) Osnivačkim aktom akcionarskog društva može se odrediti da troškove osnivanja društva snosi društvo ili osnivači.
- (2) Osnivači akcionarskog društva snose troškove osnivanja društva, ako osnivačkim aktom društva nije drugačije određeno.
- (3) Naknada troškova osnivanja akcionarskog društva može se odobriti osnivačima samo do visine određene osnivačkim aktom.

4. Ulog Kredit za akcije

Član 185.

- (1) Akcionarsko društvo ne može davati zajmove, kredite ili drugu finansijsku podršku ili određena obezbjeđenja za sticanje svojih akcija.
- (2) Odredba stava 1. ovog člana ne odnosi se na tekuće pravne poslove finansijskih organizacija, kao i na davanje avansa, kredita ili pružanja obezbjeđenja od društva za sticanje akcija zaposlenima u društvu ili u povezanim društvima u smislu ovog zakona.
- (3) Raspolaganja iz stava 2. ovog člana mogu se vršiti u skladu sa ograničenjima plaćanja utvrđenim ovim zakonom.

Procjena nenovčanih uloga

Član 186.

- (1) Ako akcionar ulaže nenovčane uloge, jedan ili više ovlašćenih procjenjivača sastavljaju izvještaj o procjeni prije registracije društva.
- (2) Procjenjivač iz stava 1. ovog člana može biti ovlašćeno fizičko lice ili privredno društvo ovlašćeno za obavljanje tih poslova, u skladu sa zakonom.
- (3) Izvještaj o procjeni nenovčanog uloga sadrži opis svakog takvog uloga, kao i opis korišćenog metoda procjene utvrđujući pri tom da li vrijednost koja je utvrđena primjenom tog metoda procjene odgovara broju i nominalnoj vrijednosti akcija.
- (4) Izvještaj procjenjivača iz stava 3. ovog člana podnosi se registarskom sudu sa prijavom za registraciju.
- (5) Procjena vrijednosti uloga u stvarima i pravima u zatvorenom akcionarskom društvu vrši se u skladu sa članom 14. ovog zakona.

Vrste uloga i njihovo unošenje u društvo

Član 187.

- (1) Ulog u akcionarsko društvo u zamjenu za izdavanje akcija može se unijeti u novcu ili u imovinskim pravima, ali ne i u radu i uslugama društvu, bilo da su izvršeni ili budući.
- (2) Izuzetno od stava 1. ovog člana, nenovčani ulog u zatvoreno akcionarsko društvo može biti u izvršenom radu i uslugama za društvo, ako je to određeno osnivačkim aktom.
- (3) Akcije otvorenog akcionarskog društva mogu se unijeti kao ulog u drugo privredno društvo samo u slučaju povezivanja privrednih društava iz člana 357. ovog zakona.
- (4) Ugovoreni ulogi koji se unose u novcu uplaćuju se do registracije akcionarskog društva, i to najmanje 50% nominalne vrijednosti upisanih akcija, a ostatak se uplaćuje najkasnije u roku od dvije godine od dana registracije društva.
- (5) Ako se akcije ili druge hartije od vrijednosti stiču unošenjem prava nad stvarima i pravima, njihovo plaćanje vrši se prenošenjem tih prava u imovinu društva.

5. Zatvoreno i otvoreno akcionarsko društvo Vrste

Član 188.

- (1) Akcionarsko društvo može biti zatvoreno i otvoreno.
- (2) Zatvoreno akcionarsko društvo osniva se simultanim putem, istovremenim upisom i uplatom svih akcija u osnivanju.
- (3) Otvoreno akcionarsko društvo osniva se sukcesivnim putem, upućivanjem javnog poziva trećim licima za upis i uplatu akcija.

Zatvoreno društvo

Član 189.

- (1) Zatvoreno akcionarsko društvo je društvo čije se akcije izdaju samo njegovim osnivačima ili ograničenom broju drugih lica, u skladu sa zakonom.
- (2) Zatvoreno akcionarsko društvo ne može vršiti upis akcija javnom ponudom ili na drugi način nuditi svoje akcije javnim putem.
- (3) Zatvoreno akcionarsko društvo može postati otvoreno ako, u skladu sa propisima kojim se uređuje tržište hartija od vrijednosti, uputi javni poziv za upis i uplatu akcija, odnosno ako objavi prospekt za uvrštenje akcija za trgovanje na berzi i drugom uređenom javnom tržištu.
- (4) Na donošenje odluke o pretvaranju zatvorenog u otvoreno akcionarsko društvo shodno se primjenjuju odredbe ovog zakona o pretvaranju otvorenog akcionarskog društva u zatvoreno.

Prenos akcija zatvorenog društva

Član 190.

- (1) Osnivački akt ili statut zatvorenog akcionarskog društva mogu odrediti ograničenja na prenos akcija društva, uključujući ograničenja iz člana 121. ovog zakona koja se odnose na društvo s ograničenom odgovornošću.
- (2) Ako osnivačkim aktom ili statutom zatvorenog akcionarskog društva nisu određena ograničenja u prenosu akcija, smatra se da se akcije društva mogu slobodno prenositi.

Otvoreno društvo

Član 191.

- (1) Akcionarsko društvo smatra se otvorenim ako osnivači učine javni poziv za upis i uplatu akcija u vrijeme osnivanja društva, odnosno ako takav poziv učini društvo nakon osnivanja.
- (2) Javni poziv iz stava 1. ovog člana može se vršiti javnom ponudom i prospektom u skladu sa ovim zakonom i zakonom kojim se uređuje tržište hartija od vrijednosti.
- (3) Otvoreno akcionarsko društvo uvrštava se na berzu i druga uređena javna tržišta u skladu sa zakonom kojim se uređuje tržište hartija od vrijednosti.
- (4) Otvoreno akcionarsko društvo ne može ograničiti prenos akcija.

Pretvaranje otvorenog akcionarskog društva u zatvoreno

Član 191a.

- (1) Skupština otvorenog akcionarskog društva može donijeti odluku o pretvaranju u zatvoreno akcionarsko društvo kvalifikovanom dvotrećinskom većinom glasova prisutnih i akcionara koji glasaju pisanim putem ako su ispunjeni uslovi iz člana 283. ovog zakona, osim ako osnivačkim aktom, odnosno statutom nije određen veći broj glasova.
- (2) Odluku iz stava 1. ovog člana skupština otvorenog akcionarskog društva može donijeti na način i u skladu sa uslovima, određenim propisima kojim se uređuje tržište hartija od vrijednosti.
- (3) Odluka iz stava 1. ovog člana obavezno sadrži i neopozivu izjavu društva kojom se društvo obavezuje da će otkupiti akcije na zahtjev nesaglasnih akcionara u skladu sa čl. 435. i 436. ovog zakona, s tim što pravo na otkup akcija imaju i akcionari koji nisu učestvovali u radu skupštine.
- (4) Za pretvaranje otvorenog akcionarskog društva u zatvoreno akcionarsko društvo potrebno je odobrenje Komisije za hartije od vrijednosti, u skladu sa propisima kojim se uređuje tržište hartija od vrijednosti.

Upis i uplata akcija iz osnivačke emisije otvorenog društva

Član 192.

- (1) Osnivačka (prva) emisija akcija otvorenog društva je uspješna ako se ponuđene akcije iz javne ponude i prospekta upišu u broju koji je kao uspješan upis predviđen javnom ponudom i koji je kao takav označen u prospektu, odnosno ako se upisane akcije uplate najmanje u iznosu određenom u članu 187. stav 4. ovog zakona.
- (2) Ako se akcije iz javne ponude i prospekta ne upišu i uplate u skladu sa stavom 1. ovog člana, smatra se da osnivanje akcionarskog društva nije uspješno, a osnivači su obavezni da solidarno vrate upisnicima akcija uplaćene iznose, bez odgađanja.

6. Osnivačka skupština otvorenog društva Sazivanje

Član 193.

- (1) Osnivači koji osnivaju akcionarsko društvo javnim putem obavezni su u slučaju uspjele emisije da sazovu i održe osnivačku skupštinu u roku od 60 dana od dana isteka roka za upis akcija utvrđenog u javnoj ponudi i prospektu.
- (2) Osnivačka skupština saziva se pisanim pozivom svakom upisniku akcija u skladu sa ovim zakonom o sazivanju skupštine akcionara.
- (3) Pisanom pozivu za sjednicu osnivačke skupštine prilažu se osnivački akt, izvještaj osnivača i ovlaštenih procjenjivača, uključujući i izvještaj o troškovima osnivanja, spisak akcija po upisnicima na osnovu javne ponude i listu lica koja su u svojstvu osnivača eventualno preuzela akcije bez upisa na osnovu te ponude uz naznačenje broja i vrste akcija koje je preuzelo svako od tih lica.
- (4) Sud u vanparničnom postupku može na zahtjev osnivača koji posjeduju najmanje 1/10 upisanih akcija da produži rok za 30 dana za održavanje skupštine akcionara.

Podobnost za odlučivanje

Član 194.

- (1) Svi upisnici potpuno uplaćenih akcija imaju pravo da učestvuju sa pravom glasa na osnivačkoj skupštini.
- (2) Kvorum za održavanje osnivačke skupštine i pravovaljano odlučivanje je obična većina uplaćenih akcija koje daju pravo glasa o pitanjima iz njene nadležnosti.
- (3) Osnivačku skupštinu akcionarskog društva otvara osnivač sa najvećim brojem uplaćenih akcija, a ako je više takvih upisnika akcija, upisnik koji je prvi uplatio upisane akcije.
- (4) Lice iz stava 3. ovog člana sastavlja spisak prisutnih upisnika akcija, odnosno njihovih punomoćnika i utvrđuje

da li su ispunjeni svi uslovi za održavanje skupštine iz st. 1. i 2. ovog člana.

(5) Ako osnivačka skupština nema kvorum iz stava 2. ovog člana, osnivači mogu ponovo sazvati skupštinu na isti način, s tim što između prvog i drugog sazivanja treba da protekne najmanje osam, a najviše 15 dana.

Posljedice neodržavanja

Član 195.

(1) Ako osnivači akcionarskog društva ne sazovu osnivačku skupštinu u roku iz člana 193. ovog zakona, odnosno ako osnivačka skupština nije održana u skladu s ovim zakonom ili nije donijela propisane odluke, smatra se da osnivanje društva nije uspjelo, kada osnivači odgovaraju solidarno upisnicima akcija za vraćanje uplaćenih iznosa.

(2) Osnivači oglasom objavljenim na isti način kao i javna ponuda, pozivaju upisnike akcija da preuzmu svoje uplate u roku od 15 dana nakon isteka krajnjeg roka za održavanje osnivačke skupštine, u skladu sa članom 193. ovog zakona.

(3) Ako osnivači ne postupe u skladu sa stavom 2. ovog člana, odluku o objavljivanju oglasa na zahtjev nekog od upisnika akcija donosi sud u vanparničnom postupku.

Tok

Član 196.

(1) Osnivačka skupština akcionarskog društva bira predsjednika, notara kao zapisničara i dva brojača glasova, nakon čega se čitaju izvještaji o osnivanju i izvještaji o procjeni.

(2) Prilozi i izvještaji iz stava 1. ovog člana čitaju se samo ako to zatraže upisnici akcija koji imaju najmanje 10 % svih glasova prisutnih ili zastupljenih upisnika akcija na skupštini.

(3) Zapisnik o radu osnivačke skupštine akcionarskog društva vodi notar kao zapisničar i potpisuje predsjednik skupštine, zapisničar, oba brojača glasova i osnivači društva.

Djelokrug

Član 197.

(1) Osnivačka skupština akcionarskog društva:

a) utvrđuje da li su propisno upisane i uplaćene akcije, odnosno da li su uneseni nenovčani uloz, u skladu sa ovim zakonom i osnivačkim aktom,

b) bira prvog direktora društva, odnosno članove prvog upravnog odbora, ako to osnivači nisu izvršili u osnivačkom aktu,

v) odlučuje o posebnim pravima koja pripadaju osnivačima i odobrava posebne pogodnosti osnivačima ili drugim licima,

g) donosi odluku o prihvatanju procjene vrijednosti nenovčanih uloga (ulozi u stvarima i pravima),

d) odlučuje o odobranju ugovora koji su osnivači zaključili prije registracije društva, a koji su u vezi s osnivanjem društva i

đ) utvrđuje iznos troškova osnivanja društva.

(2) Ako je broj upisanih akcija u odnosu na ponuđeni broj akcija iz javne ponude veći, osnivačka skupština može odlučiti da prihvati upisani višak ili njegov dio. Ako skupština odluči da prihvati dio upisanog viška akcija, upisnici akcija koji su ranije upisali akcije imaju pravo prvenstva, a ako je više lica istovremeno upisalo te akcije onda prihvata upisani višak srazmjerno upisanim akcijama tih upisnika koje nisu višak.

(3) Ako osnivačka skupština donese odluku o prihvatanju viška upisanih i uplaćenih akcija, akcionari koji su upisali i uplatili akcije imaju pravo glasa na osnivačkoj skupštini od trenutka donošenja te odluke na toj skupštini, u skladu sa ovim zakonom.

Odlučivanje

Član 198.

(1) Na osnivačkoj skupštini svaka obična akcija daje pravo na jedan glas.

(2) Osnivačka skupština donosi odluke većinom glasova akcionara sa običnim akcijama, ako ovim zakonom ili osnivačkim aktom nije određen veći broj glasova.

(3) Osnivačka skupština akcionarskog društva o prihvatanju procjene nenovčanih uloga glasa odvojeno za svaki takav ulog. Osnivači i upisnici akcija na osnovu nenovčanog uloga nemaju o tom pitanju pravo glasa i njihovi glasovi ne računaju se u kvorum glasova ni za potrebnu većinu za donošenje odluke.

(4) Izmjena odredbe osnivačkog akta o iznosu osnovnog kapitala (prihvatanje viška upisanih akcija) vrši se saglasnošću svih upisnika uplaćenih akcija, ako osnivačkim aktom i prospektom nije drugačije određeno.

(5) Na osnivačkoj skupštini osnivači koji su imali troškove osnivanja društva nemaju pravo glasa pri odobrenju troškova osnivanja društva, a lica koja imaju posebne ugovore sa društvom koji podliježu odobrenju te skupštine nemaju pravo glasa pri odlučivanju o tom pitanju.

7. Akcije i druge hartije od vrijednosti Obične i povlašćene akcije

Član 199.

- (1) Akcionarsko društvo može izdavati: obične (redovne) i povlašćene (prioritetne, preferencijalne) akcije.
- (2) Akcionarsko društvo mora imati bar jednu običnu akciju.
- (3) Obične akcije akcionarskog društva predstavljaju uvijek jednu klasu akcija.
- (4) Povlašćene akcije akcionarskog društva mogu biti podijeljene u dvije ili više klase sa različitim pravima (različite stope dividendi ili različita participativna ili kumulativna prava na dividende ili različita prava na isplatu imovine društva pri likvidaciji).
- (5) Obične akcije akcionarskog društva imaju istu nominalnu vrijednost.
- (6) Povlašćene akcije akcionarskog društva iste klase imaju istu nominalnu vrijednost.
- (7) Akcionarsko društvo može izdavati samo akcije na ime.

Odobrene (neizdate) i izdate akcije

Član 200.

- (1) Akcionarsko društvo pored izdatih akcija može da ima i odobrene (neizdate, ovlašćene) akcije.
- (2) Broj odobrenih običnih akcija i broj odobrenih povlašćenih akcija svake klase određuju se osnivačkim aktom akcionarskog društva. Broj odobrenih akcija akcionarskog društva ne može da bude veći od 50 % od broja izdatih običnih akcija u vrijeme kada je ovaj broj određen osnivačkim aktom društva.
- (3) Akcionarsko društvo može da izda sve ili samo dio svojih odobrenih običnih akcija, a odobrene povlašćene akcije bilo koje klase može da ne izda, da izda dio ili sve.
- (4) Odluka o broju, vremenu i drugim uslovima bilo kog izdavanja akcija donosi se na skupštini akcionara, osim ako u osnivačkom aktu akcionarskog društva ovo ovlašćenje nije preneseno na upravni odbor društva koji može donijeti odluku u skladu sa osnivačkim aktom.
- (5) Ovlašćenje iz stava 4. ovog člana obuhvata izdavanje odobrenih akcija radi povećanja osnovnog kapitala novim ulozima, isključivo novčanim, u skladu sa odredbama ovog zakona kojim se uređuje povećanje osnovnog kapitala novim ulozima, ali ni u kom slučaju ne uključuje izdavanje odobrenih akcija po osnovu povećanja osnovnog kapitala iz sredstava društva u skladu sa ovim zakonom.
- (6) Ovlašćenje upravnom odboru za izdavanje bilo koje vrste odobrenih akcija ne može se dati za period duži od pet godina od utvrđivanja broja odobrenih akcija u osnivačkom aktu, s tim što skupština akcionara može taj petogodišnji period obnoviti jednom ili više puta.
- (7) Izdavanje akcija akcionarskog društva vrši se u skladu sa zakonom kojim se uređuje tržište hartija od vrijednosti.

Registracija emisije i pravo uvida

Član 201.

- (1) Osnivači otvorenog akcionarskog društva, odnosno otvoreno akcionarsko društvo upisuju emisije akcija i drugih hartija od vrijednosti izdatih javnom ponudom, u skladu sa zakonom kojim se uređuje tržište hartija od vrijednosti i aktima Komisije za hartije od vrijednosti.
- (2) Akcionarsko društvo upisuje izdate akcije i druge hartije od vrijednosti i identitet akcionara kod Centralnog registra hartija od vrijednosti (u daljem tekstu: Centralni registar), u skladu sa zakonom kojim se uređuje tržište hartija od vrijednosti i aktima Komisije za hartije od vrijednosti.
- (3) Akcionarsko društvo upisuje izdate akcije i identitet akcionara u knjigu akcionara akcionarskog društva.
- (4) Upis iz stava 3. ovog člana sadrži naročito: puno ime i prebivalište, odnosno poslovno ime i sjedište; poreski identifikacioni broj svakog akcionara i suvlasnika akcija, zastupnika akcija i drugih hartija od vrijednosti; broj bankovnog računa akcionara; iznos ugovorenih i uplaćenih uloga svakog akcionara, dodatne uloge pored prvobitnih uloga; zaloge akcija; prenos akcija uključujući i ime prenosioca i sticaoca, kao i promjene ovih podataka.
- (5) Knjiga akcionara iz stava 3. ovog člana za akcionarska društva vodi se u elektronskom zapisu u Centralnom registru.
- (6) Akcionarsko društvo dužno je da obavijesti Centralni registar o podacima iz st. 3. i 4. ovog člana, uključujući i promjene tih podataka u skladu sa zakonom kojim se uređuje tržište hartija od vrijednosti.
- (7) Akcionar ima pravo uvida u knjigu akcionara i pravo na izvod iz knjige akcionara.
- (8) Direktor ili upravni odbor akcionarskog društva odgovoran je za ispravan i blagovremen upis akcija društva, kao i za vođenje knjige akcionara i za njenu tačnost, za štetu prouzrokovanu akcionaru ili trećem licu propuštanjem izvršenja ove dužnosti.

Upis akcija

Član 202.

- (1) Akcionarom se u odnosu prema akcionarskom društvu i trećim licima smatra lice koje je upisano u Centralni registar, u skladu sa zakonom kojim se uređuje tržište hartija od vrijednosti.
- (2) Ako ima nepodudarnosti između knjige akcionara i Centralnog registra, mjerodavan je upis u Centralni registar.
- (3) Upis akcija u Centralni registar vrši se na način uređen zakonom kojim se uređuje tržište hartija od vrijednosti.

Prava akcionara običnih akcija

Član 203.

- (1) Svaka obična akcija akcionarskog društva daje akcionaru ista prava, u skladu sa ovim zakonom, osnivačkim aktom i statutom društva, koja uključuju naročito:
- a) pravo pristupa pravnim aktima i drugim dokumentima i informacijama društva,
 - b) pravo učešća u radu skupštine društva,
 - v) pravo glasa u skupštini društva tako da jedna akcija uvijek daje pravo na jedan glas,
 - g) pravo na isplatu dividendi, nakon isplate dividendi na sve izdate povlašćene akcije u punom iznosu,
 - d) pravo učešća u raspodjeli likvidacionog viška po likvidaciji društva, a nakon isplate povjerilaca i akcionara bilo kojih povlašćenih akcija,
 - đ) pravo prečeg sticanja akcija iz novih emisija i zamjenljivih obveznica i
 - e) pravo raspolaganja akcijama svih vrsta u skladu sa zakonom.
- (2) Obične akcije akcionarskog društva ne mogu se pretvoriti u povlašćene akcije ili druge hartije od vrijednosti.
- (3) Prava iz stava 1. t. g), d) i đ) ovog člana mogu se prenositi ugovorom od akcionara na treća lica.

Prava akcionara sa povlašćenim akcijama

Član 204.

- (1) Povlašćene akcije akcionarskog društva svake klase daju akcionaru ista prava.
- (2) Prava akcionara sa povlašćenim akcijama određuju se osnivačkim aktom društva.
- (3) Prava akcionara sa povlašćenim akcijama uključuju naročito prednost u odnosu na obične akcije u pogledu prvenstva isplate dividende (koja kod povlašćenih akcija može biti participativna i kumulativna u skladu sa zakonom kojim se uređuje tržište hartija od vrijednosti) i kod prvenstva naplate prilikom likvidacije društva.
- (4) Prava akcionara sa povlašćenim akcijama mogu uključivati i pravo pretvaranja tih akcija u obične akcije ili u drugu klasu povlašćenih akcija pod uslovima i u slučajevima određenim osnivačkim aktom, kao i pravo prodaje tih akcija akcionarskom društvu po utvrđenoj cijeni i drugim uslovima određenim osnivačkim aktom.
- (5) Akcionari sa povlašćenim akcijama imaju i pravo jednog glasa po akciji na bilo kojoj skupštini akcionara o pitanjima koja zahtijevaju grupno glasanje akcionara date klase povlašćenih akcija, u skladu sa ovim zakonom.
- (6) Osnivačkim aktom akcionarskog društva može se odrediti da akcionari povlašćenih akcija imaju pravo glasa sa akcionarima koji imaju obične akcije na skupštini akcionara, ako:
- a) se takva povlašćena akcija pretvara u običnu akciju (kada mogu imati broj glasova jednak broju glasova običnih akcija u koje se mogu pretvoriti) i
 - b) dividende na povlašćene akcije koje su stečene i čija je isplata zahtijevana nisu isplaćene, do njihove isplate.
- (7) Akcionari sa povlašćenim akcijama nemaju pravo glasa u skupštini akcionara sa akcionarima koji imaju obične akcije, osim u slučajevima iz stava 6. ovog člana.
- (8) Broj glasova akcionara sa povlašćenim akcijama ne može biti jednak ili veći od broja glasova akcionara sa običnim akcijama.
- (9) Akcionari sa povlašćenim akcijama imaju prava prisustva i učešća u raspravi u skupštini akcionara.
- (10) Akcionari sa povlašćenim akcijama imaju ista prava kao i akcionari običnih akcija u pogledu pristupa aktima, drugim dokumentima i informacijama u posjedu društva.

Zamjenljive obveznice, obveznice i varanti

Član 205.

- (1) Akcionarsko društvo može izdati osim akcija i druge hartije od vrijednosti, uključujući i zamjenljive obveznice i varante, ako osnivačkim aktom društva nije drugačije određeno.
- (2) Varanti u smislu ovog zakona su hartije od vrijednosti koje njihovom imaoću daju pravo na sticanje određenog broja akcija određene vrste i klase i po određenoj cijeni.
- (3) Zamjenljive obveznice i varanti ne mogu se izdati u većem broju od broja odobrenih (neizdatih) akcija.
- (4) Akcionarsko društvo obavještava Centralni registar o broju odobrenih akcija koje su potrebne da bi se obezbijedila prava imalaca tih hartija od vrijednosti.
- (5) Akcionarsko društvo dužno je da održi broj odobrenih akcija iz stava 4. ovog člana određene vrste i klase koji će biti dovoljan da obezbijedi prava imalaca tih hartija.
- (6) Odluku o izdavanju zamjenljivih obveznica ili varanata sa određenjem broja, vremena, cijene sticanja i drugih uslova izdavanja donosi skupština akcionara, ako se osnivačkim aktom ili odlukom skupštine društva, u skladu sa ovim zakonom ne ovlasti upravni odbor za donošenje takve odluke.
- (7) Odluku o izdavanju obveznica sa određenjem broja, vremena, cijene sticanja i drugih uslova izdavanja donosi skupština akcionara, ako osnivačkim aktom ili odlukom skupštine društva, u skladu sa ovim zakonom, nije ovlašćen upravni odbor da donese takvu odluku.
- (8) Zamjenljive obveznice ne mogu se izdati po vrijednosti koja je manja od nominalne vrijednosti akcija za koje se zamjenjuju.
- (9) Izdavanje obveznica i zamjenljivih obveznica vrši se u skladu sa odredbama zakona kojim se uređuje tržište hartija od vrijednosti i aktima Komisije za hartije od vrijednosti.
- (10) Imaoci zamjenljivih obveznica i varanata imaju prava akcionara na informisanje i prava uvida u poslovne knjige i dokumenta društva, osim ako je u odluci o emisiji ovih hartija od vrijednosti drugačije određeno ili ako je sa njima drugačije ugovoreno.

Dividende na djelimično plaćene akcije

Član 206.

Dividenda za djelimično plaćene akcije isplaćuje se srazmjerno uplaćenom iznosu za akcije, računajući od dana sticanja prava na dividende.

Prodajna cijena akcija i drugih hartija od vrijednosti

Član 207.

- (1) Prodajna cijena akcija može biti niža od njihove nominalne vrijednosti.
- (2) U slučaju da je prodajna cijena akcija veća od njihove nominalne vrijednosti, ta razlika predstavlja rezerve kapitala (emisionu premiju), a u slučaju da je prodajna cijena akcija niža od nominalne vrijednosti, ta razlika predstavlja emisioni gubitak (emisioni disažio).
- (3) Prodajna cijena može biti niža od tržišne cijene utvrđene u skladu sa propisima kojim se uređuje tržište hartija od vrijednosti za:
 - a) izdavanje akcija po vrijednosti utvrđenoj za varante ili za zamjenljive obveznice,
 - b) izdavanje običnih akcija u skladu sa postupkom utvrđenim ovim zakonom za izvršenje prava prečeg upisa akcija postojećih akcionara po vrijednosti koja ne može biti niža od 90 % od njihove tržišne cijene,
 - v) izdavanje akcija u postupku reorganizacije društva i
 - g) izdavanje akcija brokeru ili drugom posredniku radi njihove preprodaje po tržišnoj vrijednosti, po vrijednosti koja može biti manja od tržišne vrijednosti ali ne više od iznosa posredničke provizije utvrđene kao procenat od vrijednosti po kojoj se izdaju akcije, s tim da ona ne može preći 10 % tržišne vrijednosti tih akcija.
- (4) Akcionarsko društvo izdaje varante ili zamjenljive obveznice čija vrijednost u vrijeme njihovog izdavanja nije manja od tržišne vrijednosti, osim za:
 - a) izdavanje u skladu sa postupkom utvrđenim ovim zakonom radi izvršenja prava prečeg upisa novoizdatih akcija imalaca tih varanata ili zamjenljivih obveznica po vrijednosti koja ne može biti niža od 90 % od tržišne vrijednosti tih akcija i
 - b) izdavanje brokeru ili drugom posredniku radi njihove preprodaje po vrijednosti koja može biti manja od tržišne vrijednosti ne više od iznosa posredničke provizije, utvrđene kao procenat od vrijednosti po kojoj se izdaju akcije, s tim da ona ne može preći 10 % ukupne vrijednosti tih varanata ili zamjenljivih obveznica.

Pravo prečeg sticanja novoizdatih akcija

Član 208.

- (1) Akcionar ima pravo prečeg sticanja akcija iz novih emisija akcija akcionarskog društva srazmjerno nominalnoj vrijednosti posjedovanih akcija na dan presjeka utvrđenog u skladu sa članom 213. ovog zakona.
- (2) Akcionari iz stava 1. ovog člana ostvaruju pravo prečeg sticanja odlukom skupštine društva u skladu sa osnivačkim aktom ili statutom.
- (3) Izdavanje akcija u smislu ovog zakona je i izdavanje preuzimaocu emisije ili drugim finansijskim organizacijama radi dalje prodaje, u skladu sa zakonom kojim se uređuje tržište hartija od vrijednosti.
- (4) O namjeri izdavanja akcija iz stava 1. ovog člana društvo u pisanoj formi obavještava sve akcionare, u skladu sa ovim zakonom i propisima kojima se uređuje tržište hartija od vrijednosti.
- (5) Obavještenje iz stava 4. ovog člana sadrži naročito: broj akcija koje se izdaju; predloženu cijenu; rok i način korišćenja prava prečeg sticanja. Rok u kome se može ostvariti pravo prečeg sticanja akcija ne može biti kraći od 15 dana od dana početka upisa i uplate predmetne emisije.
- (6) Akcionar sa običnim akcijama, imalac varanta i zamjenljivih obveznica, ima pravo prečeg sticanja novih emisija akcija, u skladu sa odlukom skupštine.
- (7) Lice iz stava 6. ovog člana nema pravo prečeg sticanja:
 - a) povlašćenih akcija, osim povlašćenih akcija koje su zamjenljive u obične akcije ili koje nose pravo upisa ili sticanja običnih akcija i
 - b) odobrenih akcija određenih osnivačkim aktom akcionarskog društva koje se izdaju u roku od šest mjeseci od registracije društva.
- (8) Akcionari sa povlašćenim akcijama imaju pravo prečeg sticanja akcija iz novih emisija akcija iste klase u skladu sa odlukom skupštine akcionara.
- (9) Pravo prečeg sticanja može se ograničiti ili isključiti samo odlukom skupštine akcionara na prijedlog upravnog odbora. Upravni odbor podnosi skupštini akcionara pisani izvještaj sa navođenjem razloga za ograničenje ili isključenje ovog prava i obrazloženje predložene cijene izdavanja.
- (10) Odluka skupštine akcionara o ograničenju ili isključenju prava prečeg sticanja je sastavni dio odluke o povećanju kapitala. Ova odluka upisuje se u registar zajedno sa povećanjem osnovnog kapitala.
- (11) Upravni odbor akcionarskog društva može ograničiti ili isključiti pravo prečeg sticanja pri izdavanju novih emisija odobrenih akcija, u skladu sa ovlašćenjima iz člana 200. st. 4. do 6. ovog zakona.
- (12) Pravo prečeg sticanja akcija akcionar može prenijeti na treće lice u skladu sa propisima kojima se uređuje tržište hartija od vrijednosti.

Akcije sa više vlasnika

Član 209.

- (1) Akcija može imati jednog ili više vlasnika (u daljem tekstu: suvlasnici akcije). Suvlasnici akcije smatraju se jednim akcionarom.
- (2) Suvlasnici akcije ostvaruju pravo glasa i druga prava u društvu samo preko zajedničkog punomoćnika, ako osnivačkim aktom ili statutom akcionarskog društva nije drugačije određeno. Suvlasnici akcije o određivanju zajedničkog punomoćnika obavještavaju društvo pisanim putem radi upisa u knjigu akcionara i Centralni registar.
- (3) Obavještenje dato od društva zajedničkom punomoćniku suvlasnika akcije smatra se da je dato svim suvlasnicima akcije. Ako suvlasnici akcije propuste da odrede zajedničkog punomoćnika i ako o tome ne obavijeste društvo, obavještenje koje društvo da bilo kom suvlasniku smatra se da je dato svim suvlasnicima akcije.
- (4) Suvlasnici akcije solidarno su odgovorni prema društvu za obaveze koje se odnose na akcije.
- (5) Pravne radnje akcionarskog društva prema jednom suvlasniku imaju dejstvo prema svim suvlasnicima.

8. Dividende i druge isplate akcionarima

8.1. Principi Opšta načela

Član 210.

- (1) Akcionarsko društvo može odobriti plaćanje dividendi na svoje akcije godišnje u skladu sa odlukama redovne godišnje skupštine ili u bilo koje vrijeme između godišnjih skupština, osim ako je osnivačkim aktom društva drugačije određeno.
- (2) Odluku akcionarskog društva o odobrenju plaćanja dividendi može da donese i upravni odbor ako je to određeno osnivačkim aktom društva ili ako ga za to ovlasti skupština akcionara, u skladu sa osnivačkim aktom.
- (3) Po usvajanju finansijskog izvještaja za prethodnu poslovnu godinu ostvarenu dobit društvo mora rasporediti sljedećim redom:
 - a) za pokriće gubitaka prenesenih iz ranijih godina,
 - b) za pokriće emisijom gubitka nastalog emisijom akcija ispod nominalne vrijednosti akcija,
 - v) za zakonske rezerve,
 - g) za statutarne rezerve, ako ih društvo utvrdi osnivačkim aktom i
 - d) za dividendu u skladu sa ovim zakonom.
- (4) Akcionari imaju pravo na dividendu, osim ako je odlukom skupštine akcionara u skladu sa zakonom, osnivačkim aktom ili statutom određeno da dobit ostane neraspoređena i da se prenese za naredne periode (neraspoređena dobit) ili da se upotrijebi za druge namjene (na primjer za isplate zaposlenim, članovima upravnog odbora i izvršnim direktorima).
- (5) Nakon donošenja odluke o isplati dividende akcionar kome ona treba da bude isplaćena postaje povjerilac društva za iznos pripadajuće dividende.
- (6) Dividenda iz stava 3. tačka g) ovog člana na akcije bilo koje vrste ili klase plaća se svim akcionarima srazmjerno nominalnoj vrijednosti akcija, osim u slučaju djelimično plaćenih akcija u skladu sa članom 206. ovog zakona.
- (7) Sporazum ili ugovor kojim društvo daje nekim akcionarima posebne pogodnosti u pogledu isplate dividende, ništav je.

Način plaćanja

Član 211.

- (1) Dividende se mogu plaćati u novcu i u akcijama akcionarskog društva.
- (2) Dividende koje se plaćaju u akcijama društva bilo koje vrste ili klase podliježu sljedećim pravilima:
 - a) dividende se plaćaju izdavanjem odgovarajućih akcija u srazmjeri sa učešćem u kapitalu (pro-rata) i
 - b) ako akcije određene vrste i klase treba da se izdaju kao akcije za dividende druge vrste ili klase akcija, a akcije u kojima se plaća dividenda već postoje, dividenda se ne može tako platiti dok nije odobrena kvalifikovanom većinom glasova akcija vrsta i klasa u kojima dividenda treba da bude plaćena.
- (3) Iznos dividende koja se plaća u akcijama jednak je nominalnoj vrijednosti akcija koje se izdaju za plaćanje dividende.

Ograničenja plaćanja privremenih dividendi otvorenog društva

Član 212.

- Otvoreno akcionarsko društvo tokom poslovne godine može plaćati dividende pod uslovom da:
- a) se iz privremenih i za tu namjenu sačinjenih računa vidi da su raspoloživa sredstva dovoljna za plaćanje,
 - b) iznos koji se isplaćuje ne pređe ukupnu dobit od kraja posljednje poslovne godine za koju je sačinjen finansijski izvještaj uvećan za neraspoređenu dobit i iznose povučene iz rezervi koje se mogu koristiti za te namjene, a umanjen za utvrđene gubitke i iznos koji se mora unijeti u rezerve, u skladu sa posebnim zakonom, osnivačkim aktom ili statutom društva i
 - v) je odluka o isplati privremene dividende donesena na osnovu polugodišnjih revidiranih finansijskih izvještaja.

Titulari prava na dividende i druga plaćanja

Član 213.

(1) Osnivačkim aktom akcionarskog društva može da se odredi dan ili metod određivanja dana kojim se utvrđuje lista akcionara koji imaju pravo na dividende ili na druga plaćanja, uključujući i plaćanja likvidacionog udjela. Ako osnivačkim aktom akcionarskog društva nije određen dan ili metod određivanja dana dividende, taj dan ili metod određivanja dana dividende utvrđuju se odlukom upravnog odbora. Dividende i druga plaćanja vrše se licima koja su bila akcionari društva na taj dan (dan dividende, odnosno datum presjeka).

(2) Dan dividende iz stava 1. ovog člana ne može se utvrditi u roku kraćem od dvadeset dana od dana donošenja odluke o isplati dividende.

Postupak za odobrenje i isplatu dividende

Član 214.

(1) Odluka o odobrenju dividendi sadrži:

a) iznos dividendi i

b) dan dividende za koji se sačinjava lista akcionara ovlašćenih za isplatu dividende.

(2) Ako nakon dana dividende a prije dana plaćanja dividende akcionar prenese svoje akcije po osnovu kojih ima pravo na dividende zadržava pravo na isplatu dividende.

8.2. Sticanje i režim sopstvenih akcija Zabrana upisa svojih akcija i akcija kontrolnog društva

Član 215.

(1) Akcionarsko društvo ne može upisivati svoje akcije, direktno ili indirektno preko drugog lica koje ih stiče za njegov račun.

(2) Zavisno društvo ne može upisivati akcije matičnog društva, u skladu sa ovim zakonom, direktno ili indirektno preko drugog lica koje ih stiče za njegov račun.

(3) Ako je drugo lice upisalo ili steklo akcije na način suprotan st. 1. i 2. ovog člana smatra se da ih je preuzelo za svoj račun i biće lično odgovorno za uplatu tržišnog iznosa vrijednosti takvih akcija i u slučaju da ima drukčiji sporazum sa društvom za čiji račun su one upisane ili stečene.

(4) Svaki sporazum o naknadi ili obeštećenju lica iz stava 3. ovog člana, ništav je.

Opšta pravila u vezi sa sticanjem sopstvenih akcija

Član 216.

(1) Sopstvene akcije u smislu ovog zakona su akcije koje akcionarsko društvo stiče od svojih akcionara.

(2) Akcionarsko društvo može sticati sopstvene akcije ili druge hartije od vrijednosti koje je samo izdalo od njihovih imalaca, direktno ili indirektno, preko drugog lica koje ih stiče u svoje ime a za račun tog društva, u skladu sa ograničenjima iz osnivačkog akta i ograničenjima plaćanja utvrđenim ovim zakonom.

(3) Akcionarsko društvo može steći svoje povlašćene akcije kao sopstvene akcije ili druge hartije od vrijednosti koje nisu obične akcije, djelimično ili u cijelosti.

(4) Akcionarsko društvo može steći samo dio običnih akcija, kao sopstvene akcije.

(5) Otvoreno akcionarsko društvo može steći akcije koje je izdalo tako da ukupna nominalna vrijednost, uključujući i ranije stečene akcije koje društvo drži i akcije koje su stečene indirektno, ne pređe 10 % njegovog osnovnog kapitala, osim u slučaju:

a) ako društvo ima rezerve koje se mogu koristiti za ove namjene i ako ih koristi za ova sticanja,

b) sticanja akcija bez naknade koje su u potpunosti plaćene,

v) sticanja akcija u postupku prinudne prodaje na osnovu sudske odluke za plaćanje duga akcionarskom društvu od strane akcionara, ako nema drugog načina naplate i

g) statusnih promjena.

(6) Otvoreno akcionarsko društvo ne može sticati sopstvene akcije sporazumom sa akcionarom već samo putem ponude svim akcionarima pro-rata, u skladu sa ovim zakonom.

(7) Zatvoreno akcionarsko društvo stiče sopstvene akcije ili druge hartije od vrijednosti po njihovoj vrijednosti utvrđenoj u skladu sa ovim zakonom, osim ako osnivačkim aktom ili ugovorom između akcionarskog društva i imaoca hartije od vrijednosti, u vrijeme kad su te hartije od vrijednosti izdate, nije drugačije određeno.

Postupak odobrenja sticanja sopstvenih akcija

Član 217.

(1) Odluku o sticanju sopstvenih akcija ili drugih hartija od vrijednosti akcionarskog društva donosi skupština akcionara.

(2) Odluka skupštine akcionara iz stava 1. ovog člana sadrži: maksimalan broj akcija koje se stiču, rok za koji je dato ovlašćenje za izvršenje odluke koji ne može biti duži od 18 mjeseci i kupovnu cijenu (ili način njenog utvrđivanja), kao i ime akcionara čije se akcije stiču, osim ako se akcije stiču od svih akcionara pro-rata.

(3) Odlukom iz stava 1. ovog člana može se ovlastiti upravni odbor da odredi vrijeme sticanja, broj akcija koje se trebaju steći, kao i da utvrdi otkupnu cijenu, postupak sticanja i druga pitanja, pod uslovom da ove odluke od upravnog odbora ne budu u neskladu sa nalogima navedenim u odluci skupštine i da se akcionari o tom sticanju izvijeste na prvoj sljedećoj sjednici.

(4) Izuzetno od stava 1. ovog člana, upravni odbor, ako osnivačkim aktom nije određeno da je to djelokrug

skupštine akcionara, donosi odluku za sticanje:

a) varanata, zamjenljivih obveznica ili drugih hartija od vrijednosti koje nisu akcije,
b) do 5 % bilo koje klase akcija koje se izdaju jedino radi dodjele zaposlenima u društvu ili povezanom društvu u smislu ovog zakona i

v) akcija ili drugih hartija od vrijednosti, ako je sticanje nužno da se spriječi veća i neposredna šteta za društvo.

(5) U slučaju iz stava 4. ovog člana upravni odbor akcionarskog društva dužan je da na prvoj skupštini podnese detaljan izvještaj o razlozima, broju i nominalnoj vrijednosti, procentu stečenih sopstvenih akcija u odnosu na osnovni kapital, kao i cijeni po kojoj su te akcije stečene.

Postupak sticanja akcija pro-rata od svih akcionara

Član 218.

(1) Ako akcionarsko društvo stiče sopstvene akcije određene vrste ili klase od svih akcionara dužno je da ponudu dostavi svim akcionarima, u skladu sa ovim zakonom i propisima kojim se uređuje tržište hartija od vrijednosti.

(2) Ponuda iz stava 1. ovog člana sadrži: broj akcija koje stiče; kupovnu cijenu (ili način njenog utvrđivanja); postupak plaćanja i datum plaćanja; kao i postupak i krajnji rok za sve akcionare za ponudu njihovih akcija na prodaju društvu. Ako društvo ima manje od 200 akcionara, posljednji dan mora biti najmanje 30 dana od dana dostavljanja posljednje pisane ponude. Ako društvo ima više od 200 akcionara ponuda važi 30 dana od dana objavljivanja u najmanje jednom dnevnom listu koji je dostupan na cijeloj teritoriji Republike Srpske.

(3) Ako ukupan broj akcija ponuđenih na prodaju akcionarskom društvu prelazi broj akcija koje društvo stiče, društvo će steći akcije od svakog akcionara srazmjerno broju akcija koje akcionar ponudi na prodaju, osim u slučaju potrebe da se izbjegne sticanje djelimične akcije.

(4) Ako ukupan broj akcija koje su ponuđene akcionarskom društvu na prodaju prelazi broj akcija koje je društvo ponudilo za sticanje, akcionarsko društvo može odlučiti da stekne i veći broj akcija od ukupnog broja ponuđenog za prodaju od akcionara ili nekog drugog broja koji je veći od prvobitno predviđenog a manji od ponuđenog.

Status stečenih sopstvenih akcija

Član 219.

(1) Akcionarsko društvo koje stekne sopstvene akcije može ih ponovo prenijeti drugim licima, u skladu sa ovim zakonom i zakonom kojim se uređuje tržište hartija od vrijednosti.

(2) Sopstvene akcije koje akcionarsko društvo stekne do iznosa od 10 % osnovnog kapitala dužno je da proda (otuđi) u roku od jedne godine od dana sticanja, a akcije koje stekne u skladu sa ovim zakonom preko iznosa od 10 % od osnovnog kapitala dužno je da proda (otuđi) u roku od tri godine od dana sticanja.

(3) Ako se sopstvene akcije ne otuđe u rokovima iz stava 2. ovog člana, upravni odbor društva obavezan je da ih bez posebne odluke skupštine poništi, u skladu sa odredbama ovog zakona koje uređuju smanjenje osnovnog kapitala u redovnom postupku.

(4) Za vrijeme posjedovanja stečenih sopstvenih akcija od društva:

a) nominalna vrijednost takvih akcija može ostati uključena u osnovni kapital društva ili se isključiti iz tog kapitala, pri čemu se za taj iznos povećavaju rezerve koje se ne mogu isplatiti akcionarima,

b) sopstvene akcije ne daju pravo glasa niti se računaju u kvorum skupštine akcionara i

v) sopstvene akcije ne daju pravo na dividendu ili druga primanja, osim u slučaju iz člana 248. ovog zakona.

Uzimanje akcija u zalog

Član 220.

(1) Akcionarsko društvo može, direktno ili indirektno, uzeti u zalog svoje akcije ili založiti plaćeni iznos akcija, ako je ukupni iznos potraživanja obezbijeđenih zalogom akcija niži od uplaćene vrijednosti akcija.

(2) Uzimanje akcija akcionarskog društva u zalog, odnosno zalaganje plaćenih iznosa, od društva čije su akcije ili od lica koje djeluje u svoje ime a za račun tog društva, podliježe ograničenjima propisanim odredbama ovog zakona za sticanje sopstvenih akcija.

Upis u Centralni registar i knjigu akcionara sticanja sopstvenih akcija i zalog

Član 221.

Sticanje sopstvenih akcija, direktno ili indirektno, kao i uzimanje akcija u zalog, odnosno zalaganje plaćenih iznosa, akcionarsko društvo prijavljuje Centralnom registru radi upisa, a ako akcionarsko društvo vodi knjigu akcionara, upis se vrši i u tu knjigu.

8.3. Povlačenje i poništenje povlašćenih akcija, varanata i zamjenljivih obveznica Osnov povlačenja i poništenja

Član 222.

(1) Osnivačkim aktom akcionarskog društva može se predvidjeti:

a) da akcionarsko društvo ima obavezu i / ili pravo da svoje povlašćene akcije jedne ili više klasa, ako raspolaže odgovarajućim rezervama koje se mogu upotrijebiti za te namjene, povuče i poništi u određenom periodu ili u određenim slučajevima, u cjelini ili djelimično i

b) da su akcionari dužni da te akcije prodaju akcionarskom društvu pod uslovima i na način iz tačke a) ovog člana.

(2) Akcionarsko društvo može da izda i varante ili zamjenljive obveznice, pod uslovima koji obezbjeđuju da društvo ima obavezu i / ili pravo, kad raspolaže odgovarajućim rezervama koje se mogu upotrijebiti za te namjene, da povuče i poništi takve hartije od vrijednosti u određenom periodu ili u određenim slučajevima, u cjelini ili djelimično.

(3) Akcionarsko društvo povlači i poništava povlašćene akcije, varante i zamjenljive obveznice srazmjerno broju akcija klase u pitanju koje posjeduje svaki imalac, osim kad bi to zahtijevalo podjelu akcije.

(4) Ako akcionarsko društvo nema dovoljno namjenskih rezervi za izvršenje odluke o otkupu varanata i zamjenljivih obveznica, otkup se vrši čim se utvrdi da društvo ima dovoljno namjenskih rezervi.

(5) Varanti i zamjenljive obveznice otkupljuju se po vrijednosti utvrđenoj u vrijeme njihovog izdavanja.

Cijena

Član 223.

Povlašćene akcije otkupljuju se po njihovoj tržišnoj vrijednosti, a ukoliko ona ne postoji, po vrijednosti koju utvrđuje upravni odbor u skladu sa ovim zakonom ili ovlašćeni procjenjivač izabran od skupštine akcionara, upravnog odbora ili nesaglasnih akcionara, u skladu sa ovim zakonom.

Upis u Centralni registar

Član 224.

Otkup povlašćenih akcija, varanata i zamjenljivih obveznica, akcionarsko društvo prijavljuje Centralnom registru radi upisa, u skladu sa zakonom kojim se uređuje tržište hartija od vrijednosti, a ako akcionarsko društvo vodi knjigu akcionara, otkup upisuje i u tu knjigu.

8.4. Ograničenja isplate Ograničenja plaćanja dividendi i drugih plaćanja

Član 225.

(1) Zatvoreno akcionarsko društvo ne može vršiti isplate svojim akcionarima ako bi nakon izvršene isplate neto imovina društva bila manja od njegovog osnovnog kapitala, uvećanog za rezerve koje se mogu koristiti za isplate akcionarima, u skladu s ovim zakonom.

(2) Otvoreno akcionarsko društvo ne može vršiti isplate svojim akcionarima u slučaju smanjenja osnovnog kapitala u redovnom postupku, u skladu sa ovim zakonom, ako bi:

a) nakon izvršene isplate neto imovina društva bila manja od njegovog osnovnog kapitala, uvećanog za rezerve koje se mogu koristiti za isplate akcionarima, u skladu sa ovim zakonom i

b) u slučaju dividendi, iznos dividendi prešao iznos dobiti društva u protekloj poslovnoj godini uvećanoj za neraspoređenu dobit i iznos povučen iz rezervi uvećan za iznos koji se mora unijeti u rezerve u tekućoj godini, u skladu sa osnivačkim aktom ili statutom i ovim zakonom.

(3) Pored ograničenja plaćanja u skladu sa st. 1. i 2. ovog člana, zatvoreno i otvoreno akcionarsko društvo ne mogu vršiti plaćanja svojim akcionarima, ako:

a) bi nakon izvršenih plaćanja društvo bilo nesposobno za plaćanje svojih dugova koji dospijevaju u redovnom poslovanju društva ili

b) na dan plaćanja bilo koja dospjela dividenda na povlašćene akcije ne bi bila isplaćena u cijelosti.

(4) Izuzetno od st. 1. do 3. ovog člana akcionarsko društvo može izvršiti plaćanja svojim akcionarima, ako iz finansijskih izvještaja pripremljenih u skladu sa zakonom kojim se uređuje računovodstvo i revizija, proizlazi da je isplata razumna u datim okolnostima.

Odgovornost akcionara i članova organa društva za zabranjene isplate

Član 226.

(1) Akcionar akcionarskog društva odgovoran je za vraćanje društvu isplate koje suprotno ovom zakonu primi od društva, ako je znao ili je prema okolnostima morao da zna da je isplata zabranjena.

(2) Osim akcionara u slučaju iz stava 1. ovog člana odgovara i direktor društva ili članovi upravnog odbora, u skladu sa odredbama ovog zakona kojima se uređuje njihova imovinska odgovornost.

8.5. Zajam i kapital Zajam umjesto kapitala

Član 227.

(1) Akcionar akcionarskog društva koji društvu u vrijeme poslovne krize ne poveća sopstveni kapital kao dobar privrednik, već društvu da zajam, može u stečajnom postupku ostvarivati zahtjev za vraćanje zajma samo kao stečajni povjerilac sa neobezbjedeđenim potraživanjem, u skladu sa zakonom kojim se uređuje stečajni postupak.

(2) Treće lice koje akcionarskom društvu u vrijeme iz stava 1. ovog člana da zajam umjesto da mu akcionari pribave sopstveni kapital, a kome akcionar društva da neko obezbjeđenje za vraćanje zajma, može u stečajnom postupku protiv društva ostvarivati zahtjev za vraćanje zajma za iznos koji nije uspjele da namiri iz dobijenog

obezbjedeđa, kao stečajni povjerilac sa neobezbjedeđim potraživanjem.

(3) Odredbe st. 1. i 2. ovog člana primjenjuju se i na druge pravne poslove akcionara akcionarskog društva i trećih lica koji odgovaraju davanju zajma iz st. 1. i 2. ovog člana.

(4) Odredbe st. 1. do 3. ovog člana ne primjenjuju se na akcionare društva čiji akcionarski kapital ne prelazi 1/10 osnovnog kapitala društva i koji nije direktor ili član upravnog odbora društva.

(5) Ako akcionarsko društvo u posljednjoj godini prije podnošenja prijedloga za otvaranje stečajnog postupka nad društvom ili nakon podnošenja tog prijedloga, u slučajevima iz st. 1. do 3. ovog člana vrati zajam, akcionar društva koji je dao obezbjeđeđe za vraćanje zajma dužan je da tako isplaćeni iznos vrati društvu.

(6) Obaveza iz stava 5. ovog člana postoji do iznosa datog obezbjeđeđa akcionara za vraćanje zajma u vrijeme vraćanja zajma.

(7) Akcionar društva oslobađa se obaveze iz stava 5. ovog člana ako predmet datog obezbjeđeđa povjeriocu stavi na raspolaganje društvu.

(8) Odredbe st. 1. do 7. primjenjuju se i na druge pravne poslove davanja zajma u smislu obligacionih odnosa.

9. Osnovni kapital i rezerve društva

9.1.1. Osnovna načela

Minimalni osnovni kapital

Član 228.

(1) Minimalni novčani ulog osnovnog kapitala zatvorenog akcionarskog društva na dan upisa u registar iznosi 20.000 konvertibilnih maraka.

(2) Minimalni novčani ulog osnovnog kapitala otvorenog akcionarskog društva na dan upisa u registar iznosi 50.000 konvertibilnih maraka.

(3) Posebnim zakonom za osnivanje finansijskih, osiguravajućih organizacija, kao i privrednih društava koja obavljaju zakonom određene djelatnosti kao akcionarska društva može se odrediti veći novčani dio minimalnog osnovnog kapitala.

(4) Registracija povećanja osnovnog kapitala iz sredstava društva i smanjenja osnovnog kapitala zatvorenog akcionarskog društva vrši se jednom godišnje.

(5) Na povećanje i smanjenje osnovnog kapitala, kao i na održanje tog kapitala i održavanje skupštine akcionara prilikom gubitka zatvorenog akcionarskog društva, shodno se primjenjuju odredbe ovog zakona o povećanju, smanjenju i održavanju osnovnog kapitala, kao i odredbe o održavanju skupštine akcionara otvorenog akcionarskog društva.

(6) Osnovni kapital zatvorenog akcionarskog društva može se odlukom skupštine akcionara povećati novim ulozima koji mogu biti novčani ili nenovčani.

(7) Povećanje osnovnog kapitala zatvorenog akcionarskog društva može se vršiti pretvaranjem potraživanja, odnosno pretvaranjem poreskog duga u akcije, a u skladu sa posebnim zakonom kojim se uređuje pitanje izmirenja poreskog duga.

(8) Povećanje osnovnog kapitala no jednom ili oba osnova iz stava 7. ovog člana, može se u toku godine izvršiti najviše do polovine osnovnog kapitala društva koji postoji u trenutku donošenja odluke skupštine akcionara, odnosno u trenutku pokretanja postupka izmirenja poreskog duga, njegovim pretvaranjem u akcije.

Minimalna nominalna vrijednost akcija

Član 229.

(1) Akcionarsko društvo može izdavati obične i povlašćene akcije.

(2) Najniža nominalna vrijednost akcija ne može biti manja od jedne konvertibilne marke, a ako je veća onda mora biti djeljiva sa deset.

(3) Akcije u ukupnoj vrijednosti za akcionarska društva ne mogu se izdavati na iznos koji je manji od najnižeg iznosa osnovnog kapitala iz člana 228. ovog zakona.

(4) Učešće akcija u osnovnom kapitalu određuje se odnosom nominalne vrijednosti tih akcija i ukupne nominalne vrijednosti svih uplaćenih akcija.

Podjela i spajanje akcija i održavanje vrijednosti osnovnog kapitala

Član 230.

(1) Akcionarsko društvo može podijeliti svaku akciju bilo koje klase na dvije ili više akcija iste klase i istovremeno smanjiti nominalnu vrijednost akcija te klase, čime se ne mijenja osnovni kapital.

(2) Akcionarsko društvo može sve akcije bilo koje klase spojiti u manji broj akcija date klase i istovremeno povećati njihovu nominalnu vrijednost, čime se ne mijenja osnovni kapital.

(3) Akcionarsko društvo može poništiti sopstvene akcije koje je steklo ili otkupilo na teret rezervi, pri čemu se ukupna nominalna vrijednost ostalih akcija povećava za iznos upotrijebljenih rezervi, čime se ne mijenja osnovni kapital društva.

(4) Spajanje i podjela akcija iz st. 1. do 3. ovog člana akcionarsko društvo može da vrši ako se time ne povređuju prava imalaca varanata kao ni imalaca zamjenljivih obveznica.

(5) U slučaju da spajanjem akcija ostaju dijelovi akcije čija je nominalna vrijednost manja od vrijednosti iz člana 229. stav 2. ovog zakona, društvo je dužno da ih otkupi po tržišnoj vrijednosti, a ako nema tržišne vrijednosti, po vrijednosti koja se utvrdi od nezavisnog procjenjivača, u skladu s ovim zakonom.

- (6) Spajanje i podjela akcija povlači promjenu osnivačkog akta u dijelu kojim je određen broj i nominalna vrijednost akcija, što se vrši u skladu sa ovim zakonom.
- (7) Vrijednost neto kapitala akcionarskog društva stalno se održava na nivou koji je jednak ili veći od zakonom propisane vrijednosti minimalnog osnovnog kapitala uređene članom 228. ovog zakona.
- (8) Ako se neto kapital akcionarskog društva iz bilo kojih razloga smanji ispod vrijednosti iz stava 7. ovog člana, akcionarsko društvo dužno je da ga obezbijedi u roku od šest mjeseci od dana tog smanjenja, osim ako u tom roku ne promijeni pravnu formu privrednog društva.
- (9) Ako društvo ne postupi u roku i na način iz stava 8. ovog člana, otvara se postupak likvidacije.

9.1.2. Rezerve društva

Član 231.

- (1) Rezerve akcionarskog društva čine zakonske rezerve, rezerve kapitala, statutarne i druge rezerve.
- (2) Akcionarsko društvo je obavezno da u zakonske rezerve unosi 5 % dobiti tekuće godine umanjene za gubitak iz prethodne godine, sve dok te rezerve zajedno sa rezervama kapitala ne dostignu visinu od najmanje 10 % osnovnog kapitala ili osnivačkim aktom, odnosno statutom određeni veći dio osnovnog kapitala.
- (3) Zakonske rezerve koriste se za pokriće gubitka, a ako prelaze iznos iz prethodnog stava ovog člana mogu se koristiti i za povećanje osnovnog kapitala.
- (4) U rezerve kapitala akcionarsko društvo unosi:
- a) dio uplaćenog iznosa za koji se izdaju akcije koji prelazi nominalni iznos akcija,
 - b) dio iznosa uplaćenog društvu za sticanje zamjenskih obveznica ili obveznica sa opcijom kupovine akcija koji prelazi nominalni iznos izdatih obveznica,
 - v) iznose dodatnih plaćanja članova društva radi sticanja posebnih prava u društvu i
 - g) iznos za koji je pojednostavljeno smanjen osnovni kapital da bi se sredstva unijela u rezerve kapitala.
- (5) Rezerve kapitala koriste se za pokriće gubitka i pokriće emisijom gubitka nastalog emisijom akcija ispod nominalne vrijednosti, a mogu se koristiti i za povećanje osnovnog kapitala pod uslovima iz člana 247. stav 7. Zakona.
- (6) Akcionarsko društvo može svojim osnivačkim aktom propisati i statutarne rezerve, njihovu visinu i namjene za koje se mogu koristiti te rezerve. U statutarne rezerve mogu se unositi samo iznosi koji potiču iz dobiti akcionarskog društva.

9.2. Povećanje osnovnog kapitala

9.2.1. Osnovna načela

Donošenje odluke

Član 232.

- (1) Osnovni kapital otvorenog akcionarskog društva povećava se odlukom skupštine akcionara, osim u slučaju odobrenog kapitala kada takvu odluku može donijeti i upravni odbor, u skladu sa članom 200. st. 4. do 6. ovog zakona.
- (2) Odluka skupštine o promjeni na osnovnom kapitalu (smanjenje i povećanje osnovnog kapitala) ima za posljedicu izmjenu osnivačkog akta u dijelu u kojem je uređen osnovni kapital društva.
- (3) Odlukom o povećanju osnovnog kapitala otvorenog akcionarskog društva određuje se iznos povećanja, način povećanja, vrijeme uplate, kao i druga pitanja u skladu sa zakonom kojim se uređuje tržište hartija od vrijednosti.
- (4) Odluka o novoj emisiji akcija po osnovu novih uloga može se donijeti tek nakon potpune uplate već upisanih akcija iz prethodne uspjele emisije, osim ako je osnivačkim aktom ili odlukom o emisiji predviđeno da se osnovni kapital može povećati ako je uplaćeno najmanje 9/10 upisanih akcija.
- (5) Ograničenje iz stava 4. ovog člana ne primjenjuje se prilikom povećanja osnovnog kapitala pri statusnim promjenama, kao i u slučaju povećanja osnovnog kapitala izdavanjem akcija zaposlenima u društvu i povezanim društvima.

Načini povećanja

Član 233.

- (1) Osnovni kapital otvorenog akcionarskog društva može se povećati:
- a) novim ulozima,
 - b) pretvaranjem poreskog duga i zamjenljivih obveznica u akcije i upisom akcija po osnovu prava imalaca varanata na takav upis (uslovno povećanje) i
 - v) iz sredstava društva.
- (2) Pri povećanju osnovnog kapitala otvorenog akcionarskog društva vrši se izdavanje novih akcija ili se povećava nominalna vrijednost postojećih akcija.

Vrste emisije

Član 234.

- (1) Akcije otvorenog akcionarskog društva pri povećanju osnovnog kapitala mogu se izdavati putem privatne (zatvorene) emisije i javne (otvorene) emisije.
- (2) Privatna emisija akcija u smislu stava 1. ovog člana je emisija namijenjena postojećim akcionarima i imaocima

varanata i zamjenljivih obveznica i / ili ograničenom broju institucionalnih investitora kojima takav status utvrdi Komisija za hartije od vrijednosti, u skladu sa ovim zakonom i zakonom kojim se uređuje tržište hartija od vrijednosti.

(3) Javna emisija iz stava 1. ovog člana je emisija u kojoj se upis i uplata akcija vrši na osnovu javne ponude neodređenom broju lica.

(4) Zatvoreno akcionarsko društvo može da vrši privatnu emisiju, a otvoreno akcionarsko društvo pored javne emisije može da vrši i privatnu emisiju.

Vrijednost akcija iz nove emisije

Član 235.

Akcije iz nove emisije prodaju se po tržišnoj cijeni utvrđenoj u skladu sa propisima kojima se uređuje tržište hartija od vrijednosti.

9.2.2. Povećanje osnovnog kapitala novim ulozima Povećanje osnovnog kapitala ulozima u novcu

Član 236.

(1) Osnovni kapital otvorenog akcionarskog društva povećava se novim ulozima koji mogu biti samo novčani u skladu sa odlukom o povećanju tog kapitala.

(2) Odluka iz stava 1. ovog člana je ništava ako se povećanje kapitala ne upiše u registar u roku od šest mjeseci od dana donošenja odluke.

(3) Rok iz stava 2. ovog člana ne teče za vrijeme dok traje spor po tužbi kojom se ta odluka pobija i za vrijeme dok se ne dobije odobrenje Komisije za hartije od vrijednosti.

Upis novih akcija

Član 237.

(1) Akcije iz emisije kojom se osnovni kapital otvorenog akcionarskog društva povećava novim ulozima upisuju se i izdaju, u skladu s ovim zakonom i zakonom kojim se uređuje tržište hartija od vrijednosti.

(2) Emisija iz stava 1. ovog člana po osnovu povećanja je uspjela ako se ispune uslovi iz odluke o emisiji i objavljenog prospekta, u skladu sa zakonom kojim se uređuje tržište hartija od vrijednosti.

(3) Upisane akcije iz emisije iz stava 1. ovog člana novim ulozima uplaćuju se u skladu s odlukom o emisiji i sa ovim zakonom i zakonom kojim se uređuje tržište hartija od vrijednosti.

(4) Akcije otvorenog akcionarskog društva po osnovu novih uloga mogu se izdavati i preuzimaoocima emisije, u skladu sa zakonom kojim se uređuje tržište hartija od vrijednosti.

(5) Ako se nove akcije pri povećanju osnovnog kapitala otvorenog akcionarskog društva novim ulozima izdaju po višoj prodajnoj cijeni od nominalne vrijednosti, taj višak predstavlja premiju emisije.

(6) Ako se akcije nove emisije pri povećanju osnovnog kapitala izdaju iznad nominalne vrijednosti, višak mora da bude uplaćen prije registracije povećanja osnovnog kapitala.

Obavještanje Komisije za hartije od vrijednosti i upis u Centralni registar

Član 238.

(1) Ako je emisija akcija po osnovu novih uloga uspjela u skladu sa ovim zakonom, o tome se obavještava Komisija za hartije od vrijednosti, u skladu sa zakonom kojim se uređuje tržište hartija od vrijednosti.

(2) Po prijemu rješenja Komisije za hartije od vrijednosti o uspješnosti emisije akcija po osnovu novih uloga, podnosi se zahtjev Centralnom registru, radi upisa novoizdatih akcija u skladu sa zakonom kojim se uređuje tržište hartija od vrijednosti.

(3) Promjene iz stava 1. ovog člana upisuju se i u knjigu akcionara.

Sticanje akcija

Član 239.

(1) Akcije se stiču upisom na vlasničke račune akcionara u Centralnom registru.

(2) Nove akcije mogu se sticati nakon upisa u Centralni registar prethodne emisije. Nove akcije izdate prije ovog upisa ništave su, a za štetu iz takvog izdavanja imaoocima akcija solidarno odgovaraju izdavalac i upravni odbor društva.

Registracija i objavljivanje povećanja kapitala

Član 240.

(1) Povećanje osnovnog kapitala otvorenog akcionarskog društva novim ulozima registruje se i objavljuje u skladu sa zakonom kojim se uređuje registracija poslovnih subjekata.

(2) Osnovni kapital otvorenog akcionarskog društva je povećan danom registracije povećanja toga kapitala u registar poslovnih subjekata.

9.2.3. Uslovno povećanje osnovnog kapitala Pretpostavke

Član 241.

- (1) Skupština akcionara pri donošenju odluke o emisiji zamjenljivih obveznica i varanata može istovremeno donijeti odluku o uslovnom povećanju osnovnog kapitala za iznos kojim bi se pokrila prava imalaca ovih hartija za njihovu konverziju u akcije (uslovno povećanje kapitala).
- (2) Iznos osnovnog kapitala iz stava 1. ovog člana ne može preći polovinu osnovnog kapitala otvorenog akcionarskog društva koji postoji u trenutku donošenja te odluke.
- (3) Odluka skupštine akcionara suprotna odluci o uslovnom povećanju osnovnog kapitala, ništava je.

Sadržaj odluke

Član 242.

U odluci o uslovnom povećanju osnovnog kapitala otvorenog akcionarskog društva navodi se:

- a) namjena uslovnog povećanja osnovnog kapitala,
- b) lica koja se mogu koristiti pravom prvenstva pri upisu akcija (imaoci varanata i zamjenljivih obveznica),
- v) rok u kome se ostvaruje uslovno povećanje kapitala i uslovi za korišćenje prava,
- g) cijena po kojoj se izdaju akcije ili metode po kojima se ona može odrediti radi ostvarivanja prava imalaca varanata i
- d) raspodjela prava iz tačke b) ovog člana, vrijeme za koje se imaoci tog prava mogu koristiti tim pravom, kao i vrijeme čekanja da ga prvi put koriste, a koje ne može biti kraće od dvije godine od dana donošenja odluke.

Izjava o ostvarenju prava upisa i zamjene

Član 243.

- (1) Prava upisa imalaca zamjenljivih obveznica izvršavaju se njihovom pisanom izjavom da ih pretvaraju u akcije. Davanje ove izjave zamjenjuje upis akcija i plaćanje akcija.
- (2) Prava upisa akcija imalaca varanata izvršavaju se njihovom pisanom izjavom o upisu akcija društva pri novoj emisiji radi povećanja osnovnog kapitala novim ulozima, u skladu sa ovim zakonom.
- (3) U izjavi iz st. 1. i 2. ovog člana navodi se broj akcija koje se upisuju i njihova nominalna vrijednost, klasa akcija ako se izdaju akcije više klasa, kao i dan donošenja odluke.
- (4) Izjava o upisu akcija koja ne sadrži podatke iz stava 3. ovog člana ili koja sadrži ograničenje obaveze davaoca izjave, ništava je.
- (5) Ako se i pored ništavosti izjave o pravu upisa izdaju akcije, davalac izjave ne može se pozivati na ništavost izjave ako je na osnovu nje ostvarivao prava kao akcionar i ispunjavao obaveze akcionara.
- (6) Prema akcionarskom društvu ne djeluju ograničenja koja nisu sadržana u izjavi o pravu upisa.

Uslovno povećanje osnovnog kapitala pretvaranjem poreskog duga u ulog

Član 243a.

- (1) Osnovni kapital otvorenog akcionarskog društva može se povećati pretvaranjem poreskog duga u akcije, u skladu sa posebnim zakonom kojim se uređuje pitanje izmirenja poreskog duga.
- (2) Povećanje osnovnog kapitala iz stava 1. ovog člana može se izvršiti jednom u toku kalendarske godine i ne može preći polovinu osnovnog kapitala otvorenog akcionarskog društva koji postoji u trenutku pokretanja postupka izmirenja poreskog duga, njegovim pretvaranjem u akcije.

Obavješćavanje Komisije za hartije od vrijednosti i upis u Centralni registar

Član 244.

- (1) O okončanju postupka iz čl. 243. i 243a. ovog zakona obavješćava se Komisija za hartije od vrijednosti, u skladu sa zakonom kojim se uređuje tržište hartija od vrijednosti.
- (2) Po prijemu rješenja Komisije za hartije od vrijednosti o uspješnosti emisije akcija po osnovu novih uloga, podnosi se zahtjev Centralnom registru, radi upisa novoizdatih akcija u skladu sa zakonom kojim se uređuje tržište hartija od vrijednosti.
- (3) Podaci iz stava 2. ovog člana upisuju se i u knjigu akcionara.

Sticanje akcija

Član 245.

- (1) Pod sticanjem akcija smatra se upis na vlasničke račune akcionara u Centralnom registru.
- (2) Upravni odbor otvorenog akcionarskog društva izdaje akcije u zamjenu za zamjenjive obveznice pod uslovom da se razlika između većeg iznosa za koji su izdate te obveznice i iznosa za koji su izdate te akcije, pokrije iz ostalih rezervi, ako se rezerve mogu upotrijebiti za tu namjenu, ili dodatnom uplatom lica koje je ovlašćeno za zamjenu obveznice.

Registracija i objavljivanje povećanja kapitala

Član 246.

- (1) Zastupnici otvorenog akcionarskog društva podnose prijavu za registraciju povećanja osnovnog kapitala.
- (2) Uz prijavu iz stava 1. ovog člana za registraciju, prilažu se i drugi dokazi i isprave utvrđeni zakonom kojim se uređuje registracija poslovnih subjekata.

9.2.4. Povećanje osnovnog kapitala iz sredstava društva Pretpostavke

Član 247.

- (1) Skupština otvorenog akcionarskog društva može odlučiti da se osnovni kapital društva poveća pretvaranjem rezervi i neraspoređene dobiti u osnovni kapital društva.
- (2) Odluka iz stava 1. ovog člana sadrži iznos povećanja osnovnog kapitala, iznos sredstava rezervi, rezerve koje se pretvaraju u osnovni kapital, označenje da li se izdaju nove akcije za taj iznos ili se povećava nominalna vrijednost.
- (3) Odluka o povećanju osnovnog kapitala otvorenog akcionarskog društva ništava je ako se povećanje kapitala ne upiše u registar u roku od tri mjeseca od dana donošenja odluke.
- (4) Rezerve i neraspoređena dobit akcionarskog društva ne mogu se pretvoriti u osnovni kapital ako je u finansijskim izvještajima na kojim se zasniva odluka iskazan gubitak. Rezerve za određenu namjenu mogu se pretvoriti u osnovni kapital samo ako je to u skladu sa tom namjenom.
- (5) Odluka o povećanju osnovnog kapitala otvorenog akcionarskog društva iz sredstava društva zasniva se na posljednjim finansijskim izvještajima prethodne poslovne godine ako su potvrđeni od nezavisnog revizora i usvojeni najviše 90 dana prije podnošenja prijave za upis u registar povećanja osnovnog kapitala.
- (6) Ako skupština otvorenog akcionarskog društva ne imenuje posebne nezavisne revizore za finansijske izvještaje iz stava 4. ovog člana, smatra se da je imenovan onaj nezavisni revizor kojeg je za nezavisnu reviziju posljednjih finansijskih izvještaja odredila skupština akcionara.
- (7) Neraspoređena dobit i rezerve koje se pretvaraju u osnovni kapital akcionarskog društva moraju biti iskazane u finansijskim izvještajima. Zakonske rezerve se mogu pretvoriti u osnovni kapital samo ako zajedno sa rezervama kapitala prelaze procenat osnovnog kapitala akcionarskog društva iz člana 231. stav 2. ovog zakona.

Imaoci prava po osnovu povećanja osnovnog kapitala iz sredstava društva

Član 248.

- (1) Pravo na akcije po osnovu povećanja osnovnog kapitala otvorenog akcionarskog društva iz sredstava društva raspoloživih za te namjene imaju akcionari društva na dan presjeka utvrđenog u skladu sa članom 213. ovog zakona.
- (2) Odluka skupštine akcionara koja nije u skladu sa stavom 1. ovog člana, ništava je.
- (3) Pravo iz stava 1. ovog člana imaju i upisnici akcija, odnosno akcionari sa djelimično plaćenim akcijama srazmjerno učešću njihovog uplaćenog dijela u osnovnom kapitalu društva.
- (4) Pravo iz stava 1. ovog člana pripada i sopstvenim akcijama društva srazmjerno njihovom učešću u postojećem osnovnom kapitalu društva.

Pravo na dio akcije

Član 249.

- (1) Ako se pri povećanju osnovnog kapitala otvorenog akcionarskog društva iz sredstava društva stekne pravo na dio jedne nove akcije u postojećem osnovnom kapitalu društva, to pravo se može prenositi i naslijediti.
- (2) Prava iz nove akcije mogu se koristiti ako se prava iz stava 1. ovog člana koja zajedno daju cijelu akciju sjedine kod jednog akcionara ili ako više imalaca prava na dio akcije zajedno čine cijelu akciju, odluče da zajedno koriste ta prava.

Pravo na dividendu i podjelu likvidacione mase

Član 250.

Novе akcije stečene po osnovu povećanja osnovnog kapitala otvorenog akcionarskog društva iz sredstava društva, učestvuju u pravu na dividendu i u podjeli likvidacione mase.

Obavještavanje Komisije za hartije od vrijednosti i upis u Centralni registar

Član 251.

- (1) O okončanju postupka iz čl. 247. i 248. ovog zakona obavještava se Komisija za hartije od vrijednosti u skladu sa zakonom kojim se uređuje tržište hartija od vrijednosti.
- (2) Po prijemu rješenja Komisije za hartije od vrijednosti iz stava 1. ovog člana, obavještava se bez odgađanja Centralni registar, radi upisa novoizdatih akcija po ovom osnovu i njihovih akcionara, odnosno radi upisa povećanja nominalne vrijednosti postojećih akcija.
- (3) Ako otvoreno akcionarsko društvo vodi knjigu akcionara, podaci iz stava 2. ovog člana upisuju se i u knjigu

akcionara.

Sticanje akcija

Član 252.

(1) Nove akcije po osnovu povećanja osnovnog kapitala iz sredstava društva upisuju se na vlasničke račune akcionara u Centralnom registru nakon upisa iz člana 251. stav 2. ovog zakona.

(2) Nove akcije izdate akcionarima prije upisa u Centralni registar iz stava 1. ovog člana ništave su, a za štetu od tog izdavanja imaojima akcija solidarno odgovaraju emitent i upravni odbor.

9.3. Smanjenje osnovnog kapitala

9.3.1. Osnovno načelo

Odluka

Član 253.

(1) Odluku o smanjenju osnovnog kapitala otvorenog akcionarskog društva poništenjem sopstvenih akcija kao i poništenjem akcija po drugim osnovima utvrđenim osnivačkim aktom društva, donosi skupština akcionara.

(2) Odlukom o smanjenju osnovnog kapitala otvorenog akcionarskog društva utvrđuje se obim, cilj, vrsta i način sprovođenja smanjenja osnovnog kapitala.

(3) Odlukom o smanjenju osnovnog kapitala otvorenog akcionarskog društva mijenja se osnivački akt.

Vrste smanjenja

Član 254.

(1) Osnovni kapital otvorenog akcionarskog društva može se smanjiti u redovnom postupku, pojednostavljenom postupku i postupku smanjenja radi pretvaranja u rezerve.

(2) Smanjenje osnovnog kapitala otvorenog akcionarskog društva po jednom osnovu, u skladu sa članom 265. stav 2. Zakona može se vršiti istovremeno sa povećanjem njegovog osnovnog kapitala po drugom osnovu.

9.3.2. Smanjenje u redovnom postupku

Načini

Član 255.

Smanjenje osnovnog kapitala otvorenog akcionarskog društva u redovnom postupku vrši se:

a) poništenjem stečenih sopstvenih akcija i povlačenjem i poništenjem akcija u posjedu akcionara,

b) smanjivanjem nominalne vrijednosti akcija i

v) isplatom uplaćenog iznosa akcionarima za akcije koje nisu u potpunosti uplaćene i neizdavanjem tih akcija.

Poništenje sopstvenih akcija i povlačenje i poništenje akcija

Član 256.

(1) Pri smanjenju osnovnog kapitala otvorenog akcionarskog društva prvo se poništavaju sopstvene akcije koje se u skladu sa članom 219. stav 3. ovog zakona moraju poništiti.

(2) Ako društvo nema sopstvenih akcija, osnovni kapital otvorenog akcionarskog društva može se smanjiti povlačenjem akcija od akcionara i njihovim poništenjem u skladu sa čl. 222. do 224. ovog zakona.

(3) Povlačenje i poništenje akcija od akcionara i smanjenje osnovnog kapitala u redovnom postupku po tom osnovu može se vršiti u skladu sa odredbama ovog zakona o zaštiti prava povjerenika otvorenog akcionarskog društva.

(4) Stav 3. ovog člana ne primjenjuje se u slučajevima kada ne dolazi do smanjenja tog kapitala, i to:

a) kada se radi o povlačenju i poništenju akcija koje su u potpunosti uplaćene a poništavaju se istovremeno kada su date besplatno na raspolaganje društvu,

b) kada se akcije koje su u potpunosti uplaćene povlače i poništavaju isplatom na teret sredstava koja su raspoloživa za te namjene, a u skladu sa ograničenjima plaćanja uređenim članom 225. ovog zakona,

v) u slučaju kada se uz poništenje povučenih akcija poveća nominalna vrijednost nepovučenih izdatih akcija do iznosa koji je dovoljan da se izbjegne smanjenje osnovnog kapitala, a povučene i poništene akcije su stečene iz sredstava koja su raspoloživa za te namjene, a u skladu sa članom 225. ovog zakona i

g) u slučaju istovremenog izdavanja novih akcija u nominalnoj vrijednosti povučenih akcija, u skladu sa odredbama ovog zakona o minimalnom osnovnom kapitalu društva.

Primjena

Član 257.

Na smanjenje osnovnog kapitala smanjenjem nominalne vrijednosti, kao i na smanjenje upisanog kapitala akcionarskog društva po osnovu isplate uplaćenog iznosa akcionarima za akcije koje nisu u potpunosti uplaćene i neizdavanjem tih akcija, shodno se primjenjuju odredbe člana 256. ovog zakona.

Načelo ravnopravnosti

Član 258.

- (1) Odlukom o smanjenju osnovnog kapitala otvorenog akcionarskog društva u redovnom postupku ne može se povrijediti princip ravnopravnosti akcionara iste klase.
- (2) Ravnopravnost akcionara iste klase obezbeđuje se srazmjernim povlačenjem i poništenjem akcija od akcionara, odnosno srazmjernim smanjenjem nominalne vrijednosti svih akcija akcionara date klase akcija, kao i povlačenjem i poništenjem akcija i smanjenjem osnovnog kapitala kupovinom od akcionara na berzi i drugim uređenim javnim tržištima ili javnom ponudom akcionarima u skladu sa zakonom kojim se uređuje tržište hartija od vrijednosti, osnivačkim aktom i odlukom skupštine o smanjenju osnovnog kapitala. Ponuda za kupovinu akcija radi povlačenja i poništenja sadrži naznaku broja akcija koje se otkupljuju.
- (3) Ako je iznos smanjenja osnovnog kapitala otvorenog akcionarskog društva odlukom o smanjenju određen kao fiksni iznos, a sprovođenjem postupka povlačenja i poništenja akcija od akcionara na berzi ili drugim uređenim javnim tržištima ili putem javne ponude, ne ostvari se taj iznos, mora se izmijeniti odluka skupštine o iznosu smanjenja ili izabrati novi način smanjenja osnovnog kapitala.
- (4) Ravnopravnost akcionara iste klase obezbeđuje se i smanjenjem osnovnog (upisanog) kapitala otvorenog akcionarskog društva neizdavanjem neplaćenih akcija akcionarima koji su u docnji sa plaćanjem i isplatom akcionarima iznosa koje su uplatili društvu za te akcije, u skladu sa ovim zakonom.

Objavlivanje odluke i zaštita povjerilaca

Član 259.

- (1) Odluka o smanjenju osnovnog kapitala otvorenog akcionarskog društva u redovnom postupku objavljuje se dva puta u najmanje jednom dnevnom listu koji je dostupan na cijeloj teritoriji Republike Srpske u razmaku od 30 dana, sa pozivom povjeriocima da prijave svoja potraživanja.
- (2) Povjerioci čija su nedospjela potraživanja nastala prije posljednje objave odluke o smanjenju osnovnog kapitala otvorenog akcionarskog društva mogu tražiti obezbjeđenje tih potraživanja (ili isplatu potraživanja iako nisu dospjela ako je tako određeno predmetnom odlukom), u roku od 90 dana od dana druge objave te odluke. Obezbeđenje ne mogu tražiti povjerioci koji u slučaju stečaja imaju pravo prvenstvenog namirenja iz stečajne mase dužnika, kao ni drugi povjerioci sa obezbijeđenim potraživanjem.
- (3) U slučaju smanjenja osnovnog kapitala u redovnom postupku otvorenog akcionarskog društva, isplate akcionarima moguće su po isteku 90 dana od druge objave te odluke u dnevnik novinama i nakon pružanja obezbjeđenja ili podmirenja potraživanja povjeriocima koji su blagovremeno prijavili potraživanja.

Obavještavanje Komisije za hartije od vrijednosti i upis u Centralni registar

Član 260.

- (1) O sprovedenom smanjenju osnovnog kapitala otvoreno akcionarsko društvo obavještava Komisiju za hartije od vrijednosti, radi upisa promjene u skladu sa zakonom kojim se reguliše tržište hartija od vrijednosti.
- (2) Po prijemu rješenja Komisije za hartije od vrijednosti iz stava 1. ovog člana, obavještava se bez odgađanja Centralni registar, radi upisa na vlasničke račune akcionara smanjenja broja akcija po osnovu povlačenja i poništaja akcija ili radi upisa smanjenja nominalne vrijednosti akcija, odnosno radi brisanja upisanih akcija koje su djelimično uplaćene i čijim je akcionarima isplaćen ranije uplaćeni iznos.
- (3) Smanjenje osnovnog, odnosno upisanog kapitala u skladu sa stavom 1. ovog člana upisuje se i u knjigu akcionara.

Registracija smanjenja osnovnog kapitala, objavlivanje i dejstvo

Član 261.

- (1) Smanjenje osnovnog kapitala otvorenog akcionarskog društva u redovnom postupku prijavljuje se za registraciju i objavljuje u "Službenom glasniku Republike Srpske" u skladu sa zakonom kojim se uređuje registracija poslovnih subjekata.
- (2) Smanjenje osnovnog kapitala otvorenog akcionarskog društva u redovnom postupku ne može se registrovati prije ispunjenja zahtjeva povjerilaca iz člana 259. ovog zakona.
- (3) Osnovni kapital otvorenog akcionarskog društva smanjen je danom registracije tog smanjenja za nominalni iznos povučenih i poništenih akcija, odnosno za iznos smanjenja nominalne vrijednosti akcija.
- (4) Smanjenje osnovnog kapitala objavljuje se u "Službenom glasniku Republike Srpske" u roku od 15 dana od dana upisa u registar poslovnih subjekata.

9.3.3. Smanjenje u pojednostavljenom postupku Princip

Član 262.

- (1) Osnovni kapital otvorenog akcionarskog društva može se smanjiti na pojednostavljen način radi izravnavanja sa nižom vrijednošću neto imovine, da bi se pokrili gubici, a u odluci o smanjenju osnovnog kapitala navodi se da se kapital smanjuje sa tim ciljem.
- (2) Smanjenje osnovnog kapitala otvorenog akcionarskog društva u pojednostavljenom postupku radi pokrivanja gubitaka može se vršiti samo ako društvo ne raspolaže neraspoređenom dobiti i pod uslovom da ima zakonske

rezerve u skladu sa članom 231. stav 2. ovog zakona.

(3) Na smanjenje osnovnog kapitala otvorenog akcionarskog društva u pojednostaljenom postupku ne primjenjuju se odredbe ovog zakona o pozivu povjericima i zaštiti prava povjerilaca prilikom smanjenja osnovnog kapitala u redovnom postupku.

(4) Na smanjenje osnovnog kapitala iz stava 1. ovog člana, u pojednostavljenom postupku primjenjuju se čl. 255. do 258. i čl. 260. i 261. ovog zakona.

9.3.4. Smanjenje pretvaranjem u rezerve Limit

Član 263.

(1) Na smanjenje osnovnog kapitala otvorenog akcionarskog društva u slučaju prenosa u rezerve koje ne prelazi 10 % osnovnog kapitala za pokrivanje budućih gubitaka društva ili za povećanje osnovnog kapitala iz sredstava društva ne primjenjuju se odredbe ovog zakona o pozivu povjericima i zaštiti prava povjerilaca pri smanjenju osnovnog kapitala u redovnom postupku.

(2) Pri smanjenju osnovnog kapitala iz stava 1. ovog člana u rezerve se unosi iznos jednak nominalnoj vrijednosti povučenih i poništenih akcija po ovom osnovu smanjenja osnovnog kapitala.

(3) Na smanjenje osnovnog kapitala iz stava 1. ovog člana primjenjuju se čl. 255. do 258. i čl. 260. i 261. ovog zakona.

9.3.5. Iskazivanje osnovnog kapitala nakon smanjenja Pravilo

Član 264.

(1) Odluka o smanjenju osnovnog kapitala donosi se istovremeno sa odlukom o usvajanju finansijskog izvještaja.

(2) Informacija o smanjenju osnovnog kapitala otvorenog akcionarskog društva objavljuje se u skladu sa propisima kojim se uređuje tržište hartija od vrijednosti.

9.3.6. Istovremeno smanjenje i povećanje Najveći iznos smanjenja

Član 265.

(1) Osnovni kapital otvorenog akcionarskog društva može da se smanji smanjenjem u redovnom postupku samo do iznosa minimalnog osnovnog kapitala ovog društva propisanog članom 228. stav 2. ovog zakona. U slučaju smanjenja osnovnog kapitala ispod propisanog minimalnog iznosa osnovnog kapitala pokreće se postupak likvidacije ili stečaja društva u skladu sa zakonom.

(2) Izuzetno od stava 1. ovog člana, moguće je i smanjenje osnovnog kapitala otvorenog akcionarskog društva u redovnom postupku ispod tog minimuma ako se istovremeno sa odlukom o smanjenju osnovnog kapitala po jednom osnovu donese i odluka o povećanju tog kapitala po drugom osnovu tako da osnovni kapital dostigne propisani minimalni iznos.

(3) Odluke o smanjenju osnovnog kapitala u redovnom postupku i o istovremenom povećanju osnovnog kapitala otvorenog akcionarskog društva ništave su ako se povećanje, odnosno smanjenje osnovnog kapitala ne registruje najkasnije u roku od 120 dana od dana donošenja. Ovaj rok ne teče za vrijeme dok traje spor po tužbi za pobijanje odluke o smanjenju ili o povećanju osnovnog kapitala.

(4) Odredbe člana 229. ovog zakona o minimalnoj nominalnoj vrijednosti akcija primjenjuju se i kad se vrši istovremeno smanjenje i povećanje osnovnog kapitala.

10. Skupština akcionara 10.1. Opšte pravilo Ostvarivanje prava akcionara

Član 266.

(1) Skupštinu akcionarskog društva čine akcionari.

(2) Svaki akcionar, u skladu sa statutom, lično ili preko punomoćnika ima pravo učestvovanja u radu skupštine akcionara, pravo glasa ako ima akcije sa pravom glasa, pravo podnošenja prijedloga i dobijanja odgovora u vezi sa pitanjem iz dnevnog reda, kao i pravo postavljanja pitanja u vezi sa dnevnim redom u skladu sa ovim zakonom.

(3) Odredbe člana 131. st. 2. do 4. ovog zakona o jednočlanom društvu s ograničenom odgovornošću shodno se primjenjuju i na akcionarsko društvo sa jednim akcionarom.

(4) Skupštini akcionara, po pravilu, prisustvuju i učestvuju u radu - direktor ili članovi upravnog odbora i nezavisni revizor.

10.2. Vrste skupštine Godišnja skupština

Član 267.

- (1) Skupština akcionara saziva se i održava jednom godišnje (godišnja skupština), najkasnije u roku šest mjeseci nakon završetka poslovne godine.
- (2) Godišnja skupština održava se na dan i u vrijeme utvrđeno osnivačkim aktom, odnosno odlukom upravnog odbora u skladu sa ovim zakonom i osnivačkim aktom.
- (3) Godišnja skupština akcionara održava se u sjedištu društva, ako osnivačkim aktom akcionarskog društva nije drugačije određeno.
- (4) Neodržavanje godišnje skupštine u vrijeme iz stava 2. ovog člana ne utiče na valjanost drugih radnji akcionarskog društva.

Vanredna skupština i njeno sazivanje od manjinskih akcionara

Član 268.

- (1) Akcionarsko društvo može sazvati i vanrednu skupštinu akcionara, i to:
 - a) na zahtjev 1/3 članova upravnog odbora ili bilo kog drugog lica koje je ovlašćeno osnivačkim aktom da sazove vanrednu skupštinu,
 - b) na zahtjev likvidatora društva, ako je društvo u likvidaciji i
 - v) po pisanom zahtjevu akcionara sa najmanje 10 % akcija sa pravom glasa o pitanju predloženom za vanrednu skupštinu.
- (2) Zahtjev iz stava 1. tačka v) ovog člana mora biti datiran, potpisan od svih akcionara koji ga podnose i mora da sadrži prijedlog dnevnog reda, kao i podatke o: identifikovaciji tih akcionara; broju akcija koje svaki od njih posjeduje; cilju ili ciljevima zbog kojih se skupština saziva.
- (3) Zahtjev iz stava 1. tačka v) ovog člana za sazivanje skupštine smatra se da je primljen u akcionarskom društvu ako je adresovan i uručen na upravni odbor društva u sjedište društva označeno u osnivačkom aktu.
- (4) Dan na koji se utvrđuje lista akcionara koji su ovlašćeni da podnesu zahtjev za vanrednu skupštinu je datum stavljanja prvog potpisa na taj zahtjev.
- (5) Upravni odbor akcionarskog društva dužan je da donese odluku o prihvatanju ili odbijanju sazivanja vanredne skupštine najkasnije u roku od deset dana od dana prijema zahtjeva. Upravni odbor dužan je da na adresu navedenu u zahtjevu, najkasnije u roku od sedam dana od dana donošenja ove odluke, obavijesti o tome svako lice koje je zahtijevalo sazivanje vanredne skupštine. Odluka o odbijanju sazivanja vanredne skupštine obavezno sadrži razloge odbijanja.
- (6) Zahtjev za sazivanje skupštine koji je podnio ovlašćeni podnosilac, biće odbijen:
 - a) kada nije podnesen u skladu sa stavom 1. tačka v) i st. 2. do 5. ovog člana,
 - b) kada akcionari koji su podnijeli zahtjev ne posjeduju ili ne zastupaju propisani procenat glasova i
 - v) kada nijedno od predloženih pitanja za dnevni red vanredne skupštine nije u djelokrugu skupštine.
- (7) Vanredna skupština može odlučivati jedino o pitanjima navedenim u zahtjevu podnesenim u skladu sa stavom 1. tačka v) i st. 2 do 4. ovog člana.

Skupština po nalogu suda

Član 269.

- (1) Ako se godišnja skupština akcionarskog društva ne održi u propisanom roku, nadležni sud u vanparničnom postupku može naložiti njeno održavanje na zahtjev akcionara koji ima pravo da prisustvuje i da glasa na godišnjoj skupštini ili direktora, odnosno člana upravnog odbora društva. Sud ima ovlašćenje da imenuje privremenog zastupnika sa ovlašćenjem da sazove i predsjedava sjednici skupštine i utvrdi mjesto i datum održavanja, kao i dnevni red sjednice u skladu s ovim zakonom.
- (2) Ako se vanredna skupština akcionarskog društva ne održi najkasnije u roku od 30 dana od dana prijema zahtjeva ili na dan koji utvrdi upravni odbor u skladu sa članom 268. stav 5, nadležni sud u vanparničnom postupku može naložiti njeno održavanje po zahtjevu bilo kog akcionara koji je potpisnik zahtjeva za sazivanje.
- (3) U slučajevima iz st. 1. i 2. ovog člana sud u vanparničnom postupku dužan je da donese rješenje u roku od 48 časova od prijema zahtjeva.
- (4) Troškove održavanja bilo koje skupštine akcionara po nalogu suda snosi akcionarsko društvo.

Vanredna skupština zatvorenog akcionarskog društva

Član 270.

Vanredna skupština akcionara zatvorenog akcionarskog društva održava se i bez sazivanja i objavljivanja dnevnog reda u skladu sa ovim zakonom ako joj prisustvuju svi akcionari sa pravom glasa i ako se nijedan akcionar tome ne protivi, ako osnivačkim aktom i statutom nije drugačije određeno.

Vanredna skupština akcionarskog društva u slučaju poslovanja sa gubitkom

Član 271.

Skupština akcionarskog društva obavezno se saziva bez odgađanja, ako se prilikom izrade finansijskih izvještaja ili u drugim slučajevima utvrdi da akcionarsko društvo posluje sa gubitkom.

10.3. Postupak sazivanja, obavještavanja i rada Pravila

Član 272.

(1) Pisani poziv za sjednicu skupštine akcionara upućuje se svakom akcionaru najkasnije 30 dana i najranije 60 dana prije dana održavanja sjednice skupštine, a pisani poziv svakom akcionaru za vanrednu skupštinu daje se najkasnije 15 dana i najranije 30 dana prije dana sjednice skupštine. Poziv se dostavlja poštom ili elektronskom poštom, ako je akcionar dao pisanu saglasnost za obavještenje elektronskom poštom, svakom akcionaru koji ima pravo glasa na skupštini. Poziv dostavlja ili organizuje dostavljanje predsjednik upravnog odbora ili drugi član odbora ili drugo lice koje je ovlašćeno da sazove skupštinu.

(2) Akcionarsko društvo uz pisani poziv iz stava 1. ovog člana dostavlja finansijske izvještaje, zajedno sa izvještajem nezavisnog revizora, izvještajem upravnog odbora o poslovanju društva, tekst bilo kog prijedloga za promjene osnivačkog akta, opis bilo kog ugovora ili drugog pravnog posla predloženog za odobrenje, kao i druge akte u skladu sa osnivačkim aktom društva, ovim zakonom, zakonom kojim se uređuje tržište hartija od vrijednosti i drugim zakonom.

(3) Dan dostavljanja poziva iz stava 1. ovog člana u smislu ovog zakona smatra se dan slanja poštom preporučenom pošiljkom ili elektronskom poštom.

(4) Izuzetno od stava 1. ovog člana akcionarsko društvo, ako je tako određeno osnivačkim aktom, umjesto upućivanja individualnog poziva svakom akcionaru objavljuje poziv za sjednicu skupštine akcionara bez prekida na internet stranici berze tokom vremena iz stava 1. ovog člana i u najmanje dva dnevna lista, registrovana na području Republike Srpske, a uz to poziv može da se objavi i na internet stranici društva, ne kraće od 30 dana i ne duže od 60 dana prije održavanja, u slučaju godišnje skupštine, a u slučaju vanredne skupštine, ne kraće od 15 dana i ne duže od 30 dana prije dana njenog održavanja.

(5) Obavještenje o godišnjoj skupštini iz stava 4. ovog člana obavezno sadrži vrijeme i mjesto održavanja, prijedlog dnevnog reda sjednice skupštine sa naznakom pitanja o kojima se glasa na skupštini i prijedloge odluka o kojima se odlučuje na toj sjednici (posebno uključujući izbor članova upravnog odbora i prijedlog za raspodjelu dividendi), kao i navod da društvo obezbjeđuje kopiju finansijskog izvještaja, zajedno sa izvještajem nezavisnog revizora, izvještajem upravnog odbora o poslovanju društva, tekst bilo kog prijedloga za promjene osnivačkog akta, opis bilo kog ugovora ili drugog pravnog posla predloženog za odobrenje, kao i druga akta u skladu sa osnivačkim aktom društva, ovim zakonom, zakonom kojim se uređuje tržište hartija od vrijednosti i drugim zakonom, svakom akcionaru koji to zahtijeva, u sjedištu društva u redovno radno vrijeme.

(6) Obavještenje o vanrednoj skupštini iz stava 4. ovog člana obavezno sadrži vrijeme i mjesto održavanja sjednice skupštine, opis razloga zbog kog se saziva i dnevni red koji predlažu lica koja sazivaju ili zahtijevaju njeno sazivanje.

Odustanak akcionara od obavještenja

Član 273.

Ako je zakonom, osnivačkim aktom ili statutom obavezno pisano obavještanje akcionara i ako akcionar odustane od tog obavještanja pisanim putem, obavještenje iz člana 272. stav 4. ovog zakona ima pravno dejstvo poslatog pisanog poziva.

Pravo prigovora

Član 274.

(1) Akcionar koji prisustvuje skupštini nema pravo prigovora na izostanak obavještenja ili nedostatak obavještenja o sazivanju sjednice skupštine.

(2) Izuzetno od stava 1. ovog člana akcionar koji prisustvuje sjednici skupštine može staviti obrazložen prigovor na obavještenje koje ne sadrži sve priloge u skladu sa članom 272. st. 5. i 6. ovog zakona u pisanoj formi na početku te sjednice ili za vrijeme njenog održavanja ili preduzimajući neku radnju na skupštini zato što propisno obavještenje nije dato.

(3) O prigovoru iz stava 2. ovog člana odlučuje se na način određen statutom društva i poslovníkom skupštine.

Dnevni red

Član 275.

(1) Na sjednici skupštine akcionara može se odlučivati samo o tačkama dnevnog reda koje su valjano objavljene i uvrštene u dnevni red u skladu sa ovim zakonom, a može se raspravljati i o drugim pitanjima.

(2) Akcionar ili akcionari koji imaju najmanje 10 % akcija sa pravom glasa za izbor upravnog odbora društva mogu predložiti i zahtijevati da se najviše dva nova pitanja uključe u dnevni red skupštine.

(3) Prijedlog iz stava 2. ovog člana mora se sačiniti u pisanoj formi u roku od sedam dana od dana objave godišnjeg saziva sjednice skupštine, odnosno u roku od pet dana od dana objave saziva sjednice vanredne skupštine.

(4) Prijedlog iz st. 2. i 3. ovog člana koji se dostavlja upravnom odboru u sjedištu društva, sadrži razloge za davanje prijedloga, uključujući i prijedlog odluke kao i imena akcionara koji daju prijedlog i broj glasova kojim raspolažu.

(5) Akcionar iz stava 2. ovog člana ne može da se računa u više od jedne grupe koja posjeduje navedeni procenat glasova.

(6) Ako upravni odbor akcionarskog društva propusti da u roku 72 časa od dana prijema zahtjeva odgovori na

zahtjev akcionara u skladu sa stavom 2. ovog člana, ili ako on odbije zahtjev, nadležni sud u vanparničnom postupku ima ovlaštenje, po zahtjevu bilo kog od tih akcionara koji se mora podnijeti u daljem roku od 48 časova, da naloži da se njihovom zahtjevu udovolji, o čemu donosi odluku u roku od 48 časova nakon prijema zahtjeva.

Predsjednik skupštine

Član 276.

- (1) Radu skupštine akcionara predsjedava predsjednik skupštine.
- (2) Predsjednik skupštine bira se na početku sjednice ako je prijedlog u skladu sa ovim zakonom uvršten u dnevni red.
- (3) Predsjednik skupštine bira se u skladu sa osnivačkim aktom ili statutom društva.
- (4) Poslovnik o radu skupštine akcionara na prijedlog predsjednika skupštine donosi skupština.

Lista akcionara i dan utvrđivanja sastava skupštine

Član 277.

- (1) Pravo učešća i pravo glasa na skupštini ostvaruje se na osnovu liste akcionara koju izdaje Centralni registar i koja sadrži oznaku akcije, podatke o vlasnicima, broju i nominalnoj vrijednosti akcija sa stanjem na deseti dan prije dana održavanja sjednice skupštine akcionara, a taj dan se objavljuje u pozivu za sjednicu skupštine akcionara.
- (2) Lista akcionara iz stava 1. ovog člana mora biti dostupna u sjedištu društva svim akcionarima koji imaju pravo glasa na skupštini, radi ostvarivanja prava uvida i kopiranja, kao i mogućnosti stavljanja prigovora na bilo koje neispravnosti na listi.

Lično glasanje ili glasanje preko punomoćnika

Član 278.

- (1) Akcionar može da glasa lično ili preko jednog punomoćnika, u skladu sa zakonom i statutom akcionarskog društva.
- (2) Akcionar može dati punomoć u pisanoj formi određenom licu, sa određivanjem njegovog punog imena i podacima o broju, vrsti i klasi posjedovanih akcija za koje se daje punomoć. Punomoć se može dati i elektronskim putem pod uslovom da je obezbijedena autentičnost te izjave, ako se tako odredi osnivačkim aktom ili statutom društva.
- (3) Punomoć se daje punomoćniku i dostavlja u sjedište akcionarskog društva.
- (4) Punomoć se može dati za jednu ili više skupština, na određeno vrijeme ili do opoziva. Kada je punomoć data za jednu ili više skupština važi i za ponovljenu skupštinu bez obzira na razloge ponavljanja.
- (5) Ako punomoć sadrži uputstva ili naloge za ostvarivanje prava glasa, punomoćnik je dužan da postupa po njima, a ako punomoć ne sadrži uputstvo, punomoćnik ostvaruje pravo glasa savjesno i u najboljem interesu akcionara.
- (6) Direktor ili članovi upravnog odbora, članovi izvršnog odbora i kontrolni akcionari, ne mogu biti punomoćnici za akcionare zaposlene u društvu i povezana lica u smislu ovog zakona.
- (7) Ako akcionar koji ima pravo glasa na skupštini prenese akcije na novog akcionara prije dana održavanja sjednice skupštine, a nakon dana utvrđivanja akcionara u skladu sa članom 277. ovog zakona, zadržava pravo učestvovanja na sjednici i pravo glasa.
- (8) Punomoćnik je dužan da obavijesti akcionare koji su mu dali punomoć o glasanju u skupštini.
- (9) Odgovornost punomoćnika akcionara za ostvarivanje prava glasa za akcionare u skladu sa st. 5. i 8. ovog člana ne može se unaprijed isključiti ili ograničiti.
- (10) Akcionar koji je dao punomoć može je opozvati u bilo koje vrijeme prije glasanja na sjednici skupštine pisanim opozivom dostavljenim akcionarskom društvu i punomoćniku ili prećutno ličnim prisustvom i glasanjem na skupštini akcionara.

Ostvarivanje prava glasa posredstvom kastodi banke

Član 278a.

- (1) Kastodi banka koja se u Centralnom registru vodi kao akcionar u svoje ime, a za račun svojih klijenata može za svoje klijente ostvarivati pravo glasa na skupštini akcionara samo na osnovu pisane punomoći koju je dužna da prezentuje prilikom pristupanja na sjednicu.
- (2) Kastodi banka iz stava 1. ovog člana može vršiti pravo glasa za svakog od svojih klijenata pojedinačno.
- (3) Kastodi banka je obavezna da dostavi svom klijentu prijedloge za glasanje po svakoj tački dnevnog reda, te da pozove klijenta da joj da uputstvo za glasanje uz upozorenje da će, ukoliko ne dobije uputstvo za glasanje, glasati na način kako mu je predloženo.
- (4) Kastodi banka je obavezna da klijentu dostavi odgovarajući formular za davanje uputstva za glasanje, odnosno punomoć za glasanje, koja može biti i u elektronskoj formi.
- (5) Kastodi banka je obavezna da pri davanju prijedloga za glasanje nastupa isključivo u interesu klijenta, vodeći računa da njeni interesi na drugim područjima poslovanja na to ne utiču.
- (6) Kastodi banka je obavezna da čuva kopije svih uputstava za glasanje i datih punomoći za glasanje, u materijalnoj ili elektronskoj formi, tri godine od dana održavanja skupštine akcionara, te da klijenta koji je dao

uputstvo za glasanje obavijesti da li je postupljeno po njegovim nalogima i uputstvima datim u punomoći.
(7) Odredbe ovog člana koje se odnose na kastodi banku shodno se primjenjuju i na druga lica koja u vršenju svoje djelatnosti po punomoći svojih klijenata ostvaruju pravo glasa na skupštini akcionara.
(8) Obaveze kastodi banke i drugih lica koja po punomoći ostvaruju pravo glasa u ime akcionara ne mogu se unaprijed isključiti ni ograničiti.

Komisija za glasanje

Član 279.

- (1) Predsjednik skupštine akcionara imenuje zapisničara, dva akcionara koji ovjeravaju zapisnik i članove komisije za glasanje, ako osnivačkim aktom, statutom ili drugim opštim aktom društva nije drugačije određeno.
- (2) Komisija za glasanje koja se sastoji od najmanje tri člana:
 - a) utvrđuje spisak prisutnih i zastupanih akcionara i njihovih punomoćnika i verifikuje identitet punomoćnika,
 - b) utvrđuje ukupan broj glasova i broj glasova svakog akcionara i svakog punomoćnika,
 - v) utvrđuje valjanost svake punomoći,
 - g) broji glasove,
 - d) utvrđuje i objavljuje rezultate glasanja,
 - đ) predaje glasačke listiće arhivi društva na čuvanje i
 - e) vrši i druge poslove u skladu sa bilo kojim pravilima postupka skupštine akcionara.
- (3) Komisija za glasanje dužna je da postupi nepristrasno i savjesno prema svim akcionarima i o svom radu podnosi potpisani pisani izvještaj koji je dokaz rezultata glasanja skupštine akcionara, ali koji može da ospori bilo koji akcionar ako postupa u dobroj vjeri.
- (4) Kod akcionarskih društava koja imaju više od 50 akcionara, članovi komisije za glasanje ne mogu biti direktor ili članovi upravnog odbora, članovi izvršnog odbora, kandidati za nove članove ovih organa, kao i povezana lica u smislu ovog zakona.

10.4. Informisanje akcionara i djelokrug rada Posebno informisanje akcionara

Član 280.

- (1) Na svakoj godišnjoj skupštini akcionara, upravni odbor akcionarskog društva dužan je dati ažuran i kompletan izvještaj akcionarima o stanju i poslovima društva, uključujući naročito izvještaj o finansijskom stanju društva.
- (2) Ako društvo stekne sopstvene akcije, upravni odbor u izvještaju o finansijskom stanju društva navodi i razloge sticanja, broj i nominalnu vrijednost stečenih akcija, označenje da li ih je društvo steklo sa naknadom ili bez nje i uz navođenje iznosa, broj sopstvenih akcija koje društvo već drži i broj tih akcija koje je ponovo izdalo.
- (3) Ako je akcionaru uskraćeno obavještenje u skladu sa st. 1. i 2. ovog člana, može zahtijevati da se to navede u zapisniku sa sjednice skupštine akcionara, kao i razlog uskraćivanja obavještenja.
- (4) Akcionar ima pravo da kod nadležnog suda traži ostvarivanje prava na obavještanje u skladu sa st. 1. i 2. ovog člana, u roku od 15 dana od dana održavanja skupštine akcionara na kojoj je davanje predmetnog obavještenja odbijeno.

Djelokrug i knjiga odluka

Član 281.

- (1) Skupština akcionara odlučuje o:
 - a) izmjenama osnivačkog akta, uključujući naročito i promjene koje ustanovljavaju, povećavaju ili smanjuju odobreni broj akcija ili promjene prava ili povlastica bilo koje vrste ili klase akcija, povećavaju ili smanjuju osnovni kapital, ali ne uključujući promjene koje može izvršiti upravni odbor u skladu sa ovim zakonom,
 - b) statusnim promjenama, promjeni pravne forme u drugu formu privrednog društva i sticanje i raspolaganje imovinom velike vrijednosti, u skladu sa ovim zakonom,
 - v) raspodjeli dobiti i pokriću gubitaka, ako osnivačkim aktom ili statutom nije drugačije određeno,
 - g) usvajanju finansijskih izvještaja sa izvještajem nezavisnog revizora, kao i izvještaja upravnog odbora u vezi sa finansijskim izvještajima,
 - d) politici naknada i nagradama članovima upravnog odbora,
 - đ) izboru i razrješenju članova upravnog odbora društva,
 - e) prestanku društva,
 - ž) izboru i razrješenju nezavisnog revizora i odbora za reviziju,
 - z) pitanjima podnesenim skupštini akcionara na odlučivanje od upravnog odbora društva, u skladu sa ovim zakonom,
 - i) izdacima po osnovu nagrađivanja direktora društva ili članova upravnog odbora putem izdavanja akcija, varanata i drugih finansijskih i nefinansijskih davanja i
 - j) drugim pitanjima navedenim u ovom zakonu ili osnivačkom aktu društva.
- (2) Odluke donesene na sjednici skupštine akcionara unose se bez odlaganja u knjigu odluka.

Usvajanje godišnjih finansijskih izvještaja i izvještaja o poslovanju društva

Član 282.

- (1) Upravni odbor akcionarskog društva podnosi godišnjoj skupštini akcionara na usvajanje finansijske izvještaje i izvještaje o poslovanju, izvještaj nezavisnog revizora, kao i druge izvještaje u skladu sa zakonom.
- (2) Usvajanje finansijskih izvještaja ili drugih izvještaja od skupštine akcionara ne utiče na prava akcionara ako se kasnije pokaže da su bili netačni ili pogrešni.
- (3) U izvještaju o poslovanju otvorenog akcionarskog društva mora se objektivno prikazati razvoj, rezultat poslovanja društva i finansijsko stanje u kome se ono nalazi uz opis glavnih rizika kojima je društvo izloženo. Ovaj izvještaj sadrži analizu rezultata poslovanja i finansijskog položaja društva, a ako je to potrebno i druge pokazatelje koji se odnose na pojedinačne poslove uključujući i obavještenje o zaštiti okoline i radnicima. Kada je to potrebno, u analizi se moraju obrazložiti iznosi navedeni u godišnjim finansijskim izvještajima.
- (4) U izvještaju se moraju prikazati i:
 - a) svi važniji poslovni događaji nakon isteka poslovne godine za koju se izvještava,
 - b) očekivani razvoj akcionarskog društva,
 - v) aktivnosti društva na razvoju u budućnosti,
 - g) podaci o sticanju sopstvenih akcija društva,
 - d) podaci o postojanju poslovnih jedinica društva i
 - đ) podaci o korišćenju finansijskih instrumenata, te podaci bitni za procjenu stanja imovine društva, njegovih obaveza, finansijskog položaja, dobiti i gubitka, način upravljanja finansijskim rizicima i politikama, uključujući i politiku preduzimanja mjera zaštite od gubitka.
- (5) Sastavni dio godišnjeg izvještaja o poslovanju otvorenog akcionarskog društva čije su akcije uvrštene na službeno berzansko tržište je i izjava o usklađenosti iz člana 309. stav 3. ovog zakona.

10.5. Postupak rada i odlučivanja Kvorum

Član 283.

- (1) Kvorum za sjednicu skupštine akcionara čine akcionari koji posjeduju većinu od ukupnog broja akcija sa pravom glasa o predmetnom pitanju (obična većina), ukoliko osnivačkim aktom ili statutom društva nije određen veći broj glasova. U kvorum se računaju i glasovi akcionara koji u skladu sa ovim zakonom mogu glasati i pisanim putem.
- (2) Ako je sjednica skupštine akcionarskog društva odgođena zbog nedostatka kvoruma, može biti ponovo sazvana sa istim dnevnim redom najkasnije 15 dana od dana odgađanja (ponovljena sjednica skupštine). Kvorum za ponovljenu sjednicu skupštine čini 1/3 od ukupnog broja glasova akcija sa pravom glasa, ako osnivačkim aktom nije određen veći broj glasova.
- (3) Ako na ponovljenoj sjednici skupštine nema potrebnog kvoruma ili se ona ne održi u propisanom roku, saziva se i održava nova sjednica skupštine u skladu sa ovim zakonom.
- (4) Kvorum na sjednici skupštine akcionara utvrđuje se prije otvaranja rasprave o tačkama dnevnog reda, na osnovu spiska komisije za glasanje, u skladu sa članom 279. stav 2. t. a) i b) ovog zakona.
- (5) Promjena osnivačkog akta kojom se mijenja utvrđeni kvorum ili se mijenjaju uslovi glasanja može biti usvojena istim glasovima koji se traže za kvorum i uslove glasanja koji su postojeći ili su predloženi promjenom osnivačkog akta ako je predloženi kvorum veći od postojećeg.
- (6) Ako skupština akcionara ima utvrđeni kvorum za određena pitanja, može odlučivati samo o tačkama dnevnog reda za koji postoji kvorum. Propisno sazvana skupština može odlučivati i o vremenu održavanja ponovljene sjednice skupštine u skladu sa st. 2. i 3. ovog člana.
- (7) Ako je osnivačkim aktom akcionarskog društva ili ovim zakonom predviđeno glasanje akcionara određene klase o određenim pitanjima, kvorum za glasanje utvrđuje se u skladu sa st. 1. do 6. ovog člana.

Većina za odlučivanje

Član 284.

- (1) Ako na sjednici skupštine postoji kvorum, odluke se donose običnom većinom glasova akcionara prisutnih lično ili preko punomoćnika koji imaju pravo glasa o određenom pitanju, osim ako je ovim zakonom ili osnivačkim aktom za glasanje o pojedinim pitanjima određen veći broj glasova ili glasova klase akcija.
- (2) Kada je ovim zakonom propisana kvalifikovana većina za donošenje odluke o određenom pitanju, ta većina predstavlja pozitivno glasanje najmanje 2/3 glasova prisutnih i akcionara koji glasaju pisanim putem i koji posjeduju akcije sa pravom glasa o tom pitanju, ako su ispunjeni uslovi iz člana 283. Zakona.
- (3) Osnivačkim aktom ili statutom društva može da se odredi da se odluke iz stava 2. ovog člana donose većinom glasova svih akcija sa pravom glasa o određenom pitanju ali ne manjom većinom od obične većine ukupnog broja akcija sa pravom glasa i ne manjom od obične većine svih akcija svake klase akcija sa pravom glasa o tom pitanju.

Pravo glasa

Član 285.

- (1) Svaka izdata obična akcija daje pravo jednog glasa o svim pitanjima o kojima se glasa na skupštini akcionara, a svaka izdata povlašćena akcija kada daje pravo glasa to pravo mora ostvariti u okviru ograničenja iz člana 204. stav 6. ovog zakona, u skladu sa osnivačkim aktom društva, ako nije drugačije uređeno ovim zakonom.
- (2) Akcije koje drži akcionarsko društvo kao sopstvene akcije ne daju pravo glasa. Hartije od vrijednosti koje nisu

akcije ne daju pravo glasa.

(3) Akcije akcionarskog društva ne daju pravo glasa na sjednici skupštine društva ako je njihov akcionar, direktno ili indirektno, drugo društvo u kome ovo akcionarsko društvo ima, direktno ili indirektno, akcije ili udjele po osnovu kojih kontroliše glasanje tog drugog društva (zavisno, podređeno društvo).

Ugovori o glasanju

Član 286.

(1) Ugovor kojim se akcionar ili punomoćnik obavezuje da će glasati po uputstvima akcionarskog društva ili člana upravnog odbora, direktora ili člana izvršnog odbora, ništav je.

(2) Ugovor kojim se akcionar obavezuje da će koristiti pravo glasa na određeni način ili da neće glasati, u zamjenu za pogodnosti ili druge usluge koje mu odobri društvo ili član upravnog odbora, direktor ili član izvršnog odbora društva, ništav je.

Telefonske sjednice

Član 287.

Sjednice skupštine akcionara akcionarskog društva koje nema više od deset akcionara mogu se održavati i korišćenjem konferencijske veze ili korišćenjem druge audio i vizuelne komunikacijske opreme, tako da sva lica koja učestvuju na sjednici mogu da se čuju i razgovaraju jedno sa drugim, pa se za lica koja na ovaj način učestvuju na sjednici smatra da su prisutna sjednici.

Način glasanja

Član 288.

(1) Glasanje na sjednici skupštine akcionara je putem glasačkih listića koji mogu biti prilagođeni potrebi kompjuterske obrade ako akcionarsko društvo ima više od 100 akcionara ili ako to zahtijevaju akcionari sa najmanje 10 % prisutnih ili zastupanih akcija sa pravom glasa o određenom pitanju, kada se odlučuje o:

a) izboru ili razrješenju direktora ili članova upravnog odbora, nezavisnog revizora i likvidacionog upravnika i
b) finansijskim izvještajima, izvještajima o poslovanju i usvajanju sistema nagrađivanja direktora ili članova upravnog odbora društva.

(2) Glasački listić sadrži:

a) poslovno ime društva, datum i vrijeme održavanja sjednice skupštine,

b) pitanja o kojima se glasa po redoslijedu iz dnevnog reda,

v) odredbu o glasanju "za", "protiv" ili "uzdržan od glasanja" o svakom pitanju i

g) u slučaju glasanja za direktora ili članove upravnog odbora društva ime svakog kandidata i naziv organa u koji se bira.

(3) U slučaju glasanja putem glasačkih listića:

a) glas o drugim pitanjima osim izbora organa društva računa se samo ako akcionar naznači jednu od tri moguće opcije u stavu 2. tačka v) ovog člana,

b) glas o izboru ili razrješenju direktora ili članova upravnog odbora društva bez kumulativnog glasanja, u skladu sa ovim zakonom, računa se samo ako akcionar glasa za broj kandidata koji ne prelazi ukupan broj članova koji se bira i

v) glas o izboru ili razrješenju direktora ili članova upravnog odbora društva sa kumulativnim glasanjem računa se samo ako akcionarov ukupan broj glasova za sve kandidate ne pređe ukupan broj glasova koje ima taj akcionar.

(4) Ako glasački listić sadrži više pitanja o kojima se glasa, nepunovažnost glasanja o jednom pitanju ne utiče na punovažnost glasanja o drugim pitanjima.

(5) Glasanje na skupštini akcionara u slučajevima koji nisu obuhvaćeni stavom 1. ovog člana društva može da se vrši javno dizanjem ruke ili drugim javnim postupkom.

Glasačka prava nekih vrsta držalaca akcija ili akcionara

Član 289.

(1) Pravo glasa na osnovu akcija datih u zalogu ima akcionar kao zalagodavac.

(2) Pravo glasa na osnovu akcija ili udjela koje akcionarsko društvo ima u drugom društvu, može ostvarivati punomoćnik ili zakonski zastupnik.

(3) Pravo glasa na osnovu akcija preminulog lica, maloljetnika ili drugog lica koje nema poslovnu sposobnost, može vršiti zakonski zastupnik tog lica, bez prenosa tih akcija na ime tog zastupnika.

(4) Pravo glasa na osnovu akcija koje za stečajnog dužnika drži stečajni ili likvidacioni upravnik prilikom likvidacije društva, može vršiti bez prenosa tih akcija na svoje ime ako je ovlašćenje za to dato odgovarajućom sudskom odlukom u kojoj je takvo lice ovlašćeno.

Stupanje na snagu odluke skupštine

Član 290.

Odluka skupštine akcionara stupa na snagu danom donošenja, osim u sljedećim slučajevima:

a) ako u odluci nije određen neki drugi datum i

b) kada zakon izričito uređuje da odluka stupa na snagu kad se registruje i objavi, u kom slučaju je dan registrovanja, odnosno njenog objavljivanja, dan stupanja na snagu.

Isključenje prava glasa

Član 291.

(1) Akcionar ne može glasati u skupštini akcionara kada se odlučuje o:

- a) oslobađanju ili smanjenju njegovih obaveza i obaveza sa njim povezanih lica prema društvu,
- b) pokretanju ili odustajanju od spora protiv njega ili sa njim povezanih lica,
- v) odobravanju poslova u kojima postoji sukob interesa između njega i / ili sa njim povezanih lica i društva u skladu sa ovim zaknom.

(2) Ograničenje prava glasa za akcionara društva i njegovog zastupnika, odnosno punomoćnika iz stava 1. ovog člana ne primjenjuje se kad se odlučuje o njegovom izboru ili razrješenju kao člana upravnog odbora, direktora ili likvidatora društva.

(3) Glasovi akcionara čije je pravo glasa isključeno u konkretnom slučaju ne uzimaju se u obzir ni prilikom utvrđivanja kvoruma za odlučivanje.

Zapisnik

Član 292.

(1) Svaka odluka skupštine akcionara unosi se u zapisnik koji vodi zapisničar.

(2) Predsjednik skupštine akcionara odgovoran je za uredno sačinjavanje zapisnika.

(3) Zapisnik sjednice skupštine akcionara sačinjava se najkasnije 15 dana od dana njenog održavanja.

(4) Zapisnik sa sjednice skupštine akcionara sadrži naročito: mjesto i dan održavanja sjednice skupštine, dnevni red, ime i prezime zapisničara, predsjedavajućeg i članova komisije za glasanje, kvorum, rezultat glasanja "za", "protiv" i "uzdržan od glasanja" za svaku odluku, način glasanja, sažeti prikaz diskusije, kao i listu donesenih odluka na skupštini akcionara.

(5) Sastavni dio zapisnika sjednice skupštine akcionara je spisak učesnika i dokazi o propisnom sazivanju.

(6) Zapisnik sjednice skupštine akcionara potpisuju predsjednik skupštine, dva imenovana akcionara (ovjerači zapisnika) i zapisničar.

10.6. Ništavost i pobijanje odluka skupštine akcionara

10.6.1. Opšti osnovi ništavosti i pobijanja

Osnovi

Član 293.

(1) Osim slučajeva iz člana 236. stav 2, člana 241. stav 3, člana 247. stav 3, člana 248. stav 2. i člana 265. stav 3. ovog zakona, odluka skupštine je ništava:

a) ako je donesena na skupštini koja nije sazvana na način propisan članom 272. ovog zakona, osim ako su na njoj učestvovali svi akcionari,

b) ako je u njenom donošenju učestvovao akcionar čije je pravo glasa trebalo biti isključeno u smislu člana 291. ovog zakona ili mu je vršenje prava glasa zabranjeno u skladu sa zakonom,

v) ako nije uvrštena u dnevni red na način propisan članom 275. ovog zakona,

g) ako se njenim sadržajem čini povreda propisa kojim se isključivo ili pretežno štite interesi povjerilaca društva ili su doneseni radi zaštite javnog interesa,

d) ako je suprotna moralu i

đ) ako je pravosnažnom presudom, donesenom po tužbi za pobijanje odluke, proglašena ništavom.

(2) Pobijanje odluka skupštine akcionara vrši se pred nadležnim sudom:

a) ako je ništava u smislu stava 1. ovog člana,

b) ako odluka nije donesena na način utvrđen ovim zakonom, osnivačkim aktom ili statutom,

v) ako je odluka suprotna zakonu, osnivačkom aktu ili statutu i

g) u drugim slučajevima utvrđenim ovim zakonom.

(3) Tužbu iz stava 2. ovog člana može da podnese: svaki akcionar koji je na sjednici skupštine glasao protiv predmetne odluke, kao i akcionar koji nije bio propisno pozvan na sjednicu skupštine ili je onemogućen na drugi način da bude na njoj.

(4) Tužbu iz st. 1. i 2. ovog člana može podnijeti i svaki član upravnog odbora.

(5) Tužba za pobijanje odluke skupštine akcionara ne sprečava njenu registraciju, ali registarski sud može odgoditi upis ako to ocijeni kao opravdano.

(6) Ako je izvršena registracija odluke koja je predmet pobijanja, sud može na prijedlog lica iz st. 3. i 4. ovog člana donijeti rješenje da se registruje zabilježba spora.

10.6.2. Posebni osnovi pobijanja

Pobijanje izbora direktora ili članova upravnog odbora

Član 294.

(1) Odluka o izboru direktora ili članova upravnog odbora akcionarskog društva može se pobijati, osim u slučaju iz člana 293. ovog zakona i ako:

- a) je upravni odbor sastavljen protivno odredbama zakona, osnivačkog akta ili statuta,
 - b) skupština akcionara u upravni odbor izabere lice koje nije bilo predloženo u skladu sa zakonom, osnivačkim aktom ili statutom,
 - v) skupština akcionara u upravni odbor izabere više članova nego što je to određeno zakonom ili statutom i
 - g) izabrano lice za direktora ili člana upravnog odbora u vrijeme izbora ne ispunjava propisane uslove za taj izbor.
- (2) Odredba stava 1. ovog člana primjenjuje se i na pobijanje izbora članova odbora za reviziju, internog revizora i članova izvršnog odbora.

Pobijanje odluke o usvajanju finansijskih izvještaja

Član 295.

- (1) Odluka o usvajanju finansijskih izvještaja, osim u slučajevima iz člana 293. ovog zakona može se pobijati, ako:
- a) je sadržaj finansijskih izvještaja suprotan propisima kojima se isključivo ili pretežno štite interesi povjerilaca akcionarskog društva i
 - b) nije izvršena nezavisna revizija finansijskih izvještaja koja se obavlja u skladu sa zakonom ili to nisu obavila za to ovlaštena lica.
- (2) Pobijanje odluka skupštine akcionara o utvrđivanju finansijskih izvještaja, kao i pobijanje odluka upravnog odbora o utvrđivanju prijedloga tih izvještaja imaju za posljedicu pobijanje odluka skupštine akcionara o raspodjeli dobiti donesene na osnovu tih pobijanih odluka.

10.6.3. Isključenje pravila o pobijanju Izuzeci

Član 296.

Odluka skupštine akcionara ne može se pobijati, ako:

- a) nepostupanje po odredbama osnivačkog akta ili statuta ima za posljedicu manju povredu prava tužioca ili drugog lica, ili ako takvo nepostupanje nema neke značajnije pravne posljedice,
- b) pobijanje bitno ograničava prava trećih lica stečena u dobroj vjeri i
- v) je osnov pobijanja odluke skupštine sazivanje suprotno zakonu, osnivačkom aktu i statutu, koje je otklonjeno u skladu sa čl. 273. i 274. ovog zakona.

10.6.4. Postupak pobijanja Tužba i postupak

Član 297.

- (1) Tužba za pobijanje odluke skupštine akcionara podnosi se protiv društva.
- (2) Tužba iz stava 1. ovog člana podnosi se u roku od 30 dana od dana saznanja za donesenu odluku, a najkasnije u roku od šest mjeseci, odnosno kod otvorenog akcionarskog društva čije su akcije uvrštene na službeno berzansko tržište, u roku od 90 dana od dana donošenja.
- (3) Ako je tužilac bio prisutan na sjednici skupštine akcionara na kojoj je odluka donesena, rok iz stava 2. ovog člana počinje teći prvog narednog dana od dana kada je zaključena sjednica skupštine akcionara na kojoj je odluka donesena, a ako tužilac nije prisustvovao sjednici na kojoj je donesena odluka, rok počinje prvog narednog dana od dana kada je za odluku mogao saznati.
- (4) Akcionarsko društvo po tužbi iz stava 1. ovog člana zastupa generalni direktor, odnosno lice ovlašteno osnivačkim aktom kada je tužilac akcionar, a kada je tužbu podnio član upravnog odbora, društvo može zastupati poseban punomoćnik koga odredi skupština akcionara, u skladu sa osnivačkim aktom ili statutom ili prema okolnostima slučaja i sud u vanparničnom postupku.
- (5) Sud može na zahtjev akcionarskog društva po slobodnoj ocjeni da naloži tužiocu da položi obezbjeđenje za pokriće moguće štete koja bi se tužbom prouzrokovala društvu.
- (6) Sud može da donese i privremenu mjeru radi sprečavanja izvršenja donesene odluke za koju se tužbom traži pobijanje, ako je vjerovatno da bi se njenim izvršenjem društvu mogla pričiniti znatna šteta.
- (7) Ako se vodi više postupaka za pobijanje odluke skupštine akcionara, postupci se spajaju. Postupak po tužbi za pobijanje odluke skupštine akcionara je hitan.
- (8) Sud može da odredi primjereni rok za usklađivanje odluke skupštine akcionara povodom koje je pokrenut postupak za pobijanje sa zakonom, osnivačkim aktom ili statutom, ako ocijeni da je to potrebno i moguće, u protivnom, kao i u slučaju kada po isteku ostavljenog roka usklađivanje nije izvršeno, sprovodi postupak pobijanja po podnesenoj tužbi.
- (9) U slučaju da društvo istakne prigovor manje povrede prava, odnosno prigovor nepostojanja značajnije pravne posljedice iz člana 296. ovog zakona, sud ostavlja rok njegovom upravnom odboru da o tome pruži odgovarajuće dokaze. Ukoliko upravni odbor ne postupi po nalogu suda u ostavljenom roku, sud odbacuje prigovor i nastavlja postupak kao da prigovor o isključenju prava na pobijanje predmetne odluke skupštine akcionara nije ni dat.
- (10) Svaki akcionar može da bude umiješač u sporu.
- (11) Presuda kojom se pobija odluka skupštine akcionara djeluje u korist i protiv svakog akcionara i obavezujuća je za odnose između akcionara i društva, kao i društva i članova organa društva.
- (12) Ako je tužba za pobijanje odluke skupštine akcionara odbijena zbog nepostojanja osnova da se napadnuta odluka pobije, društvu solidarno odgovaraju za prouzrokovanu štetu tužioci koji su podnijeli tužbu zlonamjerno ili zbog grube nepažnje.

(13) Ako je odluka skupštine akcionara koja je pobijena bila registrovana, sud po službenoj dužnosti dostavlja registarskom sudu i presudu kojom je ona proglašena ništavom, radi registracije i objavljivanja. Presuda se registruje i objavljuje na isti način kao što je objavljena i odluka koja je pobijena.

(14) Ako se odluka skupštine akcionara koja je pobijena odnosi na promjenu osnivačkog akta, registru poslovnih subjekata se uz presudu podnosi potpuni tekst notarski obrađenog, izmijenjenog osnivačkog akta kako treba da glasi, uzimajući u obzir presudu suda i sve dotadašnje izmjene tog akta.

11. Upravni odbor i izvršni odbor

11.1. Opšte pravilo za direktora ili upravni odbor

Obaveznost

Član 298.

- (1) Zatvoreno akcionarsko društvo ima direktora ili upravni odbor.
- (2) Otvoreno akcionarsko društvo ima upravni odbor.
- (3) Odredbe ovog zakona o upravnom odboru otvorenog akcionarskog društva primjenjuju se i na direktora zatvorenog akcionarskog društva kad nema upravni odbor.

11.2. Statusna pitanja upravnog odbora

Broj članova

Član 299.

- (1) Broj članova upravnog odbora otvorenog akcionarskog društva utvrđuje se osnivačkim aktom.
- (2) U otvorenom akcionarskom društvu upravni odbor ima najmanje tri člana a najviše 15 članova.

Izbor i kumulativno glasanje

Član 300.

- (1) Članove upravnog odbora akcionarskog društva:
 - a) biraju akcionari na godišnjoj skupštini i
 - b) mogu birati akcionari na bilo kojoj vanrednoj skupštini koja je sazvana radi tog izbora.
- (2) Kandidate za izbor članova upravnog odbora predlažu postojeći upravni odbor, akcionari ili komisija za imenovanje upravnog odbora, ako je formirana (ovlašćeni predlagači).
- (3) Broj glasova koje za svakog člana upravnog odbora ima svaki akcionar jednak je broju posjedovanih akcija.
- (4) U otvorenom akcionarskom društvu članovi upravnog odbora biraju se kumulativnim glasanjem ako osnivačkim aktom ili statutom društva nije drugačije određeno.
- (5) Pod kumulativnim glasanjem u smislu stava 4. ovog člana podrazumijeva se glasanje u kome svaki akcionar ili punomoćnik sa pravom glasa, broj glasova kojim raspolaže množi sa brojem članova upravnog odbora koji se biraju i može sve te glasove dati jednom kandidatu ili ih raspodijeliti bez ograničenja svim kandidatima.
- (6) Osnivačkim aktom ili statutom zatvorenog akcionarskog društva može se odrediti kumulativno glasanje za izbor članova upravnog odbora društva.

Nezavisni i neizvršni članovi upravnog odbora

Član 301.

- (1) Otvorena akcionarska društva čije su akcije uvrštene na službeno berzansko tržište moraju u upravnom odboru imati većinu neizvršnih članova upravnog odbora od kojih su najmanje dva nezavisna člana.
- (2) Ovlašćeni predlagači iz člana 300. stav 2. predlažu najmanje tri kandidata za neizvršne članove upravnog odbora.
- (3) Nezavisni član upravnog odbora jeste lice koje samo ili sa članovima porodice, u dvije prethodne godine:
 - a) nije bilo zaposleno u društvu,
 - b) nije isplatilo društvu niti primilo od društva isplate veće od 20.000 konvertibilnih maraka,
 - v) nije vlasnik više od 10 % akcija ili udjela, direktno ili indirektno, u licu koje je isplatilo ili primilo od društva iznos veći od iznosa iz tačke b) ovog stava,
 - g) ne posjeduje direktno ili indirektno (uključujući i druga sa njima povezana lica u smislu ovog zakona) akcije društva koje predstavljaju više od 10 % osnovnog kapitala društva,
 - d) nije bilo direktor društva ili član upravnog odbora, osim ako nije bio kao nezavisni član i
 - đ) nije bilo nezavisni revizor društva.
- (4) Neizvršni član upravnog odbora je lice koje nije član izvršnog odbora u smislu ovog zakona.

Mandat i popunjavanje sastava

Član 302.

- (1) Mandat direktora ili članova upravnog odbora akcionarskog društva, uključujući i članove koji se biraju za upražnjeno mjesto člana, traje najviše pet godina uz mogućnost ponovnog izbora, ali može da prestane na svakoj godišnjoj skupštini ako ne bude usvojen godišnji izvještaj o poslovanju.
- (2) Upraznjeno mjesto u upravnom odboru popunjava se kooptacijom na prvoj narednoj sjednici odbora, ako osnivačkim aktom ili statutom društva nije drugačije određeno.

(3) Ako se broj članova upravnog odbora akcionarskog društva smanji ispod polovine broja određenog u osnivačkom aktu ili statutu društva i ako upravni odbor ne popuni upražnjena mjesta u skladu sa stavom 2. ovog člana, preostali članovi upravnog odbora sazivaju skupštinu akcionara radi popunjavanja upražnjenih mjesta.

Predsjednik

Član 303.

- (1) Predsjednika upravnog odbora akcionarskog društva bira između svojih članova upravni odbor većinom od ukupnog broja, ako osnivačkim aktom ili statutom nije određena druga većina.
- (2) Upravni odbor akcionarskog društva može da razriješi i izabere novog predsjednika u bilo koje vrijeme.
- (3) Predsjednik upravnog odbora akcionarskog društva može da ima prava i obaveze predsjednika društva ako je tako određeno osnivačkim aktom i statutom.
- (4) Predsjednik upravnog odbora akcionarskog društva saziva i predsjedava sjednicama odbora i odgovoran je za vođenje i čuvanje zapisnika sa sjednica.
- (5) Do izbora predsjednika upravnog odbora akcionarskog društva, kao i u slučaju odsustva izabranog predsjednika odbora, sjednicama predsjedava drugi član odbora izabran na tim sjednicama većinom prisutnih članova.

11.3. Djelokrug i način rada Djelokrug

Član 304.

- (1) Upravni odbor akcionarskog društva nadležan je naročito za odlučivanje o pitanjima koja se odnose na:
 - a) upravljanje razvojem društva i strategijom i nadziranjem izvršnih direktora i administracije društva,
 - b) utvrđivanje ili odobravanje poslovnog plana društva,
 - v) usvajanje šestomjesečnih finansijskih izvještaja društva,
 - g) sazivanje sjednice skupštine akcionara i utvrđivanje prijedloga dnevnog reda,
 - d) davanje i opozivanje prokure,
 - đ) utvrđivanje prijedloga odluka skupštine akcionara i kontrolu njihovog sprovođenja,
 - e) izdavanje akcija u okviru limita utvrđenog osnivačkim aktom i ovim zakonom,
 - ž) izdavanje zamjenljivih obveznica, obveznica, varanata ili drugih hartija od vrijednosti, u okviru limita predviđenog osnivačkim aktom i ovim zakonom,
 - z) izbor i razrješenje izvršnih direktora, odobravanje uslova ugovora koje društvo zaključuje sa njima i utvrđivanje njihove naknade,
 - i) utvrđivanje iznosa i dana dividende, dana plaćanja i postupka plaćanja dividendi, kad mu osnivački akt društva da takvo ovlašćenje i
 - j) donošenje odluka o drugim pitanjima u skladu sa ovim zakonom, osnivačkim aktom ili statutom društva.
- (2) Pitanja iz djelokruga upravnog odbora akcionarskog društva mogu se prenijeti u djelokrug skupštine akcionara samo odlukom upravnog odbora, ako osnivačkim aktom ili statutom društva nije drugačije određeno.

Odgovornost za poslovne knjige

Član 305.

Direktor i upravni odbor akcionarskog društva odgovorni su za vođenje poslovnih knjiga i unutrašnji nadzor poslovanja, u skladu sa zakonom.

Sjednice

Član 306.

- (1) Upravni odbor akcionarskog društva održava najmanje četiri redovne sjednice godišnje, od kojih jednu najkasnije 60 dana prije godišnje skupštine akcionara.
- (2) Pored redovnih sjednica, upravni odbor akcionarskog društva može održavati i vanredne sjednice koje saziva predsjednik po sopstvenoj inicijativi ili na zahtjev jedne trećine članova upravnog odbora. Ako predsjednik upravnog odbora ne sazove sjednicu odbora, na pisani zahtjev trećine članova upravnog odbora sjednicu mogu sazvati i ti članovi.
- (3) Pisani poziv za sjednicu upravnog odbora akcionarskog društva dostavlja se svim članovima najkasnije deset dana prije datuma održavanja vanredne sjednice, osim ako se sjednica zakazuje u hitnim slučajevima utvrđenim statutom kada taj rok može biti i kraći. Prisustvo člana upravnog odbora sjednici na koju nije uredno pozvan otklanja nedostatak postupka sazivanja sjednice, osim ako taj član prisustvuje sjednici odbora radi davanja prigovora zbog nezakonito sazvane sjednice odbora.
- (4) Upravni odbor akcionarskog društva može donijeti poslovnik kojim se bliže uređuje način rada odbora, osim ako to nije određeno osnivačkim aktom ili statutom društva.

Konferencijske sjednice i odlučivanje bez sjednice

Član 307.

- (1) Sjednice upravnog odbora akcionarskog društva mogu se održavati i korišćenjem konferencijske veze ili korišćenjem druge audio i vizuelne komunikacijske opreme, tako da sva lica koja učestvuju na sastanku mogu da se čuju i razgovaraju jedno sa drugim, ako osnivačkim aktom ili statutom društva to nije isključeno. Smatra se da su lica koja na ovaj način učestvuju na sjednici prisutna sjednici.
- (2) Ako osnivački akt ili statut akcionarskog društva određuju da se odluke upravnog odbora akcionarskog društva donose na sjednici, bilo koja odluka odbora koja može biti donesena na sjednici može biti donesena i bez sjednice ako nijedan član odbora ne izrazi svoju nesaglasnost u pisanoj formi, koja se odnosi na donesenu odluku ili preduzetu radnju.

Komisije upravnog odbora

Član 308.

- (1) Radi uvida, istraživanja, davanja preporuka ili preduzimanja drugih radnji o pitanjima koja su u djelokrugu upravnog odbora, upravni odbor otvorenog akcionarskog društva čije su akcije uvrštene na službeno berzansko tržište, može formirati dvije komisije koje imaju najmanje tri člana.
- (2) Komisije iz stava 1. ovog člana donose odluke većinom glasova od ukupnog broja članova.
- (3) Komisije iz stava 1. ovog člana su:
- a) komisija za imenovanja predlaže lica za članove upravnog odbora ili članove izvršnog odbora i daje preporuke za takva lica za cijeli odbor, uključujući i preporuke kandidata za članstvo u odboru i uključenje u dnevni red za sljedeću godišnju skupštinu akcionara i
 - b) komisija za naknade predlaže politiku društva u vezi sa naknadama upravnom odboru i izvršnom odboru i internim revizorima, daje preporuke u vezi sa politikom naknada i iznosom za svakog člana odbora u cijelom upravnom odboru, uzimajući u obzir ukupne naknade, plate, nagrade, troškove i zarade zaposlenima, a takođe uzimajući u obzir standarde naknada propisane zakonom.
- (4) Uslovi za izbor, broj članova, mandat, razrješenje, naknade, sjednice i druga bitna pitanja statusa članova komisije upravnog odbora utvrđuju se odlukom upravnog odbora ili statutom društva.

Kodeks ponašanja

Član 309.

- (1) Upravni odbor otvorenog akcionarskog društva čije su akcije uvrštene na službeno berzansko tržište donosi svoj pisani kodeks ponašanja ili prihvata standarde korporativnog upravljanja koje donosi Komisija za hartije od vrijednosti Republike Srpske, koji kao minimum pokriva standarde stručnosti i nezavisnosti direktora, odnosno članova upravnog odbora, moralne standarde u njihovom ponašanju, odgovornost direktora, odnosno članova upravnog odbora, uključujući prisustvo sjednicama, pažnju u proučavanju materijala i pravila za objavljivanje i uvid u moguće sukobe interesa sa društvom, politiku naknada direktorima, odnosno članovima upravnog odbora, planiranje zamjene za članove upravnog odbora i članove izvršnog odbora, kao i druga pitanja upravljanja koja smatra značajnim.
- (2) Akcionarsko društvo kodeks ponašanja objavljuje na svojoj internet stranici i čini ga dostupnim u štampanoj formi svakom akcionaru koji to zahtijeva.
- (3) Na svakoj godišnjoj skupštini upravni odbor akcionarskog društva u godišnjem izvještaju o poslovanju daje izjavu o usklađenosti organizacije i djelovanja sa kodeksom ponašanja i objašnjava svaku neusklađenost društva sa kodeksom ponašanja ako je do nje došlo.
- (4) Izvještaj iz stava 3. ovog člana sadrži najmanje:
- a) podatke o kodeksu ponašanja koji je društvo obavezno da primjenjuje, odnosno standardima korporativnog upravljanja koje društvo dobrovoljno primjenjuje,
 - b) da li društvo odstupa od kodeksa ponašanja iz tačke a) ovog stava, navodeći razloge tog odstupanja;
 - v) opis osnovnih obilježja sprovođenja unutrašnjeg nadzora u društvu i upravljanja rizicima u odnosu na finansijsko izvještavanje,
 - g) podatke o povezanim licima i
 - d) podatke o direktorima, članovima upravnog odbora i članovima komisija upravnog odbora.

11.4. Odlučivanje

Kvorum i većina za donošenje odluka

Član 310.

- (1) Kvorum za rad i odlučivanje upravnog odbora akcionarskog društva čini većina od ukupnog broja članova odbora, ako osnivačkim aktom ili statutom nije određen veći broj.
- (2) Smatra se da je odluka upravnog odbora akcionarskog društva donesena ako se za nju izjasni većina prisutnih članova, ako osnivačkim aktom ili statutom nije određen veći broj članova za odluku.
- (3) Odluke upravnog odbora unose se bez odgađanja u knjigu odluka.
- (4) Odluke upravnog odbora akcionarskog društva stupaju na snagu danom donošenja.
- (5) Ako su glasovi upravnog odbora akcionarskog društva pri odlučivanju jednako podijeljeni, odlučujući je glas predsjednika, osim ako osnivačkim aktom ili statutom akcionarskog društva nije drugačije određeno.

Isključenje prava glasa

Član 311.

Odredbe ovog zakona o isključenju prava glasa akcionara u skupštini akcionara shodno se primjenjuju i na isključenje prava glasa člana prilikom odlučivanja u upravnom odboru.

Zapisnik

Član 312.

- (1) Na sjednicama upravnog odbora akcionarskog društva vodi se zapisnik koji se podnosi odboru na usvajanje na prvoj narednoj sjednici. Zapisnik potpisuju predsjednik odbora ili drugo lice koje je predsjedavalo sjednici odbora i zapisničar koji je vodio zapisnik.
- (2) Zapisnik sa sjednice upravnog odbora akcionarskog društva sačinjava se najkasnije u roku od deset dana od dana održavanja sjednice.
- (3) Zapisnik sa sjednice upravnog odbora akcionarskog društva obavezno sadrži vrijeme i mjesto njenog održavanja, podatke o članovima koji prisustvuju sjednici i o odsutnim članovima, dnevni red sjednice, pitanja koja su bila predmet glasanja i rezultat svakog glasanja, sažet prikaz rasprave o pitanjima iz dnevnog reda, uključujući i ime svakog člana koji je glasao "za", "protiv" ili koji se "uzdržao od glasanja" i odluke koje su donesene.
- (4) Propuštanje postupanja u skladu sa st. 1. do 3. ovog člana ne utiče na valjanost drugih radnji i odluka navedenih u zapisniku upravnog odbora akcionarskog društva.

11.5. Izvršni direktori i izvršni odbor

Član 313.

- (1) Akcionarsko društvo može imati jednog ili više izvršnih direktora. Broj izvršnih direktora određuje se osnivačkim aktom ili statutom društva.
- (2) Izvršni direktori vode poslove društva i zakonski su zastupnici društva, osim ako je osnivačkim aktom ili statutom određeno da samo pojedini izvršni direktori zastupaju društvo.
- (3) Ako akcionarsko društvo ima više izvršnih direktora, upravni odbor između jednog od njih imenuje generalnog direktora.
- (4) Izvršni direktori biraju se iz reda lica koja su članovi upravnog odbora ili drugih lica, s tim da izvršni direktori koji se biraju iz reda članova upravnog odbora čine manje od polovine članova tog odbora.
- (5) U akcionarskom društvu koje ima više od dva izvršna direktora formira se izvršni odbor.
- (6) Djelokrug izvršnog odbora uključuje sprovođenje odluka upravnog odbora akcionarskog društva i sva pitanja u vezi sa vođenjem poslova i tekućim poslovima društva, osim pitanja koja su u nadležnosti upravnog odbora i skupštine akcionara.
- (7) Izvršni odbor akcionarskog društva dužan je da poštuje sva ograničenja svojih ovlaštenja propisana zakonom, osnivačkim aktom ili bilo kojom odlukom skupštine akcionara ili upravnog odbora društva.
- (8) Osnivačkim aktom akcionarskog društva, statutom ili odlukom upravnog odbora društva mogu se odrediti posebne funkcije, ovlaštenja, dužnosti i nazivi za članove izvršnog odbora, kao i posebni postupci za sazivanje i održavanje sjednica izvršnog odbora i donošenje odluka.
- (9) Članove izvršnog odbora akcionarskog društva može razriješiti upravni odbor društva u bilo koje vrijeme, sa posebnim razlogom ili bez njega, kada je to po ocjeni odbora u najboljem interesu društva, s tim da takvo razrješenje ne može povrijediti ugovorna prava razriješenog lica.
- (10) Odredbe Zakona koje se odnose na izvršni odbor shodno se primjenjuju na izvršne direktore.

Generalni direktor i zastupanje društva

Član 314.

- (1) Generalnog direktora akcionarskog društva bira upravni odbor.
- (2) U akcionarskom društvu koje ima izvršni odbor predsjednik izvršnog odbora je generalni direktor društva.
- (3) Generalni direktor akcionarskog društva saziva sjednice izvršnog odbora i predsjedava njima, organizuje njegov rad i stara se o vođenju zapisnika sa tih sjednica.
- (4) Generalni direktor zastupa akcionarsko društvo nakon upisa u registar poslovnih subjekata, bez posebne punomoći.
- (5) Akcionarsko društvo pored generalnog direktora mogu zastupati i drugi članovi upravnog odbora, odnosno izvršnog odbora ako je tako određeno osnivačkim aktom društva.
- (6) Ako više lica iz st. 4. i 5. ovog člana zastupa društvo, mogu postupati pojedinačno, osim ako osnivačkim aktom nije drugačije određeno, registrovano i objavljeno, u skladu sa ovim zakonom i zakonom kojim se uređuje registracija poslovnih subjekata.

11.6. Posebne dužnosti upravnog odbora i izvršnog odbora

Izveštaj upravnog odbora skupštini i izvršnog odbora upravnom odboru

Član 315.

- (1) Upravni odbor akcionarskog društva izvještava skupštinu akcionara o:
 - a) namjeravanoj poslovnoj politici i o drugim načelnim pitanjima koja se odnose na vođenje poslova, uključujući i odstupanje od ranije utvrđenih razloga za to, najmanje jednom godišnje,
 - b) ekonomičnosti, rentabilnosti i solventnosti društva, na godišnjoj skupštini,

- v) poslovanju društva, njegovom finansijskom stanju, a u slučaju gubitka, predlaže mjere za njegovo pokriće i
- g) značajnim poslovnim događajima, odnosno poslovima koji bi mogli biti od velikog značaja za rentabilnost poslovanja i za solventnost društva, da bi skupština prema njima mogla blagovremeno da zauzme stav.
- (2) Izvještaj iz stava 1. ovog člana ima isti sadržaj za matično društvo i sva zavisna društva u smislu ovog zakona.
- (3) Na zahtjev skupštine akcionara upravni odbor društva dužan je da dostavlja izvještaje o drugim pitanjima koja su od značaja za poslovanje društva.
- (4) Izvještaji upravnog odbora akcionarskog društva koji se dostavljaju skupštini akcionara moraju biti sačinjeni u pisanoj formi, potpuni i istiniti.
- (5) Upravni odbor akcionarskog društva, odnosno svaki član upravnog odbora može u bilo koje vrijeme tražiti od izvršnog odbora da ga obavijesti o poslovima koji bi mogli biti od većeg uticaja na poslovanje društva i na poslovne odnose sa drugim društvima, kao i o bilo kojem drugom pitanju u skladu sa ovim zakonom.
- (6) Izvršni odbor akcionarskog društva dužan je da stalno i potpuno informiše upravni odbor društva u vezi sa pitanjima iz stava 5. ovog člana.

11.7. Primanja članova upravnog odbora i članova izvršnog odbora

Načela za primanja

Član 316.

- (1) Nezavisni članovi upravnog odbora ne mogu biti u radnom odnosu u društvu.
- (2) Članovi izvršnog odbora su u radnom odnosu u društvu.
- (3) Neizvršni članovi upravnog odbora mogu biti u radnom odnosu u društvu.
- (4) Članovi upravnog odbora koji nisu u radnom odnosu u društvu izvršavaju svoje dužnosti na osnovu posebno zaključenog ugovora sa društvom kojim se određuje visina naknade za rad, kao i druga pitanja koja se odnose na međusobna prava i obaveze člana i društva.
- (5) Na ugovor iz stava 4. ovog člana prethodnu saglasnost daje skupština akcionara.
- (6) Ugovor sa članovima izvršnog odbora koji sadrži elemente iz stava 4. ovog člana odobrava skupština akcionara. U slučaju otvorenog akcionarskog društva iznos naknade koja se plaća svakom članu upravnog odbora akcionarskog društva i svakom članu izvršnog odbora društva objavljuje se u skladu sa zakonom.

11.8. Odgovornost članova upravnog odbora i članova izvršnog odbora

11.8.1. Statusna odgovornost

Ostavka

Član 317.

- (1) Član upravnog odbora i član izvršnog odbora akcionarskog društva može u svako doba podnijeti ostavku davanjem pisanog obavještenja upravnom odboru ili predsjedniku tog odbora.
- (2) Ostavka ima pravno dejstvo od dana podnošenja, osim ako u njoj nije naveden neki kasniji datum.
- (3) Ostavkom prestaje članstvo u upravnom odboru. Za prestanak članstva po ovom osnovu nije potrebna posebna odluka organa društva.
- (4) Ostavka se može opozvati samo uz saglasnost upravnog odbora akcionarskog društva.
- (5) Odredbe st. 1. do 4. ovog člana primjenjuju se i na ostavku člana izvršnog odbora akcionarskog društva.

Razrješenje

Član 318.

- (1) Član upravnog odbora akcionarskog društva može biti razriješen odlukom skupštine akcionara, sa navođenjem razloga ili bez njega, ako akcionari smatraju da je to u najboljem interesu društva.
- (2) Razrješenje člana upravnog odbora ima pravno dejstvo ako ga odobri najmanje većina glasova akcija sa pravom glasa za izbor člana upravnog odbora na skupštini akcionara, s tim da:
- a) član upravnog odbora ne može biti razriješen na skupštini akcionara osim ako je u obavještenju o skupštini akcionara iz člana 272. stav 5. ovog zakona navedeno da je svrha skupštine pored ostalog glasanje o razrješenju člana upravnog odbora na skupštini i
- b) kad akcionarsko društvo ima kumulativno glasanje za izbor člana upravnog odbora, a ne razrješavaju se svi članovi odbora, član upravnog odbora može biti razriješen ako bi glasovi za njegovo razrješenje bili dovoljni za njegov izbor u slučaju kumulativnog glasanja za izbor cijelog odbora.
- (3) Razrješenje člana upravnog odbora akcionarskog društva ne može povrijediti prava koja nisu u vezi sa svojstvom člana upravnog odbora poslije razrješenja koje član upravnog odbora može imati na osnovu ugovora sa akcionarskim društvom. Izbor ili status lica kao člana upravnog odbora ne može biti osnov za bilo koje takvo pravo člana upravnog odbora društva.
- (4) Član izvršnog odbora akcionarskog društva može biti razriješen odlukom upravnog odbora društva sa navođenjem razloga ili bez njega ako odbor vjeruje da je to u najboljem interesu akcionarskog društva, pri čemu se primjenjuje odredba stava 3. ovog člana.

11.8.2. Imovinska odgovornost člana upravnog odbora i člana izvršnog odbora

Slučajevi posebne imovinske odgovornosti

Član 319.

- (1) Član upravnog odbora akcionarskog društva koji prisustvuje sjednici odbora na kojoj je donesena odluka smatra se da je saglasan sa takvom odlukom, osim ako izrazi svoju nesaglasnost i unese je u zapisnik sjednice. Lice koje nije prisutno na sjednici smatra se da je saglasno sa odlukom, osim ako svoju nesaglasnost ne saopšti pisano licu koje je predsjedavalo sjednici ili je vodilo zapisnik sjednice, odmah nakon obavještenja o odluci.
- (2) Članovi upravnog odbora akcionarskog društva i članovi izvršnog odbora akcionarskog društva naročito su odgovorni društvu za štetu prouzrokovanu povredom svojih dužnosti, ako su povredom zakona:
- a) vratili ulog akcionaru,
 - b) platili kamate ili dividende akcionaru,
 - v) prouzrokovali da društvo upisuje, daje u zalog, stiče i poništava sopstvene akcije ili povlači i poništava akcije,
 - g) odobrili zajam ili kredit,
 - d) izvršili plaćanje u vrijeme likvidacije društva,
 - đ) prouzrokovali da društvo nakon odluke o prestanku vodi poslove, osim poslova koji su nužni za likvidaciju ili stečaj društva i
 - e) povrijedili dužnosti prema društvu navedene u čl. 32. do 34. i čl. 36. i 38. ovog zakona.
- (3) Povredom dužnosti iz stava 2. ovog člana stiče se osnov za razrješenje članova upravnog odbora akcionarskog društva i članova izvršnog odbora društva.

12. Nadzor

12.1. Osnovna načela Interna revizija i odbor za reviziju

Član 320.

- (1) Osnivačkim aktom ili statutom otvorenog akcionarskog društva može se odrediti, a kod otvorenog akcionarskog društva čije su akcije uvrštene na službeno berzansko tržište mora se odrediti da društvo ima internu reviziju, a može se odrediti da društvo ima odbor za reviziju.
- (2) Osnivačkim aktom ili statutom zatvorenog akcionarskog društva može se odrediti da društvo ima internog revizora ili odbor za reviziju.

Broj članova odbora za reviziju i status internog revizora

Član 321.

- (1) Odbor za reviziju ima najmanje tri člana. Broj članova odbora za reviziju mora biti neparan.
- (2) Poslove interne revizije vrši lice koje je u radnom odnosu u društvu i koje ispunjava uslove propisane aktom društva.

Izbor i razrješenje internog revizora i članova odbora za reviziju

Član 322.

- (1) Članove odbora za reviziju bira skupština akcionarskog društva u skladu sa uslovima propisanim aktima akcionarskog društva iz reda nezavisnih lica koja nisu povezana lica sa društvom u smislu odredaba Zakona.
- (2) Prvi članovi odbora za reviziju određuju se osnivačkim aktom ili posebnom odlukom osnivača.
- (3) Članovi odbora za reviziju akcionarskog društva mogu se razriješiti odlukom skupštine članova društva, sa navođenjem razloga za razrješenje ili bez njega.
- (4) Članovi odbora za reviziju akcionarskog društva razrješavaju se na isti način na koji su i birani.
- (5) Razrješenje članova odbora za reviziju akcionarskog društva ne utiče na njihova prava nakon razrješenja koja imaju na osnovu posebnog ugovora sa društvom, s tim da taj ugovor ne može isključiti pravo društva iz stava 3. ovog člana.

Djelokrug i način rada

Član 323.

- (1) Odbor za reviziju akcionarskog društva:
- a) donosi plan rada interne revizije,
 - b) razmatra izvještaje interne revizije i daje preporuke po izvještajima o reviziji,
 - v) izvještava upravni odbor o realizaciji preporuka po izvještajima o reviziji,
 - g) izvještava skupštinu akcionara društva o računovodstvu, izvještajima i finansijskom poslovanju društva i njegovih povezanih društava,
 - d) izjašnjava se o prijedlogu odluke o raspodjeli dobiti koju usvaja skupština,
 - đ) izvještava o usklađenosti poslovanja društva sa zakonskim i drugim regulatornim zahtjevima i
 - e) predlaže skupštini izbor nezavisnog revizora, ako društvo ima obavezu revizije finansijskih izvještaja.
- (2) U izvršenju svojih dužnosti interni revizor akcionarskog društva:
- a) kontroliše i izvještava odbor za reviziju o vjerodostojnosti i kompletnosti finansijskih izvještaja društva,
 - b) kontroliše i izvještava odbor za reviziju o vjerodostojnosti i kompletnosti izvještavanja akcionara društva o finansijskim i drugim informacijama,
 - v) kontroliše i izvještava odbor za reviziju o ugovorima sklopljenim između društva i članova upravnog odbora društva, kao i sa povezanim licima u smislu ovog zakona,
 - d) kontroliše usklađenost organizacije i djelovanja društva sa kodeksom ponašanja i

đ) kontroliše postupak rješavanja prigovora akcionara društva, članova organa društva ili drugih lica u vezi sa t. a) do d) ovog stava.

(3) Odbor za reviziju podnosi izvještaj akcionarima akcionarskog društva na svakoj godišnjoj skupštini, a na vanrednoj sjednici skupštine kada smatraju da je izvještavanje prikladno i nužno ili kada to traži upravni odbor.

(4) U izvršavanju svojih dužnosti interni revizor može pregledati sva dokumenta društva, provjeravati njihovu vjerodostojnost i podatke koji se u njima nalaze, zahtijevati izvještaje i objašnjenja od upravnog odbora i zaposlenih i pregledati stanje imovine društva.

(5) Odbor za reviziju dostavlja poseban izvještaj skupštini o ugovorima zaključenim između društva i povezanih lica u smislu ovog zakona.

(6) U izvršenju svojih dužnosti interni revizor i odbor za reviziju akcionarskog društva mogu angažovati druga lica stručna za odgovarajuću oblast i odrediti im plaćanje razumne naknade.

(7) Interni revizor, odnosno odbor za reviziju poslove iz st. 1. do 6. ovog člana, kao i druge poslove obavlja u skladu sa zakonom, osnivačkim aktom i statutom društva.

(8) Ako zatvoreno akcionarsko društvo ima internu reviziju, a nema odbor za reviziju, poslove iz stava 1. ovog člana obavlja interni revizor.

(9) Ako zatvoreno akcionarsko društvo ima internu reviziju, a nema odbor za reviziju, interni revizor izvještaje iz stava 2. ovog člana dostavlja skupštini akcionara društva.

Nezavisni revizor

Član 324.

(1) Otvoreno akcionarsko društvo ima nezavisnog revizora čiji su položaj i ovlašćenja utvrđeni zakonom kojim se uređuje računovodstvo i revizija.

(2) Nezavisni revizor otvorenog akcionarskog društva bira se na redovnoj godišnjoj skupštini akcionara tekuće godine za reviziju finansijskih izvještaja za narednu poslovnu godinu.

(3) Nezavisni revizor akcionarskog društva može biti biran na period određen u skladu sa zakonom kojim se uređuje računovodstvo i revizija.

(4) Nezavisni revizor akcionarskog društva obaveštava se istovremeno sa obavještavanjem akcionara društva o održavanju skupštine akcionara ili odlučivanju bez sjednice radi učestvovanja u radu skupštine u skladu sa statutom i zakonom.

Stručni povjerenik

Član 325.

(1) Na prijedlog manjinskih akcionara akcionarskog društva koji raspolažu sa najmanje 20% akcija osnovnog kapitala društva, skupština akcionara može da izabere stručnog povjerenika radi pregleda finansijskih izvještaja kao i poslovnih knjiga društva u posljednje tri godine. U glasanju o njegovom izboru ne može u svoje ni u tuđe ime učestvovati član upravnog odbora, ako se ispitivanje stručnog povjerenika odnosi na ocjenu rada ovog organa ili nekog njegovog člana ili je u vezi sa pokretanjem sudskog spora između društva i nekog od tih lica.

(2) Ako skupština akcionara po zahtjevu akcionara iz stava 1. ovog člana ne donese odluku o izboru stručnog povjerenika na zahtjev tih akcionara, sud u vanparničnom postupku imenuje jednog ili više stručnih povjerenika, ako se učini vjerovatnim postojanje povrede zakona ili osnivačkog akta.

(3) Zahtjev iz stava 2. ovog člana podnosi se sudu u roku od 15 dana od dana održavanja skupštine akcionara na kojoj je odbijen prijedlog da se izabere stručni povjerenik.

(4) Prije imenovanja stručnog povjerenika za akcionarsko društvo sud uzima izjave članova upravnog odbora.

(5) Sud može imenovanje stručnog povjerenika usloviti polaganjem primjerenog obezbjeđenja od podnosioca zahtjeva.

(6) Za stručnog povjerenika može se izabrati revizor koji ispunjava uslove propisane zakonom kojim se uređuje računovodstvo i revizija.

(7) Mandat, prava, dužnosti i odgovornosti i druga pitanja statusa stručnog povjerenika određuju se u statutu akcionarskog društva ili odlukom o njegovom izboru.

(8) U vanparničnom postupku na zahtjev akcionarskog društva sud može donijeti rješenje kojim nalaže Centralnom registru hartija od vrijednosti da izvrši zabilježbu zabrane prenosa akcija akcionara koji je pokrenuo vanparnični postupak za imenovanje stručnog povjerenika do završetka rada povjerenika.

Ovlašćenja stručnog povjerenika

Član 326.

(1) Stručni povjerenik ovlašćen je da pregleda poslovne knjige i dokumentaciju akcionarskog društva i da traži obavještenja i izjave od članova upravnog odbora, kao i od lica zaposlenih u društvu da bi utvrdio stanje poslovanja u društvu. Lica od kojih stručni povjerenik zatraži obavještenja i izjave dužni su da ih daju bez odgađanja i istinito.

(2) Naknadu za rad stručnog povjerenika koga bira skupština akcionara određuje skupština, a naknadu za rad stručnog povjerenika koga imenuje sud određuje sud.

Izvještaj stručnog povjerenika

Član 327.

- (1) Stručni povjerenik dužan je da izvještaj o izvršenoj posebnoj reviziji bez odgađanja dostavi upravnom odboru i odboru za reviziju akcionarskog društva.
- (2) Akcionari društva koji su podnijeli zahtjev za imenovanje stručnog povjerenika od suda imaju pravo na uvid u njegov izvještaj i u dokumentaciju koja mu je priložena.
- (3) Izvještaj i dokumentacija iz stava 2. ovog člana stavlja se na raspolaganje zainteresovanim licima koja imaju pravo na uvid u poslovnim prostorijama društva.
- (4) Upravni odbor i odbor za reviziju akcionarskog društva dužni su da na prvoj narednoj sjednici skupštine društva podnesu izvještaj stručnog povjerenika i da zatraže da ona o njemu odluči nakon čitanja tog izvještaja u cjelini.
- (5) Ako iz izvještaja stručnog povjerenika proizlazi da su učinjene bitne povrede zakona, osnivačkog akta ili statuta društva, saziva se bez odgađanja vanredna skupština akcionara. Na osnovu nalaza stručnog povjerenika i sud može po zahtjevu manjinskih akcionara iz člana 268. stav 1. tačka v) ovog zakona naložiti društvu da u određenom roku održi skupštinu.
- (6) Na skupštini akcionarskog društva koje raspravlja o nalazu stručnog povjerenika, upravni odbor i odbor za reviziju društva izjašnjavaju se o svim utvrđenim nepravilnostima i o mjerama koje predlaže stručni povjerenik ili koje sami namjeravaju da preduzmu. Upravni odbor akcionarskog društva izjašnjava se i o pravu društva na naknadu štete.
- (7) Ako se iz izvještaja stručnog povjerenika utvrdi ispravnost finansijskih izvještaja, odnosno da su poslovne knjige uredno vođene, smatra se da zahtjev za sprovođenje posebne revizije nije bio opravdan.
- (8) U slučaju iz stava 7. ovog člana akcionari društva koji su zlonamjerno ili grubom nepažnjom tražili da se sprovede posebna revizija, solidarno odgovaraju društvu za štetu koja mu je time pričinjena.

13. Sekretar društva Izbor i status

Član 328.

- (1) Otvoreno akcionarsko društvo može da ima sekretara, koga bira upravni odbor društva.
- (2) Mandat sekretara otvorenog akcionarskog društva utvrđuje se statutom.
- (3) Zarada i druga prava sekretara otvorenog akcionarskog društva uređuju se ugovorom između sekretara i upravnog odbora društva, na prijedlog predsjednika.
- (4) Sekretar akcionarskog društva odgovoran je za vođenje knjiga akcionara, za pripremu sjednica i vođenje zapisnika skupštine akcionara i sjednica upravnog odbora, izvršnog odbora i odbora za reviziju društva, registra zapisnika sjednica skupštine akcionara, registra zapisnika sjednica upravnog odbora i odbora za reviziju društva i čuvanje dokumenata utvrđenih ovim zakonom i statutom akcionarskog društva, osim finansijskih izvještaja.
- (5) Sekretar otvorenog akcionarskog društva odgovoran je za organizovanje rada i praćenje izvršavanja odluka skupštine akcionara, upravnog odbora i odbora za reviziju društva.

14. Izmjena osnivačkog akta 14.1. Izmjena odlukom upravnog odbora

Član 329.

Osnivački akt akcionarskog društva može da se izmijeni odlukom upravnog odbora bez održavanja skupštine akcionara ako:

- a) se izmjene i dopune odnose na promjene lica ovlašćenih za zastupanje društva ili druge izmjene kojima se ne diraju prava bilo kog akcionara i
- b) se izmjene i dopune odnose na povećanje broja izdatih akcija i osnovnog kapitala po osnovu izdavanja akcija od upravnog odbora društva u skladu sa ovlašćenjima iz člana 200. st. 4. do 6. ovog zakona.

Izmjena odlukom skupštine akcionara

Član 330.

- (1) Osnivački akt može se izmijeniti kvalifikovanom dvotrećinskom većinom prisutnih i akcionara koji glasaju pisanim putem, a koji posjeduju akcije sa pravom glasa, po prijedlogu upravnog odbora, ako su ispunjeni uslovi iz člana 283. Zakona.
- (2) Uz prijedlog upravnog odbora iz stava 1. ovog člana dostavlja se i pisano obrazloženje predloženih izmjena, izjava upravnog odbora da će izmjene biti uključene u dnevni red skupštine, kao i obavještenje o pravu nesaglasnih akcionara na naknadu vrijednosti svojih akcija, ako se predloženim izmjenama umanjuju prava akcionara predviđena osnivačkim aktom i ovim zakonom.
- (3) Ako akcionari sa povlašćenim akcijama imaju pravo glasanja kao klasa akcija o izmjenama osnivačkog akta, smatra se da je ta izmjena usvojena ako je za izmjenu glasala kvalifikovana većina svake klase akcija, koja je ovlašćena da glasa grupno, kao i ukoliko je za izmjenu glasala kvalifikovana većina iz člana 284. stav 2. Zakona.
- (4) Skupština može ovlastiti upravni odbor da sačini prečišćeni tekst osnivačkog akta na osnovu usvojenih odluka kojima se mijenja osnivački akt.

Registracija izmjene osnivačkog akta

Član 331.

- (1) Izmjene i dopune osnivačkog akta akcionarskog društva smatraju se donesenim danom donošenja.
- (2) Izmjene i dopune osnivačkog akta registruju se i objavljuju u skladu sa zakonom. Uz prijavu za registraciju prilaže se prečišćeni tekst osnivačkog akta sa notarskom potvrdom da se izmijenjene odredbe osnivačkog akta slažu sa odlukom o izmjeni osnivačkog akta.

15. Pitanja o kojima glasaju akcionari povlašćenih akcija Glasanje klase akcija (grupno glasanje)

Član 332.

Akcionari ma koje klase akcija imaju pravo da glasaju kao grupa o pitanjima koja se odnose na:

- a) povećavanje ili smanjenje ukupnog broja odobrenih akcija te grupe (klase),
- b) izmjenu bilo kog prava ili privilegije akcija te grupe (klase),
- v) utvrđivanje prava imalaca bilo kojih drugih akcija na zamjenu ili konverziju njihovih akcija u akcije klase koju drži ta klasa (grupa),
- g) izmjenu akcija akcionara te klase u različit broj akcija ili u akcije druge klase,
- d) izdavanje nove klase akcija koje imaju prava ili preferencije nadređene ili u suštini jednake pravima te grupe, ili na povećanje prava ili preferencije bilo koje klase akcija koje imaju prava ili preferencije u suštini iste ili nadređene pravima te grupe (klase), ili na povećanje prava i preferencije bilo koje klase akcija koje imaju prava i preferencije ispod ovih te grupe (klase), ako ih to povećanje čini istim ili iznad ovih te grupe,
- đ) limitiranje ili negiranje postojećeg prava prečeg upisa akcija te klase,
- e) poništavanje ili se odnose na druge načine koji pogađaju kumulativne dividende akcija te grupe (klase),
- ž) limitiranje ili negiranje prava glasa akcija te grupe (klase) i
- z) druge načine kojima se mijenjaju prava ili preferencije akcija akcionara te klase tako da ih pogađaju.

16. Akta i dokumenta društva Vrste

Član 333.

(1) Akcionarsko društvo čuva sljedeća akta i dokumenta:

- a) otpravak osnivačkog akta i sve njegove izmjene,
 - b) statut, ako ga društvo ima, i sve njegove izmjene,
 - v) rješenje o registraciji,
 - g) interna dokumenta koja su odobrena od skupštine i drugih organa društva,
 - d) akt o formiranju svake poslovne jedinice društva i zastupništva,
 - đ) dokumenta koja dokazuju svojinska i druga prava društva,
 - e) zapisnike i odluke skupštine akcionara i upravnog odbora,
 - ž) finansijske izvještaje, izvještaje o poslovanju i izvještaj nezavisnog revizora,
 - z) listu sa punim imenima i adresama svih članova upravnog odbora i svih lica koja su ovlašćena da zastupaju društvo, kao i obavještenje o tome da li lica ovlašćena da zastupaju društvo, to čine zajedno ili pojedinačno,
 - i) listu sa punim imenima i adresama članova odbora za reviziju, internog revizora i nezavisnog revizora ako ga društvo ima.
- (2) Akcionarsko društvo dužno je da čuva dokumenta i akta iz stava 1. ovog člana u svom sjedištu.
- (3) Akcionarsko društvo čuva otpravak osnivačkog akta i njegove izmjene trajno, a ostala dokumenta iz stava 1. ovog člana najmanje pet godina, a nakon toga ta dokumenta čuvaju se u skladu sa propisima o arhivskoj građi.

Pristup aktima

Član 334.

- (1) Organ nadležan za vođenje poslova akcionarskog društva obavezan je da akta i dokumenta iz člana 333. stav 1. t. a) do g) i i) ovog zakona, kao i finansijske izvještaje društva stavi na raspolaganje svakom akcionar, kao i ranijem akcionar za period u kojem je bio akcionar, na njegov pisani zahtjev, radi uvida i kopiranja o svom trošku, tokom radnog vremena.
- (2) Smatraće se da je obaveza iz stava 1. ovog člana izvršena ako je društvo omogućilo slobodan pristup i preuzimanje akata i dokumenata sa internet stranice društva, bez naknade.
- (3) Pravo akcionara iz stava 1. ovog člana može biti ograničeno samo u mjeri u kojoj je to potrebno radi uobičajene identifikacije akcionara.

Pristup aktima po odluci suda

Član 335.

- (1) Ako članovi upravnog odbora akcionarskog društva odbiju da stave na raspolaganje akta u skladu sa članom 334. ovog zakona, u roku od pet dana od dana podnošenja pisanog zahtjeva, lice koje ima pravo na uvid može tražiti u vanparničnom postupku od suda da mu omogući ostvarenje ovog prava.
- (2) Po zahtjevu iz stava 1. ovog člana, sud donosi odluku u roku od tri dana od dana podnošenja zahtjeva.
- (3) Lice koje ostvari pristup aktima i dokumentima u skladu sa članom 334. ovog zakona i st. 1. i 2. ovog člana ne može da ih objavi i koristi na način kojim bi nanio štetu društvu ili njegovom ugledu.

(4) Izuzetno od stava 3. ovog člana objavljivanje akata i povjerljivih informacija dozvoljeno je ako je tako uređeno zakonom.

17. Prestanak društva i druge mjere suda Razlozi za prestanak

Član 336.

Akcionarsko društvo prestaje:

- a) istekom vremena za koje je osnovano,
- b) pravnosnažnom odlukom skupštine akcionara koja se donosi kvalifikovanom većinom,
- v) pravnosnažnom odlukom nadležnog suda kojom se određuje brisanje društva po službenoj dužnosti,
- g) odlukom stečajnog suda o otvaranju i zaključenju stečajnog postupka kojom se odbija otvaranje glavnog stečajnog postupka zbog nemogućnosti da se iz stečajne mase pokriju troškovi stečajnog postupka,
- d) stečajem i
- đ) u drugim slučajevima utvrđenim zakonom i osnivačkim aktom društva koji su navedeni kao osnov za prestanak društva.

Prestanak društva i druge mjere suda po zahtjevu manjinskih akcionara

Član 337.

(1) Po zahtjevu manjinskih akcionara koji u akcionarskom društvu posjeduju najmanje 20 % akcija osnovnog kapitala društva nadležni sud može naložiti prestanak društva ili druge mjere ako:

- a) članovi upravnog odbora društva ne mogu da vode poslove društva, zbog podjele ili drugih razloga, a akcionari društva ne mogu da prekinu blokadu, tako da se poslovi društva ne mogu više voditi u interesu akcionara društva,
- b) su akcionari blokirani u odlučivanju i na najmanje dvije uzastopne godišnje skupštine ne uspiju da izaberu članove upravnog odbora društva, tako da se poslovi društva ne mogu voditi u interesu društva,
- v) članovi upravnog odbora društva, kao i članovi drugih organa društva djeluju protivzakonito ili nepošteno prema akcionarima koji podnose takav zahtjev i
- g) se imovina društva rasipa i umanjuje.

(2) Po podnesenom zahtjevu iz stava 1. ovog člana sud može da pokrene postupak prestanka društva ili ako se radi o osnovu koji se može otkloniti da mu ostavi rok do godinu dana za otklanjanje nepravilnosti.

(3) Ako se u roku iz stava 2. ovog člana ne otklone nepravilnosti, pokreće se postupak prestanka društva likvidacijom u skladu sa ovim zakonom, kada sud ima ovlašćenje da odredi i likvidacionog upravnika.

(4) Ako sud ne pokrene postupak prestanka društva može naložiti jednu ili više mjera, a naročito:

- a) razrješenje bilo kog člana upravnog odbora ili izvršnog odbora,
- b) izbor člana upravnog odbora ili izvršnog odbora društva,
- v) imenovanje privremenog zastupnika društva,
- g) nezavisnu reviziju računovodstvenih izvještaja društva i popis imovine društva,
- d) plaćanje dividende,
- đ) kupovinu akcija manjinskih akcionara koji su podnijeli zahtjev za kupovinu od društva po vrijednosti koju je utvrdio sud na osnovu nalaza nezavisnog procjenjivača i
- e) naknadu štete bilo kom licu kome je prouzrokovana.

(5) Zahtjev manjinskih akcionara iz stava 1. ovog člana podnosi se protiv akcionarskog društva.

Dio treći

DOBROVOLJNA LIKVIDACIJA, POVEZIVANJE I REORGANIZACIJA PRIVREDNOG DRUŠTVA I - DOBROVOLJNA LIKVIDACIJA

1. Pojam i pokretanje postupka

Pojam

Član 338.

Dobrovoljna likvidacija privrednog društva sprovodi se u skladu sa ovim zakonom kada društvo ima dovoljno finansijskih sredstava za pokriće svih svojih obaveza, a naročito:

- a) ako prestanu da postoje prirodni i drugi uslovi za obavljanje djelatnosti,
- b) istekom vremena za koje je osnovano i
- v) ako tako odluče ortaci, članovi ili akcionari.

Odluka

Član 339.

(1) Likvidacija privrednog društva sprovodi se odlukom ortaka, članova ili akcionara, i to:

- a) u slučaju ortačkog društva, jednoglasnom odlukom svih ortaka, ako osnivačkim aktom društva nije određeno odlučivanje većinom glasova,
- b) u slučaju komanditnog društva, jednoglasnom odlukom svih komplementara, ako osnivačkim aktom društva nije određeno odlučivanje većinom glasova,
- v) u slučaju društva s ograničenom odgovornošću, odlukom koju donosi skupština članova društva u skladu sa članom 141. stav 2. ovog zakona i

g) u slučaju akcionarskog društva, odlukom koju donosi skupština akcionara društva, kvalifikovanom većinom u skladu sa članom 284. stav 2. ovog zakona.

(2) Odredbe ovog zakona, osnivačkog akta, ugovora ortaka ili članova društva i statuta akcionarskog društva koje se odnose na obavještanje i postupak odlučivanja primjenjuju se i na odlučivanje o likvidaciji društva.

Registracija i objavljivanje

Član 340.

Odluka o pokretanju postupka likvidacije privrednog društva registruje se i objavljuje u skladu sa zakonom kojim se uređuje registracija poslovnih subjekata.

2. Likvidacija i povjerioci

Individualno obavještanje poznatim povjericima

Član 341.

(1) Privredno društvo dostavlja poznatim povjericima pisano obavještanje sa kopijom registracione prijave o pokretanju postupka prestanka društva likvidacijom.

(2) Obavještanje iz stava 1. ovog člana sadrži naročito:

a) poštansku adresu gdje se upućuje prijava potraživanja povjerilaca,

b) rok u kome privredno društvo u likvidaciji mora primiti prijavu, koji ne može biti kraći od 120 dana od dana dostavljanja pisanog obavještenja i

v) upozorenje da će potraživanje biti prekludirano ako prijava potraživanja ne bude podnesena u određenom roku.

(3) Potraživanje protiv privrednog društva u likvidaciji je prekludirano ako nije prijavljeno privrednom društvu u likvidaciji u roku iz stava 2. tačka b) ovog člana ili ako povjerilac čije je potraživanje osporeno od društva u likvidaciji ne pokrene postupak pred sudom u roku od 30 dana od dana prijema odluke o osporavanju potraživanja.

(4) Potraživanje iz stava 3. ovog člana ne obuhvata potraživanje koje je nastalo nakon nastupanja dejstva odluke o likvidaciji privrednog društva.

Objavljivanje obavještenja svim povjericima

Član 342.

(1) Privredno društvo u likvidaciji objavljuje obavještanje o odluci o likvidaciji u skladu sa članom 340. ovog zakona.

(2) Obavještanje iz stava 1. ovog člana mora da:

a) bude objavljeno najmanje tri puta u vremenskim razmacima ne manjim od 15 dana niti dužim od 30 dana,

b) sadrži pozivanje na odredbe ovog člana,

v) sadrži poštansku adresu gdje se šalje prijava potraživanja od povjerioca i

g) sadrži upozorenje da će potraživanje biti prekludirano ako ga povjerilac ne prijavi, odnosno ne pokrene sudski postupak u skladu sa ovim zakonom.

(3) Potraživanja povjerilaca biće prekludirana:

a) ako se ne prijave u roku od 30 dana od dana objavljivanja posljednjeg obavještenja iz stava 2. tačka a) ovog člana i

b) ako potraživanje bude osporeno a povjerioci ne pokrenu postupak pred nadležnim sudom u roku od 30 dana od dana prijema obavještenja o osporavanju tih potraživanja.

3. Status društva i likvidacioni upravnik Status društva za vrijeme likvidacije

Član 343.

(1) Privredno društvo ne može preduzimati nove poslove, već samo poslove u vezi sa sprovođenjem likvidacionog postupka kao što su prodaja imovine, plaćanje povjerilaca, naplata potraživanja i druge poslove nužne za likvidaciju društva.

(2) U postupku likvidacije privrednog društva ne plaćaju se dividende niti se imovina društva raspodjeljuje ortacima, članovima ili akcionarima prije plaćanja svih potraživanja povjerilaca.

Likvidacioni upravnici

Član 344.

(1) U postupku likvidacije djelatnosti poslove privrednog društva vode lica koja su imala ista ovlašćenja i prije likvidacije, ako društvo ne izabere drugo lice ili lica.

(2) Lice ili lica koja imaju ovlašćenja u postupku likvidacije privrednog društva zovu se likvidacioni upravnici.

(3) Na zahtjev bilo kog lica iz stava 1. ovog člana sud može iz opravdanih razloga imenovati drugog likvidacionog upravnika radi zamjene likvidacionog upravnika izabranog od društva ili radi zajedničkog postupanja sa njima.

Razrješenje likvidacionog upravnika

Član 345.

Likvidacioni upravnik može biti razriješen na isti način na koji je izabran, odnosno imenovan.

Registracija i objavljivanje izbora, imenovanja i razrješenja likvidacionog upravnika

Član 346.

Izbor, određivanje (imenovanje) ili razrješenje likvidacionog upravnika registruje se i objavljuje u skladu sa zakonom kojim se uređuje registracija poslovnih subjekata.

Poslovi likvidacionog upravnika

Član 347.

(1) Likvidacioni upravnik privrednog društva završava tekuće poslovanje društva, naplaćuje potraživanja, izmiruje obaveze i unovčava imovinu društva.

(2) U okviru svojih ovlaštenja likvidacioni upravnik privrednog društva odgovoran je za vođenje poslova društva.

(3) Likvidacioni upravnik zastupa privredno društvo u likvidaciji.

4. Likvidacioni bilansi

Likvidacioni bilans stanja i finansijski izvještaji

Član 348.

(1) Likvidacioni upravnik privrednog društva sastavlja bilans stanja najkasnije 60 dana po otvaranju postupka likvidacije (početni likvidacioni bilans stanja) i podnosi ga ortacima ili komplementarima, ili skupštini članova ili akcionara na usvajanje. U bilansu stanja navodi se stanje aktive i pasive društva, neophodne radnje za sprovođenje likvidacije i vrijeme potrebno za završetak likvidacije.

(2) Sva imovina privrednog društva uključuje se u bilans stanja iz stava 1. ovog člana po njenoj tržišnoj cijeni ili procijenjenoj vrijednosti.

(3) Likvidacioni upravnik privrednog društva podnosi privremeni izvještaj o svojim radnjama, sa obrazloženjem razloga zbog kojih se likvidacija nastavlja a nije završena, kao i finansijski izvještaj, po isteku svake poslovne godine u roku koji je propisan Zakonom o računovodstvu i reviziji.

Obustava likvidacije i sprovođenje stečaja

Član 349.

(1) Ako likvidacioni upravnik utvrdi da imovina privrednog društva nije dovoljna za to da se podmire sva potraživanja povjerilaca, dužan je da odmah obustavi postupak likvidacije i pokrene postupak stečaja.

(2) Ako je likvidacija obustavljena u skladu sa stavom 1. ovog člana, likvidacioni upravnik o tome izvještava registar poslovnih subjekata radi registracije i objavljivanja u skladu sa zakonom kojim se uređuje registracija poslovnih subjekata.

Izveštaj o sprovođenju likvidacije i prijedlog za diobu likvidacionog ostatka

Član 350.

(1) Nakon podmirenja dugova privrednog društva, likvidacioni upravnik sastavlja izvještaj o sprovedenoj likvidaciji, završni likvidacioni bilans i prijedlog o podjeli likvidacionog ostatka društva.

(2) Završni likvidacioni bilans stanja privrednog društva sadrži prikaz izvora priliva i njihovu upotrebu, spisak imovine koja je otuđena i prilive koji su tako ostvareni, izjašnjenje da li postoje još neka pitanja koja treba rješavati i prijedlog njihovog rješavanja, iznos troškova likvidacije i naknade likvidacionom upravniku.

(3) Izvještaj i završni likvidacioni bilans privrednog društva usvajaju ortaci, odnosno skupština članova ili akcionara, ako u odluci o pokretanju postupka likvidacije ili u odluci nadležnog suda nije drugačije određeno.

5. Isplate vlasnicima vlasničkih udjela i okončanje likvidacije Isplate ortacima, članovima ili akcionarima

Član 351.

(1) Imovina privrednog društva u likvidaciji koja preostane nakon izmirenja potraživanja povjerilaca i drugih potraživanja raspodjeljuje likvidacioni upravnik, ortacima, članovima i akcionarima.

(2) Ako osnivačkim aktom, ugovorom članova, ugovorom ortaka, statutom društva ili odlukom nadležnog suda nije drugačije određeno, raspodjela iz stava 1. ovog člana vrši se u skladu sa pravilima prioriteta, i to:

a) za plaćanje ortaka, članova ili akcionara sa povlašćenim akcijama koji imaju pravo prioriteta na plaćanje u likvidaciji u skladu sa osnivačkim aktom, ugovorom ortaka, članova ili akcionara društva i

b) za plaćanje ortacima (u slučaju ortackog društva ili komanditnog društva), članovima (u slučaju društva s ograničenom odgovornošću) srazmjerno udjelima u društvu i akcionarima (u slučaju akcionarskog društva) srazmjerno posjedovanim akcijama u društvu.

(3) Komanditori komanditnog društva, članovi društva s ograničenom odgovornošću i akcionari akcionarskog društva koji su primili isplate u dobroj vjeri nakon što je privredno društvo u likvidaciji postupilo u svemu u skladu sa postupkom iz člana 341. i / ili člana 342. obavezni su na vraćanje primljenog ako je to potrebno za namirenje

povjericilaca društva.

(4) U slučaju spora u vezi sa raspodjelom imovine društva u likvidaciji ortacima, članovima ili akcionarima društva, likvidacioni upravnik odgađa raspodjelu do konačnog rješenja spora, osim ako odlukom suda nije drugačije određeno.

Naknada likvidacionom upravniku

Član 352.

(1) Likvidacioni upravnik ima pravo da mu se primjereno nadoknade troškovi koje je imao u sprovođenju likvidacije, kao i na isplatu naknade za rad. Visinu troškova i naknade za rad određuju ortaci, odnosno skupština članova ili akcionara, a u slučaju spora - sud.

(2) U pogledu potraživanja iz stava 1. ovog člana likvidacioni upravnik smatra se povjericem društva u likvidaciji.

(3) Troškovi i naknade za rad likvidacionog upravnika plaćaju se za vrijeme trajanja likvidacije, ako to ne utiče na podmirenje obaveza prema povjericima društva.

Okončanje likvidacije

Član 353.

(1) Nakon okončanja postupka likvidacije privrednog društva i odobrenja finansijskog izvještaja sastavljenog sa danom završetka likvidacije i izvještaja o sprovođenju likvidacije od ortaka, komplementara, odnosno skupštine članova ili akcionara, likvidacioni upravnik bez odgađanja dostavlja ove izvještaje i odgovarajuće odluke u sjedište društva i registar, zajedno sa zahtjevom da društvo bude brisano iz registra u skladu sa zakonom kojim se uređuje registracija poslovnih subjekata.

(2) Ako se nakon okončanja postupka likvidacije privrednog društva ortaci ili komplementari ne sastanu ili se sjednica skupštine članova društva ili akcionara zbog nedostatka kvoruma ne održi, likvidacioni upravnik završava postupak u skladu sa stavom 1. ovog člana i bez odobrenja finansijskog izvještaja i izvještaja o sprovođenju postupka likvidacije od ortaka ili komplementara ili skupštine članova, odnosno akcionara.

(3) Poslovne knjige i dokumenta privrednog društva koje je prestalo likvidacijom čuvaju se u skladu sa propisima kojima se uređuje arhivska građa.

(4) Podatak o tome kod koga se čuvaju poslovne knjige i dokumentacija privrednog društva registruje se u skladu sa zakonom kojim se uređuje registracija poslovnih subjekata.

(5) Zainteresovana lica mogu pregledati knjige i dokumenta društva koje je prestalo likvidacijom, koja se u skladu sa zakonom smatraju javnim i dostupnim.

(6) Ako se naknadno utvrdi da je potrebno sprovesti dalje radnje po okončanju likvidacije privrednog društva, sud na prijedlog lica koje za to ima pravni interes, ponovo imenuje ranijeg ili novog likvidacionog upravnika.

Odgovornost likvidacionog upravnika za štetu

Član 354.

(1) Likvidacioni upravnik odgovara ortacima, članovima i akcionarima privrednog društva kao i povjericima privrednog društva za štetu koju im prouzrokuje u izvršenju svojih dužnosti, u skladu sa čl. 32. do 34. i čl. 36. i 37. ovog zakona.

(2) Likvidacioni upravnik ne odgovara povjericima, kao ni ortacima, članovima društva ili akcionarima za bilo kakve gubitke privrednog društva, obaveze ili smanjenja vrijednosti imovine koja su nastala kao rezultat donošenja savjesnih i razumnih poslovnih odluka u vezi sa sprovođenjem postupka likvidacije privrednog društva.

(3) Zahtjevi po osnovu odgovornosti likvidacionog upravnika za štetu iz stava 1. ovog člana zastarijevaju u roku od jedne godine od dana brisanja privrednog društva iz registra poslovnih subjekata.

(4) Ako je više likvidacionih upravnika odgovorno za istu štetu, oni odgovaraju solidarno.

Odgovornost ortaka, članova i akcionara po okončanju likvidacije

Član 355.

(1) Ortaci ortačkog društva i komplementari komanditnog društva za eventualno neizmirene obaveze iz društava u likvidacionom postupku odgovaraju nakon okončanja tog postupka i brisanja društva iz registra poslovnih subjekata solidarno.

(2) Komanditori komanditnog društva, članovi društva sa ograničenom odgovornošću i akcionari akcionarskog društva za eventualno neizmirene obaveze ovih društava u likvidacionom postupku, odgovaraju nakon okončanja tog postupka i brisanja društva iz registra poslovnih subjekata solidarno do visine primljenog iznosa iz likvidacionog ostatka.

Obavještenje poreskog organa

Član 356.

Registarski sud obavještava poreski organ o brisanju društva iz registra poslovnih subjekata.

II - POVEZIVANJE PRIVREDNIH DRUŠTAVA

1. Povezana društva

Pojam i vrste

Član 357.

(1) Povezana privredna društva čine dva ili više društava u skladu sa ovim zakonom, koja se međusobno povezuju, i to:

- a) učešćem u osnovnom kapitalu ili ortačkim udjelima (društva povezana kapitalom),
- b) putem ugovora (društva povezana ugovorom) i
- v) putem kapitala i putem ugovora (mješovito povezana društva).

(2) Povezana privredna društva iz stava 1. ovog člana obuhvataju jedno matično (kontrolno) i jedno ili više zavisnih (podređenih) društava.

(3) Povezana privredna društva (putem kapitala, ugovora, mješovita) organizuju se kao koncern, holding, grupa društava ili drugi oblik organizovanja u skladu sa ovim zakonom.

(4) Povezana privredna društva, u smislu ovog zakona, organizuju se kao koncern kada matično društvo ima za pretežnu djelatnost neku poslovnu djelatnost pored djelatnosti upravljanja zavisnim društvima.

(5) Povezana privredna društva, u smislu ovog zakona, organizuju se kao holding kada matično društvo ima isključivo djelatnost upravljanja i finansiranja zavisnim društvima.

(6) Povezana privredna društva u smislu ovog zakona organizuju se kao grupa društava kada matično društvo obavlja djelatnosti iz st. 4. i 5. ovog člana.

(7) Privredna društva mogu se povezivati ugovorom i u druge oblike udruživanja (konzorcijum, klaster, poslovna unija, poslovni sistem, pul i dr.), da bi olakšala i promovisala obavljanje privrednih djelatnosti koje čine njihovu djelatnost, ali tako da članice iz toga ne ostvaruju dobit. Udruženje se može osnovati i bez osnovnog kapitala.

(8) Zabranjeno je povezivanje privrednih društava suprotno propisima kojima se uređuje zaštita konkurencije.

Kontrolno učešće u kapitalu

Član 358.

(1) Kontrolni član društva s ograničenom odgovornošću ili kontrolni akcionar akcionarskog društva u smislu ovog zakona jeste lice koje samo ili sa drugim licima koja sa njim djeluju zajedno (zajedničko djelovanje):

- a) ima više od 50 % glasačkih prava u privrednom društvu na osnovu običnih akcija (većinsko učešće) i
- b) na drugi način vrši kontrolni uticaj nad upravljanjem i vođenjem poslova privrednog društva na osnovu svog svojstva člana ili akcionara (ili na osnovu zaključenog ugovora u skladu sa ovim zakonom).

(2) Lice koje samo ili sa jednim ili više drugih lica ima više od 20 % glasova u skupštini privrednog društva ima značajno učešće u smislu ovog zakona.

Zajedničko djelovanje

Član 359.

(1) Zajedničko djelovanje, u smislu ovog zakona, jeste:

- a) akt dva ili više lica preduzet na osnovu međusobnog sporazuma radi sticanja, ustupanja ili izvršenja glasačkih prava u određenom društvu i
- b) korišćenje glasačkih prava radi izvršenja zajedničkog uticaja na upravljanje, poslovne operacije tog lica, na izbor statutarnih organa tog lica (ili većine njegovih članova) ili vršenje tog uticaja na drugi način.

(2) Lica koja u smislu stava 1. ovog člana djeluju zajedno su:

- a) pravno lice i njegov organ upravljanja ili član tog organa, lica koja su direktno potčinjena upravnom odboru ili izvršnom odboru tog pravnog lica i zastupnici i likvidacioni upravnici tog društva ili povezana lica sa njima u smislu ovog zakona i
- b) lica koja čine povezana društva u smislu ovog zakona.

(3) Lica koja u smislu stava 1. ovog člana djeluju zajedno su:

- a) društvo sa ograničenom odgovornošću i njegovi članovi ili samo njegovi članovi,
- b) ortačko društvo i njegovi ortaci ili samo njegovi ortaci,
- v) komanditno društvo i njegovi komplementari ili svi njegovi ortaci,
- g) povezana lica u smislu ovog zakona i
- d) druga društva i drugi oblici organizovanja u skladu sa zakonom kojim se uređuje njihov pravni položaj.

2. Posebna pravila za društva povezana kapitalom Obavještavanje zavisnog društva

Član 360.

(1) Privredno društvo ili drugo lice koje postaje ili prestaje biti kontrolni član ili kontrolni akcionar drugog društva u smislu ovog zakona dužno je da obavijesti o tome to društvo, Komisiju za hartije od vrijednosti i organ koji je odgovoran za zaštitu konkurencije, u skladu sa zakonom kojim se uređuje zaštita konkurencije.

(2) Obaveza društva ili drugog lica iz stava 1. ovog člana postoji i u drugim situacijama u skladu sa zakonom kojim se uređuje tržište hartija od vrijednosti.

Isticanje u poslovnom imenu

Član 361.

Zavisno društvo u svom poslovnom imenu, memorandumu i drugim poslovnim dokumentima ističe i poslovno ime matičnog društva.

Odgovornost matičnog društva i direktora

Član 362.

- (1) Na odgovornost matičnog društva zavisnom društvu primjenjuju se čl. 32. do 34. i čl. 36. i 37. ovog zakona.
- (2) Direktori matičnog društva odgovorni su zavisnom društvu u skladu sa čl. 32. do 34. i čl. 36. i 37. ovog zakona.

Obaveza izrade konsolidovanog godišnjeg izvještaja i izvještaj članovima i akcionarima zavisnog društva

Član 363.

- (1) Upravni odbor matičnog društva sa sjedištem u Republici Srpskoj koje ima zavisna društva sa sjedištem u Republici Srpskoj ili izvan nje mora godišnjoj skupštini akcionara ili članovima društva podnijeti konsolidovani godišnji izvještaj društva, ako su jedno ili više njegovih zavisnih društava društva kapitala.
- (2) U konsolidovanom godišnjem izvještaju društva mora se konkretno prikazati najmanje razvoj i rezultat poslovanja i finansijsko stanje društava uključenih u konsolidaciju posmatranih kao cjelina, uz opis glavnih rizika kojima su izložena. Ovaj izvještaj mora da sadrži analizu razvoja, rezultata poslovanja i finansijskog položaja društava uključenih u konsolidaciju posmatranih kao cjelina u skladu sa obimom i složenošću njihovog poslovanja. U cilju boljeg razumijevanja razvoja, rezultata poslovanja i finansijskog položaja društva, analiza mora uključiti finansijske i druge pokazatelje koji se odnose na pojedine poslove uključujući i obavještenje o zaštiti okoline i o radnicima, te dodatno objasniti pojedine iznose navedene u konsolidovanim godišnjim finansijskim izvještajima.
- (3) Konsolidovani godišnji izvještaj sadrži:
 - a) sve važnije poslovne događaje između društava nakon isteka poslovne godine za koju se izvještava,
 - b) očekivani razvoj tih društava posmatrano kao cjelina,
 - v) aktivnosti društava na razvoju u budućnosti,
 - g) podatke o broju i nominalnom iznosu svih akcija u imovini matičnog društva, u imovini zavisnog društva ili kod lica koje djeluje u svoje ime, a za račun tih društava,
 - d) podatke o korišćenju finansijskih instrumenata, te podatke bitne za procjenu stanja imovine društava, njihovih obaveza, finansijskog položaja, dobiti i gubitka, način upravljanja finansijskim rizicima i politikama, uključujući i politiku preduzimanja mjera zaštite od gubitka i
 - đ) opis glavnih obilježja unutrašnjeg nadzora povezanih društava i sistem upravljanja rizicima u odnosu na postupak pripremanja i sačinjavanja konsolidovanih finansijskih izvještaja kada se sa hartijama od vrijednosti nekog od tih društava trguje na berzi ili drugom uređenom javnom tržištu.
- (4) Izvještaj iz stava 1. ovog člana mora biti objavljen na berzi ili na internet stranici matičnog društva.
- (5) Upravni odbor zavisnog društva dužan je da za godišnju skupštinu akcionara ili članova društva pripremi pisani izvještaj o odnosima sa ostalim članicama društava povezanih kapitalom u prethodnoj poslovnoj godini kao sastavni dio izvještaja o poslovanju društva.
- (6) Ako je nezavisna revizija finansijskih izvještaja zavisnog društva po zakonu kojim se uređuje računovodstvo i revizija obavezna, to važi i za nezavisnu reviziju izvještaja njegovog upravnog odbora o odnosima društva sa drugim članicama društava povezanih kapitalom.
- (7) Članovi ili akcionari društava povezanih kapitalom u smislu ovog zakona moraju imati cjelovitu informaciju o strukturi grupe, sistemu upravljanja, licima koja upravljaju grupom, poslovima koji se obavljaju unutar grupe, kao i o principima rješavanja sukoba interesa pojedinog društva i drugih povezanih društava.

3. Pravila za društva povezana posebnim ugovorom Ugovor o posebnim odnosima matičnog i zavisnog društva i prenosu dobiti

Član 364.

- (1) Ako matično i zavisno društvo zakluče ugovor o posebnim odnosima koji obuhvataju upravljanje u zavisnom društvu od matičnog društva ili o prenosu dobiti zavisnog društva matičnom društvu, matično društvo odgovara za štetu koju prouzrokuje zavisnom društvu neizvršenjem ili nepravilnim izvršenjem zaključenog ugovora u skladu sa ovim zakonom.
- (2) Ugovor iz stava 1. ovog člana registruje se u registru poslovnih subjekata u kome je registrovano zavisno društvo i objavljuje u skladu sa zakonom kojim se uređuje registracija poslovnih subjekata.
- (3) Ugovor iz stava 1. ovog člana postaje punovažan registracijom i objavljivanjem te registracije u skladu sa ovim zakonom.

Sadržina ugovora i primjena

Član 365.

- (1) Ugovor iz člana 364. ovog zakona sačinjava se u pisanoj formi, i sadrži naročito: prava i obaveze matičnog društva; mjere zaštite zavisnog društva; obim prenosa dobiti i kompenzacije zavisnom društvu; pokrivanje gubitaka zavisnog društva od matičnog društva; zaštitu ostalih akcionara ili članova zavisnog društva; kao i mjere zaštite povjerenice zavisnog društva po prestanku ugovora.
- (2) Na odgovornost matičnog društva za naknadu prouzrokovane štete zavisnom društvu, kao i na tu odgovornost

direktora matičnog društva i zavisnog društva i lica koja sa njima djeluju zajedno, primjenjuje se član 362. ovog zakona, što ne ograničava i ne isključuje druga pravna sredstva za zaštitu od povrede ugovora u skladu sa zakonom kojim se uređuju obligacioni odnosi.

Odobrenje ugovora o posebnim odnosima matičnog i zavisnog društva i prenosu dobiti

Član 366.

- (1) Ugovor iz člana 364. ovog zakona usvajaju skupštine matičnog i svih zavisnih društava kvalifikovanom većinom u skladu sa članom 284. stav 2. ovog zakona.
- (2) Ako je ugovorna strana ortačko ili komanditno društvo, sa ugovorom moraju da se saglase svi ortaci sa neograničenom odgovornošću, osim ako je osnivačkim aktom ili ugovorom ortaka drugačije određeno.
- (3) Svakom akcionaru ili članu društva mora biti ostavljeno dovoljno vremena prije skupštine akcionara ili članova društva ili tokom sjednice da u prostorijama društva izvrše:
 - a) uvid u predloženi tekst ugovora i
 - b) uvid u druge značajne informacije u vezi sa ugovorom i informacije o poslovanju svih drugih društava koja su ugovorne strane.
- (4) Primjerak zaključenog ugovora iz člana 364. ovog zakona prilaže se uz zapisnik sa sjednice skupštine društva.

Prestanak i registracija prestanka

Član 367.

- (1) Ugovor iz člana 364. ovog zakona prestaje otkazom, istekom roka ili na drugi način u skladu sa tim ugovorom i zakonom kojim se uređuju obligacioni odnosi.
- (2) Prestanak ugovora iz člana 364. ovog zakona registruje se i objavljuje u skladu sa zakonom kojim se uređuje registracija poslovnih subjekata.

III - REORGANIZACIJA PRIVREDNOG DRUŠTVA

1. Statusne promjene

1.1. Osnovna načela

Pojam reorganizacije

Član 368.

Pod reorganizacijom privrednog društva u smislu ovog zakona podrazumijevaju se statusna promjena privrednog društva i promjena pravne forme privrednog društva.

Pojam statusne promjene

Član 369.

- (1) Statusna promjena privrednog društva u smislu ovog zakona je spajanje, podjela i odvajanje.
- (2) U statusnoj promjeni privrednog društva mogu se kombinovati statusne promjene spajanja i podjele ili statusne promjene spajanja i odvajanja.
- (3) Odluka o statusnoj promjeni ne može se pobijati zbog utvrđene srazmjere zamjene akcija ili udjela u skladu sa ovim zakonom.
- (4) Ako u statusnoj promjeni učestvuju privredna društva različite pravne forme, na statusnu promjenu primjenjuju se i odredbe ovog zakona o promjeni pravne forme društva čija se pravna forma mijenja statusnom promjenom.
- (5) Privredna društva ne mogu vršiti statusne promjene suprotno zakonu kojim se uređuje zaštita konkurencije.

Finansijski izvještaj

Član 370.

- (1) Svako privredno društvo koje učestvuje u statusnoj promjeni sačinjava finansijski izvještaj (završni račun) prema stanju na dan spajanja, podjele i odvajanja u skladu sa zakonom. Na osnovu ovih finansijskih izvještaja sačinjava se početni bilans u skladu sa zakonom koji uređuje računovodstvo i reviziju, koji je osnov za opis statusne promjene.
- (2) Prijava za registraciju statusne promjene podnosi se najkasnije u roku od osam mjeseci od dana promjene iz stava 1. ovog člana.

Statusne promjene u likvidaciji

Član 371.

Statusne promjene mogu se vršiti i ako je jedno ili više privrednih društava koja se spajaju ili dijele, u likvidaciji, pod uslovom da ta društva nisu počela sa podjelom imovine svojim akcionarima ili članovima i da donesu odluku o okončanju postupka likvidacije.

1.2. Vrste statusnih promjena **Spajanje**

Član 372.

(1) Spajanje privrednog društva u smislu ovog zakona jeste:

- a) spajanje uz pripajanje i
- b) spajanje uz osnivanje.

(2) Spajanje uz pripajanje jeste statusna promjena kojom jedno društvo prestaje da postoji bez likvidacije (u daljem tekstu: društvo prestalo pripajanjem) prenoseći drugom postojećem društvu cijelu svoju imovinu i obaveze (u daljem tekstu: društvo sticalac), u zamjenu za izdavanje akcija ili udjela akcionarima ili članovima društva prestalog spajanjem od društva sticaoca, a ako je potrebno i novčanu doplatu koja ne prelazi 10 % nominalne vrijednosti tako izdatih akcija.

(3) Spajanje uz osnivanje jeste statusna promjena kojom dva ili više privrednih društava prestaju da postoje bez likvidacije (u daljem tekstu: društvo prestalo spajanjem) prenoseći cijelu svoju imovinu i obaveze u zamjenu za izdavanje od novog društva (u daljem tekstu: novo društvo) akcija ili udjela akcionarima ili članovima prestalog društva i ako je potrebno, novčanu doplatu koja ne prelazi 10 % nominalne vrijednosti tako izdatih akcija.

Podjela

Član 373.

(1) Podjela privrednog društva u smislu ovog zakona jeste:

- a) podjela uz pripajanje,
- b) podjela uz osnivanje i
- v) podjela uz pripajanje i podjela uz osnivanje.

(2) Podjela uz pripajanje jeste statusna promjena kojom privredno društvo prestaje da postoji bez likvidacije (u daljem tekstu: društvo prestalo podjelom) prenoseći na dva ili više postojećih društava sa kojima se spaja uz pripajanje (u daljem tekstu: društva sticaoci) svu imovinu i obaveze u zamjenu za izdavanje akcija ili udjela društva sticaoca akcionarima ili članovima društva prestalog podjelom i ako je potrebno, novčano plaćanje koje ne prelazi 10 % nominalne vrijednosti tako izdatih akcija.

(3) Podjela uz osnivanje jeste statusna promjena kojom privredno društvo prestaje da postoji bez likvidacije (u daljem tekstu: društvo prestalo podjelom) prenoseći na dva ili više novih društava koja se time osnivaju (u daljem tekstu: nova društva) ili prenoseći na dva ili više društava koja se spajaju sa do tada postojećim društvom u nova društva svu imovinu i obaveze u zamjenu za izdavanje akcija ili udjela novih društava akcionarima ili članovima društva prestalog podjelom i ako je potrebno, novčanu doplatu koja ne prelazi 10 % nominalne vrijednosti tako izdatih akcija.

Odvajanje

Član 374.

(1) Odvajanje privrednog društva u smislu ovog zakona jeste:

- a) odvajanje uz pripajanje,
- b) odvajanje uz osnivanje i
- v) odvajanje uz pripajanje i odvajanje uz osnivanje.

(2) Odvajanje uz pripajanje jeste statusna promjena kojom privredno društvo djeljenik prenosi jedan ili više dijelova svoje imovine i pripadajući dio obaveza (u daljem tekstu: društvo dijeljenik) na jedno ili više postojećih društava pri čemu to društvo ostaje da postoji kao pravno lice (u daljem tekstu: društva sticaoci), a svi ili dio njegovih akcionara, odnosno članova, uz očuvanje principa ravnopravnosti, postaju akcionari, odnosno članovi društva sticaoca uz zamjenu akcija / udjela akcionarima ili članovima društva djeljenika (i za taj iznos smanjenja njegovog osnovnog kapitala bez primjene odredaba ovog zakona o smanjenju tog kapitala u redovnom postupku) za akcije / udjele društva sticaoca i ako je potrebno, novčano plaćanje koje ne prelazi 10 % nominalne vrijednosti tako izdatih akcija.

(3) Odvajanje uz osnivanje jeste statusna promjena kojom privredno društvo djeljenik prenosi jedan ili više dijelova svoje imovine i pripadajući dio obaveza na jedno ili više time novoosnovanih društava ili na jedno ili više društava sa kojima se spaja u novoosnovano društvo (u daljem tekstu: novo društvo), uz zamjenu akcija/udjela društva djeljenika (i za taj iznos smanjenja njegovog osnovnog kapitala bez primjene odredaba ovog zakona o smanjenju tog kapitala u redovnom postupku) za izdavanje akcija ili udjela novih društava koja se time osnivaju akcionarima ili članovima društva djeljenika i ako je potrebno, novčano plaćanje koje ne prelazi 10 % nominalne vrijednosti tako izdatih akcija.

(4) Na odvajanje uz pripajanje i odvajanje uz osnivanje, ako ovim zakonom nije drugačije uređeno primjenjuju se odredbe ovog zakona o podjeli uz pripajanje i podjeli uz osnivanje.

1.3. Spajanje uz pripajanje akcionarskih društava u redovnom postupku

1.3.1. Priprema

Ugovor o spajanju uz pripajanje

Član 375.

(1) Upravni odbori akcionarskih društava pripremaju nacrt ugovora o spajanju uz pripajanje u pisanoj formi.

(2) Ugovor o spajanju uz pripajanje sadrži podatke o:

- a) vrsti, poslovnom imenu društva, sjedištu i adresi svakog društva prestalog pripajanjem i društava sticaoca,

- b) srazmjeri zamjene akcija i iznosu bilo kog novčanog plaćanja,
 - v) tačnom opisu načina dodjele akcija akcionarima društva prestalog pripajanjem pri njihovoj zamjeni,
 - g) danu od kog se smatra da su poslovi društva prestalog pripajanjem preduzeti za račun društva sticaoca (dan obračuna pripajanja),
 - d) posebnim pravima koja društvo sticalac daje imaocima akcija za koje su vezana posebna prava i imaocima drugih hartija od vrijednosti koje je izdalo društvo prestalo pripajanjem ili o predloženim mjerama u vezi sa tim,
 - đ) pravima datim direktoru ili članu upravnog odbora bilo kog društva koje učestvuje u spajanju uz pripajanje i
 - e) druge podatke koje sadrži osnivački akt društva u skladu sa ovim zakonom.
- (3) Sastavni dio ugovora iz stava 1. ovog člana su i prijedlog izmjena osnivačkog akta i prijedlog statuta društva sticaoca nakon spajanja pripajanjem.

Izveštaj upravnog odbora

Član 376.

- (1) Upravni odbor svakog od društava učesnika u spajanju uz pripajanje sačinjava detaljan pisani izvještaj sa objašnjenjem ugovora o spajanju uz pripajanje, analizom rentabilnosti i tržišnog položaja oba učesnika i sa ukazivanjem na zakonske i ekonomske osnove za spajanje uz pripajanje i objašnjenjem srazmjere zamjene akcija.
- (2) Izvještaj iz stava 1. ovog člana, ako je to potrebno, sadrži i opis posebnih teškoća koje su nastale u procjeni imovine ili kapitala društava koja se spajaju uz pripajanje.
- (3) Upravni odbor svakog od društva koje učestvuje u spajanju uz pripajanje informiše skupštinu akcionara o značajnijim promjenama imovine i obaveza između dana potpisivanja ugovora o spajanju uz pripajanje i dana održavanja skupštine društva koje učestvuje u spajanju uz pripajanje.

Izveštaj nezavisnog revizora

Član 377.

- (1) Ugovor o spajanju uz pripajanje i izvještaj upravnog odbora podliježu nezavisnoj reviziji jednog ili više nezavisnih revizora svakog društva koje učestvuje u spajanju uz pripajanje koga imenuje nadležni sud u vanparničnom postupku po podnesenom zajedničkom prijedlogu upravnih odbora tih društava.
- (2) Nezavisni revizor spajanja uz pripajanje sastavlja pisani izvještaj o nezavisnoj reviziji spajanja uz pripajanje koji se podnosi društvima koja učestvuju u spajanju uz pripajanje najkasnije u roku od dva mjeseca od dana postavljenja i koji sadrži naročito:
- a) obrazloženi prikaz svih važnih dijelova imovine i obaveza za društva koja učestvuju u ovoj statusnoj promjeni,
 - b) podatke o primijenjenom metodu procjene vrijednosti neto kapitala svih društava koja učestvuju u spajanju uz pripajanje, radi utvrđivanja srazmjere zamjene akcija, koja je predložena u nacrtu ugovora o spajanju uz pripajanje, razloge zbog kojih je primijenjen taj metod i obrazloženje iz kojeg treba da se vidi da li je taj metod primjeren okolnostima tog slučaja i
 - v) podatke o posebnim teškoćama u procjeni vrijednosti društava koja učestvuju u spajanju uz pripajanje, ako ih je bilo.
- (3) Nezavisni revizor je ovlašćen da od svih društava koja učestvuju u spajanju uz pripajanje zatraži sve podatke i isprave potrebne za uspješno obavljanje nezavisne revizije, kao i da preduzme sve ostale radnje potrebne za provjeru istinitosti podataka i isprava dobijenih od tih društava, u skladu sa zakonom.

Izveštaj odbora za reviziju

Član 378.

Ako društva koja učestvuju u spajanju uz pripajanje imaju odbor za reviziju, izvještaj upravnog odbora i izvještaj revizora o ugovoru o spajanju uz pripajanje dostavlja se i odboru za reviziju koji o tim izvještajima sačinjava svoj pisani izvještaj.

1.3.2. Odlučivanje Objavljivanje ugovora

Član 379.

Nacrt ugovora o spajanju uz pripajanje dostavlja se registru poslovnih subjekata i objavljuje se u skladu sa zakonom kojim se uređuje registracija poslovnih subjekata i to za svako društvo koje prestaje spajanjem uz pripajanje i društvo sticaoca najkasnije 30 dana prije dana određenog za održavanje skupštine akcionara koja o njemu odlučuje.

Uvid u isprave

Član 380.

- (1) Privredno društvo koje učestvuje u spajanju uz pripajanje dužno je da u prostorijama svog sjedišta omogući akcionarima, najkasnije 30 dana prije dana održavanja skupštine akcionara koja treba da odluči o spajanju uz pripajanje, uvid u isprave, i to u:
- a) nacrt ugovora o spajanju uz pripajanje,

- b) izmjene osnivačkog akta i statuta društva sticaoca,
 - v) finansijske izvještaje svih društava koja se spajaju uz pripajanje u posljednje tri godine,
 - g) poseban računovodstveni izvještaj koji izražava stanje društva najviše 90 dana prije dana u kojem je sačinjen nacrt ugovora o spajanju uz pripajanje, ako se posljednji finansijski izvještaj tog društva odnosi na poslovnu godinu koja se završila više od šest mjeseci prije sačinjavanja nacrta ugovora o spajanju uz pripajanje,
 - d) izvještaje upravnog odbora o spajanju uz pripajanje svih društava koja učestvuju u spajanju uz pripajanje ili njihov zajednički izvještaj i
 - đ) izvještaj o nezavisnoj reviziji spajanja uz pripajanje svih društava koja učestvuju u tom postupku ili zajednički izvještaj o nezavisnoj reviziji.
- (2) Poseban računovodstveni izvještaj iz stava 1. tačka g) ovog člana sastavlja se primjenom istog metoda i u istom obliku (izgledu) kao posljednji finansijski izvještaj.
- (3) Procjene vrijednosti u posebnom računovodstvenom izvještaju mogu da se zasnivaju samo na promjenama u knjigovodstvu društava koja učestvuju u spajanju uz pripajanje, u odnosu na stanje izraženo u posljednjem finansijskom izvještaju bez sprovođenja popisa sredstava i inventara.
- (4) U posebnom računovodstvenom izvještaju iskazuju se knjigovodstvena smanjenja i povećanja vrijednosti sredstava do kojih je došlo u vremenu nakon posljednjeg finansijskog izvještaja, kao i značajnije promjene stvarne vrijednosti sredstava društava koja učestvuju u spajanju uz pripajanje, koja nisu izražena u knjigama.
- (5) Društva koja učestvuju u spajanju uz pripajanje dužna su da svakom akcionaru, na njegov zahtjev, predaju besplatan prepis ili kopiju svake isprave iz stava 1. ovog člana u cjelini ili izvode iz njih.

Usvajanje ugovora odlukom skupštine

Član 381.

- (1) Odluka o usvajanju ugovora o spajanju uz pripajanje donosi se na skupštini akcionara svakog društva koje učestvuje u spajanju uz pripajanje kvalifikovanom većinom u skladu sa članom 284. stav 2. ovog zakona.
- (2) Ako u društvima koja učestvuju u spajanju uz pripajanje ima više klasa akcija, odluku o usvajanju ugovora o spajanju uz pripajanje donose i akcionari svake klase akcija čija su prava povrijeđena tom odlukom na glasanju grupe te klase u skladu sa stavom 1. ovog člana.
- (3) Nacrt ugovora o spajanju uz pripajanje usvajaju u istovjetnom tekstu skupštine svih društava koja učestvuju u spajanju uz pripajanje.
- (4) Nakon što ga skupštine društava koje učestvuju u spajanju uz pripajanje usvoje, ugovor se notarski potvrđuje. Ugovor potpisuju ovlašćeni zastupnici društava koja učestvuju u spajanju uz pripajanje.
- (5) Sa odlukom o odobrenju ugovora o spajanju uz pripajanje usvajaju se na isti način i sve potrebne izmjene osnivačkog akta i statuta društva sticaoca.
- (6) Ugovor o spajanju uz pripajanje prilaže se uz zapisnik skupštine svakog društva koje učestvuje u spajanju uz pripajanje.

Spajanje uz pripajanje bez odluke skupštine društva sticaoca

Član 382.

- (1) Spajanje uz pripajanje može se vršiti na osnovu odluke upravnog odbora društva sticaoca, bez odluke njegovе skupštine akcionara, pod uslovom da:
- a) nacrt ugovora o spajanju uz pripajanje bude objavljen u skladu sa zakonom kojim se uređuje registracija poslovnih subjekata i to najkasnije 30 dana prije dana kada bi sjednica skupštine akcionara društva koje prestaje spajanjem uz pripajanje trebalo da bude održana,
 - b) akcionarima društva sticaoca u njegovom sjedištu bude omogućen uvid u nacrt ugovora o spajanju uz pripajanje, finansijske izvještaje svih društava koja učestvuju u spajanju uz pripajanje u posljednje tri godine, poseban računovodstveni izvještaj za tekuću godinu, izvještaj upravnog odbora, izvještaj o nezavisnoj reviziji spajanja uz pripajanje, najkasnije 30 dana prije dana održavanja skupštine akcionara društva koje prestaje pripajanjem na kojoj se odlučuje o spajanju uz pripajanje i
 - v) jedan ili više akcionara društva sticaoca sa najmanje 5 % učešća u njegovom osnovnom kapitalu ne zahtijeva održavanje skupštine akcionara tog društva radi odlučivanja o spajanju uz pripajanje u roku od 30 dana od dana održavanja skupštine društva koje prestaje pripajanjem na kojoj je usvojen nacrt ugovora o spajanju uz pripajanje.
- (2) Uslovi iz stava 1. ovog člana moraju se ispuniti kumulativno.

1.3.3. Sprovođenje spajanja uz pripajanje Povećanje kapitala

Član 383.

- (1) Povećanje osnovnog kapitala društva sticaoca prilikom spajanja uz pripajanje sprovodi se u skladu sa odredbama ovog zakona o povećanju osnovnog kapitala akcionarskog društva novim ulozima, osim što se na dodjelu akcija tog društva akcionarima društava prestalih pripajanjem ne primjenjuju odredbe o:
- a) zabrani povećanja osnovnog kapitala dok se upisani ulozi u cijelosti ne unesu u osnovni kapital,
 - b) uslovima za upis novih akcija, odobrenju Komisije za hartije od vrijednosti za emisiju akcija, javnoj ponudi, prospektu, dokazima da su uplaćeni novčani ulozi, odnosno uneseni nenovčani ulozi u osnovni kapital društva kao prilozi prijavi za registraciju i druge odredbe nespojive sa zamjenom akcija u spajanju uz pripajanje društava i
 - v) pravima postojećih akcionara društava koja učestvuju u spajanju uz pripajanje na prvenstvo upisa novih akcija

u odnosu na treća lica.

(2) Akcionari koji su u društvima prestalim pripajanjem upisali akcije prije zamjene, ali ih do zamjene za akcije društva sticaoca nisu u cijelosti uplatili, nastavljaju sa uplatom upisanih akcija u tom društvu pod uslovima po kojima su ih upisali prije zamjene do visine nominalne vrijednosti upisanih akcija.

Zabrana stvaranja prividnog kapitala

Član 384.

(1) Ako društva koja prestaju pripajanjem imaju akcije, direktno ili indirektno, u društvu sticaocu ili obrnuto, povećanje osnovnog kapitala društva sticaoca za iznos akcija koje ima u tim društvima, kao i za iznos akcija koje ta društva imaju u društvu sticaocu nije dopušteno.

(2) Akcije društava koja prestaju pripajanjem u društvu sticaocu, kao i obrnuto, smatraju se sopstvenim akcijama društva sticaoca nakon registracije spajanja uz pripajanje.

(3) Društvo sticalac ne može u spajanju uz pripajanje da izdaje svoje akcije za:

a) akcije u društvima prestalim pripajanjem, čiji je vlasnik to društvo, lično ili preko trećeg lica koje ih drži za njegov račun i

b) sopstvene akcije društava prestalih pripajanjem, bilo da su to akcije tih društava direktno ili indirektno preko trećeg lica koje ih drži za njihov račun.

(4) Sopstvenim akcijama iz stava 2. ovog člana društvo sticalac raspolaže u skladu sa članom 219. stav 2. ovog zakona.

(5) Društvo sticalac može uz saglasnost društava prestalih pripajanjem da akcionarima tih društava zamijeni njihove akcije za akcije društva sticaoca koje ta društva koja prestaju pripajanjem imaju u njemu umjesto da im izda nove akcije radi zamjene u spajanju uz pripajanje u skladu sa srazmjerom zamjene akcija utvrđenom ugovorom o spajanju uz pripajanje.

Osnovni kapital društva sticaoca

Član 385.

Vrijednosti izkazane u finansijskom izvještaju društava koja prestaju pripajanjem iskazuju se u finansijskom izvještaju društva sticaoca nakon spajanja uz pripajanje, u skladu sa zakonom.

1.3.4. Zaštita povjerilaca Pravo na obezbjeđenje i namirenje

Član 386.

(1) Povjerioci čija su potraživanja nastala do objave nacrtu ugovora o spajanju uz pripajanje imaju pravo da u roku od 30 od dana te objave pisanim putem zahtijevaju obezbjeđenje ili namirenje nenamirenih punovažnih potraživanja, dospjelih, ali i onih nedospjelih, od društva koje učestvuje u postupku spajanja uz pripajanje koje im je dužnik.

(2) Povjerioci koji nisu zahtijevali obezbjeđenje ili namirenje potraživanja u roku iz stava 1. ovog člana imaju pravo da u roku od šest mjeseci od dana objavljivanja registracije spajanja uz pripajanje, pisanim putem zahtijevaju obezbjeđenje nedospjelih potraživanja ako učine vjerovatnim da se spajanjem uz pripajanje ugrožava njihovo namirenje.

(3) Povjerioci koji imaju dovoljno obezbijeđena potraživanja, kao i povjerioci koji bi u stečaju imali prava prvenstvenog namirenja nemaju prava iz st. 1. i 2. ovog člana.

(4) U objavama iz st. 1. i 2. ovog člana povjerioci se obavještavaju o pravu na obezbjeđenja ili namirenja koje imaju povodom spajanja uz pripajanje.

(5) Obezbjedeње potraživanja za povjerioce društava koja prestaju pripajanjem i povjerioce društva sticaoca može da bude dato različitim instrumentima obezbjeđenja.

(6) Upravni odbor društva sticaoca dužan je da upravlja imovinom svakog od društava koja su prestala pripajanjem odvojeno sve dok se povjericima iz st. 1. i 2. ovog člana potraživanja ne namire ili dovoljno ne obezbijede.

(7) Povjerioci svakog društva koje učestvuje u spajanju uz pripajanje imaju prednost u namirenju potraživanja iz imovine tog društva koje im je prvobitni dužnik u odnosu na povjerioce ostalih društava koja se spajaju uz pripajanje.

(8) Povjerioci koji smatraju da je spajanjem uz pripajanje ugroženo namirenje njihovih potraživanja mogu nadležnom sudu podnijeti tužbu za pobijanje odluke o spajanju uz pripajanje.

(9) Ako upravni odbor društva sticaoca radi zaštite prava povjerilaca ne postupi u skladu sa st. 1. do 7. ovog člana, sud može da poništi spajanje uz pripajanje po tužbi povjerilaca, ako utvrdi da je spajanjem uz pripajanje bitnije ugroženo namirenje njihovih potraživanja.

Zaštita imalaca obveznica

Član 387.

Odredbe člana 386. ovog zakona primjenjuju se i na potraživanja imalaca obveznica i drugih hartija od vrijednosti, koje su izdala društva koja prestaju pripajanjem, osim ako je drugačije određeno u odluci o emisiji ovih hartija od

vrijednosti ili ako je drugačije ugovoreno sa njihovim imaočima u skladu sa članom 205. stav 10. ovog zakona.

Zaštita imalaca posebnih prava

Član 388.

(1) Društvo sticalac imaočima hartija od vrijednosti sa posebnim pravima, koje je izdalo društvo prestalo pripajanjem, a koje nisu akcije, kao što su zamjenljive obveznice, varanti, obveznice i druge hartije od vrijednosti, obezbjeđuje najmanje ista posebna prava nakon spajanja uz pripajanje, osim ako je drugačije predviđeno u odluci o emisiji ovih hartija od vrijednosti ili ako je drugačije ugovoreno sa njihovim imaočima u skladu sa članom 205. stav 10. ovog zakona.

(2) Ako društvo sticalac ne postupi u skladu sa stavom 1. ovog člana dužno je da imaočima hartija od vrijednosti sa posebnim pravima isplati posebnu novčanu naknadu za gubitak ili izmjenu tih prava, prema njihovoj tržišnoj vrijednosti, a ako nemaju tržišnu vrijednost prema vrijednosti koju potvrdi nezavisni revizor spajanja uz pripajanje.

1.3.5. Okončanje Prijava za upis

Član 389.

(1) Privredno društvo koje prestaje pripajanjem i društvo sticalac, podnose prijavu za registraciju spajanja uz pripajanje, u skladu sa zakonom kojim se uređuje registracija poslovnih subjekata.

(2) Ako je pokrenut postupak pobijanja odluke o spajanju uz pripajanje sud ne prekida postupak registracije spajanja uz pripajanje ako ocijeni da preovlađuje interes za hitnim odlučivanjem i da su ispunjeni ostali uslovi za registraciju spajanja uz pripajanje.

(3) Pri odlučivanju o preovlađivanju interesa za hitnim odlučivanjem sud vodi računa o pravima koja se štite u postupku za pobijanje, vjerovatnosti uspjeha tužioca, kao i o šteti koja bi tim društvima nastala usljed odgađanja upisa spajanja uz pripajanje.

Registracija i objavljivanje

Član 390.

(1) Registracija spajanja uz pripajanje i objavljivanje registracije vrši se u skladu sa zakonom kojim se uređuje registracija poslovnih subjekata.

(2) Društvo sticalac povećava osnovni kapital istovremeno sa upisom spajanja uz pripajanje i registruje ovo povećanje po osnovu spajanja uz pripajanje osnovnog kapitala društva sticaoca.

(3) Društvo sticalac akcije koje daje akcionarima društva prestalog pripajanjem upisuje u Centralni registar na ime akcionara tih društava.

Dejstvo

Član 391.

Registracijom spajanja uz pripajanje nastupaju sljedeće pravne posljedice:

a) imovina društva koje prestaje pripajanjem, uključujući i nenamirena potraživanja prema trećim licima, prelazi na društvo sticaoca,

b) dugovi i druge obaveze društva koje prestaje pripajanjem prema trećim licima prelaze na društvo sticaoca, kao novog dužnika,

v) uzajamna potraživanja između društva koje prestaje pripajanjem i društva sticaoca koja još nisu namirena, gase se usljed sjedinjavanja dužnika i povjerioca u istom licu,

g) akcionari društva koje prestaje pripajanjem postaju akcionari društva sticaoca,

d) društvo koje se spaja uz pripajanje prestaje da postoji bez sprovođenja postupka likvidacije,

đ) akcije koje je društvo koje prestaje pripajanjem izdalo povlače se i poništavaju uz zamjenu za akcije društva sticaoca ili novac, ako ugovor o spajanju uz pripajanje tako predviđa,

e) prava trećih lica, kao što je zalog, plodouživanje ili drugo pravo, kojima se ograničava svojina na akcijama društva koje prestaje pripajanjem, prelaze na akcije koje je istim akcionarima izdalo društvo sticalac umjesto opterećenih akcija ili na potraživanje novčane naknade, koje se priznaje, pored ili umjesto zamjene akcija, u skladu sa ugovorom o spajanju uz pripajanje,

ž) dozvole, koncesije, druge povlastice i oslobođanja data ili priznata društvu prestalom pripajanjem prelaze na društvo sticaoca, osim ako je propisima kojim se uređuje njihovo davanje drugačije određeno,

z) punomoćnicima akcionara društva koje prestaje pripajanjem u skupštini društva sticaoca, članovima njegovog upravnog odbora i odbora za reviziju, prestaju te dužnosti u društvu sticaocu, a mogu da ih nastave u tom društvu samo u skladu sa ugovorom o spajanju uz pripajanje i

i) lica zaposlena u društvu prestalom pripajanjem nastavljaju da rade u društvu sticaocu u skladu sa propisima o radu i ugovorom o spajanju uz pripajanje.

1.4. Spajanje uz pripajanje akcionarskog društva u pojednostavljenom postupku Pojam

Član 392.

(1) Spajanje uz pripajanje akcionarskog društva u pojednostavljenom postupku je spajanje uz pripajanje jednog ili više podređenih društava u kojima društvo sticalac ima najmanje 90 % akcija sa pravom glasa, samo na osnovu odluke skupštine društva prestalog pripajanjem, a bez odluke skupštine društva sticaoca i bez nezavisne revizije spajanja uz pripajanje.

(2) Odluka skupštine društva sticaoca iz stava 1. ovog člana i izvještaj upravnog odbora i izvještaj o nezavisnoj reviziji spajanja uz pripajanje nisu potrebni, pod uslovom da:

a) nacrt ugovora o spajanju uz pripajanje bude objavljen najkasnije 30 dana prije dana održavanja skupštine akcionara zavisnog društva, na kojem se odlučuje o spajanju uz pripajanje, a ako je to društvo otvoreno akcionarsko društvo, objavljivanje se vrši i najmanje u jednim dnevnim novinama koje se prodaju na cijelom području Republike Srpske,

b) akcionarima društva sticaoca u njegovom sjedištu bude omogućen uvid u nacrt ugovora o spajanju uz pripajanje, finansijske izvještaje svih društava koja prestaju pripajanjem u posljednje tri godine i poseban računovodstveni izvještaj za tekuću godinu, ako je takav izvještaj obavezan za spajanje uz pripajanje, najmanje 30 dana prije dana održavanja skupštine akcionara društva prestalog pripajanjem na kojem se odlučuje o spajanju uz pripajanje i

v) jedan ili više akcionara društva sticaoca sa najmanje 5 % akcija sa pravom glasa o spajanju uz pripajanje, ne zahtijeva održavanje skupštine tog društva radi odlučivanja o spajanju uz pripajanje, u roku od 30 dana od dana održavanja skupštine društva koje prestaje pripajanjem na kojoj je usvojen nacrt ugovora o spajanju uz pripajanje.

(3) Smatra se da društvo sticalac ima 90 % učešća u osnovnom kapitalu zavisnog društva i kad ga jedno ili više drugih lica drže u svoje ime, a za njegov račun.

(4) Na pitanja spajanja uz pripajanje akcionarskog društva u pojednostavljenom postupku koja nisu uređena u st. 1. do 3. ovog člana primjenjuju se odredbe ovog zakona o spajanju uz pripajanje u redovnom postupku.

Spajanje uz pripajanje potpuno zavisnog društva

Član 393.

(1) Potpuno zavisno društvo može odlukom svoje skupštine da se spoji uz pripajanje matičnom društvu, kao svom jedinom akcionaru, i društvu sticaocu u skladu sa članom 392. ovog zakona o spajanju uz pripajanje u pojednostavljenom postupku.

(2) Kad se potpuno zavisno društvo spaja uz pripajanje sa matičnim društvom, ne primjenjuju se odredbe ovog zakona o odgovornosti članova upravnog odbora i nezavisnog revizora, niti društvo sticalac, kao jedini akcionar društva koje prestaje pripajanjem postaje sebi akcionar, kao ni druge odredbe koje su nespojive sa prirodom ovog spajanja uz pripajanje.

1.5. Spajanje uz pripajanje društava sa ograničenom odgovornošću

Primjena

Član 394.

(1) Na spajanje uz pripajanje društava sa ograničenom odgovornošću primjenjuju se odredbe ovog zakona o spajanju uz pripajanje akcionarskog društva, ako ovim zakonom nije drugačije uređeno.

(2) Član društva sa ograničenom odgovornošću iz stava 1. ovog člana smatra se akcionarom, a njegov udio u osnovnom kapitalu društva koje učestvuje u spajanju uz pripajanje skupom svih akcija koje jedan akcionar ima u akcionarskom društvu.

Priprema skupštine

Član 395.

(1) U pripremi skupštine članova upravni odbor ili direktor društava sa ograničenom odgovornošću koja učestvuju u spajanju uz pripajanje nije dužan da dostavi registru poslovnih subjekata nacrt ugovora o spajanju uz pripajanje i ne objavljuje ga u skladu sa zakonom kojim se uređuje registracija poslovnih subjekata.

(2) Upravni odbor ili direktor društva sa ograničenom odgovornošću koje učestvuje u spajanju uz pripajanje besplatno dostavlja lično svakom članu društva, najkasnije 15 dana prije dana održavanja sjednice skupštine članova koja odlučuje o spajanju uz pripajanje, sljedeće isprave:

a) nacrt ugovora o spajanju uz pripajanje,

b) finansijske izvještaje društava koja učestvuju u spajanju uz pripajanje u posljednje tri godine,

v) finansijske izvještaje koji izražavaju stanje društava koja učestvuju u spajanju uz pripajanje najviše 90 dana prije dana sačinjavanja nacrta ugovora o spajanju uz pripajanje, ako se posljednji finansijski izvještaj tih društava odnosi na poslovnu godinu koja se završila više od šest mjeseci prije sačinjavanja nacrta ugovora o spajanju uz pripajanje,

g) izvještaje direktora ili upravnog odbora o spajanju uz pripajanje svakog društva koje učestvuje u spajanju uz pripajanje ili njihov zajednički izvještaj i

d) izvještaj nezavisnog revizora, ako je nezavisna revizija za to društvo obavezna, u skladu sa zakonom.

1.6. Spajanje uz pripajanje akcionarskog društva i društva sa ograničenom odgovornošću

Primjena

Član 396.

(1) Jedno ili više akcionarskih društava može da se spaja uz pripajanje sa društvom sa ograničenom odgovornošću, kao što i jedno ili više društava s ograničenom odgovornošću može da se spaja uz pripajanje sa akcionarskim društvom.

(2) Odredbe ovog zakona o spajanju uz pripajanje akcionarskih društava shodno se primjenjuju i na spajanje uz pripajanje iz stava 1. ovog člana.

Akcionarsko društvo kao društvo koje prestaje pripajanjem

Član 397.

(1) Ako je društvo sa ograničenom odgovornošću društvo sticalac, a akcionarsko društvo društvo koje prestaje pripajanjem tom društvu, ugovorom o spajanju uz pripajanje utvrđuje se nominalna vrijednost udjela koji se dodjeljuje svakom akcionaru tog društva kao novom članu u društvu s ograničenom odgovornošću.

(2) Ako se otvoreno akcionarsko društvo spaja uz pripajanje društvu sa ograničenom odgovornošću, u tom spajanju uz pripajanje mora da ispuni uslove za pretvaranje u zatvoreno društvo uređene ovim zakonom i zakonom kojim se uređuje tržište hartija od vrijednosti, radi zaštite akcionara i imalaca drugih hartija od vrijednosti koje je javno izdalo.

(3) Ako društvo sa ograničenom odgovornošću kao društvo sticalac akcionarima akcionarskog društva koje prestaje pripajanjem, zamjenjuje akcije dodjelom sopstvenih udjela, umjesto da im dodijeli nove udjele, dužno je da ugovorom o spajanju uz pripajanje navede sve akcionare kao svoje nove članove kojima dodjeljuje sopstvene udjele, kao i nominalnu vrijednost svakog tako dodijeljenog udjela.

Društvo sa ograničenom odgovornošću kao društvo koje prestaje pripajanjem Član 398.

Ako je akcionarsko društvo društvo sticalac, a društvo sa ograničenom odgovornošću društvo koje prestaje pripajanjem, ugovorom o spajanju uz pripajanje utvrđuje se nominalna vrijednost udjela svakog člana tog društva i broj akcija, koji mu se prema srazmjeri predviđenoj ugovorom o spajanju uz pripajanje dodjeljuje u društvu sticaocu.

1.7. Spajanje uz osnivanje Spajanje uz osnivanje akcionarskih društava

Član 399.

(1) Na spajanje uz osnivanje akcionarskih društava primjenjuju se odredbe ovog zakona o spajanju uz pripajanje akcionarskih društava, ako ovim zakonom nije drugačije uređeno.

(2) Spojena društva iz stava 1. ovog člana smatraju se društvima koja prestaju pripajanjem, novo društvo društvom sticaocem, a ugovor o spajanju uz osnivanje je ugovor o spajanju uz pripajanje.

(3) Spajanje uz osnivanje ne može se vršiti bez odluke skupštine društava prestalih spajanjem niti se može vršiti primjenom odredaba ovog zakona o pripajanju u pojednostavljenom postupku.

(4) Ugovor o spajanju uz osnivanje je osnivački akt novog društva nastalog spajanjem postojećih društava.

(5) U ugovor o spajanju uz osnivanje upisuju se kao ugovornici spojena društva sa podacima o poslovnom imenu, sjedištu, pravnoj formi i djelatnosti svakog od njih koji spajanjem prestaju da postoje, a njihovi akcionari postaju akcionari novog društva.

(6) Ugovor o spajanju uz osnivanje, pored elemenata ugovora o spajanju uz pripajanje utvrđenih ovim zakonom sadrži i elemente predviđene za osnivački akt akcionarskog društva.

(7) U ugovor o spajanju uz osnivanje, kao osnivački akt novog društva unose se odredbe o posebnim pravima, troškovima osnivanja, ulozima u stvarima i pravima i njihovom unošenju u novo društvo iz osnivačkih akata društava prestalih spajanjem.

(8) Na osnivanje novog društva primjenjuju se odredbe ovog zakona o osnivanju akcionarskog društva i odredbe zakona kojim se uređuje tržište hartija od vrijednosti.

(9) Društva koja prestaju spajanjem uz osnivanje podnose prijavu za registraciju prestanka spajanjem i prijavu osnivanja novog društva.

(10) Danom registracije novog društva, društva prestala uz spajanje brišu se iz registra poslovnih subjekata.

Spajanje uz osnivanje društava sa ograničenom odgovornošću

Član 400.

Na spajanje uz osnivanje društava sa ograničenom odgovornošću primjenjuju se odredbe ovog zakona o spajanju uz pripajanje društava sa ograničenom odgovornošću i odredbe o spajanju uz osnivanje akcionarskih društava.

Spajanje uz osnivanje između akcionarskih društava i društava sa ograničenom odgovornošću

Član 401.

(1) Jedno ili više akcionarskih društava i jedno ili više društava sa ograničenom odgovornošću mogu se spajati uz osnivanje.

(2) Na spajanje uz osnivanje iz stava 1. ovog člana primjenjuju se odredbe ovog zakona o spajanju uz pripajanje između akcionarskih društava i društava sa ograničenom odgovornošću.

(3) Spojena društva smatraju se društvima koja prestaju pripajanjem, novo društvo društvom sticaocem, a ugovor o spajanju uz osnivanje je ugovor o spajanju uz pripajanje, ako ovim zakonom nije drugačije uređeno.

(4) Ako se spajanjem iz stava 1. ovog člana osniva novo društvo sa ograničenom odgovornošću, na učešće

akcionarskog društva u spajanju uz osnivanje shodno se primjenjuju odredbe ovog zakona o spajanju uz pripajanje akcionarskog društva društvu sa ograničenom odgovornošću. Ako se spajanjem uz osnivanje osniva novo akcionarsko društvo, na učešće društva s ograničenom odgovornošću u spajanju uz osnivanje primjenjuju se odredbe ovog zakona o spajanju uz pripajanje društva sa ograničenom odgovornošću akcionarskom društvu.

(5) Spajanje uz osnivanje ne može se vršiti bez odluke skupštine društava koja prestaju spajanjem, niti se mogu primjenjivati odredbe ovog zakona o spajanju uz pripajanje u pojednostavljenom postupku.

(6) Ugovor o spajanju uz osnivanje je osnivački akt novog društva koje nastaje spajanjem postojećih.

(7) U ugovor o spajanju uz osnivanje kao osnivači novog društva upisuju se društva prestala spajanjem, sa podacima o poslovnom imenu, sjedištu, obliku i djelatnosti svakog od njih koji spajanjem prestaju, a njihovi akcionari ili članovi postaju akcionari ili članovi novog društva.

(8) Ugovor o spajanju uz osnivanje pored elemenata ugovora o spajanju uz pripajanje utvrđenih ovim zakonom sadrži i elemente osnivačkog akta akcionarskog društva ili društva s ograničenom odgovornošću.

(9) U ugovor o spajanju uz osnivanje kao osnivački akt novog akcionarskog društva unose se odredbe o posebnim pravima, troškovima osnivanja, ulozima u stvarima i pravima i njihovom unošenju u društvo iz osnivačkih akata društava koja prestaju spajanjem.

(10) Na spajanje uz osnivanje novog akcionarskog društva primjenjuju se odredbe ovog zakona o osnivanju akcionarskog društva i odredbe zakona kojim se uređuje tržište hartija od vrijednosti.

(11) Ugovor o spajanju uz osnivanje novog društva sa ograničenom odgovornošću pored elemenata ugovora o spajanju uz pripajanje utvrđenih ovim zakonom, sadrži i elemente predviđene ovim zakonom za osnivački akt društva sa ograničenom odgovornošću.

(12) Na registraciju i objavljivanje registracije spajanja akcionarskog društva i društva sa ograničenom odgovornošću primjenjuju se odredbe ovog zakona o registraciji i objavljivanju registracije osnivanja akcionarskih društava.

1.8. Podjela uz pripajanje akcionarskih društava

1.8.1. Osnovna načela

Shodna primjena

Član 402.

Na podjelu uz pripajanje akcionarskih društava primjenjuju se odredbe ovog zakona o spajanju uz pripajanje, ako ovim zakonom nije drugačije uređeno.

1.8.2. Nacrt ugovora o podjeli uz pripajanje

Oblik i sadržina

Član 403.

- (1) Upravni odbor društva koje prestaje podjelom sačinjava nacrt ugovora o podjeli uz pripajanje u pisanom obliku.
- (2) Ugovor iz stava 1. ovog člana sadrži podatke o:
- a) poslovnom imenu, obliku i sjedištu svakog društva učesnika podjele,
 - b) srazmjeri zamjene akcija i iznos bilo kog novčanog plaćanja,
 - v) načinu dodjele akcija društva sticaoca,
 - g) danu od kojeg akcionari društva prestalog podjelom stiču pravo da učestvuju u dobiti društva sticaoca po osnovu zamijenjenih akcija, kao i sve posebne uslove za ostvarivanje tog prava, ako tih uslova ima,
 - d) danu od kog se smatra da su poslovi društva koje se dijeli preduzeti za račun društva sticaoca (dan obračuna),
 - đ) posebnim pravima koja društvo sticalac obezbjeđuje imaočima povlašćenih akcija i drugih povlašćenih hartija od vrijednosti, koje je izdalo društvo prestalo podjelom ili mjere predložene u vezi s tim,
 - e) pravima koje imaju ili podjelom dobijaju direktor ili članovi upravnog odbora društava učesnika u podjeli,
 - ž) imovini i obavezama društva koje se dijeli, a koje se prenose svakom društvu sticaocu i
 - z) načinu dodjele akcija društva sticaoca akcionarima društva prestalog podjelom i kriterijum na kome se zasniva ova dodjela.
- (3) Sastavni dio nacrta ugovora iz stava 1. ovog člana je prijedlog izmjena osnivačkih akata i prijedlog izmjena statuta društava sticalaca.

Neraspoređena sredstva i dugovi

Član 404.

- (1) Sredstva društva prestalog podjelom koja ugovorom o podjeli nisu dodijeljena nijednom društvu sticaocu, niti mogu da se dodjele na osnovu uslova podjele iz tog ugovora, dodjeljuju se svim društvima sticaocima srazmjerno učešću svakog od njih u neto imovini društva prestalog podjelom utvrđenoj ugovorom o podjeli.
- (2) Za obaveze društva prestalog podjelom koje ugovorom o podjeli nisu raspoređene nijednom društvu sticaocu, niti mogu da se rasporede na osnovu uslova podjele iz tog ugovora, solidarno odgovaraju sva društva sticaoci.

1.8.3. Odlučivanje Odluka

Član 405.

- (1) Ugovor o podjeli uz pripajanje usvaja se na sjednicama skupština akcionara društava koja učestvuju u podjeli uz pripajanje, kvalifikovanom većinom u skladu sa članom 284. stav 2. ovog zakona.
- (2) Ako u društvu koje prestaje podjelom ima više klasa akcija, ugovor o podjeli uz pripajanje usvajaju akcionari svake klase akcija čija su prava povrijeđena podjelom uz pripajanje na glasanju grupe te klase akcija u skladu sa stavom 1. ovog člana.
- (3) Ugovor o podjeli uz pripajanje notarski se potvrđuje, a potpisuju ga zastupnici svakog društva koje učestvuje u podjeli.
- (4) Ugovor o podjeli uz pripajanje prilaže se zapisniku skupštine svakog društva koje učestvuje u podjeli uz pripajanje.

Podjela bez odluka skupština društava sticalaca

Član 406.

(1) Podjela uz pripajanje može biti izvršena i na osnovu odluke upravnog odbora društava sticalaca, bez odluke skupštine akcionara tih društava, pod uslovom da:

- a) je ugovor o podjeli uz pripajanje objavljen u skladu sa članom 379. ovog zakona najmanje 30 dana prije sjednice skupštine akcionara društva prestalog podjelom na kojoj treba da se donese odluka o podjeli uz pripajanje,
 - b) je akcionarima svakog društva sticalaca omogućeno da ostvare uvid u sva dokumenta navedena u članu 392. ovog zakona i
 - v) jedan ili više akcionara nekog društva sticalaca čiji je kapital učešće najmanje 5 % nije zahtijevao održavanje skupštine akcionara radi donošenja odluke o podjeli uz pripajanje, u roku od 30 dana od dana održavanja skupštine društva prestalog podjelom na kojoj je usvojen nacrt ugovora o podjeli uz pripajanje.
- (2) Uslovi iz stava 1. ovog člana moraju se ispuniti kumulativno.

1.8.4. Sprovođenje Zamjena akcija

Član 407.

Na zamjenu akcija društva prestalog podjelom akcija društava sticalaca shodno se primjenjuje član 391. stav 1. tačka đ) ovog zakona o zamjeni akcija i o povlačenju i poništenju akcija u slučaju spajanja uz pripajanje.

1.8.5. Zaštita povjerilaca Solidarna odgovornost

Član 408.

Za obaveze društva prestalog podjelom uz pripajanje koje su postojale prije registracije podjele i njenog objavljivanja solidarno odgovara svako društvo sticalac, osim ako je sa određenim povjericem drugačije ugovoreno.

1.8.6. Okončanje Prijava za registraciju

Član 409.

- (1) Društvo koje prestaje podjelom i svako društvo sticalac podnose prijavu za registraciju podjele uz pripajanje u skladu sa zakonom kojim se uređuje registracija poslovnih subjekata.
- (2) Ako je pokrenut postupak pobijanja odluke o podjeli, registarski sud ne prekida postupak registracije ako ocijeni da preovladava interes za hitnim odlučivanjem i da su ispunjeni ostali uslovi za registraciju podjele.
- (3) Pri odlučivanju o preovladavanju interesa iz stava 2. ovog člana registarski sud vodi računa o pravima koja se štite u postupku za poništaj, vjerovatnosti uspjeha tužioca, kao i o šteti koja bi društvima učesnicima podjele nastala danom odgađanja registracije podjele.

Registracija i objavljivanje

Član 410.

Registracija podjele i objavljivanje registracije vrši se u skladu sa zakonom kojim se uređuje registracija poslovnih subjekata.

Dejstvo

Član 411.

Danom registracije podjele uz pripajanje nastupaju sljedeće pravne posljedice:

- a) imovina društva prestalog podjelom, uključujući i nenamirena potraživanja kao i druga prava i obaveze prema trećim licima u skladu sa ugovorom o podjeli prelazi na društva sticalaca,
- b) akcionari društva prestalog podjelom postaju akcionari jednog ili više društava sticalaca, u skladu sa ugovorom o podjeli uz pripajanje,
- v) lica zaposlena u društvu prestalom podjelom nastavljaju da rade u društvima sticalacima u skladu sa propisima

o radu i ugovorom o podjeli uz pripajanje i
g) društvo koje se dijeli prestaje da postoji.

1.9. Podjela uz osnivanje akcionarskog društva Osnovno načelo

Član 412.

- (1) Na podjelu uz osnivanje novog društva shodno se primjenjuju odredbe ovog zakona o podjeli uz pripajanje, o osnivanju odgovarajućeg oblika društva, kao i o spajanju uz osnivanje novog društva.
- (2) Ugovor o podjeli uz osnivanje kao osnivački akt novog društva usvaja skupština akcionara društva koje prestaje podjelom.
- (3) U ugovor o podjeli uz osnivanje kao osnivač navodi se društvo prestalo podjelom, sa podacima o poslovnom imenu, sjedištu, pravnoj formi i djelatnosti tog društva i svakog novog društva nastalog na tom osnovu, a akcionari društva prestalog podjelom postaju akcionari novog društva.

1.10. Odvajanje uz pripajanje i odvajanje uz osnivanje akcionarskog društva Primjena

Član 413.

- (1) Na odvajanje uz pripajanje akcionarskog društva primjenjuju se odredbe ovog zakona o podjeli uz pripajanje, a na odvajanje uz osnivanje akcionarskog društva primjenjuju se odredbe ovog zakona o podjeli uz osnivanje novih društava, odnosno spajanju sa postojećim društvom i osnivanju novih društava na tom osnovu, ako ovim zakonom nije drugačije uređeno.
- (2) Nacrt ugovora o odvajanju uređuje i način smanjenja osnovnog kapitala i akcija društva djeljenika po osnovu smanjenja zbog odvajanja iz stava 1. ovog člana.
- (3) Uz nacrt ugovora o odvajanju akcionarskog društva prilaže se zaključni završni račun društva djeljenika i početni bilans novog društva, odnosno društava sticalaca, kao i početni bilans društva djeljenika iz kojeg se vidi stanje njegove imovine i obaveza nakon odvajanja.
- (4) Od dana kad se sastavlja zaključni i početni bilans, odnosno diobni bilans iz stava 3. ovog člana do dana podnošenja prijave za registraciju ne smije proći više od osam mjeseci.
- (5) Osnivački akt akcionarskog društva djeljenika mijenja se u skladu sa odredbama ovog zakona o izmjenama osnivačkog akta datog društva.
- (6) U slučaju odvajanja uz osnivanje ili odvajanja uz pripajanje akcionarskih društava, osnivanje ili spajanje uz pripajanje registruje se tek pošto se upiše smanjenje osnovnog kapitala društva djeljenika.

1.11. Podjela i odvajanje društava sa ograničenom odgovornošću Primjena

Član 414.

Odredbe ovog zakona o podjeli i odvajanju akcionarskih društava primjenjuju se i na podjelu i odvajanje društava sa ograničenom odgovornošću.

1.12. Podjela akcionarskog društva i odvajanje poslovne jedinice (dijela) društva u društvo sa ograničenom odgovornošću i obrnuto Kombinovana podjela

Član 415.

- (1) Podjela akcionarskog društva i odvajanje poslovne jedinice akcionarskog društva u dva ili više društava sa ograničenom odgovornošću ili kombinovanje ove dvije pravne forme društava, kao i podjela i odvajanje dijela društva s ograničenom odgovornošću u dva ili više akcionarskih društava ili kombinovanje ove dvije pravne forme društava mogu se vršiti u skladu sa ovim zakonom.
- (2) Odredbe ovog zakona o podjeli i odvajanju akcionarskih društava i društava sa ograničenom odgovornošću shodno se primjenjuju i na podjele i odvajanja iz stava 1. ovog člana.

1.13. Statusne promjene i ortačko i komanditno društvo Spajanje, podjela i odvajanje sa učešćem ortačkog i komanditnog društva

Član 416.

- (1) Ortačko i komanditno društvo mogu se spajati sa društvom sa ograničenom odgovornošću i sa akcionarskim društvom.
- (2) Na spajanje ortačkog i komanditnog društva sa društvom s ograničenom odgovornošću i akcionarskim društvom primjenjuju se odredbe ovog zakona o spajanju društava sa ograničenom odgovornošću, ako ovim zakonom nije drugačije uređeno.
- (3) Na učešće akcionarskog društva u spajanju sa ortačkim i komanditnim društvom, bez obzira na to da li je akcionarsko društvo društvo sticalac, društvo prestalo spajanjem uz pripajanje ili društvo prestalo spajanjem uz osnivanje, primjenjuju se odredbe ovog zakona o spajanju akcionarskog društva, ako ovim zakonom nije drugačije uređeno.

(4) Ako se otvoreno akcionarsko društvo spaja uz pripajanje ortačkom ili komanditnom društvu ili se sa njim spaja u novo ortačko ili komanditno društvo, u spajanju uz pripajanje, odnosno spajanju uz osnivanje mora da ispuní uslove za pretvaranje u zatvoreno društvo uređeno ovim zakonom i zakonom kojim se uređuje tržište hartija od vrijednosti.

(5) Odluka o spajanju sa učešćem ortačkog ili komanditnog društva donosi se u svakom društvu učesniku u spajanju uz saglasnost onih članova, odnosno akcionara, koji nakon spajanja postaju solidarno odgovorni prema trećim licima za obaveze društva koje je pravni sljedbenik u spajanju.

(6) Na podjelu i odvajanje ortačkog i komanditnog društva, kao i na podjelu i odvajanje društva sa ograničenom odgovornošću i akcionarskog društva po osnovu čega nastaje jedno ili više ortačkih ili komanditnih društava, primjenjuju se st. 1. do 6. ovog člana i odredbe o podjeli i odvajanju društva s ograničenom odgovornošću i akcionarskog društva.

2. Promjena pravne forme privrednih društava

2.1. Osnovna načela

Pojam

Član 417.

Promjena pravne forme je prelazak iz jedne pravne forme u drugu, u skladu sa ovim zakonom.

Promjena pravne forme u postupku likvidacije

Član 418.

(1) Privredno društvo nad kojim se sprovodi postupak dobrovoljne likvidacije može promijeniti pravnu formu do početka diobe i isplate likvidacionog ostatka ortacima, članovima ili akcionarima, koji preostane pošto se podmire povjerioci društva.

(2) U slučaju donošenja odluke iz stava 1. ovog člana privredno društvo je dužno da obustavi postupak likvidacije, da to registruje i objavi.

Registracija i objavljivanje

Član 419.

(1) Promjena pravne forme privrednog društva registruje se i objavljuje.

(2) Nakon promjene pravne forme privredno društvo nastavlja da posluje kao isto pravno lice, ali druge pravne forme.

Primjena i izuzetak od pobijanja odluke

Član 420.

(1) Na promjenu pravne forme privrednog društva primjenjuju se odredbe ovog zakona o osnivanju date forme privrednog društva ako ovim zakonom nije drugačije uređeno.

(2) Odluka o promjeni pravne forme ne može se pobijati zbog nepravilno utvrđene srazmjere zamjene akcija ili udjela, u skladu sa ovim zakonom.

2.2. Vrste promjena pravne forme

2.2.1. Promjena pravne forme akcionarskog društva u društvo sa ograničenom odgovornošću

Član 421.

(1) Akcionarsko društvo može promijeniti pravnu formu u društvo sa ograničenom odgovornošću na sljedeći način:

a) upravni odbor akcionarskog društva utvrđuje prijedlog odluke o promjeni pravne forme utvrđene ovim zakonom, a odluku o promjeni pravne forme usvaja skupština akcionara i

b) akcionarsko društvo obavještava akcionare o sazivu sjednice skupštine u skladu sa članom 272. ovog zakona najmanje 30 dana prije dana održavanja skupštine akcionara.

(2) Obavještenje iz stava 1. ovog člana sadrži naročito: razlog sazivanja skupštine, mjesto u sjedištu društva gdje se akcionarima stavljaju na uvid sljedeća dokumenta:

a) prijedlog odluke o promjeni pravne forme i izvještaj upravnog odbora akcionarskog društva koji objašnjava uslove i zakonsku i ekonomsku osnovanost za promjenu pravne forme, kao i opis bilo kog problema koji je nastao u vezi sa uslovima promjene pravne forme,

b) preporuku upravnog odbora akcionarskog društva u vezi sa odlukom o promjeni pravne forme i razloge za takvu preporuku i

v) obavještenje o pravima akcionara da ne prihvate odluku o promjeni pravne forme i o pravu na traženje procjene i otkupa njihovih akcija od društva, u skladu sa ovim zakonom.

(3) Odluka o promjeni pravne forme usvaja se na skupštini akcionara akcionarskog društva koje mijenja pravnu formu kvalifikovanom većinom u skladu sa članom 284. stav 2. ovog zakona.

(4) Ako u društvu koje mijenja pravnu formu ima više klasa akcija, odluku o promjeni pravne forme usvajaju akcionari kvalifikovanom većinom iz stava 3. ovog člana svake klase akcija čija se prava umanjuju promjenom pravne forme na glasanju grupe te klase akcija.

(5) O promjeni pravne forme iz stava 1. ovog člana obavještava se Komisija za hartije od vrijednosti.

Sadržaj odluke o promjeni pravne forme

Član 422.

Odluka o promjeni pravne forme akcionarskog društva sadrži naročito:

- a) poslovno ime, sjedište i adresu akcionarskog društva koje mijenja pravnu formu i društva s ograničenom odgovornošću u koju formu se akcionarsko društvo pretvara,
- b) uslove promjene pravne forme,
- v) način i uslove konverzije akcija akcionarskog društva u postupku promjene pravne forme u udjele u društvu s ograničenom odgovornošću ili u novac ili drugu imovinu, kao i način kojim se ove akcije ili druga sredstva plaćanja ustupaju akcionarima akcionarskog društva i
- g) druge podatke u skladu sa zakonom, osnivačkim aktom, statutom ili ugovorom članova društva.

Registracija i objavljivanje

Član 423.

(1) Nakon okončanja postupka promjene pravne forme akcionarskog društva u društvo s ograničenom odgovornošću u skladu sa članom 421. ovog zakona, akcionarsko društvo podnosi prijavu sa priložima, u skladu sa zakonom kojim se uređuje registracija poslovnih subjekata, o promjeni pravne forme, radi registracije i objavljivanja.

(2) Po ispunjenosti uslova iz stava 1. ovog člana, registruje se i objavljuje odluka o promjeni pravne forme akcionarskog društva i osnivački akt društva sa ograničenom odgovornošću.

Pravne posljedice promjene pravne forme

Član 424.

Registracijom promjene pravne forme akcionarskog društva u društvo sa ograničenom odgovornošću nastaju sljedeće pravne posljedice:

- a) društvo koje učestvuje u postupku promjene pravne forme je društvo koje se u odluci o promjeni pravne forme identifikuje kao društvo s ograničenom odgovornošću, a akcionarsko društvo prestaje da postoji,
- b) društvo s ograničenom odgovornošću preuzima svu imovinu i obaveze akcionarskog društva,
- v) sudski i drugi postupci i potraživanja protiv akcionarskog društva nastavljaju se protiv društva sa ograničenom odgovornošću, koje je pravni sljedbenik akcionarskog društva,
- g) akcije akcionarskog društva konvertuju se u udjele društva sa ograničenom odgovornošću, obveznice, novac ili drugu imovinu, u skladu sa članom 422. ovog zakona i
- d) titularima zamjenljivih obveznica, varanata, drugih obveznica i drugih sličnih hartija od vrijednosti, koje nisu akcije, obezbjeđuju se najmanje ista posebna prava nakon promjene pravne forme, osim ako je odlukom o izdavanju tih hartija drugačije predviđeno ili ako je drugačije ugovoreno sa njihovim imaočima, u skladu sa članom 205. stav 10. ovog zakona.

2.2.2. Promjena pravne forme akcionarskog društva u ortačko ili komanditno društvo Pretpostavke

Član 425.

(1) Akcionarsko društvo može promijeniti pravnu formu u ortačko ili komanditno društvo jednoglasnom odlukom svih akcionara koji stiču status ortaka sa neograničenom odgovornošću.

(2) U odluci skupštine akcionarskog društva o promjeni pravne forme toga društva u komanditno društvo navodi se koji akcionari imaju status komanditora, a koji komplementara.

(3) O odluci iz stava 1. ovog člana društvo obavještava Komisiju za hartije od vrijednosti u roku od sedam dana od dana donošenja odluke.

Dejstvo registracije i objavljivanja

Član 426.

Registracijom i objavljivanjem registracije promjene pravne forme akcionarskog društva u ortačko ili komanditno društvo:

- a) akcionarsko društvo nastavlja kao ortačko ili komanditno društvo i time prestaje da postoji kao akcionarsko,
- b) ortačko ili komanditno društvo je pravni sljedbenik akcionarskog društva,
- v) prestaju sva ovlašćenja organa akcionarskog društva i
- g) nastupaju druge pravne posljedice, u skladu s prirodom ortačkog ili komanditnog društva nastalog promjenom pravne forme akcionarskog društva.

2.2.3. Promjena pravne forme društva sa ograničenom odgovornošću u akcionarsko društvo Odluka o promjeni pravne forme

Član 427.

(1) Odredbe ovog zakona o promjeni pravne forme akcionarskog društva u društvo sa ograničenom odgovornošću primjenjuju se i na promjenu pravne forme društva s ograničenom odgovornošću u akcionarsko društvo, ako odredbama ovog zakona koje se odnose na društvo sa ograničenom odgovornošću nije drugačije uređeno.

(2) Odredbe ovog zakona o minimalnom osnovnom kapitalu akcionarskog društva i minimalnoj nominalnoj vrijednosti akcije primjenjuju se i na promjenu pravne forme društva sa ograničenom odgovornošću u akcionarsko društvo.

Izbor organa i registracija

Član 428.

(1) Sa odlukom o promjeni pravne forme društva sa ograničenom odgovornošću u akcionarsko društvo, za registraciju se prilaže i odluka o izboru upravnog odbora akcionarskog društva, odnosno direktora.

(2) Registracija promjene pravne forme društva sa ograničenom odgovornošću u akcionarsko društvo objavljuje se u skladu sa zakonom kojim se uređuje registracija poslovnih subjekata.

Konverzija udjela u akcije

Član 429.

(1) Nakon registracije promjene pravne forme, društvo sa ograničenom odgovornošću nastavlja kao akcionarsko društvo. Udjeli društva s ograničenom odgovornošću postaju akcije akcionarskog društva. Prava trećih lica na udjelima u društvu s ograničenom odgovornošću pretvaraju se u prava trećih lica na akcijama.

(2) Udjeli društva s ograničenom odgovornošću zamjenjuju se za akcije poništenjem u knjizi udjela i upisom u Centralni registar.

(3) Za konverziju udjela u akcije, kao i za spajanje udjela otvorenih akcionarskih društava potrebno je odobrenje Komisije za hartije od vrijednosti.

Promjena pravne forme društva sa ograničenom odgovornošću u ortačko društvo ili komanditno društvo

Član 430.

Na promjenu pravne forme društva sa ograničenom odgovornošću u ortačko društvo ili komanditno društvo primjenjuju se odredbe ovog zakona o promjeni pravne forme akcionarskog društva u ortačko ili komanditno društvo.

2.2.4. Promjena pravne forme ortačkog i komanditnog društva u društvo sa ograničenom odgovornošću i akcionarsko društvo

Pretpostavke

Član 431.

(1) Ortačko društvo i komanditno društvo mogu odlukom svih ortaka ortačkog društva, odnosno svih komplementara promijeniti pravnu formu u društvo sa ograničenom odgovornošću i akcionarsko društvo.

(2) Ortaci ortačkog i komanditnog društva koji odgovaraju solidarno za obaveze društva, ostaju sa istom odgovornošću za obaveze koje je društvo preuzelo do registracije i objavljivanja registracije promjene pravne forme, u skladu sa ovim zakonom.

(3) Na dejstvo promjene pravne forme ortačkog ili komanditnog društva u društvo sa ograničenom odgovornošću ili akcionarsko društvo primjenjuju se odredbe ovog zakona o promjeni pravne forme tih privrednih društava.

Promjena pravne forme ortačkog društva u komanditno društvo i obrnuto

Član 432.

(1) Promjena pravne forme ortačkog društva u komanditno društvo i obrnuto, pored ispunjenja opštih uslova za promjenu pravne forme privrednog društva u skladu sa ovim zakonom, punovažna je ako svi ortaci društva prihvate takvu promjenu pravne forme.

(2) Na dejstvo promjene pravne forme ortačkog društva u komanditno društvo i obrnuto primjenjuju se odredbe ovog zakona o promjeni pravne forme tih privrednih društava.

IV - STICANJE I RASPOLAGANJE IMOVINOM VELIKE VRIJEDNOSTI

Pojam

Član 433.

(1) Pod sticanjem i raspolaganjem imovinom velike vrijednosti privrednog društva, u smislu ovog zakona, smatra se prenos ili više povezanih prenosa čiji je predmet sticanje ili raspolaganje od privrednog društva imovine čija tržišna vrijednost u trenutku donošenja odluke predstavlja najmanje 30 % od knjigovodstvene vrijednosti imovine iskazane u posljednjem godišnjem bilansu stanja.

(2) Sticanje ili raspolaganje u smislu ovog zakona označava sticanje ili raspolaganje bilo kojim načinom, uključujući naročito prodaju, zakup, razmjenu, zalog ili hipoteku, kao i zamjenu za ulog u drugom privrednom društvu.

(3) Imovina u smislu st. 1. i 2. ovog člana uključuje naročito pravo svojine i druga stvarna prava, posebno i prava industrijske svojine ili ugovorna prava, kao i pravo vlasničkog učešća u drugim društvima i novac.

Postupak sticanja i raspolaganja imovinom velike vrijednosti akcionarskog društva

Član 434.

(1) Sticanje ili raspolaganje imovinom velike vrijednosti akcionarskog društva može se izvršiti na sljedeći način:

a) upravni odbor akcionarskog društva usvaja odluku kojom preporučuje zaključenje tog posla i
b) akcionarsko društvo obavještava akcionare u skladu sa članom 272. ovog zakona o sazivanju skupštine najkasnije 30 dana prije dana koji je određen za održavanje sjednice.

(2) Obavještenje iz stava 1. tačka b) ovog člana sadrži razlog sazivanja skupštine.

(3) Sastavni dio obavještenja iz stava 1. tačka b) ovog člana je:

a) izvještaj u oslovima posla sticanja i raspolaganja imovinom velike vrijednosti,

b) preporuka upravnog odbora u vezi sa poslom sticanja i raspolaganja imovinom velike vrijednosti, uključujući i razloge takve preporuke i

v) obavještenje o pravima akcionara o neprihvatanju ugovora, kao i o pravu na procjenu i naknadu vrijednosti njihovih akcija po tom osnovu u skladu sa ovim zakonom.

(4) Odluku o zaključenju posla sticanja i raspolaganja imovinom velike vrijednosti donosi skupština akcionara koji imaju pravo glasa o tom pitanju kvalifikovanom većinom i kvalifikovanom većinom akcionara svake klase akcija čija se prava mijenjaju ovim poslom.

(5) Uz zapisnik sa sjednice skupštine akcionara iz stava 4. ovog člana prilaže se i primjerak notarski obrađenog ugovora o sticanju ili raspolaganju imovinom velike vrijednosti.

V - POSEBNA PRAVA NESAGLASNIH AKCIONARA I ČLANOVA Prava akcionara na nesaglasnost i na otkup akcija od akcionarskog društva

Član 435.

(1) Akcionar može da traži od društva da otkupi njegove akcije ako glasa protiv odluke ili se uzdrži od glasanja za odluku:

a) o promjeni osnivačkog akta društva kojom se umanjuju njegova prava propisana osnivačkim aktom ili zakonom,

b) o statusnoj promjeni,

v) o promjeni pravne forme,

g) o promjeni vremena trajanja društva,

d) o pretvaranju otvorenog akcionarskog društva u zatvoreno u skladu sa ovim zakonom i propisima kojim se uređuje tržište hartija od vrijednosti,

đ) kojom se odobrava sticanje, odnosno raspolaganje imovinom velike vrijednosti,

e) kojom se mijenjaju njegova druga prava, ako je osnivačkim aktom određeno da akcionar iz tog razloga ima pravo na nesaglasnost i pravo da zahtijeva otkup svojih akcija i

ž) o povlačenju jedne ili više klase akcija sa uređenog tržišta u smislu zakona kojim se uređuje tržište hartija od vrijednosti.

(2) Pravo na otkup akcija ima i akcionar koji nije prisustvovao sjednici skupštine akcionara na kojoj se odlučuje o pitanjima iz stava 1. ovog člana, ako u roku iz stava 6. tačka b) podnese zahtjev za otkup njegovih akcija.

(3) Akcionar koji zatraži od društva da otkupi njegove akcije u skladu sa stavom 6. ovog člana ne može osporavati odluku društva na kojoj zasniva to svoje pravo.

(4) Odluka iz stava 1. ovog člana obavezno sadrži odredbu o tome da stupa na snagu davanjem izjave u pisanoj formi predsjednika upravnog odbora, odnosno direktora, ako društvo nema upravni odbor, da je svim nesaglasnim akcionarima vrijednost njihovih akcija u cijelosti isplaćena u skladu sa st. 7. do 13. ovog člana.

(5) Sastavni dio materijala za skupštinu na kojoj se donosi odluka iz stava 1. ovog člana je:

a) obavještenje o pravima nesaglasnih akcionara na otkup njihovih akcija i formular zahtjeva za ostvarivanje tog prava, koji sadrži polja u koja se unosi ime, odnosno poslovno ime akcionara i njegovo prebivalište, odnosno sjedište, kao i broj i klasa akcija čiji se otkup zahtijeva i

b) podatak o knjigovodstvenoj vrijednosti akcija, podatak o tržišnoj vrijednosti akcija utvrđenoj u skladu sa članom 436. stav 1. ovog zakona i podatak o procijenjenoj vrijednosti akcija utvrđenoj u skladu sa članom 186. Zakona, pri čemu se ove vrijednosti utvrđuju na dan donošenja odluke o sazivanju sjednice skupštine akcionara.

(6) Ako namjerava da ostvari pravo na otkup njegovih akcija, nesaglasni akcionar zahtjev iz stava 3. ovog člana može dostaviti društvu:

a) na sjednici skupštine akcionara na kojoj se donosi odluka iz stava 1. ovog člana i to predsjedniku skupštine ili licu koga predsjednik skupštine ovlasti ili

b) u roku od 15 dana od dana zaključenja sjednice skupštine akcionara na kojoj se donosi odluka iz stava 1. ovog člana.

(7) Društvo je obavezno da u roku od 60 dana od dana isteka roka iz stava 6. tačka b) ovog člana, nesaglasnom akcionaru isplati vrijednost akcija koje su predmet zahtjeva, koja je jednaka najvišoj vrijednosti iz stava 5. tačka b) ovog člana.

(8) Prenos akcija isplaćenih u skladu sa stavom 7. ovog člana izvršiće se u skladu sa propisima Centralnog registra.

(9) Nesaglasni akcionar može tužbom nadležnom sudu protiv društva tražiti isplatu:

a) razlike do pune vrijednosti njegovih akcija utvrđene u skladu sa stavom 7. ovog člana, ako smatra da mu je na ime otkupne cijene za njegove akcije isplatilo iznos niži od te vrijednosti usljed toga što je bilo koja od tih vrijednosti iz stava 5. tačka b) ovog člana pogrešno utvrđena ili ako je društvo izvršilo samo djelimičnu isplatu i b) pune vrijednosti njegovih akcija utvrđene u skladu sa stavom 7. ovog člana, ako mu društvo nije izvršilo isplatu no tom osnovu, a podnio je zahtjev u skladu sa stavom 6. ovog člana.

(10) Tužba iz stava 9. ovog člana podnosi se najkasnije u roku od 30 dana od dana izvršene isplate u skladu sa stavom 7. ovog člana, odnosno od isteka roka za isplatu ako isplata nije izvršena.

(11) Ako je podneseno više od jedne tužbe iz stava 9. ovog člana, postupci se spajaju

(12) Ako sud pravnosnažnom presudom donesenom u postupku no tužbi iz stava 9. ovog člana obaveže društvo da nesaglasnom akcionaru isplati razliku do pune vrijednosti akcija, odnosno punu vrijednost akcija, društvo ima obavezu da svim drugim nesaglasnim akcionarima iste klase akcija prizna i isplati istu vrijednost akcija, nezavisno od činjenice da li su ti akcionari podnijeli tužbu iz stava 9. ovog člana.

(13) Ako društvo ne postupi u skladu sa stavom 12. ovog člana u roku za izvršenje presude, svaki nesaglasni akcionar može tužbom nadležnom sudu tražiti isplatu razlike do pune vrijednosti akcija, odnosno vrijednost akcija koja je utvrđena tom presudom.

Utvrđivanje vrijednosti akcija

Član 436.

(1) Tržišna vrijednost akcija otvorenog akcionarskog društva u smislu ovog zakona utvrđuje se kao ponderisana prosječna cijena ostvarena na berzi ili drugom uređenom tržištu u skladu sa zakonom kojim se uređuje tržište hartija od vrijednosti, u periodu od šest mjeseci koji prethodi danu donošenja odluke kojom se utvrđuje tržišna vrijednost akcija, ako je u tom periodu obim prometa akcijama te klase na tržištu hartija od vrijednosti predstavljao najmanje 3% ukupnog broja izdatih akcija te klase i da je najmanje u tri mjeseca tog perioda ostvareni obim prometa iznosio najmanje 1% ukupnog broja izdatih akcija te klase na mjesečnom nivou, izuzimajući ponude za preuzimanje i blok poslove.

(2) Vrijednost akcija otvorenog akcionarskog društva utvrđuje putem procjene, u skladu sa članom 186. Zakona.

(3) Tržišna vrijednost akcija utvrđena u skladu sa stavom 1. ovog člana, odnosno procjena vrijednosti iz stava 2. ovog člana važe tri mjeseca od dana njihovog utvrđivanja, odnosno od dana na koji je procjena izvršena, i u oba slučaja moraju biti važeće na dan donošenja odgovarajuće odluke skupštine akcionara ako se tržišna vrijednost utvrđuje za potrebe te odluke.

(4) Vrijednost akcija zatvorenog akcionarskog društva utvrđuje se u skladu sa članom 186. stav 5. Zakona.

Prava članova društva sa ograničenom odgovornošću i ortaka ortačkog i komanditnog društva na neslaganje i otkup udjela od društva

Član 437.

(1) Posebna prava akcionara predviđena čl. 435. i 436. ovog zakona mogu se predvidjeti i kao prava članova u osnivačkom aktu društva sa ograničenom odgovornošću, ortačkog i komanditnog društva, ugovoru članova društva ili ugovoru ortaka društva ili u ugovoru o reorganizacijama ovih društva (spajanje, podjele, odvajanje i promjena pravne forme).

(2) U slučaju iz stava 1. ovog člana, čl. 435. i 436. primjenjuju se na članove i ortake, odnosno njihove udjele i naknadu ovih udjela u tim društvima, do ograničenja predviđenog tim aktima.

Va) PRENOS AKCIJA MANJINSKIH AKCIONARA Prenos akcija uz plaćanje novčane naknade

Član 438.

(1) Skupština akcionara društva može, na prijedlog akcionara koji posjeduje akcije društva koje predstavljaju najmanje 90% osnovnog kapitala društva donijeti odluku o prenosu akcija ostalih akcionara na tog akcionara (u daljem tekstu: otkupilac), uz plaćanje primjerene novčane naknade (u daljem tekstu: naknada).

(2) Udio otkupioca iz stava 1. ovog člana određuje se na osnovu odnosa nominalnog iznosa ukupnog broja akcija koje posjeduje prema osnovnom kapitalu društva. Vrijednost sopstvenih akcija društva odbijaju se od osnovnog kapitala. Sa sopstvenim akcijama društva izjednačavaju se akcije koje pripadaju nekom drugom licu, koje ih drži za račun toga društva.

(3) Kao akcije koje pripadaju otkupiocu računaju se i one akcije koje pripadaju društvu koje je nje-mu podređeno ili koje za njegov račun ili za račun društva koje je njemu podređeno drži neko drugo lice, a ako je društvo podređeno fizičkom licu i akcije koje inače ulaze u njegovu imovinu.

Novčana naknada

Član 438a.

(1) Otkupilac određuje visinu naknade koju treba isplatiti manjinskim akcionarima za prenos akcija, primjenom odredaba ovog zakona o isplati nesaglasnih akcionara. Prilikom utvrđivanja visine naknade, otkupilac je dužan da uzme u obzir imovinske i finansijske prilike društva u vrijeme donošenja odluke na skupštini akcionara, a organ nadležan za vođenje poslova društva obavezan je otkupiocu dati na uvid svu raspoloživu dokumentaciju i pružiti sva obavještenja koja su mu potrebna u vezi sa utvrđivanjem visine naknade.

- (2) Ako kao posljedica donošenja odluke o prenosu akcija pojedinim akcionarima prestaju posebne pogodnosti na koje su imali pravo, ta činjenica se uzima u obzir prilikom utvrđivanja visine naknade.
- (3) Na visinu naknade obračunava se zatezna kamata koja teče od upisa odluke o prenosu akcija na otkupioca do isplate manjinskim akcionarima. Time se ne isključuje odgovornost otkupioca za eventualnu štetu.
- (4) Prije sazivanja skupštine akcionara od upravnog odbora otkupilac je dužan da preda bankarsku garanciju kojom banka solidarno garantuje da će otkupilac manjinskim akcionarima isplatiti naknadu, uvećanu za pripadajuće kamate bez odgađanja, po upisu odluke skupštine akcionara o prenosu akcija u registar poslovnih subjekata.

Priprema i održavanje skupštine

Član 438b.

- (1) Obavještenje o sazivanju skupštine u čiji je dnevni red uvršten prijedlog odluke o prenosu akcija na otkupioca obavezno sadrži poslovno ime i sjedište, odnosno ime, prezime i prebivalište otkupioca i visinu naknade koju nudi otkupilac.
- (2) Otkupilac je dužan da skupštini akcionara dostavi pisani izvještaj i u njemu iznese pretpostavke za prenos akcija, te obrazloži primjerenost naknade koju mora isplatiti u novcu.
- (3) Primjerenost naknade koju nudi otkupilac dužan je da pregleda jedan ili više revizora, koje na prijedlog otkupioca imenuje sud. Na reviziju primjerenosti visine naknade shodno se primjenjuju odredbe člana 377. Zakona. Revizorski izvještaj nije potreban ako svi manjinski akcionari daju izjavu kojom se odriču izrade tog izvještaja. Izjava o odricanju mora biti notarski ovjerena.
- (4) Prije održavanja skupštine akcionara u sjedištu društva treba omogućiti akcionarima uvid u:
- prijedlog odluke o prenosu akcija,
 - godišnje izvještaje društva iz člana 282. Zakona za tri prethodne poslovne godine,
 - pisani izvještaj otkupioca iz stava 2. ovog člana i
 - revizorski izvještaj iz stava 3. ovog člana.
- (5) Svakome akcionaru na njegov zahtjev treba najkasnije sljedeći radni dan besplatno dati prepis dokumenata iz stava 4. t. a), v) i g) ovog člana.
- (6) Na početku rada skupštine otkupilac obavezan je da usmeno obrazloži prijedlog odluke o prenosu akcija i način obračuna visine naknade. Prije odlučivanja o donošenju odluke za prenos akcija otkupilac dužan je da obavijesti manjinske akcionare o svim bitnim promjenama na imovini društva u periodu od sastavljanja prijedloga odluke o prenosu akcija do zasjedanja skupštine. Bitnim se obavezno smatra svaka promjena zbog koje bi naknada bila drugačija.
- (7) Prilikom glasanja o odluci o prenosu akcija ne primjenjuju se odredbe ovog zakona o glasanju akcionara sa povlašćenim akcijama u okviru svoje klase.

Registracija odluke o prenosu akcija i pravne posljedice registracije

Član 438v.

- (1) Organ nadležan za vođenje poslova društva dužan je da podnese prijavu za upis odluke skupštine akcionara iz člana 438. stav 1. ovog zakona u registar poslovnih subjekata. Uz prijavu se prilaže zapisnik sa skupštine akcionara koji je sačinio notar, odluka o prenosu akcija i dokumentacija iz člana 438b. stav 4. t. a), v) i g), u originalu ili u foto-kopiji ovjerenom od nadležnog organa.
- (2) Organ nadležan za vođenje poslova društva obavezan je da uz prijavu dostavi izjavu da odluka skupštine akcionara nije pobijana u roku u kome se to moglo učiniti ili da je podignuta tužba za pobijanje pravosnažno odbijena.
- (3) Po upisu odluke o prenosu akcija u registar poslovnih subjekata organ nadležan za vođenje poslova društva obavezan je da bez odgađanja dostavi Centralnom registru rješenje registarskog suda o upisu odluke o prenosu akcija otkupiocu i dokaz da je otkupilac na posebnom računu kod banke deponovao novčana sredstva za isplatu naknade, sa pripadajućom kamatom manjinskim akcionarima.
- (4) Otkupilac stiće akcije prenosom akcija manjinskih akcionara na svoj vlasnički račun u Centralnom registru nakon isplate naknade manjinskim akcionarima.
- (5) Manjinski akcionar zadržava pravni interes ako je prije održavanja skupštine akcionara na kojoj je odlučeno o prenosu akcija na otkupiocu podnio tužbu radi ostvarivanja pravnog interesa koji proizilazi iz vlasništva na akcijama društva.

Pobijanje odluke o prenosu akcija

Član 438g.

- (1) Izuzetno od odredaba ovog zakona o pobijanju odluka skupštine društva rok za podnošenje tužbe za pobijanje odluke o prenosu akcija na otkupiocu je 30 dana od dana donošenja te odluke.
- (2) Odluka skupštine akcionara o prenosu akcija na otkupiocu ne može se pobijati ako naknada iz člana 438a. ovog zakona koju je ponudio otkupilac nije primjerena.

Sudsko preispitivanje naknade

Član 438d.

(1) Ako ponuđena naknada nije primjerena, svaki manjinski akcionar može, u roku od 30 dana od dana upisa odluke o prenosu akcija otkupiocu u registar poslovnih subjekata, predložiti da sud u vanparničnom postupku odredi primjerenu naknadu. Isto pravo manjinski akcionar ima ako otkupilac naknadu nije isplatio pravilno (nije obračunao kamatu, nije uplatio puni iznos i drugo), kao i u slučaju ako naknadu nije ponudio u skladu sa članom 439. stav 1. ovog zakona.

(2) Ako je podnesen zahtjev u skladu sa stavom 1. ovog člana, nadležni sud će o tome odmah obavijestiti Centralni registar radi obustavljanja isplate naknade manjinskim akcionarima.

(3) Nadležni sud dostavlja Centralnom registru pravosnažnu odluku suda kojom se utvrđuje visina primjerene naknade.

(4) Ako je naknada utvrđena odlukom iz stava 3. ovog člana viša od iznosa koju je utvrdio otkupilac u skladu sa članom 438a. ovog zakona, otkupilac je obavezan da razliku u vrijednosti sa pripadajućom kamatom deponuje u roku od 30 dana od dana pravosnažnosti odluke suda. Na obračun kamata i deponovanje sredstava shodno se primjenjuju odredbe člana 438a. stav 3. i člana 438b. stav 3. ovog zakona.

Pravo manjinskih akcionara da zahtijevaju otkup svih preostalih akcija

Član 439.

(1) Akcionar koji stekne akcije društva koje predstavljaju najmanje 90% osnovnog kapitala društva dužan je da na pisani zahtjev bilo kog od preostalih akcionara društva, u roku od 30 dana po prijemu zahtjeva, ponudi akcionaru primjerenu novčanu naknadu za akcije pojedinog manjinskog akcionara.

(2) Na utvrđivanje visine primjerene naknade shodno se primjenjuju odredbe člana 438a. stav 1, čl. 438d. i 440. ovog zakona.

Zastarijevanje prava na isplatu novčane naknade

Član 440.

(1) Zahtjev akcionara za isplatu novčane naknade i eventualne razlike u cijeni za otkupljene akcije u skladu sa članom 438. stav 1. i članom 439. stav 1. ovog zakona zastarijeva u roku od tri godine od dana upisa odluke o prenosu akcija u registar poslovnih subjekata, odnosno od pravosnažnosti odluke suda iz člana 438d. stav 3. ovog zakona.

(2) Nakon isteka roka iz stava 1. ovog člana sredstva koja su bila deponovana na ime novčane naknade prenose se u budžet Republike Srpske.

VI - KAZNE NE ODREDBE Prekršaji privrednog društva i odgovornog lica

Član 441.

(1) Novčanom kaznom od 5.000 KM do 15.000 KM kazniće se za prekršaj privredno društvo, ako:

a) ne prijavi upis ili brisanje poslovne jedinice u registar poslovnih subjekata (član 3. ovog zakona),

b) suprotno ovom zakonu zloupotrijebi pravno lice (član 15. stav 1.),

v) zloupotrijebi poslovno ime suprotno ovom zakonu (čl. 17, 20. i 21.) i ako pisma i poslovna dokumenta upućena trećim licima ne sadrže podatke predviđene zakonom (član 22.),

g) u svom poslovanju koristi skraćeno ili modifikovano poslovno ime, suprotno ovom zakonu (član 19.),

d) zastupnik privrednog društva zaključi pravni posao izvan djelatnosti društva navedenih u osnivačkom aktu (član 25. stav 4.),

đ) suprotno ovom zakonu povrijedi dužnost nekonkurencije privrednom društvu (član 36.),

e) suprotno ovom zakonu ne uplati u propisanom roku najmanje polovinu novčanog dijela osnovnog kapitala (član 107. stav 1. i član 187. stav 3.),

ž) suprotno ovom zakonu pruža finansijsku podršku za sticanje akcija iz člana 185. ovog zakona,

z) izda akcije suprotno odredbama čl. 199. i 200. ovog zakona,

i) povrijedi prava akcionara iz čl. 203. i 204. ovog zakona,

j) rasporedi dividende i izvrši druge isplate akcionarima protivno odredbama čl. 210-214. ovog zakona,

k) stekne ili upiše sopstvene akcije suprotno odredbama čl. 215. i 216. ovog zakona,

l) povrijedi pravilo o ograničenju isplate i zabranjenim isplatama iz čl. 225. i 226. ovog zakona;

lj) društvo ne obavijesti nadležne organe propisane ovim zakonom o povećanju, odnosno o smanjenju osnovnog kapitala (čl. 251, 260. i 261.),

m) smanji osnovni kapital suprotno članu 228. stav 5, čl. 253. do 265. ovog zakona,

n) suprotno članu 228. stav 5. i članu 230. st. 7, 8. i 9. ovog zakona ne održava vrijednost osnovnog kapitala,

nj) u zakonske rezerve ne unese iznose iz člana 231. ovog zakona, ili sredstva zakonskih rezervi upotrijebi protivno članu 231. ovog zakona,

o) za vrijeme likvidacije preduzima nove poslove ili plaća dividende ortacima, članovima ili akcionarima (član 343.),

p) ne sastavi izvještaj o sprovedenoj likvidaciji, završni likvidacioni bilans i prijedlog o podjeli likvidacionog ostatka u slučaju propisanom ovim zakonom (član 348.),

r) ne sačini konsolidovani godišnji izvještaj i izvještaj članovima i akcionarima zavisnog društva (član 363.),

s) suprotno ovom zakonu povrijedi zabranu stvaranja prividnog kapitala (član 384.),

t) stiče i raspolaze imovinom velike vrijednosti na način suprotan ovom zakonu (član 434.),

- ć) povrijedi prava akcionara na neslaganje i na otkup akcija suprotno ovom zakonu (čl. 435. i 437.).
- (2) Za radnje iz stava 1. ovog člana, kazniće se za prekršaj i odgovorno lice u privrednom društvu novčanom kaznom od 500 KM do 3.000 KM.
- (3) Novčanom kaznom od 3.000 KM do 10.000 KM, kazniće se za prekršaj privredno društvo, ako:
- a) obavlja djelatnost suprotno ovom zakonu (čl. 5. i 6.),
 - b) zastupnik privrednog društva ne poštuje ograničenja ovlašćenja na zastupanje propisana ovim zakonom (član 25. stav 1.),
 - v) zaključi ugovor ili drugi pravni posao u slučaju postojanja sukoba interesa (član 34.),
 - g) ne čuva poslovnu tajnu (član 38.),
 - d) povrijedi pravo na informisanje iz člana 43. Zakona,
 - đ) povrijedi zabranu izbora suprotno ovom zakonu (član 45.),
 - e) izmijeni i dopuni osnivački akt suprotno ovom zakonu (član 50. stav 3, čl. 88, 168, 329. i 330.),
 - ž) ne izabere lice ovlašćeno na zastupanje (čl. 68, 86, 154. i 314.),
 - z) ne vodi knjigu udjela ili je ne vodi uredno (član 114.),
 - i) ne vodi poslovne knjige u skladu sa ovim zakonom (čl. 153. i 305.),
 - j) ne drži i ne čuva akta i dokumenta na način propisan čl. 169. i 353. ovog zakona,
 - k) ne vrati upisnicima uplaćene iznose u slučaju neuspjelog osnivanja društva (član 195.),
 - l) ne sazove osnivačku skupštinu na način propisan ovim zakonom (član 193.); ako ne vodi knjigu udjela i knjigu odluka na način utvrđen ovim zakonom (član 114, član 131. st. 3. i 4, član 146, član 281. stav 2.),
 - lj) ne sazove sjednicu skupštine na način propisan ovim zakonom (čl. 133, 134, 267, 278. i 271.),
 - m) ne drži i ne čuva akta i dokumenta na način propisan ovim zakonom (čl. 169, 333. i 335.) i
 - n) ne prijavi za upis u registar poslovnih subjekata podatke koje se po odredbama ovog zakona upisuju u taj registar i to ne učini u zakonom propisanom roku (čl. 8, 30, 246, 240, 331, 340, 346, 367, 389, 390, 409, 419, 423 i 428.).
- (4) Za radnje iz stava 3. ovog člana kazniće se za prekršaj i odgovorno lice u privrednom društvu novčanom kaznom od 200 KM do 1.500 KM.

VII - PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Postojeća privredna društva

Član 442.

- (1) Stupanjem na snagu ovog zakona postojeća privredna društva i drugi oblici povezivanja i organizovanja za obavljanje privredne djelatnosti nastavljaju da rade na način i pod uslovima pod kojima su upisani u registar poslovnih subjekata.
- (2) Privredna društva i drugi oblici povezivanja i organizovanja za obavljanje privredne djelatnosti dužni su da svoju pravnu formu, organe, akcionare i članove, osnovni kapital, akcije i udjele, poslovno ime, memorandume, poslovne jedinice sa određenim ovlašćenjima u pravnom prometu, kao i svoje opšte akte, usklade sa odredbama ovog zakona do 30. juna 2012. godine, ako ovim zakonom nije drugačije uređeno.
- (3) Postojeća privredna društva nastala u postupku svojinske transformacije koja nemaju osnivački akt zadržavaju statut kao obavezni opšti akt i obavezu usklađivanja sa ovim zakonom vrše odgovarajućim izmjenama statuta, s tim da izmjene statuta moraju biti notarski potvrđene.
- (4) Ako postojeća privredna društva organizovana u formi društva s ograničenom odgovornošću ili akcionarskog društva zadrže tu pravnu formu, nisu dužna da u postupku usklađivanja sa odredbama ovog zakona uz prijavu za prevođenje u registar poslovnih subjekata podnose dokaz o ispunjenju uslova u pogledu novčanog dijela osnovnog kapitala utvrđenog ovim zakonom.
- (5) Postojeća privredna društva i drugi oblici povezivanja i organizovanja za obavljanje privredne djelatnosti koji ne postupe na način i u roku iz st. 2. do 4. ovog člana, prestaju da postoje nakon sprovedenog postupka likvidacije o trošku subjekta likvidacije, koji po službenoj dužnosti pokreće sud radi brisanja iz registra poslovnih subjekata.

Početi postupci

Član 443.

Ako su registru poslovnih subjekata do početka primjene ovog zakona podnesene prijave osnivanja ili promjene osnivača, ortaka, akcionara i člana društva, isključenja ortaka ili člana društva, kao i prijave postupka izbora organa i donošenja opštih akata privrednih društava i drugih oblika organizovanja za obavljanje privredne djelatnosti, postupak po ovim prijavama okončaće se po odredbama propisa koji su bili na snazi u vrijeme podnošenja te prijave registru poslovnih subjekata.

Ograničenja osnivanja

Član 444.

- (1) Od dana primjene ovog zakona osnivači i ortaci ortačkog i komplementari komanditnog društva ne mogu biti društvo sa ograničenom odgovornošću, odnosno akcionarsko društvo koja nemaju najmanje jednog člana, odnosno najmanje jednog akcionara sa značajnim učešćem kapitala u smislu ovog zakona.
- (2) Od dana primjene ovog zakona osnivači i ortaci ortačkog i komplementari komanditnog društva ne mogu biti ni

privredna društva čiji su osnivači privredna društva iz stava 1. ovog člana.

Prestanak važenja postojećih propisa

Član 445.

(1) Od dana primjene ovog zakona na novoosnovana akcionarska društva i društva sa ograničenom odgovornošću neće se primjenjivati odredba člana 69. Zakona o notarima ("Službeni glasnik Republike Srpske", br. 86/04, 2/05 i 74/05).

(2) Od dana primjene ovog zakona prestaje da važi Zakon o preduzećima ("Službeni glasnik Republike Srpske", br. 24/98, 62/02, 66/02, 38/03, 97/04 i 34/06).

Stupanje na snagu

Član 446.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srpske", a primjenjivaće se od 1. januara 2010. godine.

Broj: 01-1882/08

25. novembra 2008. godine, Banja Luka

Predsjednik Narodne skupštine, mr Igor Radojičić, s.r.